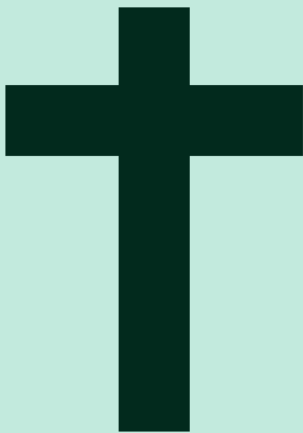

Meenka Joong

Jumjum Bible Translation

Meenka Joon

Jumjum Bible Translation

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: (Jumjum)

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
c26a5d16-f86b-5d5b-852b-4e1cb4a96263

Contents

Īijjīn	1
Matta	76

Meenka İijjin ti Nanña Nommañ Wiñe Nüütin Woo Meenka yen İijjin ti

Meenka İijjin ti a meenka yaana İijjidi ti Jiik Doocin Dänken yek Meenka Jiik Joon ti ye. An meenka yaanni a pergon ka lemmä mä İburu, an ken yeli me yok ka lemmä Mäbaan ogo Mäbaan ŋajjo wakkä yaakki cääna. An lemmä mä İburu cääna uccin ka jiik ogo, “İijjin ti.”

An nüüti wakkä muure ätä wa ke İijjin ti cäwdä mänbaan ke Joon. An a me diirken ken gımmidi ogo Meenka İijjin ti perrı ko Müüca, bata Kääjin Woo ke Laawiin ke Panŋani ke Noccin Giti. An meenkani yaaka ka duuc yaakki battä me ogo, Tuwraat an anan ogo, “Nüddin ka lemmä mä İburu.” An Meenka İijjin ti cääyge giti jiik yaaka tiilcidi ikin yüükkidin ti ükcitin giti Jiik Doocin Dänken ke Kiccängenen ye. An ikin nüütikidin yiñ kääjin ti nommañ wic ogo, ke mäbaan taktänŋenen manña. An cääna nüütidi woo wan yen Joon yaana mäkee me ye.

An meenka İijjin ti, İijjin ti ka Joon nommañ nanŋe ogo, ke m'aka İjgene ti nanŋe ye, Aadam ke Awwa. An ceeñ nüüti yaanwiiwa yen Noo ke tääl mooye. An ŋuca Meenka İijjin ti nüüti yaanwiiwa yen Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp ke äärgä tügen yeeken. An Yaagüüp cääna battä me ogo İcärayiil an ŋon kicconde nanña doŋe. An Meenka İijjin ti yuuttu iñi ka yatkäwiiwani yek merkä Yaagüüp ke juwin yeenen Kanaan atene ke Macir. An düüñin yaanwiiwa yen meenka İijjin ti tiilcidi ogo Yuucip, minneni Yaagüüp jone, an ike wäättä a mügo yen mä Macir ogo.

Wääna Joon İijjenee ka Nanña Pollon ke Nommañ ye

¹ Wääna Joon İijjenee ka nanña pollon ke nommañ ye,

² nantä ladan an batta cääygene biilke, an müllä kul piik agee ka ääton wic, an Wääktän Joon ken laay piik witin.

³ An Joon jaajjin ogo, “Dalä bownu wääti!” An bownu wäättä.

⁴ An Joon bownu yoorre ŋeran, an Joon bownu kiimme giti ke müllä.

⁵ An Joon bownu äkkene ogo, “Äñ jñe.” An müllä äkkene ogo, “Wiirin jñe.”

An biigin ti ðakkä an tiññanänä äätin an a nünnä ka keelok.

⁶ An Joon jaajjin ogo, “Dalä kewnä wääti teejjük piitti, an wääti a waan piik ke piik.”

⁷ An Joon nanña kewnä, an piik yek mä iñin ke piik yek mä ñaalonŋu kiimme giti. An wäättä.

⁸ An kewnä mä ñaalonŋu äkki Joon ogo pollon.

An biigin ti ðakkä an tiññanänä äätin an a nünnä ka yew.

⁹ An Joon jaajjin ogo, “Piik yaaka iñi pollon ŋoy ye, yoken ðulji nantä keellä, an nantä iwon üüko woo.” An wäättä.

¹⁰ An Joon nantä iwon äkkene ogo nommañ, an nant'a piik yoken agene ka ðulgin ye, äkkene ogo wiykä mäyken. An yoori Joon anan ŋeran.

¹¹ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä garkä yül nommañ wic, an gidok ŋulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ŋulgen an äcä käwkä daa ka biilken.” An wäättä.

¹² An ɲommañ wiñe yüllü kä wakkä garkä an gidok ɬulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ɬulgen ke käwken daa kä biilken. An yoori Joon anan ɲeraɲ.

¹³ An biigin ti ɭakkä an tiɲɲäɲänä äätin an a nĩnkä kä ɭäk.

¹⁴ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä bowku wääti ñaalok pollon ji kipi giti an jĩñe ke wĩrin jĩñe an nüüti waadgä ke nĩnkä ke yuungu.

¹⁵ An dalä waak bowku wääti ñaalok pollon ji an dũikidi iñi ɲommañ wic.” An wäättä.

¹⁶ An Joon nãɲgä waak yaaka yawan dũikidi iñi ye, kä yewwe. Bownu yaana talan ye, ken tiici an jĩñe, an bownu yaana ɭeedan ye, ken tiici wĩrin jĩñe. An cääna Joon kirkä nanɲe.

¹⁷ An iken dooci Joon ñaalok pollon ji dũikidi iñi ɲommañ wic,

¹⁸ an tiici an jĩñe ke wĩrin jĩñe, an kipi giti bownu ke müllä. An yoori Joon anan ɲeraɲ.

¹⁹ An biigin ti ɭakkä an tiɲɲäɲänä äätin an a nĩnkä kä ɲan.

²⁰ An Joon jaajjin ogo, “Dalä piik kũmok kä waak'a a üdin ye, an dalä dũirgä pãyok ɲommañ wic ke ñaalok pollon ji.”

²¹ An Joon nãɲgä wakkä piik gitken mãyken yaaka donɲan ye, an waak'a a üdin layok ye, yaaka kũumgenee piik gitken ye, an cääna dũirgä yaaka pãydidi pollon ji ye. An yoori Joon anan ɲeraɲ.

²² An ɲũülki Joon an kiinne ogo, “Giide an ɭiire an piik yaaka wiykä mãyken giti ye kũumge. An dalä dũirgä ɭirä ɲommañ wic.”

²³ An biigin ti ɭakkä an tiɲɲäɲänä äätin an a nĩnkä kä duuc.

²⁴ An Joon jaajjin ogo, “Nommañ äcä woo waak'a a üdin ye, kä biilken, ɭigãrgä ke waak'a muulu iñi ye ke wakkä lum jĩñe kä biilken.” An wäättä.

²⁵ An Joon nãɲgä wakkä lum jĩñe daa kä biilken, an ɭigãrgä daa kä biilken, ke waak'a muulu iñi ye, muure kä biilken. An yoori Joon anan ɲeraɲ.

²⁶ An Joon jaajjin ogo, “Mänbaan nanɲin kä biilko an äälinkä, an dale yak wiykä mãyken gitken, ke dũirgä pollon jĩñe, ke ɭigãrgä, ke waak lum jĩñe, ke waak'a muulu iñi ɲommañ wic ye, müktü mänbaan muure.”

²⁷ An Joon mänbaan nanɲe kä biilke.

Kä biilkä yeeke ike Joon mänbaan nanɲe.

Nanɲe oon ke iij.

²⁸ An ɲũülki Joon an kiinne ogo, “Giide an ɭiire an ɲommañ wiñe kũumge an tiije. An yak wiykä mãyken, ke dũirgä pollon, ke waak'a muulu iñi ɲommañ wic ye, muureen müge.”

²⁹ An Joon jaajjin ogo, “Ikee iññe wakkä garkä yaaka gidok ɬulgen an ääcidi woo käwkä ɲommañ wic ye, an jengä yaaka gidok ɬulgen an ääcidi woo käwkä ye, muure a wakkä äämkä yeeke.

³⁰ An wakkä lum jĩñe yaaka ɲommañ wic ye, muureen ke dũirgä pollon jĩñe ke waak'a layok ɲommañ wic cääygene wääktan ye, iññä wakkä garkä muureen a waak äämkä.” An wäättä.

³¹ An Joon wakkä yaaka nanɲe ye, yoorre muureen ɲeraɲ kuckon.

An biigin ti ɭakkä an tiɲɲäɲänä äätin an a nĩnkä kä dũügük.

2

1 Nanja pollon ke nommañ ke waak'a bilteen ye danja.

2 An Joon danja ka nanja wakkä yeeke niinna yaana ka natukel ye ti, an yore yukkene niinna yaana ka natukel ye ti ka naanjka yaaka nanje ye muure.

3 An Joon niinna natukel nuukene an nanje ladan, ka yaana yore yukkeneeda ka nuugula yen wakkä muure yaaka nanje ye.

Aadam ke Awwa

4 Yaanni a gin'a nanja done waana Pito Joon nanjee ka pollon ke nommañ ye.

5 An jengä muure mor baati nommañ wic, an wakkä garkä batta mor yülü woo, naanjka Pito Joon batta mor tuucee iñi ñaal nommañ wic ye, ka mänbaan bawe yaana piiti nommañ wic ye.

6 An nomuk ku on piik kääjidi woo nommañ ji mäati nommañ wiñe muure.

7 An Pito Joon kuññu nomgu nommañ wic, an nanje a oon, an kütken umdin wääktaj ünñü. An oon ünñü.

8 An Pito Joon piittä jengä garkä nantä battä me ogo Adan nomuk anji, an oon yaana nanje ye dooce wica.

9 An Pito Joon jengä yaaka neran me wangen ti an neran amma ti ye, muure yүүлene ñaalok nommañ wic, an jaan yaana me iñde ünñü ye, cäay teejjuk nantä garrä, an jaan najjin nerrä ke yiñ cäanna bilti teejjuk.

10 An ku on wii kääjidi woo nantä battä me ogo Adan mäati nantä garrä, an küptidi giti wica an wäätcidi aanjken ka nan.

11 Yanjalan battä me ogo Pecüün, an ike ken kaajit baan mä Hawela ji muure nant'a cäayge tiilgä ye.

12 An tiilgä yek baan yaanja neran. An jengä pilkä yaaka äacete me woo pandeyni ye, bilti an cäanna pämkä yaaka gäldidi neran ye bilti wica.

13 An yantaj wii yanjalan ogo Jeyüün, an a ike ken kaajit baan mä Küüc ji muure.

14 An yantaj wii yaana agene dak ye, battä me ogo Adagiil, an ike ken kaajit Acüür ti ka nomuk. An wii yaana wäätcete ka nan ye, battä me ogo Puraat.

15 An Pito Joon oon koowne an dooce Adan nantä garrä ogo nuugelee an tiije.

16 An Pito Joon oon iingene an kiinni ogo, "Jengä yaaka nantä garrä ji ye, amä muure,

17 an jaan yen najjin nerrä ke yiñ nana iki ämjädä, naana iki bi ämjä ye, iki bi tüwü a gitken."

18 An Pito Joon jaajjin ogo, "Batta neran oon cawde pare anjan, nängä m'ana ike yүүkkütü ti cawda ye."

19 An Pito Joon kuññu nommañ an nanja wakkä luum jiñe muure ke diirgä pollon jiñe. An äckene oon ookcedeeda bi äkke ogo, an wakkä yaaka a üdin ye muure yaana bärkänä oon ye, i daa wääti a yantonde.

20 An digärgä muure bäari oon ka yantangen, ke diirgä pollon jiñe ke wakkä luum jiñe muure. An ike ka done batta kañon yaana äalene ka ike yүүkkütü ti ka cawda ye.

21 An Pito Joon oon iñne wangen niinka ka pek, an waana oodene daa ye, äacin woo niirande yanjalan ka keelok an nantä yeene paatte wan.

22 An Pito Joon nanja iin ka niiran yaana äbe woo oon gunne ti ye, an äckene oon.

23 An oon jaajjin ogo,
"Yaanni tiññan a äwnä yen äwgi

an a yänjä yen yängi.
 An ike bi battä me ogo, 'iin'
 näänkä äbene daa me woo 'oon' ti ye."

²⁴ An ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooŋeada ti iine ti an wäatene agene gaan keellä yaanna.

²⁵ An ñomuk ku on oon ke iine muutuk yoken ladan, an yoken batta a lodgu.

3

Dimmin Mänbaan

¹ An ñomuk ku on wakkä luum jinne muure yaaka nanji Piŋo Joon ye ti, a kaan ken wiŋe bitäran meken giti. An iin taafine ogo, "A jinne Joon ikee kiinne ogo nana ikee ämje jengä ŋulgen yek nantä garrä ji muure?"

² An iin kaan kiinne ogo, "Jengä ŋulgen yaaka nantä garrä ji ye, ikoon ämon,

³ an Joon ikoon kiinnon ogo jaan yaana ŋeejjük yaanja ŋulge nana amjon an nana tabdoon yok ikoon bi tüwjon."

⁴ An iin kiini kaan ogo, "Ikee batta bi tüwe!

⁵ Näjjänä Joon äänkalan naana ikee bi ämje ye, wanġic bi päti woo an ikee bi wäate bata Joon anan, ikee näjje nerrä ke yiŋ."

⁶ An yoori iin jaan ŋulge naran ammä ti, an naran me wanġen ti, an me inde witin wan. An uŋu ŋuule an amme, an cäanna oore äckene an ämjın.

⁷ An wanġen pättä woo an duuggen nji yoken ladan. An jittä jaan beel bata ñoommu gitke, an ŋuuri an kümji teygen ti.

⁸ An Piŋo Joon tiinji kä yäawe äätä nantä garrä ji biigin ti anji, an oon ke iine Piŋo Joon tärki jengä giti nantä garrä ji.

⁹ An Piŋo Joon oon bärkene an taacce ogo, "İki wali?"

¹⁰ An luukke ogo, "İki tiinjeneni äätä nantä garrä ji, an ika booñnu, yori ladan an ika țarrä."

¹¹ An Piŋo Joon jaajjin ogo, "A nani ken iki kiinne yorü ladolat? İki ämjini jaan yaana kollenii kä ogo nana iki ämje in?"

¹² An oon jaajjin ogo, "Iin yaana äckanaa kä ina ken ika inña jaan ŋuule an ika ämjänä."

¹³ An Piŋo Joon iin taafine ogo, "A naka ina nanji yaanna?"

An iin jaajjin ogo, "Kaan ika amma nġinġin an ika ämjänä."

Jooñnu kä Joon

¹⁴ An Piŋo Joon kaan kiinne ogo,
 "Kä näänkä yaaka nanji ye, iki agä tuumgon,
 wakkä luum jinne waadgen ti, ke ñigärgä ti muure.

An iki bi muulu inii kä jiiñu
 an ñomgu ken bi amä yuungu yüükü ti muure.

¹⁵ An ika bi ñuccu yiŋ waadgic ti ikee ke iin,
 ke kaaynic ti.

Ike iki bi jiiŋbey wiñu ti,
 an ike bi kääjä ñubdonde ti."

¹⁶ An iin kiinne ogo,
 "An bääñ pillä yüünü bi ñucku ti naana iki laacci ye,
 an kä pillä iki bi giidä merkä.
 An iki țäkä yoku ogo oorü ääto ko jiik yüükü,
 an ike ken bi a mügo yüünü."

17 An Aadam kiinne ogo,
 “Kä yaana tiinji kä jiik iijü
 an ämjini kä jaan yaana kolleni kä ogo nana amjey ye,
 nommañ wiñe a tuumgon kä nääñkä yüükü.
 An iki bi ämä kä pillä ñuugulani yüükü ti yuungu muure.
 18 An paañ ke küügü bi yülü woo baannü,
 an iki bi ämä wakkä garkä yiil ji.
 19 An kä cannä iki bi ämä wakkä äämkä yüükü,
 ke dukci iñi nommañ yaana nanjenii kä ye ti.
 İki agä nomgu,
 an iki bi dukcu nommañ ji.”

20 An Aadam iije äkkene ogo Awwa, nääñka bi wäätee kä a miy yen me muure ye.

21 An Aadam ke iije nängi Piṭo Joon burunğu yek gaan an iinjkeneeda.

22 An Piṭo Joon jaajjin ogo, “Mänbaan tiññan inni wäättä bata ikin njäjä nerrä ke yiñ yaanni. An tiññan nıca nunıkodo inte lajjede an ıtıt jaan cäwdä tılgı an ıdıit ke cüle.”

23 An ñuuli woo Piṭo Joon nantä garrä ji nantä'a battä me ogo Adan ye, ogo ato nommañ yaana nanjıidako me ye ñuugele.

24 An mänbaan ñuuli woo Joon nantä garrä ji yaana battä me ogo Adan ye, an malanjı teyken yaaka battä me ogo korbıim ye, tuci Joon cäyok Adan kä ñomuk, an gaadal wiñe wiırde i lemme käl kä maañ tiici päy yen jaan cäwdä.

4

Kaayiin ke Abiil

1 An wääna Aadam ñiinnene ke iije Awwa ye, iije laaccä, an giinnä kaygon yeenen battä me ogo Kaayiin. An Awwa wääna giinne ke ye jaajjin ogo, “Kä yüükkin ti yen Piṭo İka giinnä oon.”

2 An nıccin giinnä määden an äkki ogo Abiil.

An wääna ñongene ye, Abiil ken wäättä anja kaaydo diik, an Kaayiin ken anja piito.

3 An ñiinkä yakkalan ti Kaayiin Piṭo äkkene waak'a piinne ye ti.

4 An daa Abiil äccin diik yeeke ti yaana a kaygon an a caagon ye. An Abiil ke gin'a äcce ye, gimgi Piṭo kä jon ñamme.

5 An İke Kaayiin ke gin'a äcce ye, batta agee kä gimğini. An Kaayiin pennä an ñome ñerre yok kä yaac.

6 An Kaayiin taaji Piṭo ogo, “İki agä penon İna? An ñomü ñerdä İna?”

7 An naana İki nanji nääñk'a nıcan ye İki bi gimğeni. An İki naana batta nanjä nääñk'a nıcan ye, nääñk'a yaackä İki bi keeygi äntüke ti, an bi wääti ñonjı ti, an tiija bonu yokin nana bääggädä.”

8 An Kaayiin määden Abiil kiinne ogo, “Juwu atı woo yiil ji.” An wääna ñakkene ti yiil ji ye, i Kaayiin yore yelle an määden nanje ñok.

9 An Piṭo Kaayiin taafıne ogo, “Määdic Abiil wali?”

An luugi Kaayiin ogo, “Kuju. A İka ken tiicä määdo?”

10 An taaji Piṭo ogo, “A nıaka İna nanji yaanna? Yimgä määdic yääwidı iñi nommañ wic İka ti.

11 An tiññan İki agä tuumgon an İki agä ñooṭon woo nommañ yaana ponje kupkene an gimmin kä yimgä määdic İntü ti ye.

12 İki batta bi iñgi ñommañ käwkä ñerkä naana puuyu ye, an iki bi laayä kamat nantä yüünü bi baati ñommañ wic.”

13 An Kaayiin Piṭo kiinne ogo, “Joofñu yeeni tālan batta liildä kä waaññä.

14 Tiññan ika ñooṭṭaa woo ñommañ wic an ñomü ṭukki woo ika ti, an wäättana ika laayä i nantä yeeni baati ñommañ wic, an m'ana ika bi kaña ye, ika bi näga dok!”

15 An kiini Piṭo ogo, “Ba'ay batta anan! Naana m'ana iki nägey dok ye, bi wanä äänke kä ṇaṭükel bata yaana nänṇey kä dok ye.” An Piṭo Kaayiin nängene gin'a ñicte daa kä me ye, nuṅko ṇana näkte daa dok m'ana ike kañgä ye.

16 An Kaayiin anḡin yore Piṭo ñome ti, an attä cääjjin ñommañ mä Nuut ti, Adan ti kä ñomuk.

Kaaynä Kaayiin

17 An Kaayiin nḡin ke iñe an laaccä an gittä minneni oone battä me ogo Anook. An battä baan an äkkene ogo Anook kä yantāḡ minneni yeene.

18 An Anook gittä Iraat, an Iraat gittä Maaweel, an Maaweel gittä Matüceel, an Matüceel gittä Lamak.

19 An Lamak ḡiññä määngä kä yewwe, yaṅkalan battä me ogo Aada an yaṅkalan ogo Cilla.

20 An Aada gittä Yabal, an ike ken a wäy yen m'aka cäyok kä keeññi an kääjji ḡiik ye.

21 An määden battä me ogo Yübal, a m'ana Iijjin ti keemmä gerger ke küññü killiḡ ye.

22 An Cilla gittä minneni oone battä me ogo Tubalkaayiin, an a ike ken yaacänä yok kä goññu kaykä yek bilkä muure. Tubalkaayiin käwen battä me ogo Naama.

23 An Lamak määngä yeeke kiinne ogo,

“Aada ke Cilla tiñe,
ikee määngä Lamak jiik yeeki tiñe.

M'ana ika iñña yok kuṅ ye nänṇä dok,
a durñu yaana ika ickana ye.

24 An naana m'ana näkkä Kaayiin ye wangä me äänke kä ṇaṭükel,
an m'ana bi näki Lamak ye, bi wangä me äänke caykä kä ṇaṭükel witken
kä ṇaṭükel.”

Giññä Ceet

25 An Adam ṇuca nḡin ke iñe, an gittä minneni oone. An äkki meen ogo Ceet* an jaajjin ogo, “Joṅ ika iñña minneni rätkana kä nantä Abiil yaana nägi ḡuuggin Kaayiin ye.”

26 An wääna Ceet tällee kä ye gittä minneni an äkkene ogo İnooc. An yuungu yaakca ti mäbaan wäättana jujjin kä maanṇä yantāḡ Piṭo.

5

Kaaynä Aadam

1 A perrä yen kaaynä Aadam ikki. Wääna Joṅ nänṇee kä mänbaan ye, nanṇe kä biilkä yeeke ike.

2 Nanṇe oon ke iñ an ṇüülkene, an wääna nanṇeeda kä ye, äkkene ogo mänbaan.

* 4:25 Ceet ogo iññä kä lemmä mä İburu.

³ An wääna Aadam cääynee yuungu kä 130 ye, gittä minneni äälene kä beel bata ike, an äkkene ogo Ceet.

⁴ An wääna Ceet giidene daa me ye, Aadam cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

⁵ An Aadam yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 930 an tüwnü.

⁶ An wääna Ceet cääynee yuungu kä 105 ye, gittä İnooc.

⁷ An wääna İnooc giidene daa me ye, Ceet cääynä yuungu 807, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

⁸ An Ceet yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 912 an tüwnü.

⁹ An wääna İnooc cääynee yuungu kä 90 ye, gittä Kinaan.

¹⁰ An wääna Kinaan giidene daa me ye, İnooc cääynä yuungu 815, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

¹¹ An İnooc yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 905 an tüwnü.

¹² An wääna Kinaan cääynee yuungu 70 ye, gittä Maalla.

¹³ An wääna Maalla giidene daa me ye, Kinaan cääynä yuungu 840, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

¹⁴ An Kinaan yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 910 an tüwnü.

¹⁵ An wääna Maalla cääynee yuungu 65 ye, gittä Yaarit.

¹⁶ An wääna Yaarit giidene daa me ye, Maalla cääynä yuungu 830, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

¹⁷ An Maalla yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 895 an tüwnü.

¹⁸ An wääna Yaarit cääynee yuungu 162 ye, gittä İdrüic.

¹⁹ An wääna İdrüic giidene daa me ye, Yaarit cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

²⁰ An Yaarit yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 962 an tüwnü.

²¹ An wääna İdrüic cääynee yuungu 65 ye, gittä minneni oone battä me ogo Matüceela.

²² An wääna Matüceela giidene daa me ye, İdrüic baaddin päy Joon yuungu 300, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

²³ An İdrüic yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 365.

²⁴ An İdrüic baaddin päy Joon, an wiicä iñi kä yaana koowene daa Joon ye.

²⁵ An wääna Matüceela cääynee yuungu 187 ye, gittä Lamak.

²⁶ An wääna Lamak giidene daa me ye, Matüceela cääynä yuungu 782, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

²⁷ An Matüceela yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 969 an tüwnü.

²⁸ An wääna Lamak cääynee yuungu 182 ye, gittä minneni oone.

²⁹ An äkkene ogo Noo.* An ike jaajjin ogo, “Yaanni ikin bi iñin yiktaşj kä bääj yen fluugulani yek inko, nommañ yaana tuumi Piṭo yaanni ye ti.”

³⁰ An Lamak wääna Noo giidene daa me ye, Lamak cääynä yuungu 595, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

³¹ An Lamak yuunge muure yaaka cääynee kä nommañ wic ye, a 777 an tüwnü.

³² An wääna Noo yuunge anjene 500 ye, gittä Caam ke Haam ke Yaapic.

* 5:29 Noo ogo yiktaşj kä lemmä mä İburu.

6

Yiñ Mänbaan Nommañ Wic

¹ An wääna me jujjene kä diirin nommañ wic, an gittene kä ŭlgu ye,
² malaññi Joon ŭlgu mäbaan yoori netañ, an iken wäkkä yaaka daa reeni ye an deyi.

³ An Piŭo jaajjin ogo, “Wäaktäñ yeeni batta bi cääy mänbaan ti ke on bata yuungu yaakca ti, ike a mänbaan yaana tüwīt ye, an yuungu yeeke batta bi käälcī woo 120.”

⁴ Niiñkä yaakca ti nommañ wic ook yakkalañ doñgañ an teyañ, nääñka malaññi Joon diññene ŭlgu mäbaan an gittene merkä ye. An a iken ken a mä teykä ñomuk ku on yaaka yäñtäñgenen pakä me ye.

Nüüjdün Joon

⁵ An Piŭo yiñ mänbaan yoorre diirin nommañ wic, an yoorre jiik'a nanŭtä juuggen ti ye, a yaacken muure kamat.

⁶ An Piŭo jone lüüjjin kä yaana nänñee kä mänbaan nommañ wic ye, an ike nüüjjin jone ti.

⁷ An Piŭo jaajjin ogo, “Mänbaan yaana nanñä nommañ wic ye, üülü wic, mänbaan ke diğärgä ke waak'a layok ye, ke diğärgä pollon jiñe, ika joni nüüjjin kä yaana nanñä daa kä ye.”

⁸ An a Noo ken kääññä nerrä Piŭo ti.

Noonu Mäkki Joon kä Tääl

⁹ Wakkä yaaka nänñä duuggen yuungu Noo ti ke mä yeeke ye. Ñomuk ku on kilkä Noonu ti, a Noo ken a men wotconde an ken doñe ladañ me giŭi. An Noo ken baadit päy Joon.

¹⁰ An Noo giŭtä merkä kä dāk. Yäñtäñgenen ogo Caam, an Haam, an Yaapic.

¹¹ An nommañ yaaññä Joon ñome ti, an nommañ küümmü kä nääñkä yaackä.

¹² An nommañ wiñe yoori Joon yaaññä, nääñka mäbaan muure nääñken yejgene ye.

¹³ An Noo kiini Joon ogo, “Niiñkä mäbaan tiññan düüññin ñomi ti, nääñka nommañ wiñe küümgene daa kä nääñken yaacken ye. An ika ŭākä iken cüccüdü woo ke nommañ.

¹⁴ An nanñä kuun yen jaan yaana battä me ogo japar ye. An kuun nänğä ji äärgä, an paadä jok kä duññu tooli külok ke nāñe ti nuñko piik nana kaaccete ti kuun ji.

¹⁵ An nanñä anñi bāyŭe pāyāyā kä men buñe 130, an gāpte men buñe 25, an külte 15.

¹⁶ An kuun nänğä wiñe an kääł ŭuule wäaktäñ doocci waan wiñe ke teye a men buñe ŭonŭolle. An kuun tüke nanñä kä gunne ti, an kuun jiñe kiibā giŭi, iñi ke ŭeejiik ke ñaalok.

¹⁷ “An ika ina tuucudu tääl piik nommañ wic, ika cüccüdü woo wakkä yaaka cääygene kä wäaktäñ yoken ti ye, pollon ñoy. Waak'a nommañ wic ye, muure tüw.

¹⁸ An ika bi duccu jiik doocin ke iki. An iki kaacci kuun ji ikee ke merkä yüükü ke iñü an määngä merkä yüükü.

¹⁹ An wakkä yaaka a üdīn ye ti muure, iki äccä kuun ji kä yew yewni oon ke iñ dalā üt ke iki.

²⁰ Diğärgä ti daa kä biilken, an diğärgä ti daa kä biilken, an wakkä yaaka layok nommañ wic muure ye, daa kä biilken iken bi ätä iki ti kä yew yewni kaaci kuun ji üde kä.

²¹ An kuju wakkä äämkä ti, an ðulü yokin iki ti, wääti a wakkä äämkä yüükü ke iken.”

²² An Noo näänkä yaaka iingene daa Joon ye, nanje muure a gitken.

7

Tääl Nommañ Äätte Wic

¹ An Piŋo Noo kiinne ogo, “Kaace ke mä än yüükü kuun ji. Yoorru a iki parü ken woduwoŋ merkä kil yaakki ti.

² An kuju ðigärgä ti oogen kä ŋaŋükel, an määngen ti kä ŋaŋükel yaaka ladan ye ti, an ðigärgä yaaka batta ladan ye ti, kuju kä yew yewni oon ke iin.

³ An ke ðiirgä ti kuju oogen kä ŋaŋükel an määngen kä ŋaŋükel, nunjo kaaynen cääyene kä nommañ wic muure.

⁴ An nünkä kä ŋaŋükel ika bi tuucu ñaal nommañ wic an nääkä nünkä caykä kä ŋan wırdınnı gitken ke äŋkä gitken. An waak'a ääynä nommañ wic ye, bi cücü woo muure.”

⁵ An Noo näänkä yaaka iingene daa kä Piŋo ye, nanje muure.

⁶ An wääna piik yiinene kä tääl nommañ wic ye, Noo yuunge kä 600.

⁷ An Noo kaaccä kuun ji ke iinje ke merkä yeeke ke määngä merkä yeeke, üdene kä piik tääl.

⁸ An ðigärgä yaaka ladan ye, ke yaaka batta ladan ye, ke ðiirgä ke wakkä yaaka layok nommañ wic ye muure,

⁹ waak'a kaaccä kuun ji ke Noo ye, kä yew yewni, oon ke iin, bata yaana Noo kiinene daa kä Joon ye.

¹⁰ An wääna nünkä kä ŋaŋükel dakkene ye, piik tääl üükin woo nommañ wic.

¹¹ An wääna Noo yuunge wäättene kä 600 ye, paan yew ti, nünkä caay witken kä ŋaŋükel ti, piik wanjen püürin woo iñi nommañ ji, an cääna ñaal puukin iñi ñaalok pollon ji.

¹² An ñaal puukin iñi nommañ wic nünkä caykä kä ŋan wırdınnı gitken ke äŋkä gitken.

¹³ An nünkä yaanja ti ken kaaccene Noo kuun ji, ike ke iinje ke merkä yeeke Caam ke Haam ke Yaapic ke määngä yeeke.

¹⁴ Iken ke waak luum jiñe daa kä biilken ke ðigärgä muure ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, ke ðiirgä yaaka päydidi ye muure daa kä biilken.

¹⁵ An wakkä yaaka cääyene kä yoken an wääki a üdin ye, muure äatin kaaccä kuun ji kä yew yewni ke Noo.

¹⁶ An bata yaana Joon Noo iingene daa kä ye, waak äcce kuun ji oogen ke määngen. An Noo üülji tüggın Piŋo kuun ji.

¹⁷ An tääl yiinjen nünkä caykä kä ŋan nommañ wic, an piik üüttin kä ðiirin. An kuun ääri ñaalok piik nommañ wic.

¹⁸ An piik üüttin kä ðiirin nommañ wic, an kuun wäättan taamit ñaalok piik witin.

¹⁹ An piik ðiirin kä yaac nommañ wic, an pämkä mäyken muure yaaka pollon ŋoy ye, äätte witin.

²⁰ An piik yoken küülü ñaalok, an pämkä äädi witin iñi men buñe kä ŋaŋükel.

²¹ An waak'a layok nommañ wic a üdin ye tüwgın muure, ðiirgä ke ðigärgä ke wakkä luum jiñe ke waak'a muulu iñi ye, ke mäbaan muure.

²² Wakkä yaaka cäyok nommañ iwon wic wääki a üdin ye, tüwgın muure.

²³ An wakkä yaaka cäyok nommañ wic a üdin ye, mäbaan ke ðigärgä ke waak luum jiñe ke ðiirgä pollon jiñe cücü woo Piŋo muure. An buccin a Noonu ke waak'a kaaccene kuun ji ye päaken.

24 An piik nommañ miitte wic niinkä kä 150.

8

Tääl Wüükün İñi

1 An Joon Noo batta agee kä wiirgon ke wakkä luum jiñe, ke digärgä muure yaaka ke ike kuun ji ye, an tuccin jommu nommañ wic an piik wüükün iñi.

2 An piik wanjen yaaka yiijete ye, yoken üülji ke kälkä pollon jiñe cääna, an ñaal yore yuutkene kä mänña pollon ji.

3 An piik duukin iñi kä deewarj kä deewarj nommañ wic niinkä 150 ti.

4 An paan ñaṭukel ti, niinnä caay witken kä ñaṭukel ti, kuun cääjjin waadgä pämkä yaaka battä me ogo Araraat ye witin.

5 An piik iñjidi kä wüükün iñi anja paan caay ti, an niinnä iijjin ti yen paan caay pämkä witken üükün woo.

6 An wääna niinkä caykä kä ñan ḍakkene ye, Noo kääł ɬuule yaana nanje kuun gunne ti ye, kupkene.

7 An tuccin gaaggaak. An kaaccä woo an päydin ke piik iwene nommañ wic.

8 An tuccin gülküte ogo ato piik ookce naana ḍewcono iñi nommañ wic ye.

9 An gülküte batta a kañon nanṭ'a koojee iñi ye, an ḍukcin Noo ti kuun ji, nääñka nommañ wiñe muure mor agee kä küümon kä piik ye. An läjgi Noo iñte an müñje an ḍuukke ike ti kuun ji.

10 An kiññä ñuca niinkä kä ñaṭukel, an gülküte ñocce tucce woo.

11 An gülküte duukin ike ti biigin ti anji, i ädit jaan yaana battä me ogo jeytūun ye gitke garrä tüke ti, an niji Noo piik ḍewcin iñi nommañ wic.

12 An kiññä niinkä kä ñaṭukel yakkalan ñuca an gülküte tucce, an gülküte batta a ḍüükidini ñajäk ike ti.

13 An wääna Noo yuunge wäättene kä 601 ye, iijjin ti niinnä yen yun kicconḍe ti, piik iwnä nommañ wic. An Noo kuun wiñe kuppe woo an däämjın an nommañ wiñe yooṭṭe a iwon.

14 An paan yew ti, niinnä caykä kä yew witken kä ñaṭukel ti, nommañ wiñe iwnä muure.

15 An Joon Noo kiinne ogo,

16 “Kääjä woo kuun ji ikee ke iñü ke merkä yüükü ke määngä yeeken.

17 Ke wakkä muure yaaka ke iki a üdin ye, ḍiirgä ke digärgä, ke wakkä luum jiñe äbä woo. An dalä gidok nommañ wic an pir an ḍirä.”

18 An Noo kääjin woo kuun ji ke merkä yeeke ke iñe ke määngä merkä yeeke.

19 Ke wakkä luum jiñe ke digärgä ke wakkä yaaka muulu iñi nommañ wic ye, ke ḍiirgä muure, kääjin woo kuun ji daa kä biilken.

20 An Piṭo bätki Noo tambal an kuññu digärgä ti ke ḍiirgä ti muure yaaka ladan a waak iillä wäämmä yok ye ti.

21 An Piṭo ñääccä pin yaana gimgede ye, an jaajjin jone ti ogo, “Nommañ wiñe batta ñuca bi tuumu kä nääñkä mänbaan, an ike a nääñkä yaackä ken dooje jone ti kä ḍine tinä, an wakkä yaaka a üdin ye, batta ñuca bi näga ḍugin bata wääna nääñä daa kä ḍugin ye.

22 An naana mor nommañ bilti ye, i piññä ke errä, an lüüy ke carrä, an yiwuk ke yiluk, an äñ jiñe ke wiirın jiñe, batta bi yüüti iñi.”

9

¹ Anj Noo njuülki Joonj ke merkä yeeke anj kiinne ogo, “Giide anj diire anj nommañ wiñe küümge.

² Anj ikee bi booce kä wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, ke diirgä pollonj jiñe, ke waak'a layok nommañ wic ye muure, ke yak wii jiñe. Yaakki muure bi daläbu cäyok inkic ti.

³ Waak'a layok a üdin nommañ wic muure ye, a wakkä äämkä yeekic bata wakkä garkä yek piitin. Waak muure inñe kä.

⁴ Anj gin'a yimge batta a püürini woo ye ünñü a yimgä giti, yänñonđe nana ame.

⁵ “Anj mänbaan yaana bi näki menen ye, bi jooju. Anj gin luum jiñe naana näki mänbaan ye, bi tüw cäanna. Anj yaana näki men ye, daa bi tüw.

⁶ Anj yaana näki men ye, daa bi näkä me dok, näñjka Joonj mänbaan nanñeeda kä biilke ye.

⁷ Giide, anj pire anj diire, anj nommañ wiñe küümge.”

⁸ Anj Noo kiini Joonj ke merkä yeeke ogo,

⁹ “Tiññanj ika duccudu jiik doocin yeeki ke ikee anj ke kaaynä yeekic yaaka njatkic ti ye,

¹⁰ ke waak nanjin yaaka a üdin kuun ji ke ikee ye muure, diirgä ke digärgä ke waak luum jiñe yaaka layok nommañ wic ye muure.

¹¹ Ika bi duccu jiik doocin yeeki ke ikee, anj baati nja wakkä üdin ti muure yaaka bi tüw kä piik tääl ye. Anj baati nja tääl mooye yaana bi cüütä giti nommañ wiñe ye.”

¹² Anj Joonj jaajjin ogo, “Gin yaanni ika päjgada nñgin gin'a nüütü jiik doocin waan yeeni ti ke ikee ye, ke waak'a a nanjin a üdin ye muure, ke merkä yeekic ti ke cüle.

¹³ Rüñit a gin'a dooccu ñaalok curunju giti ye, anj bi wäätä a gin'a nüütü jiik doocin waan yeeni ti ke nommañ ye.

¹⁴ Anj naana ika ääcä polku ñaalok pollonj ji ye, i rüñit ükü woo polku giti.

¹⁵ Anj jiik doocin yeeki ke ikee ke waak'a a üdin ye muure bi payä. Anj baati tääl mooye yaana bi ätä nääkä waak'a a üdin ye muure.

¹⁶ Anj naana rüñit ükü woo curunju giti anj yooŋu ye, jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin nommañ wic muure ye bi payä.”

¹⁷ Anj Noo kiini Joonj ogo, “A rüñit ken dooccu a paydin jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin nommañ wic ye muure.”

Merkä Noo

¹⁸ Anj merkä Noo yaaka kääjenee woo kuun ji ye, a Caam ke Haam ke Yaapic. Anj Haam a Kanaan wäyen.

¹⁹ M'aka ikki diirin piirtin nommañ wic yaakki, käjä woo merkä Noo yaaka kä däk ye ti.

²⁰ Anj wäana tääl baakkenee kä ye, Noo jujjin kä puuynu yiil, anj püüttä jaan muulu beel bata lüütikon, anj ŋulge nanjä me a määk.

²¹ Äänkalañ Noo määtä määk yaaka ñunñe ye, anj ike nägi anj oodi keeñ yeene ji yore kä el.

²² Anj Haam Kanaan wäyen, wäyen yoorre nün yore kä lat, anj dukcin ünñük mädgen yaaka kä yewwe ye nüütkene.

²³ Anj Caam ke Yaapic kuññu burnju, anj pedi giti ke dääge ñaalok büyken ti, anj wüütü ti wäyen ti kä njätken, anj wäyen kümi yok. I wanjen agene kä ŋukin woo batta ŋäki wäyen yooottu i yore elan.

²⁴ Anj wäana Noo määk pättée woo wiñe ti ye, näñj'ka nängene daa minneni yeene deerconde ye njññe.

- ²⁵ An jaajjin ogo,
 “Kanaan bi a tuumgon!
 An ike bi wääti a kiingon yen kiinkä mädgen.”
- ²⁶ An Noo jaajjin ŋuca ogo,
 “Ŋüülkin atī Piṭo Joon yen Caam ti!
 An Kanaan wääti a kiingon yeene.
- ²⁷ Dalä baan Yaapic gäapänä woo Joon,
 an cääjji keeññi yek Caam giṭi,
 an Kanaan wääti a kiingon yeene.”
- ²⁸ An wääna piik tääl baawkene ye, Noo cääynä yuungu 350.
- ²⁹ An Noo cääynä yuunge muure 950, an wäättana tüwnü.

10

¹ An a kaaynä yek merkä Noo ikki, Caam ke Haam ke Yaapic. An iken gittä merkä kä ḍiräk wääna tääl baawkenee kä ye.

Kaaynä Yaapic

- ² An merkä Yaapic a Jomar ke Maajüuc ke Maday ke Yawaan ke Tabil ke Maacik ke Tiraac.
- ³ An merkä Jomar a Ackanaac ke Ripec ke Tojarma.
- ⁴ An merkä Yawaan a Alica ke Tarcüc an mä Kaat ke mä Rudaan.
- ⁵ An a kaaynä me yaakca ken ika piirtin giṭi, an cääjjin wiykä mäyken ḍugin yaakka. An kiptin giṭi kä bänkä yeeken ke äärgä yeeken tüggen, ke ṭon yeeken an wäättana kun yaŋkalan daa kä lemmä yeenen.

Kaaynä Haam

- ⁶ An merkä Haam a Küuc ke Macir ke Püüt ke Kanaan.
- ⁷ An merkä Küuc a Ceba ke Hawela ke Capta ke Raama ke Capteka. An merkä Raama a Cība ke Diidaan.
- ⁸ An Küuc gittä Nimuraat, an a m'ana Īijjin kä teynä ŋommañ wic ye.
- ⁹ An ike a kiño teyconde Piṭo ñome ti, an a yaana jaayge kä me ogo, “Beelje bata kiño Nimuraat kä teynä Piṭo ñome ti.”
- ¹⁰ An yätkitin yeene Īijjin ti kä bänkä yek mä Baabil ke Aaraak ke Akaat ke Kolina ŋommañ mä Cīnaar ti.
- ¹¹ An ike yätkitin yeene gäappe woo an wükcin ŋommañ mä Acüür ti, an a nant'a bättee kä bänkä battä me ogo Nīnawa ke Rabuut Eer ke Kaala
- ¹² ke Recen ye. An Recen a baan mooye yaana yāwan cääy waan mä Nīnawa ke Kaala ye.
- ¹³ An Macir a wäy yen mä Lüüt ke mä Anaam ke mä Leheep ke mä Naptüü
- ¹⁴ ke mä Patarooc ke mä Kaptoor ke mä Kacaloo, yaaka gittä mä Palactiin ye.
- ¹⁵ An Kanaan kaygon yeene yaana giinñe ye, battä me ogo Cidoon, an ŋuca giinñä mä Haat
- ¹⁶ ke mä Yaabüuc ke mä Amoor ke mä Jarjüc
- ¹⁷ ke mä Haaw ke mä Iraka ke mä Cīn
- ¹⁸ ke mä Arwaat ke mä Jamaar ke mä Hamaat. An wäättana äärgä tüggen yek mä Kanaan piirtin.
- ¹⁹ An kewnä yen mä Kanaan juwu Cidoon an ḍakcidi ke Jaraar ke Gajja, an kä baan mä Caduum ke Amuura ke Adama ke Jobiim ke Leeca ti.
- ²⁰ An a kaaynä Haam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ṭon yeeken.

Kaaynä Caam

²¹ An Caam cäanna gittä merkä an ike a Yaapic määden mooye, an a wäy yen kaaynä Aabir muure.

²² An merkä Caam a Ilaam ke Acüür ke Arpiceet ke Lüüt ke Araam.

²³ An merkä Araam a Üüc ke Üül ke Jaacir ke Maacik.

²⁴ An Arpiceet gittä Caale an Caale gittä Aabir.

²⁵ An Aabir gittä merkä kä yewwe. An yanjalan äkki me ogo Paalic, näänka nommañ kiibene daa kä me giti niinka yaaka giidene daa me ye ti. An määden battä me ogo Yaktaan.

²⁶ An Yaktaan gittä Almodaat ke Caalip ke Ajaramuut ke Yaare

²⁷ ke Adüraam ke Üjaal ke Dikila

²⁸ ke Übaal ke Abimayaal ke Cüba

²⁹ ke Opeer ke Hawela ke Yübaap. Iken yaakki muure a merkä Yaktaan.

³⁰ An iken cäyok nant'a battä me ogo Miica ye, ati ke Caapir päam mä nomuñju ti.

³¹ An a kaaynä Caam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke toñ yeeken.

³² An a äärgä tüggen yek Noo ikki ke merkä yeeken ke kaaynen, an iken ti toñ piirtin nommañ wic wäana tääl baawkenee kä ye.

11

Än Bääynä yen Baabil

¹ An nomuk kä on me muure nommañ wic lemmä yeenen a keelok, an a jiik keelkä ken jaaygä.

² An wäana banjene kä nomuk ye, kähnä nant'a däängon gäapconde baan yaana battä me ogo Cinnaar ye ji, an iken cääjin iñi wica.

³ An iken luugin päaken ogo, "Bätin düuca an peelin tey." An pämkä dalibuwin an wäattana a düuca peelgon ken nuugulene kä. An nomgu titkä dalibuwin an wäattana a diiney üllü ken nuugulene kä.

⁴ An iken jaajjin ogo, "Ääte ikin näjin baan mooye, an ikin bätin än mooye bääyconde yaana wiñe wätcidi ti pollon ji ye. An ikin näjin yäntängono nuñko nana piirtitin nommañ wic."

⁵ An Piñto kääjin iñi ükcidi baan mooye ke än bääyconde yaana batä mäbaan ye.

⁶ An Piñto jaajjin ogo, "Iken a mä keelkä an lemmä yeenen a keelok! An iken ikki jujjin kä näänkä ginani yaanni, iken batta bi yocu nanñä gin'a täkkänä nangä ye.

⁷ An kaacin iñi lemmä yeenen cüülkin daa giti, nuñko nana yanjalan jiik menen ookcedeeda giti."

⁸ An piirji giti woo Piñto nommañ wic muure, an yuuttu iñi kä banñä baan mooye.

⁹ Ina ken äkkene daa me ogo Baabil yaanna näänkä Piñto mäbaan lepen cüülleeda giti muure, an manjalan daa jaayee kä lemmä yeene yaanna, an iken piirji giti woo Piñto nommañ wiñe ti muure.

Kaaynä Caam ke Abram ti

¹⁰ A perrä yen kaaynä Caam ikki. Wäana Caam yuunge anjene kä 100 ye, an wäana tääl baawkenee kä yuungu kä yewwe ye, ike gittä Arpiceet.

11 An wääna Arpiceet giidene daa me ye, Caam cääynä yuungu 500, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

12 An Arpiceet cääynä yuungu 35, an gittä Caale.

13 An wääna Caale giidene daa me ye, Arpiceet cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

14 An Caale cääynä yuungu 30, an gittä Aabir.

15 An wääna Aabir giidene daa me ye, Caale cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

16 An Aabir cääynä yuungu 34, an gittä Paalic.

17 An wääna Paalic giidene daa me ye, Aabir cääynä yuungu 430, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

18 An Paalic cääynä yuungu 30, an gittä Raaw.

19 An wääna Raaw giidene daa me ye, Paalic cääynä yuungu 209, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

20 An Raaw cääynä yuungu 32, an gittä Cürü.

21 An wääna Cürü giidene daa me ye, Raaw cääynä yuungu 207, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

22 An Cürü cääynä yuungu 30, an gittä Nahüür.

23 An wääna Nahüür giidene daa me ye, Cürü cääynä yuungu 200, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

24 An Nahüür cääynä yuungu 29, an gittä Taare.

25 An wääna Taare giidene daa me ye, Nahüür cääynä yuungu 119, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalaŋ.

26 An Taare cääynä yuungu 70, an gittä Abram ke Nahüür ke Araan.

Kaaynä Taare

27 A perrä yen kaaynä Taare ikki. Taare gittä Abram ke Nahüür ke Araan. An Araan gittä Luut.

28 An Araan İijjin wäyen Taare yütte wic kä tüwnü baan battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan nantä yaana giidene daa me ye ti.

29 An Abram ke Nahüür diññä muutuk. An in Abram battä me ogo Caarraay, an in Nahüür battä me ogo Maalka. An Maalka iken ke Icka a tüürin Araan yaana a Nahüür määden ina.

30 An Caarraay a burŋu batta a giidon merkä.

31 An Taare minneni yeene Abram koowne ke Luut minneni minneni yeene Araan ke Caarraay in minneni yeene Abram, an kaaccene kä woo kä nant'a battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye ti, atı ŋommañ mä Kanaan ti. An wääna däägene ti baan yaana battä me ogo Araan ye, i cääjjin İñi wica.

32 An Taare cääynä yuungu 205, an tüwnü baan Araan jı.

12

Piŋo Bäärä Abram

1 An Abram kiini Piŋo ogo, “Atä, baan yüünü mañjä İñi ke mä yüükü ke än wääc, an atä nantä yaana bi nüütkenii kä ye.

2 An İki bi nanjeni wäatci agä toŋ yäwke, an İki bi tutkeni cäwdä ŋerconde, an yäntondü bi nanjä täl, an me bi kañi ŋüülkin İka ti kä päy yüünü.

3 An m'aka İki ŋüülkin ye, bi ŋüülkü an m'aka İki tuumgi ye, bi tuumu, an İki bi wäatci agä ŋüülkin yek äärgä tüggen ŋommañ wic muure.”

⁴ An Abram banja bata yaana kiinene daa Piṭo ye, an attā ke minneni määden Luut. An Abram wääna kääjenee woo baan yaana battā me ogo Araan ye ji, yuunge caykā kā nūṭukel witken kā duuc.

⁵ An Abram iije Caarraay koowne ke Luut, ke wakkā yeeke yaaka bilti ye muure, iken ke Luut, ke kiinkā yaaka ḍooje ke ike Araan ye. An iken kaaccā woo muure ūnjidi ṇommañ mā Kanaan ti.

An wääna ḍakkene ti Kanaan ye,

⁶ Abram mā attā ke dakene ti jaan mooye yaana battā me ogo Muura ye ti, cokulañ ti baan yaana battā me ogo Cakiim ye ti. I nūinkā yaakca ti mā Kanaan bilti ṇommañ yaanja ji.

⁷ An Piṭo ūūkin woo Abram ti, an kiinne ogo, “A kaaynā yūūkü ken bi iñā ṇommañ yaanni.” An Abram Piṭo bātkene tambal nānta ūūkene kā woo Piṭo ye.

⁸ An wāattana iken banja, an cāajjin waadgā pāmka waan Betalī ke Aay, an Betalī ḍimjidi kā nājāk an Aay ken kā ṇomuk, an keeñ yeene ṭejene iñi wica. An Abram Piṭo bātkene tambal an maanṇe wica.

⁹ An Abram bakkā woo ūnjin iñi teettalañ yaana battā me ogo Najip ye.

Banja Abram mā Macir

¹⁰ An baan yaanja ti nānta anja kām kā yaac, an Abram banja Macir ati cāajjidi wica a boorgon nānka kām yaañnee kā wica ye.

¹¹ An wääna iken ḍakkene ti tooy tük Macir ye, iije Caarraay kiinne ogo, “Nājjā iki agā iij ṇerconḍe.

¹² Naana iki bi yoorgi mā Macir ye, iken bi jaajji ogo, ‘A iije inni.’ An ika bi nāka ḍok an iki bi mañjini agā ūdon.

¹³ Jaajjā ogo iki agejy kāwo, an kā jiik yūūkü ika batta bi nanja nānḱalan, an ika bi ūḍja ḍok.”

¹⁴ An wääna kaaccene ti Macir ye, ike yoori mā Macir ṇerañ kā yaac.

¹⁵ An wääna yoorene daa kā ḍuunḱulen yek Parahuun ye, riingi Parahuun an wāattana iji an mooye yeene ji.

¹⁶ An kā ike Parahuun jone ṇappā kā Abram, an Abram iñi diik ke dāk ke tüürünji oogen ke määngen ke kiinkā oogen ke määngen ke kälāmga.

¹⁷ An Piṭo Parahuun ke mā yeeke tuckene yokin rackitiñ yaajgonḍe kā jiik Caarraay in Abram.

¹⁸ An Parahuun Abram bārkene an taaññe ogo, “A nānka ṇaaka ika nānganaa kā yaakka? Ika batta nūṭkadaa ogo iñi ina?”

¹⁹ An ika kiindaa ogo kāwic ina, ke koowu daa kā a iij yeeni? İñi ina, koowu an ate!”

²⁰ An Parahuun mā yeeke iingene ogo Abram ṇoolci woo baannen ke iije ke waak yeeke muure.

13

Piirtin Abram ke Luut

¹ An Abram juwu Macir, an ūnjin ṇaalok nānt'a battā me ogo Najip ye, ke iije ke Luut ke wakkā yeeken muure.

² An Abram anja ceeggon kā yaac kā ḍigārgā ke tiilgā gālka ke tiilgā.

³ An ike juwu Najip, an attā nānta ke nānta ati Betalī an ḍakkā ti nānta yaana waan Betalī ke Aay ye ti, nānta yaana agee kā ṭilciñi kā iñi keeñ yeene kā on ye.

⁴ An a nānt'a iijjenee ti bāttee kā tambal ye. An Abram Piṭo maanṇe ṇuca wica.

⁵ An cāanna Luut yaana layok ke Abram ye, cāāygene ḍigārgā ke keeñi.

⁶ An nantä cäwdä yeenen deetä iñi, an batta liitit cäwdä nantä keellä kä diirin digärgä yeeen.

⁷ An kaaydoni digärgä yek Abram ke yek Luut äämä yäänñäni. An mä Kanaan ke mä Peeric niinka yaakca ti cäyok nantä yaanja ti cäanna.

⁸ An Abram Luut kiinne ogo, “Nana ikii äämi yäänñä, an nana kaaydoni digärgä yooko äämä yäänñä, ikii agi mä keelkä.

⁹ Nommañ muure ina nomu ti yaanna ikii piirti. Naana iki üñjü kä bun birrä ye, i ika üñjü kä bun aam an naana iki üñjü kä bun aam ye, i ika üñjü kä bun birrä.”

¹⁰ An Luut wiñe äärene ñaalok an cäälgä yek wii mä Üürdün yootte taanjä Coogaar garan bata nantä garrä yen Piṭo, an naran beel bata nommañ mä Macir. I batta mor Piṭo Caduum ke Amuura düume gitä.

¹¹ An Luut wäkkä cäälgä yek wii mä Üürdün doṇe, an iken piirtin. An ike banjä kä nomuk.

¹² An Abram cääjjin nommañ mä Kanaan ti, an Luut cääjjin bänkä mäyken yek cäälgä gitä, an keeñni yeeke baakke ti baan yaana battä me ogo Caduum ye gunne ti.

¹³ An niinka yaakca ti mä Caduum näänjä näänkä yaacken kä yaac yaaka batta tačkänä Piṭo ye.

¹⁴ An Abram wäana piirtene ke Luut ye, kiini Piṭo ogo, “Wiñü äärä ñaalok nant'a cäyüi kä yaanna ti, an däämjä nomuk ke njäjä an ñaalok ke iñi.

¹⁵ An nommañ yaanni bi iñe kä muure ke kaaynä yüükü ke cüle.

¹⁶ An kaaynä yüükü bi nanä dirä bata nomgu yek nommañ wiñe, an batta bi liilgä me kä panjä.

¹⁷ Juwu, nommañ iñdenii kä, atä baadä bayte ke gäpte.”

¹⁸ An Abram keeñni yeeke baanṇe, an attä cääjjin jengä mäyken yek Mamar noyin, baan yaana battä me ogo Hiburoon ye ti, an cääjjin iñi wica. An Piṭo bätkene tambal nca.

14

Abram Luut Mägedede Woo

¹ An niinka yaakca ti yäänñä juwin baan ji. An Amrapiil yätkä mä Cinnaar, ke Ariyok yätkä mä Alicaar, ke Kadarlomaar yätkä mä İlaam, ke Tidaal yätkä mä Jüwim

² İrcin yäänñäk Beera ti yätkä mä Caduum, ke Birca yätkä mä Amuura, ke Canaap yätkä mä Adama, ke Camibaar yätkä mä Jobim, ke yätkä mä Beela. An a Beela ken battä me ogo Coogaar.

³ An iken yaaka kä duuc yaakka kääygä yeeen duli yokin dääñgon yaana battä me ogo Cadim ye ti, Koon Mooye yen Äyyä ti.

⁴ An iken yuungu yaaka kä caay witken kä yewwe ye, müktü kä yätkä Kadarlomaar, an yun yaana yoku wäatcete kä caay witken kä däk ye, i tuuci yokin woo.

⁵ An wäana näakenee yun nca ye, Kadarlomaar ke yätkäni yaaka ñäakene ye däägin ti, an mä Rapim booji nant'a battä me ogo Actarüt Karnim ye ti, an mä Jüuc booji nant'a battä me ogo Haam ye ti, an mä İm booji nant'a battä ogo Coobi Kiriteem ye ti,

⁶ an mä Hüür booji pämkä yaaka battä me ogo Cür ye ti, ke daakene daa ti El Paraan nantä teenṇä ti kä cokal.

⁷ An iken duukin njäk an attä nant'a battä me ogo En Micpeet ye ti. An nantä cääna äkki me ogo Gaadic. An iken bänkä mä Amülik müügi muure ke mä Amoor yaaka cäyok Hajojon Taamar ye.

⁸ An yatkäni mä Caduum, ke Amuura, ke Adama, ke Jobiim, ke Beela yoken tooti yäänä ti dääñgon mä Cadüim jü. An Beela a nant'a cääna äkki me ogo Coogaar ye.

⁹ An näägjin ke Kadarlomaar yatkä mä Ilaam, ke Tidaal yatkä mä Jüwüim, ke Amrapiil yatkä mä Cinnaar, ke Ariyok yatkä mä Alicaar. An iken yatkäni kä ñan pärjidi ke yatkäni kä duuc.

¹⁰ An dääñgon yen mä Cadüim cäygene giti kälkä mäyken küüñgin yek kälkä ñownä ülin kä diräk, an wäana yatkä yen mä Caduum ke yen mä Amuura ñoolene daa meken ye, yakkalan lüüti kälkä an meken yakkalan lüdgin aajjin ñaalok pämkä witin.

¹¹ An yatkäni yaaka kä ñan ye, waak muure yek mä Caduum ke Amuura peeji ke wakkä äämkä muure, an iken dukcin njäk.

¹² An Luut yaana cäy Caduum a minneni Abram määden ina mügi iji, an waak yeeke koowi muure.

¹³ An män Luut yanalan battä, an attä Abram nüütken näänkä yaaka nanjä duuggen ye muure. An a Abram yen mä Iburu yaana cäy cokulan ti jengä mäyken yek m'ana battä me ogo Mamar a män Amoor ye, Mamar ke mädgén Ickool ke Aneer a m'aka ñääki ke Abram ye.

¹⁴ An wäana Abram jiiik tiinñeeda kä ogo minneni määden müññii me ye, i ike düttü 318 m'aka a giitin paa baanne, an a ñeelgin ye. An ädäñji baati ñatin, ke ñakene ti baan battä me ogo Daan.

¹⁵ An wäana nantä ülle kä ye, Abram mä yeeke pääññe giti, an gutcin yäänñäk an meken booji. An käygyä Kadarlomaar buurcin woo, an ñooli ke baan yaana battä me ogo Hoba ye, Damac ti kä ñaalok.

¹⁶ An Abram waak muure müññe, an Luut minneni määden ke waak yeeke ke määngä ke ook yaaka a müükün ye duugene njäk.

Malikcadiik Abram Nüülkene

¹⁷ An wäana Abram duukenee kä nantä buuccee kä yatkä Kadarlomaar ke yatkäni yaaka ñääkene kä ye, yatkä yen mä Caduum kääjin woo pääckidi ike dääñgon yen mä Coobi jü, a dääñgon yen yatkä.

¹⁸ An Malikcadiik yatkä yen mä Caalim a män daan yen Joon yaana Küülan kä Yaac ye, Abram äckene woo binñan ke määk.

¹⁹ Yatkä Malikcadiik Abram nüülkene an jaajjin ogo, "Abram nüülkünü Joon yaana Küülan kä Yaac, nanjä pollon ke ñommañ ye.

²⁰ An nüülkün dükcü Joon yaana Küülan kä Yaac ye ti, kä yaana inñey kä teynä an ädäñji yüükü boonñee da kä ye."

An Malikcadiik kingi Abram waak muure yaaka piijene ye ti, kä caycayni.

²¹ An yatkä yen mä Caduum Abram kiinnee ogo, "Mä yeeki yaaka müügi me ye ken duukkaa kä, an waak muure koowu yaaka piijini ye."

²² An Abram yatkä yen mä Caduum kiinnee ogo, "Inti lajjänä ñaalok an ika lüttiä kä Piṭo Joon yaana Küülan kä Yaac nanjä pollon ke ñommañ ye ti,

²³ ogo ika batta kujjo ginkalan waak yüükü ti, naana a tol an naana a waynä umdonde ye, nunjo ñana jaayii kä ogo, 'Abram nanjä kä ika a ceeggon.'

²⁴ Waak'a ami mä yeeki yaaka ääton kä yäänñäk ye, ken bi gimgä pääken, an Aneer ke Ickool ke Mamar, dale küji yeeken."

15

Jiik Doocin yek Pīto ke Abram

¹ An nīnkā yakkalan ti Pīto Abram umgene kā yooddin an kiinne ogo, “Abram, ɲana iki boojū. Ika agā kuurŋu yūūnū, an gin'a bi inenii kā ye, bi yāwan.”

² An Abram jaajjin ogo, “Ay Pīto Joon yeeni, gin'a iŋdaa kā ye, ika bi nāŋga ɲaaka? I ika batta agā giidon anɲi, an m'ana bi yāti an yeeni jiŋe ye, a Liyaajir yen mā Damac!”

³ An Abram jaajjin ɲuca ogo, “Ika batta agja kā iŋgon merkā, an a kiingon yaana baanni ye, ken bi wāāti a yāto yeeni.”

⁴ An kiini Pīto ogo, “Men yaanni batta bi wāāti a yāto yūūnū, a minneni yaana bi giidā woo jiŋū ti ye, ken bi wāāti a yāto yūūnū.”

⁵ An Pīto Abram koowne iŋŋe woo wīca, an kiinne ogo, “Dāāmja ŋaalok polloŋ ji, an kirkā pagā naana bi liiljeeda kā paŋɲa ye, kaaynā yūūkū bi dirā anan.”

⁶ An wina Abram luggin kā jiik Pīto, an kā luggin yeene doocce a men wotconde.

⁷ An ike kiini ogo, “Ika agā Pīto yaana iki ābeney woo baan yaana battā me ogo Ūūr a yen mā Kaldaan ye, ika ɲākā nāntā yaanni iŋdenii kā wāāti a yūūnū.”

⁸ An Abram jaajjin ogo, “Ay Pīto Joon yeeni, bi ɲājja ogo ogo bi wāato ogo yeeni?”

⁹ An ike kiini Pīto ogo, “Ickaa naaŋ, ke deel iŋe, ke kabal yaane, yaaka yuungen a wāatin kā ɲāk ye, an bāāmle ke gūlkūtele.”

¹⁰ An Abram waak yaakka muure ābene, an ɲigārgā ken bāāŋge giti an ban yaŋkalan daa biirjene ti menen ti, an ɲiirgā ken batta agee kā bāākin giti.

¹¹ An wāana weŋgā kuuyene iŋi ogo yoku iken āmo waak tūwīn ye, i maki woo Abram.

¹² An wāana āŋ ūtcedee kā ye, Abram oodi kā yaac, an mīllā mooye yaana yāwan ye ike āati wic.

¹³ An Abram kiini Pīto ogo, “Nijā teɲan! Kaaynā yūūkū bi wāāti a boorgu baan yaana batta a yeenen ye ti, an bi nāŋgā a kiinkā an bi joocu yuungu 400.

¹⁴ An ɲon yaaka iken nanji a kiinkā yaakka bi jooju, an iken wāattana bi kājā woo i iken pegan kā wakkā.

¹⁵ An iki bi tūwū kā ɲiibbin, an iki bi jiki me i yūūngū a ɲiirini.

¹⁶ An kilkā kā ɲan kaaynā yūūkū bi ɲuku ɲājāk winni, kā yaana nāāŋkā yaackā yek mā Amoor batta mor ɲakene kā waan jooŋŋu ti ye.”

¹⁷ An wāana āŋ ūttee kā an nāntā mīldenēe kā ye, Abram yuŋtu jiinā dūūŋidi woo piil ji ke diktāŋle diikidi woo teŋel ti kaajit waak bāākin waadgen giti.

¹⁸ An āŋ jiŋe yaanja ti, Pīto ɲuccin jiik doocin ke Abram, an jaajjin ogo, “Nommaŋ yaana jūwidi wii mā Macir an ati ke wii mooye yaana yāwan battā me ogo Puraat ye, bi iŋā kaaynā yūūkū,

¹⁹ baan mā Kinaan, ke mā Ginaac, ke mā Gadmoon,

²⁰ ke mā Haat, ke mā Peeric, ke mā Rapiin,

²¹ ke mā Amoor, ke mā Kanaan, ke mā Jarjiic, ke mā Yaabūuc.”

16

Giitkā Icāmayiil

¹ Anj Caarraay in Abram, a burnu. Anj cääyge tuul mä Macir battä me ogo Haajir űuugal baanne a kiingon.

² Anj Abram kiini Caarraay ogo, “Piűo ika tiűűa kă giidă merkă. Ată nűiűe ke kiingon yeeni, anj kă păy yeene ika bi năjă merkă.” Anj Abram giűműin jiik iűűe.

³ Anj wăana Abram năakenee yuungu kă caay űommaű mä Kanaan ji ye, Caarraay kiingon yeene Haajir yen mä Macir koowne iűűe oore Abram wăättă a iűűe.

⁴ Anj Abram nűiűin ke Haajir, anj Haajir laaccă. Anj wăana doűe yoorreeda kă laaccee ye, men mooye yeene wăättana kăăckene kă illă yok.

⁵ Anj Caarraay Abram kiinűe ogo, “Ika agă piikon anj năăűkă yaakka a wiűűu ti. Kiingon yeeni iűűenűi kă a iűűu, anj wăana doűe yoorreeda kă laaccee kă ye, i ika wăättana ila yok. Anj Piűo iűűi bi nűűtki a űaani ken äätă kărgit.”

⁶ Anj Caarraay luuki Abram ogo, “Ike a kiingon yűűnű anj mor cäy iűtű ti, năűgă năăűkă yaaka daa yooddu păjűiđi ke iűi ye.” Anj Caarraay Haajir kăăckene kă joűűűu ke buurce woo ike ti.

⁷ Anj Haajir kaűi malak yen Piűo jiűn wic kă cokal woo teettalan, kă păy yaana atű Cűűr ye ti.

⁸ Anj taaji malak ogo, “Haajir, kiingon Caarraay, iűi äätă wa? Anj iűi ată wa?” Anj luukki ogo, “Ika buurcu woo men mooye yeeni Caarraay ti.”

⁹ Anj kiini malak yen Piűo ogo, “Đukcu űăjăk men mooye yűűnű iűte ti, anj jiik yeeke ken tiűđă.”

¹⁰ Anj căăna kiini malak yen Piűo ogo, “Kaaynă yűűkű bi nană điră anj batta bi liűgă me kă panűă kă điriűenen.”

¹¹ Anj căăna kiini malak yen Piűo ogo, “Iűi agă laacon, anj iűi bi giidă minneni oone. Anj bi äkkă ogo Icămayiil, năăűka Piűo pillă yűűnű tiűűeeda kă ye.

¹² Anj Icămayiil bi beel bata gin luum jiűűe, iűte bi iccede me ti, anj me daa bi iűken iccătă ike ti, anj ike bi cäy kă yiű ke mădgen muure.”

¹³ Anj Piűo yaana ike kiini ye, äckene yăntăű ogo, “Iűi agă Joon yaana ika yoodda ye” Anj ike űuccin jaajűin ogo, “Tiűűan M'ana ika yoodda ye, yoorru.”

¹⁴ Anj ina ken jiűn äckene daa kă me ogo Biűr Lahaayi Rooy, anj anjan ogo, Jiűn M'ana a űdon Ika Yoodda ye. Anj mor bilti ke tiűűan űica waadgă năűđă battă me ogo, Gaadic ke Beerit.

¹⁵ Anj Haajir Abram gitkene minneni oone, anj äkki Abram ogo Icămayiil.

¹⁶ Anj Abram wăana gitkene daa Haajir Icămayiil ye, yuunge a caykă kă cunuuk witken kă đűűgűk.

17

Abram Äkki Joon ogo Abrayiim

¹ Anj wăana Abram yuunge anűene caykă kă wanăđen witken kă wanăđen ye, nűűtki woo Piűo yore, anj kiinűe ogo, “Ika agă Joon yaana Liűit ye. Anj păy yeeni ken baaddă, anj dală iűi doűű ladan.

² Anj ika bi đuccu jiik đocin waan yoono ti ika ke iűi, anj kaaynă yűűkű bi nană điră kă yaac.”

³ Anj Abram wange kűmjene iűűi Joon űomi ti, anj kiini Joon ogo,

⁴ “A jiik đocin yooko ke iűi iűki, iűi bi wăatci agă wăy yen űon đirken.

⁵ Anj iűi batta bi űuca batti me ogo Abram, iűi bi batti me ogo Abrayiim, năăűka iűi nanűeni wăätti kă a wăy yen űon đirken ye.

⁶ An merkä yүүкү bi nanja dirä kä yaac, an kaaynä yүүкү bi wääti a ɬon diirken, an yatkäni bi käjä woo iken ti.

⁷ “An ika bi ɬuccu jiik ɬoocin yeeki ke iki ke kaaynä yaaka njanü ti ye, kil ke kil ti. Yaakki a jiik ɬoocin ke cüle, ika bi kamat agä Joon yүүnү, an agä Joon yen kaaynä yaaka njanü ti ye.

⁸ An nommañ yen mä Kanaan nant'a cäyüi agii kä boorgon yaanna, bi ifneni kä muureen, iki ke kaaynä yүүкү. An bi wääti a nantä yeenen ke cüle, an ika bi wääta agä Joon yeenen.”

Bilgon yen Jiik ɬoocin

⁹ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Jiik ɬoocin yeeki tücke, iki ke kaaynä yүүкү yaaka baätidi njanü ti ye.

¹⁰ An a jiik ɬoocin yeeki yaaka ɬakkä tije ye ikki, iki ke kaaynä yүүкү, m'aka a ook waadgic ti ye dale iirgä me.

¹¹ Dale purpurri yeekic iirjänä me woo, an iirrä yeenic ken bi wääti a baacbaac jiik ɬoocin waadgo ti.

¹² An kilkä yaaka äätä ye ti, merkä oogen waadgic ti yaaka niinken kä cunuuk ye, dale iirgä me, naana a giitin baannü halla batta a kaaynä yүүкү a kiygin kä tiil boorgu ti ye.

¹³ An naana a giiton baannü halla a kiygon kä tiil ye, i dale ergä me. Nunko jiik ɬoocin yeeki wäatee kä yokic ti ke cüle.

¹⁴ An m'ana yaakkä kä errä ye, bi angänä me yok mä yeeki giti, jiik ɬoocin yeeki tuuñne yok.”

Caarraay Äkki me ogo Caarra

¹⁵ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Caarraay iñjü nana nua baddä ogo Caarraay, yäntonde bi wääti ogo Caarra.

¹⁶ Ike bi nүүлкү, an iki bi gitkey minneni oone. Ike bi nүүлкү, an bi wääti a miy yen ɬon diirken. An yatkäni yek ɬon bi käjä woo kaaynä yeeke ti.”

¹⁷ An Abrayiim wange kümjene iñi an yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “Ika bi giidä minneni i yuungi wäättä caykä kä caay anji? An Caarra bi giit minneni i yuunge wäättä anji caykä kä wanäɬen anji?”

¹⁸ An Abrayiim Joon kiinne ogo, “Dalä Icämayiil ken pir ñomü ti!”

¹⁹ An luugi Joon ogo, “Ba'ay! İñjü Caarra iki bi gitkey minneni oone, an bi äkkä ogo Icaak. An ika bi ɬuccu jiik ɬoocin yeeki ke ike, an ke kaaynä yeeke yaaka njanü ti ye. An bi wääti a jiik ɬoocin yaaka batta düüñidi ye.

²⁰ An Icämayiil ti, jiik yүүкү tiingeneni kä, näjä ike bi nүүлкү, ike bi nanja giit, an bi diirä kä yaac. An bi wääti a wäy yen yätini yaaka kä caay witken kä yewwe ye, an bi dalä wääti a ɬon yäwke.

²¹ An ika bi ɬuccu jiik ɬoocin yeeki ke Icaak yaana bi gitkini kä Caarra ye, waan bata yaanni, yun yaana äätä yaanja ti.”

²² An wäana Joon ɬanjee kä jiik ke Abrayiim ye, Abrayiim daljene iñi.

²³ An an jinne yaanna ti, Abrayiim minneni yeene Icämayiil koowne ke ook yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil yeeke ye, an iirre bata yaana kiinene daa kä Joon ye.

²⁴ An Abrayiim eri me i yuunge caykä kä wanäɬen witken kä wanäɬen.

²⁵ An minneni yeene Icämayiil yuunge kä caay witken kä ɬäk, wäana erene daa kä me ye.

²⁶ An an jinne yaanja ti, Abrayiimmä iiri me muuɬuk ke minneni yeene Icämayiil.

²⁷ An ook muure yaaka baanne ye, ke merkä oogen yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil boorgu ti ye, iirene daa kä me muure.

18

Ukcodoni kä Däk

¹ An Piṭo yore nüütkenene woo Abrayiim jengä mäyken yek Mamar ti kä cokal i ike cäay keeñ yeene tük, an giti anji.

² An Abrayiim däämjın ñaalok, an yurcin ook kä däk yudit kä cokal. An wääna yoorreeda kä ye, ike bänjin woo keeñ yeene tük atı paakcede, an ñungene inı.

³ An ike jaajjin ogo, “Mügdo, naana ika kääñä nerrä iki ti ye, i nana kiingon yüünü kaajdii kä wic.

⁴ Yokic yikke tiibbok jaan yaanni njoy, dale ikee äckene me piik kä deewan lukce kä woo kiigic.

⁵ “Inni kiingon yeenic cickene ti yaanni, dale ikee äckene me amma tääñe ñaalok juuggic, an wäättana daa ikee wükce.” An ike luuki ogo, “Nerañ, Nanä daa bata yaana jaajjinii kä ye.”

⁶ An Abrayiim bülcın nājāk kä birañ keeñ yeene ji Caarra ti, an kiinne ogo, “Kä birañ! Kütä woo ñon gitke kä däk kakin yüükü yaaka nerañ ye ti, an wacci nanä a biggi.”

⁷ An Abrayiim lüünñü däk yeeke ti, an wäkkä naań yaana a caagon ye, an inñe kiingon yeene ogo nanje ko birañ.

⁸ An wääna amma eenñee kä ye, Abrayiim kuññu münñü ke aak ke yäññä peelgon an duckene wilgä ñomgen ti. An wääna jujjene kä amma ye, i Abrayiim yuuttu gurken ti jaan njoy keeye.

⁹ An wilgä tääccin ogo, “İñjü Caarra wali?”

An luugi Abrayiim ogo, “Bilti äräk keeñ ji.”

¹⁰ An yan kalañ jaajjin ogo, “Yun yaanja ti ika bi ñuuku iki ti bata waan yaanni ti, i inñü Caarra bi miigä a giidon minneni!”

I Caarra jiik yaakka tiinjede, i cäay keeñ tük oon năc kä cokal.

¹¹ Abrayiim ke Caarra muutuk ñuunñin, an Caarra yuungu yek giidä agee kä aaygin.

¹² An Caarra yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “İka tiindänä an oori daandin, tiññani ika bi kääñ jon ñamme yaanni?”

¹³ An Piṭo Abrayiim taaññe ogo, “Caarra yiṭi ina an jaay ogo, ‘A gitken ika bi kääñ minneni i ika tiindänä anji?’

¹⁴ Ginkalañ bilti yaana Piṭo yoje ye? Yun yaanja ti ika bi ñuuku bata waan yaanni ti, an Caarra bi kääñ minneni.”

¹⁵ An Caarra booccu ti, an riccin woo an jaajjin ogo, “İka batta agä yircidini woo.”

An kiini Piṭo ogo, “İna, iki yircini woo.”

Abrayiim Mäṭi Piṭo ogo Caduum

¹⁶ An wääna ook ñanjene kä amma ye, juwin ñaalok an däämjın kä taanñä Caduum. An wääna atene kä ye Abrayiim attä ke iken iiccede päy ji.

¹⁷ An Piṭo jaajjin ogo, “Abrayiim yoku müngü kä gin'a täkkä nanä ye?

¹⁸ An Abrayiim bi wääti a ñon yäwken an teyken, an ike bi wääti a nñülkinni yek ñon ñiirken ñommañ wic muure.

19 Ike wäägänä woo, a m'ana bi inī merkä yeeke ke mä äntüke yeene kä tiinñä päy yen Piṭo kä naṇdin nääṅkä ṇerkä, ke nääṅkä wotku ye. Aṇ wäättan nääṅkä yaaka kiinnä kä Abrayiim ye bi nāṅgä daa kä muure."

20 Aṇ Piṭo Abrayiim kiinne ogo, "Ika tiinñä yääw yen mä Caduum ke Amuura, kä yaana nääṅkä yaackä yeeke ḍiirene kä yaac ye.

21 Ika atä inī yuṭu nääṅkä yaackä yeeke bata yaana tiinñä ciṇṭaṇ ye. Naana batta a gütken ye, ika ṭäkä ooku giti."

22 Aṇ ook ṇomgen ṭuki woo üñḍi Caduum, aṇ Abrayiim ken buccin yudit Piṭo ṇome ti.

23 Aṇ Abrayiim wükcin ti ike ti, aṇ taaññe ogo, "Mä wotku ke mä yaackä bi nāḡa ḍugin muure?"

24 Aṇ naana makkalaṇ bilti wodaṇ caykä kä duuc baan mooye ji ye, nāṇṭä yoku üülü wic? Batta nāṇṭä kura bi daljä kä mä wotku yaaka caykä kä duuc jiñe ti ye?

25 İki batta liiṭä nāṇä gin bata yaanna, kä nāṇḡa ḍugin mä ṇerkä ke mä yaackä muure. İki mä ṇerkä ke mä yaackä naṇḍä kä nääṅkä keellä ina! A gütken iki batta liiṭä nāṇḡa aṇaṇ! Batta yoku juco yen ṇommañ wiñe muure nāṇi gin'a wodaṇ ye?"

26 Aṇ Piṭo jaajjin ogo, "Naana ika kääññä mä wotku caykä kä duuc Caduum ji ye, baan mooye jiñe muure bi daljä ogo iken."

27 Aṇ Abrayiim jaajjin ogo, "Ika uccunu kä jiik ke Mügdo, i ika inni agä ṇomgu ke ṭaataṇ käpet yaanni.

28 Aṇ bi beel ogo naana mä wotku yaaka caykä kä duuc yaakka buunjin kä duuc ye? Baan mooye muure bi ḍüümü giti kä buunjin yen me kä duuc?"

Aṇ Piṭo jaajjin ogo, "Naana ika kääññä caykä kä ṇan witken kä duuc ye, i baan mooye batta ḍüümü giti."

29 Aṇ ṇoci taaji Abrayiim ogo, "Aṇ naana iki kääññi mä ṇerkä caykä kä ṇan wica ye?"

Aṇ luugi Piṭo ogo, "Batta bi ḍüümü giti kä yaaka caykä kä ṇan yaakka."

30 Aṇ Abrayiim jaajjin ogo, "Mügdo, ṇana iki pendä, dalä ika jaayä. Aṇ naana iki kääññi mä ṇerkä caykä kä ḍäk wica ye?"

Aṇ luugi Piṭo ogo, "Batta bi ḍüümü giti naana ika kääññä caykä kä ḍäk wica ye."

31 Aṇ Abrayiim jaajjin ogo, "Ika uccunu jiik ke Mügdo, aṇ dalä ika iinḡädä. Aṇ naana iki kääññi mä ṇerkä caykä kä yewwe wica ye?"

Aṇ luugi Piṭo ogo, "Batta bi ḍüümü giti kä yaaka caykä kä yewwe yaakka."

32 Aṇ ḍüüññi ti Abrayiim jaajjin ogo, "Mügdo, ṇana ika pingadaa, naana iki ṇoceni taajeni ääṇi kä keelok ye. Aṇ naana iki kääññi mä ṇerkä kä caay wica ye?"

Aṇ luugi Piṭo ogo, "Batta bi ḍüümü giti kä yaaka kä caay yaakka."

33 Aṇ wääna Piṭo ḍaṇṇee kä jiik ke Abrayiim ye, ike ḍakkä aṇ Abrayiim ḍukcin baanne.

19

Ḍüümṭin Caduum ke Amuura

1 Aṇ malaṇṇi kä yewwe äatin baan mooye yen mä Caduum biigin ti aṇṇi, i Luut cääy äntüke yen baan mooye ti. Aṇ wääna malaṇṇi yootṭeeda kä ye, ike juwin ṇaalok paakke aṇ ḍünḡin inī, aṇ wange kümjene inī ṇomgu giti.

² An ike jaajjin ogo, “Mügdoni yeeki, ääte paa ba' kiingon yeenic. An kiiḡi looke woo, an ikün nünin tiññan an ikee murje woo kä tünñāñā.” An iken luukcin ogo, “Ba'ay, ikoon bi nünon woo kăpet.”

³ An iiri Luut ke ḡimmene, an wooyne ti baanne. An tutkene waak äämkä diirken ke biḡḡi yaaka batta cāāyge ti ḡimin ye, an iken ämmä.

⁴ I iken batta mor ootunu, ook muure yek baan mooye yen mā Caduum dūrji ke dānkā duurin ān yeenen küüri ti.

⁵ An Luut yaawgā ogo, “Wali ook yaaka äätin baannü biigin ti tiññan ye? Ickoon kä woo dalā nünon.”

⁶ An Luut kaaccā woo iken ti, an äntüke üüljene ḡāñe ti.

⁷ An jaajjin ogo, “Ba'ay, müḡḡi yeeki, yiñ yaanna ḡana nanḡe.

⁸ Dääme, ika cāāyga ṭulgu kä yewwe yaaka küci ook ye. Dale ken äcke kä woo, an nanḡe nāāḡk'a daa ṭäkke nanḡe daa kä ye. ḡana ook yaakki nanḡe nāāḡkalan, iken a wilgā yeeki an tiñjā kä ika.”

⁹ An luugi ogo, “Wükcü woo päy yoono wan,” An iken jaajjin ogo, “Men yaanni äätin winni a boorgon, an ṭäki ikün nüütkiti nāāḡka nanṭin ye! İki bi nāḡgini yiñ käärci woo kä iken.” I iken wüükidi ti Luut ti atı ṭäki äntüke liktä ḡiti.

¹⁰ An malanḡi inken lajji woo, an Luut guṇji ti äräk an äntüke üülji.

¹¹ An ook muure yaaka yudok äntüke tük dūrji ke dānkā ye, uuyi wanḡin nunḡo ḡana äntüke kañte daa.

¹² An malanḡi Luut taaji ogo, “İki cāāygi ḡaannā winni? İki cāāygi mārāḡḡünü, ke ooglen yüükü, ke tūrın yüükü, ke mā yüükü yakḡalan baan mooye ji winni? Äcci woo nāñṭā yaanni ti.

¹³ Ikoon ṭäkon nāñṭā yaanni düümon ḡiti. Cıñṭan yen yiñ mā baan yaanni dakḡa ti Piṭo ti, an ikoon tuujonon ogo düümjon ḡiti.”

¹⁴ An Luut attā nüütḡidi mārāḡgene yaaka a düccini jiik ṭäki dji ṭulge ye, an kiinne ogo, “Kā biraḡ juwe kaace woo nāñṭā yaanni ti! Piṭo baan mooye ṭäkke düüme ḡiti.” An iken düüci ogo ike nāāyo ogo nāāyon.

¹⁵ An wāāna buur kääjenee kä ye, malanḡi Luut jüümü yok ogo, “Kā biraḡ, iñjü koowu ke tūrın yüükü yaaka kä yewwe winni yaakki. An kaace woo tiññanḡi, nunḡo ikee cüccete woo ke baan naana joonñu ätä ye.”

¹⁶ An wāāna Luut juugge riijene kä ye, müḡi malanḡi kä inṭe an iñe müḡi kä inṭe an cāāna tūrın yeeke yaaka kä yewwe ye, müüḡi kä inken an ici woo baan ji teṭan, nāāḡka āḡene daa ḡinḡin Piṭo ye.

¹⁷ An wāāna äbene daa kä woo ye, kiini malak yanḡalan ogo, “Buurce woo üde, an ḡana ikee däämmene nāḡäk, an ḡana ikee yuutcede iñi nāñṭā yanḡalan ti dāāḡon ji. Lüüde nāñṭā pämkā nunḡo ikee cüccete me woo!”

¹⁸ An kiini Luut ogo, “Ba'ay, kura Mügdoni yeeki.

¹⁹ Kiingon yeenic kääñā ḡerrā ikee ti an ika nüütḡana biilin yaana batta düüñidi ye, kä daljin üññu yeeni. An ika batta bi liñṭā lüüdü nāñṭā pämkā, nunḡo ika wāatta ḡac joonñu an ika tüwdü.

²⁰ Yooru, baan yaanni ike cokulan ti, an dalā ika lüüdü ike ti, an ike cāāna ḡeeran, tiñḡaa dalā ika lüüdü nāñṭā yaana ḡeeran yaanja ti, nunḡo üdü kä.”

²¹ An kiini malak ogo, “Jiik yüükü yaaka kiinnaa kä yaakka ḡimḡanā, an baan yaanna batta bi düümü ḡiti.

²² Kā biraḡ, lüüdü nāñṭā yaanja ti, ika batta bi liñṭā nāḡḡ ḡinkalan i iki batta mor dakci ti.” An ina ken baan yaanna äkkene daa me ogo Coogaar yaanna ogo ḡeḡoḡeet.

²³ An Luut dakkä ti Coogaar i an kääjidi.

²⁴ An Piṭo puukin iñi cägärey kä pollon jinä Caduum ti ke Amuura.

²⁵ An bänkä yaakca düümme giti ke dääñgon ke m'aka cäyok bänkä giti ye, ke waak garkä yaaka a yülin ye muure.

²⁶ An in Luut däämjın năjăk, an wăättă a tanġuulu yen äyyă.

²⁷ An Abrayiim cuuyin kä tınñănă an dukcin nântă yaana yuuttee kä Piṭo ñome ti ye.

²⁸ An ike däämjın iñi taanġă Caduum ke Amuura, ke taanġă dääñgon ti, an jiină yootte düüñidi ñaalok kä yaac nommañ ji, bata jiină yek kăalmaañ.

²⁹ An Joon wăana bänkă măyken yaaka cäyok dääñgon ji ye düümmeeda kä giti ye, Abrayiim pajjene an Luut măăgene woo jooñnu yaana nanġă ñonje bänkă yaaka cäynee kä giti ye ti.

Luut ke Tüirin Yeeke

³⁰ An Luut booñnu kä căwdă Coogaar an banġă ke tüirin yeeke yaaka kä yew ye, an attă cääjin tuum pămkă giti.

³¹ An niinnă yanġalaġ ti tüiron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wăyo duunġin, an baati oon yanġalaġ winni yaana ikii koowî ye, bata poñ yen me muure nommañ wic ye.

³² Äätä wăyo năăkki măăk, an wăättana ikii niini ke ike an wina ikii bi ääci woo kaaynă wăyo ti.”

³³ An wüirin jiñe yaanja ti wăyen năăkki măăk, an tüiron yaana a kaygon ye kaaccă an nıngin ke wăyen. An niinjın yaana niinjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wăyen.

³⁴ An tınñăk anġi tüiron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wüirin tınuk ikoon niinnon ke wăyo, ġoci năăkki măăk wüirin, an iki kaacci niñe ke ike nuñko ääci kä woo kaaynă wăyo ti.”

³⁵ An wüirin jiñe yaanja ti wăyen ġoci măătki măăk, an tüiron yeene deerconde attă kaaccă niinnene. An niinjın yaana niinjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wăyen.

³⁶ An Luut tüirin yeeke muutuk laacce.

³⁷ An kaygon giinnă minneni oone an äkkene ogo Muwaab. An ike ken a wăy yen mă Muwaab ke tiññan.

³⁸ An tüiron deerconde yeene giinnă minneni oone căanna, an äkkene ogo Benaammi, an ike ken a wăy yen mă Amüün ke tiññan.

20

Abrayiim ke Abimaliik

¹ An Abrayiim nântă yaanja băkkene wic attă nântă battă me ogo Najip ye, an cääjin waan Gaadic ke Cüür, an wăättan ike banġă Jaraar. An cäy wica bata boorgon,

² an wica Abrayiim jaajjin kä iñe Caarra ogo, “Ike a käwo.” An Abimaliik yătkă yen mă Jaraar Caarra tuckene an koowne.

³ An wüirin jiñe yaanja ti Joon äatin Abimaliik ti kä lääggî an kiinne ogo, “İki bi tüwü kä iin yaanna, iin yaana koowni yaanna a in mărġalaġ.”

⁴ An Abimaliik batta mor ninok ke Caarra, i ike jaajjin ogo, “Mügdo, ñon yaaka duuggen ladaġ ye bi düümü giti?”

⁵ Batta a Abrayiim ken ika kiinna ogo, ‘İke a käwo halla?’ An ike kä ñonje ġimmin an jaajjin ogo, ‘Ee, ike a măădo.’ Năăġă yaakka nanġă kä jon lanġe, an kä ñon lanġe.”

⁶ An cääna kiini Joon läaggä ti ogo, “Ee, nājā iki jonü ladan. Ina ken tünjenii kä nängin ika näänkä yaackä yaanna, an batta bääggenenii kä tabjeeda kä yok yaanna.

⁷ Tiññaanji juwu iin duukku oore, oore a bāto, ike bi mälci ñaalok kä iki an iki bi üdü. An naana batta duukkedeeda kä ye, ookki giti iki ke mā yүүkü ikee bi tüwe muurijaan.”

⁸ An kä tünñāñā Abimaliik kiinkä yeeke muure bärkene ti, an wääna nüütkeneeda kä gin'a nāññā ñoñe muure ye, i iken bojgin kä yaac.

⁹ An Abrayim bärki Abimaliik an taaññe ogo, “A ñaaka inni nāñgonoon kä yaanni? I iki yälkeneni jiik ñaaka yaana ickaa kä ñok näänkä yaackä ke yätkitän yeeni yaanni? İki ika nāñganaa näänkä yaaka batta päjidi nantä me ye.”

¹⁰ An Abrayim taaji Abimaliik ogo, “A ñaaka ken yoorri ina ke nāñji kä näänkä yaakka yaanna?”

¹¹ An luugi Abrayim ogo, “İka duucu ogo me winni batta bojgo ko Joon, an iken bi ñako iin yeeni an ika bi nāññā ñok an koowji.

¹² An a gitken a käwo tul wāyo, an batta a tul miyo ken koownu a iin yeeni.

¹³ An wääna kiinana kä Joon ogo an wāyo mañjoo iñi, an ika atco nantä ke nantä ti ye, ike kiinnā ogo, ‘Nāñgaa ñerrä. Nantä yaana ati kä ye, iki jaajjä ogo ika agjo määdic.’ ”

¹⁴ An Abimaliik kuññu ñik ke dāk ti, an kuññu kiinkä oogen ke määngen yeeke ti, an iññe Abrayim. An ike cääna in Abrayim Caarra duukkeneeda kä.

¹⁵ An Abimaliik jaajjin ogo, “Ñommañ yeeni daamjä muure an wākā nantä yaana ñakkä cāyii kä ye.”

¹⁶ An Caarra kiinne ogo, “Määdic iñdā tiilgä gälkä wanğen 1,000. Yaanni nüüti m'aka ke iki ye ti, ogo iki ñonü lado lat. An dalā me muure nājā ogo iki batta agjeñ nāñon ginkalan yaana yaajjoaac ye.”

¹⁷ An Abrayim mälcin ñaalok Joon ti, an Joon in Abimaliik ke kiinkä yeeke yaaka a määngen ye teeññe, an wäättan iken kääññā merkä ñuca.

¹⁸ Kä yaana Piño määngä yaaka ba' Abimaliik ye kurku yeeken yek giidā üüljeneeda kä gin'a nāññā ñoñe Caarra in Abrayim ti ye.

21

Giññā Icaak

¹ An Piño Caarra nāñgene ñerrä bata yaana kiinneeda kä ye, an gin'a irkeneeda kä jiik ye nāñgeneeda kä.

² An Caarra laaccā an Abrayim gitkene oonle i a daan añan, kä waan yaana kiinene daa kä Joon ye.

³ An Abrayim oonle yaana gitkene daa kä Caarra ye, äkkene ogo Icaak.

⁴ An wääna Icaak niinke aññene cunuuk ye, eri Abrayim bata yaana iingene daa kä Joon ye.

⁵ An Icaak wääna giidene daa kä me ye i Abrayim yuunge 100.

⁶ An Caarra jaajjin ogo, “Joon ika iññā tüggin yaalgä, an m'ana bi tünji ye bi yiñon kä.”

⁷ An ike cääna jaajjin ogo, “A ñaani ken yoku Abrayim kiine ogo Caarra bi niito merkä? İnni gitkanā oonle i ike aññi daan yaanni.”

Ñoolcin Woo İcāmayiil ke Haajir

⁸ An Icaak kaarrā an tääkki me kä aak, an niinnā yaanja ti Abrayim tuttu poñ waak äämkä.

⁹ An Caarra Icämayiil yaana a giiton kä Abrayiim Haajir yen mä Macir ti ye, yoorre minneni Icaak kääje yok.

¹⁰ An ike Abrayiim kiinne ogo, “Kiingon iije yaanni ñoolci woo ke minneni yeene, kiingon iije yaanni minneni yeene batta bi ñääki yäññä ke minneni yeeni Icaak.”

¹¹ An Abrayiim jone yaaññä kä jiik yaakka kä yaana Icämayiil agee kä minneni yeene ye.

¹² An Abrayiim kiini Joon ogo, “Nana jonü yaajan kä oonle ke kiingon iije yüünü. Jiik yaaka kiingi kä Caarra ye ken tiinjä, an kä Icaak kaaynä yüükü bi käjä woo.

¹³ An ika cääna bi nanjä toŋ yek kaaynä Icämayiil minneni Haajir, kä yaana agee kä minneni yüünü cääna ye.”

¹⁴ An kä tinnänñä anŋi Abrayiim juwin ñaalok, an kuññu amma ke kücam piik an iññe Haajir. An ñääpkeneeda kä büyke ti. An tucce woo ke oonle, an ike attä päy ji an yääynä woo teettälän nanñ'a battä me ogo Biirciba ye, an anan ogo Jiin Liittän.

¹⁵ An wääna piik baawkene kücam ji ye, minneni maatte iñi jaan ŋoy.

¹⁶ An attä cääjjin iñi woo pare kä meec, i ñome agee kä ŋukon woo, an ike jaajjin ogo, “Ika batta ŋäkä minneni tüw i yooddu.” An ike cääy iñi wica i wange dürok kä iwok.

¹⁷ An Joon iwok minneni tiinjene iñi, an Haajir bärki malak yen Joon kä ñaalok pollon jinä ogo, “Haajir, a ŋaaka ken yaajan? Nana iki booju! Iwok minneni tiinji iñi Joon nanñ'a nüñee kä ye.

¹⁸ Atä minneni koowu ñaalok iñtü ti, ike bi nanjä wääti a toŋ yäwke.”

¹⁹ An ike kupki wangin Joon an yurcin jiin a küümon kä piik. An ike attä kä biran kücam yeene küümgene kä piik an äkene minneni mätcin.

²⁰ An Joon daa ke minneni ke täle woo teettälän luummuk. An wäättä a m'ana yaacänä yok kä ñinñä cäwgä ye.

²¹ An wääna cääynee kä woo teettälän nanñ'a battä me ogo Paaraan ye, ñijgi meen iin ŋommañ mä Macir ti.

Jiik Doocin yek Abrayiim ke Abimaliik

²² An waan yaanja ti Abimaliik äatin ke Paykool duuŋgon kääygä yeeke ükcidi Abrayiim an kiinne ogo, “Joon ke iki nääñkä yaaka nanñä muure ye ti.

²³ Liitkaa kä yäñtän Joon ogo ika batta bi maljada ŋingän ke merkä yeeki ke kaaynä yeeki. İki nangeneni nääñkä ŋerkä, an liitä ogo ika bi nanğada nääñkä ŋerkä ke baan yaana cääyii kä ji agii kä boorgon yaanni.”

²⁴ An Abrayiim jaajjin ogo, “İka liitä.”

²⁵ An Abrayiim ciññä Abimaliik ti kä yaana jiin piik koojjene daa kä woo kiinkä Abimaliik kä ookitiin kiinkä yeeke ti ye.

²⁶ An luugi Abimaliik ogo, “Kuju a ŋaani ken nanñä nääñkä yaakka. İki ika batta agja kä nüütkidini, inni mor daa tiññä tiññaanŋi yaanni.”

²⁷ An Abrayiim Abimaliik äckene woo ñiik ke däk, an iken muutuk nanñä jiik doocin.

²⁸ An Abrayiim ŋuccin wääkin woo käbälgä määngen kä ŋaŋkel an doocce woo pääken.

²⁹ An Abimaliik Abrayiim taaññe ogo, “Käbälgä määngen yaaka wäägini woo kä ŋaŋkel an doocci woo pääken yaakki a yek ŋaaka?”

³⁰ An luugi Abrayiim ogo, “Käbälgä määngen yaaka kä ɲaṭukel yaakki gĩngä ĩnti ti, dalä nüüti ogo jĩn yaanni küññoo ko ika.”

³¹ An nantä yaanja äkki me ogo Bĩrcĩba, nüüti ogo nant'a liĩttĩ ko Abrayiim ke Abimaliik ye.

³² An wāna nānjene jiik ɖocin Bĩrcĩba ye, Abimaliik ke Paykool ɖuunɖon kääyɖa yeene ɖukcin baan yen mä Palactiĩn ti.

³³ An Abrayiim piĩttä jaan battä me ogo tamaric ye Bĩrcĩba ti, an ike mājnin ñaaloƙ Piṭo Joon yaana ke cüle ye ti.

³⁴ An Abrayiim cääynä bata boorgon baan mä Palactiĩn ti nĩnkä kä ɖiräk.

22

Abrayiim Puuccutu Joon

¹ An wāna nāāŋkă yaakki baakkene ye, Abrayiim puuci Joon, an kiinne ogo, “Ay Abrayiim!”

An Abrayiim luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

² An Joon jaajjin ogo, “Minneni yūūnū yaana a dune bilgä battä me ogo Icaak yaanna koowu, an atä baan battä me ogo Müüriya. An aajjii kä pääm yaana bi nüütenii kä ye wic, an eräpok dalä iĩ a yen wäämmä yok.”

³ An Abrayiim juwin kä tĩññāñā, an tüürūy yeene kooññe. An bäägin jengä yek iĩllä wäämmä yok. An kuññu kiinkä yeeke ti kä yewwe, ke minneni yeene Icaak. An attä kä päy nant'a nüütene daa Joon ye.

⁴ An nūinnä ɖāk ti Abrayiim wiñe äārene ñaaloƙ, an nantä yooṭṭe kä utar.

⁵ An Abrayiim kiinkä yeeke kiinne ogo, “Cäāye winni ke tüürūy, dale ikoon aton maṭon Joon ke minneni, an ikoon ɖuukon ikee ti.”

⁶ An Abrayiim kuññu jengä iĩllä wäämmä yok, an äce minneni yeene Icaak ɲāñe ti, i ädit maañ kä pātākay ke cĩcam ĩnte ti, an attä muuṭuk.

⁷ An Icaak wāyen Abrayiim bārkene ogo, “Abba!”

An luugi wāyen ogo, “Haa, minneni yeeni.”

An taaji Icaak ogo, “Jengä ke maañ ikki, an wali kabal yaana erĩ puuggin iĩl a yen wäämmä yok ye?”

⁸ An luugi Abrayiim ogo, “Minneni yeeni, Joon kä ɖone bi ũkci kabal yaana erĩ puuggin iĩl a yen wäämmä yok ye.” An iken attä muuṭuk nantä keellä.

⁹ An wāna ɖakkene ti nant'a nüütene daa Joon ye, Abrayiim battä tambal wica, an jengä toonñe, an minneni yeene Icaak ɖiĩñe, an maatṭe ñaaloƙ jengä witin tambal wic.

¹⁰ An Abrayiim ĩnte lajjene, an cĩcam koowne irtee kä pok minneni yeene.

¹¹ An malak yen Piṭo ike yāāwi kä pollon jĩnā ogo, “Abrayiim, Abrayiim!”

An luukke ogo, “Haa, ika inni.”

¹² An malak jaajjin ogo, “Īntū ɲana ĩccĩdi woo minneni ti, an ɲana nañɖä nāāŋkalañ. Īki ɲiññeni tiññāñ ĩki booju kä Joon, ika batta agja kä tiĩkon kä minneni yūūnū yaana kä keelok yaanna.”

¹³ An Abrayiim wiñe äārene ñaaloƙ dāāmjin, an yurcin kabal yaane mooye ɲāñe ti a mĩkon kä jengä kä tunke waadgen giĩ. An attä kabal mūñye erre pok a yen iĩllä wäämmä yok rättee kä yok minneni yeene.

¹⁴ An Abrayiim nantä yaanja äkkene ogo Piṭo bi ĩccĩ. An ke tiññāñ battä me ogo, “Piṭo bi ĩccĩ pääm yeene wic.”

¹⁵ An Abrayiim ɲoci yāāwi malak yen Piṭo kä pollon jĩnā.

¹⁶ An jaajjin ogo, “Piṭo jāāyidi ogo, ĩka liĩttä kä ɖoñi kä yaana nāññii kä nāāŋkă yaakka, an ika batta agje y kä tiĩkon kä minneni yūūnū yaana a dune yaanna,

¹⁷ İki bi nūülkeni, an kaaynä yūükü bi diirä kä yaac, bata kirkä pollon jiñe ke tiñal yek wii jiñe. An kaaynä yūükü bi bänkä ädäñji mükü.

¹⁸ An kä päy kaaynä yūükü ÷on muureen bi a nūülkini ñommañ wic nääñka tiñganaa kä jiik ye.’ ”

¹⁹ An wäättan Abrayiimmä ÷ukcin kiinkä yeeken ti, an juwin attä ke iken jiñ yaana battä me ogo Bürciba* ye ti, an Abrayiimmä cäygin wica.

Merkä Nahüür

²⁰ An wääna yaakka ti muure ye, Abrayiim nüütki me ogo, “Määdic Nahüür gitki Maalka merkä.

²¹ Kaygon battä me ogo Üüc, an mäaden a Büüc, ke Gamuweel Aaraam wäyen,

²² ke Kaacit, ke Hajju, ke Pildaac, ke Yaldaap, ke Batüwüil.”

²³ An Batüwüil gittä Ripga. An Maalka merkä yaaka kä cunuuk yaakka gitkene Nahüür Abrayiim mäaden.

²⁴ An kiingon iñe yeene yaana battä me ogo Ruhuma ye, cääna ike gitki merkä oogen, an yäñtängenen ogo, Taabaa ke Jaam ke Taac ke Maakkaa.

23

Tüwnü yen Caarra

¹ An Caarra cääynä yuunge 127.

² An tüwnü nantä battä me ogo Gariya Arba, an tiññan battä me ogo Hiburoon, ñommañ yen mä Kanaan ji, an Abrayiim attä nüüji kä Caarra an week ogo ike.

³ An Abrayiim juwin ñaalok iñe tüwon gunne ti, an ike duunku yek mä Haat kiinne ogo,

⁴ “İka winni agä boorgon, an agä willä waadgic ti. Kura yääjga ñommañ taanñe dale jikcä iñi män tüwon yeeni.”

⁵ An mä Haat Abrayiim luugi ogo,

⁶ “Mügdo tiñä por, iki agä yätin yen Joon waadgo ti. Wäkä kälkä witken yooko ti yaana liikidi ye, an jikci iñi wica. İkoon ti baati m'ana iki bi tiñgey kä käl yeene yaana jikci kä män tüwon yüünü ye.”

⁷ An Abrayiim juwin ñaalok an ÷ünjiñ iñi mä Haat ñomgen ti.

⁸ An ike jaajjin iken ti ogo, “Naana İka giñgana kä jiññä män tüwon yeeni ye, por tiñe İka ti, Aproon tääcka kä minneni yen Cuwaar,

⁹ dale İka yääjga tuum yaana Makapeela ji a yeene İna, an bilti nant'a düüñete yiil yeene ye. Taaje dale yääjga kä, kä weel yaana bilti ye muure, wääti a nantä yeeni yaana jikcä kä mä yeeki ye waadgic ti.”

¹⁰ An Aproon daa bilti cäy mä yeke waadgen gitä, an Abrayiim luunñe i tiñtä mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye yeene ti ye.

¹¹ An İke jaajjin ogo, “Ba'ay, mügdo, por tiñä İka ti, yiil yeeni ke tuum yaana jiñe ti ye İñenii kä. İñenii kä mä yeeki ñomgen ti. Män tüwon yüünü jīgä.”

¹² An Abrayiim ñuca ÷ünjiñ iñi mä baan ñomgen ti,

¹³ an İke Aproon luunñe i tiñtä me muure ogo, “Ba'ay, tiñä İka ti, dalä İka äccä weel yeene muure. Äccin yeeni giñgä an män tüwon yeeni bi jikcä iñi wica.”

¹⁴ An Aproon Abrayiim luunñe ogo,

* **22:19** Bürciba an anjan ogo Jiñ Liittäñ kä lemmä mä İburu.

15 “Tiinjä ika ti mügdo, ñommañ kä tiilgä gälkä wangen 400, an yaanni a ñaaka waadgo ti ika ke iki? Män tüwon yüünü jīgä.”

16 An Abrayiim gımmın kä weel yen Aproon, an kiılkenene tiilgä gälkä wangen 400 bata weel yaana jaajjenee kä mä Haat ñomgen ti ye. An kiılle bata kiılłä yaana kiılłene kä yääjoni ye.

17 An yiıl yen Aproon yaana Makapeela jı cokulan ti Mamar ina, kiyi Abrayiim, muutuk ke yiıl ke tıuum yaana jıñe ti ye, ke jengä muure yaaka yiıl tırñke ti ye.

18 Yääjgi me Abrayiim wäättä anña nantä yeene, mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye ti ye ñomgen ti.

19 An wäättan Abrayiim iñe Caarra jıñge, tıuum yaana yiıl jı Makapeela, cokulan ti Mamar ye, an cääña battä me ogo Hiburoon, ñommañ mä Kanaan jı.

20 An yiıl ke tıuum yaana jıñe ti ye, yääjgi mä Haat Abrayiim wäättä anña nantä yeene yen jıñgä.

24

Icaak ke Ripga

1 An Abrayiim duuñdin kä yaac, an nıüülki Piṭo kä pääygä muure.

2 An Abrayiim kiingon yeene yaana tālan agee kä mükkini waak an yeene jıñe muureen ye kiinne ogo, “Nāñä lıittāñ kä ḑoocin intü iñi āmgi ti.

3 Lıittä kä Piṭo, Joon yen pollon jıñe ke ñommañ wiñe, ogo minneni yeeni batta bi kujgeey iñ tıürin yek mä Kanaan yaaka ikki ika cäyā waadgen ti yaakki.

4 Atä baan yeeni ti, an minneni yeeni Icaak kujgu iñ mä yeeki ti.”

5 An ike taaji kiingon ogo, “An naana tıul batta tākı äätin ke ika ñommañ yaanni ti ye? Icaak bi koowu ḑuuku cäyok ke mä yüükü ñommañ yaana äätii kä yaanja ti?”

6 An Abrayiim kulcin ogo, “Ba'ay, minneni yeeni ñana ḑuukcudu njäk wıca.

7 Piṭo Joon yen pollon jıñe yaana ika ābana woo an yen wäyo ti ke ñommañ yaana giidana me ye jı, yaana ika kiinna, an ika irkana jiik lıittä ogo, ‘Ñommañ yaanni bi iñje kaaynä yeeki ye.’ Ike bi tücci malak ñomü ti, an iki bi kañgey iñ yaana kujgu minneni yeeni ye wıca.

8 An naana tıul batta tākı ḑuukin ke iki ye, i ḑonjü ābini woo lıittāñ yeeni yaanni ti. Gin'a bilti ye minneni yeeni ñana ḑuukcudu njäk wıca.”

9 An kiingon iñte ḑoocce iñi mügdo yeene Abrayiim āmge ti, an lıittä kä jiik yaakka.

10 An kiingon kuññu kälāmgä Abrayiim ti kä caay, ke wakkä muure ñerken yek dey, an koocce kälāmgä natin, an juwin üñjin nant'a battä me ogo Araam Naareen ye. An wıca ike attä baan mooye yaana cäyge kä Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ye ti.

11 An ike kälāmgä ḑüüñge jıñ wic kä kokal woo baan mooye taan biigin ti anñi. I a wuun yaana atcete määngä tipene piik ye.

12 An kiingon mälcin ñaalok ogo, “Ay Piṭo, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, gin'a tākka ye, ḑääkkaa kä tiññan, an mügdo yeeni Abrayiim nüütü woo biilin yaana batta ḑüññi ye.

13 Yuuru, ika inni yuddu jıñ taanñe ti yaanni, an tıürin yek mä baan mooye kääjidi woo äatidi tipı piik.

14 A gin'a täkkä iki ti ye inni. Yan'kalan bi ñu'gu yok ogo, 'Kura immä wäl yүүүнү iñja kä mätcä kä piik.' An' naana ike gïmmä ogo, 'Ee, mätcä, an' kälämgä yүүükü bi mäatkä cääna ye!' I dalä wääti a yaana wäägini woo a in' kiingon yүүүнү Icaak ye. An'an ken bi njäjä daa kä ogo iki nüüteneey woo biilin mügdo yeeni ti."

15 An' i ike batta mor ðak kä mallä, oja Rïpğa kääjin woo ke wäl yeene büüye ti. Ike a ʈul Batüwïl yaana a minneni yen Maalka yaana a in' Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ina.

16 An' Rïpğa a ʈuul ɳerconde kuckon, an' a päjjidinï koownu ti, an' ike mor küci oon. Ike kaaccä iñi wäl yeene küümgedä kä piik, an' ðuukin woo ɳuca.

17 An' kiingon bänjin ti ike ti kä bïran, an' kiinne ogo, "Kura iñja ika mätcä piik kä deewan wäl yүүүнü ti."

18 An' ike jaajjin ogo, "Mätcä, mügdo yeeni." An' oja wäl ïmmene iñi kä bïran, an' iññe mätcin.

19 An' wääna iññeeda kä mätceneey piik ye, jaajjin ogo, "Kälämgä yүүükü bi mäatkä piik cääna ke yäägene."

20 An' kä bïran piik wäl yeeke ʈüljene kuun ji, an' bülcin njäk jïdük ɳüücidï piik, an' kälämgä muure puukkene piik.

21 I daamgä kiingon a daamgon i batta jääyidi woo jïkkalan, ukcedee kä giti naana wään yeene dääkkene daa Piṭo ye.

22 An' wääna kälämgä ðanɳene kä maanṇä piik ye, ike ääcin woo juma yen tiilgä ke tiikinni mäyken yek tiilgä kä yewwe yek ïnke ðuuggen an' iññeeda kä.

23 An' taaññe ogo, "İki agä ʈul ɳaani?" "Kura nüütkaa, wääc cääye nantä yaana nüinon kä wïrin jïñe yaanni ti ye?"

24 An' ike luugi Rïpğa ogo, "İka agä ʈul Batüwïl yaana giütä kä Maalka ke Nahüür ina."

25 An' ɳuccin jaajjin ogo, "Ikoon cäygon kä piironi ke beelgä iwïn yaaka amgä kälämgä ye ðiräk, ke nantä yen wilgä yaana nüine kä wïrin tiññan ye."

26 An' kiingon ðünɳü, an' mälcin ñaalok Piṭo ti,

27 an' jaajjin ogo, "Nüülkin ðükci Piṭo ti, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim. Piṭo nüütin woo biilin yaana batta düüñidi ye, ke luggin mügdo yeeni ti. An' ike ika üünjana ti kä ba' mügdo yeeni mä yeeke ti."

28 An' Rïpğa lüünṇü paa ba' meen, an' me nüütkenä kä waak'a nanṇä ðuuggen ye muureen.

29 An' Rïpğa cääye määden battä me ogo Laabaan, buurcin woo jïin wic pärjidi ke oon.

30 Kä yaana yutṭee kä juma käwen umdonde ti ke tiikinni ïnke ðuuggen ti, an' tiinṇee kä Rïpğa päkee kä jïik'a kiinene daa kä oon ye. An' ike kaaccä woo oon ookcede, an' kaññe yudit ke kälämgä jïin ti kä cokal.

31 An' kiini Laabaan ogo, "Äätä, iki yaana agä nüülkinï kä Piṭo ye. İki yuddu woo winni ina? İki tutkeneni än ke nantä yen kälämgä."

32 An' oon attä ti än ti, an' waak duudi me iñi kälämgä ɳatin, an' kälämgä iñi me piironi ke beelgä iwïn, an' oon icki me piik ke m'aka ike kütkätä kälämgä ye, lukene kiigen.

33 An' amma äbi me woo yuuti me ñomgen ti. An' kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, "İka batta ämjädä amma ke jïik yaaka äätänä kä ye nüütke kä woo."

An' kiini Laabaan ogo, "Ee ɳeran, nüütכון."

34 An' nüütkenä ogo, "İka agä kiingon Abrayiim.

³⁵ An Piṭo mūdgo yeeni nūūlkene kā yāw, an ike wāättä anṇa ceeggon. Iñi Piṭo diik ke dāk ke tiilgä gälkä ke tiilgä, ke kiinkä oogen ke määngen ke kälāmgä ke tūūrūṇji.

³⁶ An Caarra in mūdgo yeeni, ike mūdgo yeeni gitkene woo oonle i ike a tiin, an mūdgo yeeni waak yeeke iññeeda kā muure yaaka mūdgo ye.

³⁷ An mūdgo yeeni ika daljana liittä. Ike jaajjin ogo, 'Nana minneni yeeni kujgudu tiirin yek mā Kanaan ti, yaaka ikki ika cāyā waadgen ti yaakki.

³⁸ Atā ān yen wāyo ti an āntūke yeeni ti, an minneni yeeni kujgu iin wīca.'

³⁹ An mūdgo yeeni taaññā ogo, 'An naana ṭuul batta ṭāki āatin ke ika ṇommañ yaanni ti ye?'

⁴⁰ An ika luuṇṇa ogo, 'Piṭo yaana ika ātā ṇome ti ye, bi tūccī malak yeene ke ikī, an wāān yūūnū bi ḍaage, an nuṇko bi minneni yeeni kāñgeeda kā iin mā yeeki ti, āntūke wāyo ti ye.

⁴¹ An naana ikī atā mā yeeki ti ye, ḍoṇū bi latī woo kā liittäṇ yeeni, naana daa cāānna ikī tiṅgīnī kā iññā iin ye, ḍoṇū bi latī woo kā liittäṇ yeeni.'

⁴² "An tiññan wāāna āātānā kā jūn ti ye, ika mālcanā ṇaalok ogo, 'Ay, Piṭo, Joon yen mūdgo yeeni, Abrayiim, kura wāān yeeni yaanni dāākkaa kā.

⁴³ Yuuru, ika inni yuddu jūn taan yaanni. An gin'a ṭākkā ye inni. Naana ṭuul yaṇkalan kāājin woo tiṭi piik ye, bi kiinā ogo, "Kura iñja woo piik kā ḍewan wāl yūūnū ti mātca kā."

⁴⁴ An naana ika kiinna ogo, "Mātca, an kälāmgä yūūkū bi puukku cāānna ye," dalā ken wāāti a yaana wagi Piṭo a in minneni yen mūdgo yeeni ye.'

⁴⁵ "An i ika batta mor ḍagā kā mallā joni ti, oja Riṇga kāājin woo ke wāl piik yeene būūye ti. An ike kaacca iñi wāl yeene kūūmgede kā piik, an ike kiinnā ogo, 'Kura iñja piik mātca kā.'

⁴⁶ An kā biran anṇi, wāl yeene immene iñi an jaajjin ogo, 'Uṇgo mātca, an kälāmgä yūūkū bi puukku cāānna.' An wāāna mātcanā kā ye, kälāmgä puukkene cāānna.

⁴⁷ "An ike taaññā ogo, 'Ikī agā ṭul ṇaani?' An ika luuṇṇa ogo, 'Ika agā ṭul Batūwīl yaana giitā kā Nahūūr ke Maalka ina.' An iinṇanā juma umdonḍe ti, ke tiikinni inke ḍuuggen ti.

⁴⁸ An ika ḍūṇjūnū iñi an ika mālcanā ṇaalok Piṭo ti. An Piṭo maanṇā, Joon yen mūdgo yeeni Abrayiim, yaana ika nūūdana pāy yaana wodaṇ ye ti, ke kāñga kā ṭuul yen ṭul mūdgo yeeni māāden, yaana bi a in minneni mūdgo yeeni ye.

⁴⁹ An nūūtka naana ikee mūdgo yeeni bi nūūtke woo biilin yaana batta dūūñidi ye ke luggin, an naana a ba'ay ye, i nūūtka dale ika atā nāntā yaṇkalan ti."

⁵⁰ An luugi Laabaan ke Batūwīl ogo, "Nāāṇkā yaakki ātā Piṭo ti, baati jiik'a jāāyon woo ye.

⁵¹ Riṇga inana, koowu an ate kā, an dalā ike wāāti a in minneni mūdgo yūūnū, bata yaana jaajjene kā Piṭo ye."

⁵² An wāāna kiingon yen Abrayiim tiṇṇee kā jiik yeeken ye, ike ḍūṇjūn iñi ṇomgu giṭi, an mālcin ṇaalok Piṭo ti.

⁵³ An kiingon āācin woo waak wilkitin a naṇgin kā tiilgä gälkä ke tiilgä, ke buruṇṅu, an iññe Riṇga. An cāānna māāden ke meen iññe wakkā yaaka weel yeunen caran ye.

⁵⁴ An ike ke ook yaaka āātene ye, āmmā an mātta an nūṅgin wīca.

An wāāna juwene ṇaalok kā tiññāṇā ye, kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, "Tiinṇa, dale ika ḍukcu mūdgo yeeni ti."

55 An määden ke meen jaajjin ogo, “Dalä por Rîpga cääjji nîinkä kä caay ke ikoon, an wäättan ike atî.”

56 An kiinne ogo, “Nana ika koora kä, Pîto wään yeeni ðaanje. Tiinga dale ika ðukcu mügdö yeeni ti.”

57 An iken jaajjin ogo, “Dale tuul bärkin, an taacîn.”

58 An Rîpga bärki, an taaji ogo, “İki gîmmädä ikee ate ke oon yaanni?”

An luunje ogo, “Ee, ika bi atä.”

59 An käwen Rîpga tuci ke kiingon yaana ike pîrî ye, ke kiingon yen Abrayiim, ke m'aka äätene kä ye.

60 An Rîpga nîüülki, an kiini ogo,

“Käwo, iki wäätcî agä

mîy yen me ðiirken caykä mäyken kä caykäcaayni!

An dalä kaaynä yüükü

bänkä yek äðänji yeeken peecä.”

61 An Rîpga ke kiinkä yeeke määngen taappä kälämgä, an oon baati njäc. An kiingon yen Abrayiim Rîpga koowne an attene kä.

62 An Icaak yaana cääy Najîb ina, ðuku Bîr Lahaayi Rooy, an anjan ogo, Jîin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

63 An äänkalan ti biigin ti anji, Icaak attä yiil jî, an laay i jone jaay jiikkalan, an wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, ike yurcin kälämgä äätidî.

64 An Rîpga cääna wääna wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, Icaak yootte, an ike kuuyin inî kalman yeene njäc kä bîran.

65 An kiingon taaññe ogo, “A oon yaana wali ye iya yiil jî äätidî ikîin päägidîn yaanja?”

An luugi kiingon ogo, “A mügdö yeeni.” An ike burnu yeene koowne an wänge kümme.

66 An kiingon Icaak päkkene waak'a nanje ye muure.

67 An Icaak Rîpga äbene keefi yen meen Caarra jî, an wäättä anja iñje. An bilgene, an Icaak jone lüynü kä ike kä tüwnü meen.

25

Tüwnü yen Abrayiim

1 An Abrayiim ðiññä inñ yanjalan njuca battä me ogo Katuura.

2 An ike gitki Jumraan ke Yakcaan ke Midaan ke Mîdiyaan ke İcbaak an Cüwa.

3 Yakcaan ken a wäy yen Cîlba ke Diidaan. An kaaynä yek Diidaan a mä Acüür ke mä Litüüc ke mä Liim.

4 An merkä oogen yek Mîdiyaan a Ipa ke Eper ke Anook ke Abida an Elda. Iken yaakca muureen a kaaynä yek Katuura.

5 Abrayiim waak yeeke muure yädi minneni yeene Icaak.

6 I ike batta mor tüw, merkä yeeke yaaka giide kiinkä yeeke määngen ti ye, pääggene inñinni. An piirre gitî ke Icaak, an iken tucce woo baan ti kä ñomuk.

7 An Abrayiim yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye a 175.

8 An ike wääkcîn woo wääktän tüwnü an tüwnü, i yuunge a ðiirini a yääñon kä cäwdä ñommañ wic, an ike cootî me ti dänkä yurge ti.

9 An merkä yeeke Icaak ke İcämayiil ike jîgî tuum yaana Makapeela jî ye, cokulan ti Mamar, yiil yen Aproon minneni Cuwaar yen mä Haat.

¹⁰ An yiil yaana kiya Abrayim mā Haat ti ina, ken jigena daa kā me iken ke iije Caarra.

¹¹ An wāāna Abrayim tūwnee kā ye, minneni yeene Icaak nūülki Joon. An Icaak cāāynā kā cokal Bīr Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jīn M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

Merkälen yek Icāmayiil

¹² A perrā kaaynā yek Icāmayiil minneni Abrayim, yaana giide Haajir kiington yen Caarra yaana a yen mā Macir ina ti.

¹³ A merkā oogen yek Icāmayiil yāntāngen ikki, an a pergin a İijjinī kā kaygon ti ke m'ana dūūñdī ye ti. Nabīyūūt ken a kaygon an bāātcete Kedar ke Adbeel ke Mibcaam

¹⁴ ke Micma ke Dūūma ke Maaca

¹⁵ ke Haddaat ke Tiima ke Yatuur ke Naapic an Kedeema.

¹⁶ A merkā oogen yek Icāmayiil ikki, an a yāntānji yek yātini yaaka āārgā tūgen kā caay witken kā yewwe ye, ke nānk'a cāāyene kā ye, ke keefni yeeken.

¹⁷ An Icāmayiil cāāynā nommañ wic yuunge 137. An ike wāācin woo wāāktāñ tūwnū an tūwnū, an ike cooti me ti dānkā yurge ti.

¹⁸ An kaaynā yeeke cāājīn Hawela attā ke Cūūr kā cokal Macir nome ti, bata gin'a İki ūñjūdū Acūūr ye. An iken cāygin muure kā puudin giti ke mā yeeken.

Yaagüüp ke İicü

¹⁹ Wakkā yaakki a yaaka nāñjā dūuggen Icaak ti minneni Abrayim ti ye.

An Abrayim gittā Icaak.

²⁰ An Icaak yuunge caykā kā nan wāāna kuñnee kā Rīpga tul Batūwīl yaana a mēn Araam ina, an ike baanne battā me ogo Padaan Araam an ike a Laabaan mā Araam kāwen.

²¹ An Icaak mālcin ñaalok Piṭo ti kā yaana iije agee kā burñu ye. An mallā yen Icaak luugi Piṭo an iije Rīpga laaccā yuunku.

²² An merkālen yaaka kā yewwe jīñe ti ye yoken yuuku, an attā tāāccidī Piṭo ti kā yuunñu merkā yoken. An tāāccin ogo, “Nāñkā yaakki nāñit dūuggen İka ti ina?”

²³ An kiini Piṭo ogo, “Merkā yaaka jīñū ti yaakka bi wāāti a ṭon kā yew. An me yūükü yaaka kā yew jīñū ti yaakka bi piirtit, an ṭon yañkalan bi meken borğu kā teynā, an kaygon yūūñū määdenle bi ñuugele.”

²⁴ An wāāna nūinnā yen giidā yeene dāāgenee kā ye, yore kaññe cāyge yuunku oogen jīñe ti.

²⁵ An yaana İijjene giidene woo ye, tidan an yore a jiiik bata gaan, an ākki me ogo İicü.

²⁶ An yuungon yañkalan giidi me i määden İicü agee kā mūkon kā nūbdonde. An ākki me ogo Yaagüüp. An wāāna yuunku giidene daa kā me ye i Icaak yuunge caykā kā dūügük.

²⁷ An wāāna merkā pīrene ñaalok ye, İicü wāättā anñi mēn keñ laay woo luummuk, i määden Yaagüüp a mēn nūbbin cāāy paa keeññi giti.

²⁸ An Icaak a İicü ken bilge nāñka āmee kā yāñgā waak luum jīñe yaaka ābātā İicü ye, an Rīpga a Yaagüüp ken daa bilge.

²⁹ An āñkalan ti wina Yaagüüp cāāpi yūüčkü, an käägi ti İicü ātā woo luummuk a bāgon kuckon an nākā kañ.

³⁰ An ĩcũ Yaagũũp kiinne ogo, “Ika tũwũ kã kãñ! Kura ĩñja yũũckũ tĩtkã kã deewan!” A yaana ĩcũ äkkene daa me yãñtãñ yañkalan ogo, ĩdooom ye, nũũti ogo “tĩdda.”

³¹ An luugi Yaagũũp ogo, “Ee, por kaykitĩn yũũnũ yããjgaa kã.”

³² An ĩcũ jaajjin ogo, “Yuuru, ika tũwũ kã kãñ. An ñerrã kaykitĩn yeeni a ñaaka ika ti?”

³³ An kiini Yaagũũp ogo, “Por ĩjjã lĩĩtkaa.” An ĩcũ lĩĩttã, ogo kaykitĩn yeene yããjgedee Yaagũũp.

³⁴ An Yaagũũp ĩcũ ĩññe biğgi ke yũũckũ piiken. An ike ämmã an mättã, an wãättana juwin attã. An anan ĩcũ ñãäynã kã kaykitĩn yeene.

26

Icaak ke Abimaliik

¹ An kãñ yañkalan ñuca äatin baan ji bata yaana nãññã ñorje nũĩnkã Abrayĩim ti ina. An Icaak attã yãtkã Abimaliik yen mã Palactiĩn yaana cãäy Jaraar ina ti.

² An Piŋo ũũkĩn woo Icaak ti an kiinne ogo, “Ñana ĩkĩ atã ĩññĩ Macĩr. Cãäyã baan yaana bi kiinenii kã ogo cãäyey ko ye.

³ Cãäyã baan yaanni ti ĩkĩ agã boorgon, an ika bi ke ĩkĩ an ĩkĩ bi ñũũlkeni. An bãnkã yaakki bi ĩñeni kã muure ĩkĩ ke kaaynã yũũkũ, an ika lĩĩttãñji bi ñaagã yaana lĩĩtkãnã wãac Abrayĩim ye.

⁴ An kaaynã yũũkũ bi nanã ñirã kã yaac bata kitĩtãni yek pollon jĩñe, an bãnkã yaakki muure bi ĩñã daa kã. An kã päy kaaynã yũũkũ ñorj muure bi a ñũũlkiñi ñommañ wic.

⁵ Kã yaana Abrayĩim tiingana kã jiik yaaka ñãkkã ike ti ye an tũicee kã ĩininni yeeki, ke nũũññũni yeeki ye.”

⁶ An Icaak cããjjin baan battã me ogo Jaraar.

⁷ An wãana taajene daa kã ook yek baan yaanja kã ĩiñe ye, i ike jaajjin ogo, “A kãwo.” I booc kã jaajjin ogo, “A ĩiñ yeeni.” Ike ñũũci ogo, “ike bi nãgi ñok mã baan yaanna, ogo ĩiñe Rĩpga, kã yaana ñeree kã ñer kã yaac ye.”

⁸ An wãana Icaak cãäynee kã wica nũĩnkã kã ñirãk ye, Abimaliik yãtkã yen mã Palactiĩn dããmjin ĩñi kã kãälle yen an gunne an Icaak yootte ĩiñe Rĩpga ñããjgede.

⁹ An Abimaliik Icaak bãrkene an kiinne ogo, “Ay, Rĩpga ina a ĩiñjũ yaanna! ĩkĩ jaayã ogo kãwic ina?”

An luugi Icaak ogo, “Ika boojũ, ika ñuucu ogo mãñkalan ika bi nãgjada ñok an koowje.”

¹⁰ An Abimaliik jaajjin ogo, “A ñaaka ina nãngonoon kã anan yaanna? An naana yoku por mãñkalan ĩiñjũ nĩinne ye, ikoon yoku ickonoon ñuuggin nããñkã yaackã.”

¹¹ An Abimaliik me muure kolle ogo, “M'ana bi tãpi yok men yaanni ke ĩiñe ye tũwnũ bi yoore ti.”

¹² An baan yaanja ti Icaak piĩttã kãwkã, an yun yaanna ti ike ĩttã cuukulli pãk 100 ñirãk kã kãwkã yaaka piĩñe ye, nããñka ike ñũũlkene daa kã Piŋo ye.

¹³ An ike wãättã anja ceeggon mooye kã yaac, an waak yeeke ũũttĩn kã ñiirin.

¹⁴ An ike cãygene ñiik ke ñak ke kiĩnkã kã ñirãk an mãmgi ji mã Palactiĩn.

¹⁵ An jĩdğã piik muure yaaka kũũñi kiĩnkã wãyen nũĩnkã yek wãyen Abrayĩim ti ye, cikĩ mã Palactiĩn kã ñomgu.

16 An Icaak kiini Abimaliik ogo, “Anğä yorü ikoon ti. Ikoon borroon kä teynä.”

17 An Icaak anğin yore wica, an attä keeñni yeeke țeljene iñi Dääñgon Jaraar ji, an cääjjin iñi wica.

18 An Icaak jiidgä ɖuukke gomme yaaka küüñi me nüñkä yek wäyen Abrayim ti ye. Kä yaana cikene daa mä Palactiın wääna wäyen tüwnee kä ye. An äkkene kä yäntängen yaaka äkkene daa kä wäyen ñomuk ye.

19 An kiinkä Icaak küññü jün Dääñgon Jaraar ji, an jün wañe yaana yiinjä kä piik ñerkä ye kañi wica.

20 An kaaydoni yek mä Jaraar äätin an büültin ke kaaydoni yek Icaak, an jayok ogo, “Piik a yooko!” An Icaak jün äkkene ogo Icik nääñka iken büültene kä ke ike ye.

21 An kaaydoni Icaak ñuccin küññü jün yañkalan, an iken ñuccin büültin wica jün yaanja ti. An äkki Icaak ogo Cittina nüüti ogo ätkitın.

22 Ike nântä yaanja bakkene wic an ñuccin küññü jün yañkalan wica, an baati m'ana ñuca agene kä büültini kä ye. An äkki Icaak ogo Rabuut, an jaajjin ogo, “Piço ikoon iññon nântä, an ikoon bi diiron ñommañ wic.”

23 An Icaak wina daljene iñi an baññä Biirciba.

24 An wüñin jiñe yaanja ti Piço üükın woo ike ti, an ike kiini ogo, “Ika agä Joon yen wääc Abrayim. Nana iki booju, ika ke iki, iki bi nüülkeni an kaaynä yüükü bi nañä diirä kä waan yen kiingon yeeni Abrayim.”

25 An Icaak battä tambal wica, an Piço maanñe. An keeñ yeene țeljene iñi wica, an kiinkä yeeke küñjin iñi jün wica.

Jiik Doocin yek Icaak ke Abimaliik

26 An äñkalan ti wina yätkä Abimaliik äätin ike ti ke Ahüjaat yaana ike nüütü kä nääñkä yaaka bilti ye, ke Paykool duungon kääygä yeene ätä Jaraar.

27 An tääckiti Icaak ogo, “Ikee äätede ika ti ina? I ina ika putka ji, an ika ñootta woo yaanna.”

28 An iken luukcin ogo, “Yoorron kä ñer Piço ke iki. İkiñ düccin jiik doocin.

29 Liitä ogo ikoon batta bi nañgonda nääñkä yaackä, bata yaana batta agini nängñi kä nääñkä yaackä ina, a nääñkä ñerkä ken nañkiti kä kamat. An iki tucini woo kä ñiibbin. An yooru yaana nüülkini kä Piço ye.”

30 An iken tutki Icaak ammani jon ñamme, an ämmä an mättä.

31 An kä tiññanän iken murjin iñi mąñkalan daa menen liitkede, an iici Icaak an iken attä kä ñiibbin.

32 An an jiñe yaanja ti kiinkä yek Icaak äätin ike nüütü kä jün yaana küüñi a Kicconde ye, an kiini ogo, “Ikoon kääññon piik!”

33 An Icaak jün äkkene ogo Ciba. An ke tiññan baan yaanja wäättana batta me ogo Biirciba, an anan ogo, “Jün Liittäñ.”

34 An İicü wääna yuunge anñene caykä kä ñan ye, diññä määngä kä yew tiirın mä Haat ti, määnge a Yahudiit țul Beerı, an Bacamaat țul Eylüün.

35 An a iken ken ääcin jon yiñe Icaak ke Riipa ti.

27

Icaak Yaagüüp Nüülkene

1 Icaak daandin an wange bunnu batta ñuca yüti, an minneni yeene mooye İicü bärkene ti, an kiinne ogo, “Minneni yeeni!”

An ike luugi ogo, “Ika inni.”

² An Icaak jaajjin ogo, “Ika duunḡdunu, an nūnnā yeeni yen tūwnū kuju.

³ Kaay yūnū koowu ke cāwgālen, an atā woo kiñuk an nākkā gin lum jīñe.

⁴ An tutkaa gināāmkā yaana ñabañ bilgā ye, an ickā kā dalā amā nuñko nūlkenii i batta mor ika tūwū.”

⁵ An wāāna Icaak jaaynee ke minneni yeene ĩicū ye, i tiñtā Rīpga. An wāāna ĩicū attee kā woo luummuk kiñee kā waak lum jīñe an ābedeeda ti ye,

⁶ i Rīpga minneni yeene Yaagūp kiinne ogo, “Wāac tiñḡā mādīc ĩicū kiinde ogo,

⁷ Ickā gin lum jīñe, an nāḡgā kā gināāmkā yaana ñabañ ye amā nuñko nūlkenii Piṭo ñome ti, i ika batta mor tūwū.’

⁸ Minneni yeeni jiik yeeki tiñā bata yaana kiindenii kā ye.

⁹ Atā kaacci diik giti an ickā woo jūūlonilen kā yew yaaka a caagin ye, dalā nāḡā wāac, a gināāmkā yaana ñabañ bilge ye.

¹⁰ An ickā wāac dalā ame nuñko bi nūlkey kā, i ike batta mor tūw.”

¹¹ An Yaagūp meen Rīpga luuñḡe ogo, “Mādō ĩicū yore jūūlan, an ika yori yīlan.

¹² An naana por ika tapa yok wāyo ye? Ika bi yoorā ogo ike maldoonḡḡin. An ike ika batta bi nūlka, bi ṭāākcī ika tuuma.”

¹³ An kiini meen ogo, “Dalā tuummu ḡimji ika ti, minneni yeeni! Nāñjā bata yaana kiinnenii ye. Atā an jūūlonilen ickā kā.”

¹⁴ An ike attā an jūūlonilen koowne an ickene meen. An meen tuttu gināāmkā yaana ñabañ ye, bata yaana bilgānā wāyen ye.

¹⁵ An Rīpga kuññu buruḡu ḡerkā yek minneni yeene mooye ĩicū, yaaka ārāk baanne ye, an iñkene minneni yeene deerconde Yaagūp.

¹⁶ An kumme ĩnke ti ke bugge ti, ke nāñṭā ḡone yaana yīdālan ye kā ḡāykā jūūlonilen.

¹⁷ An ike gināāmkā yaana ñabañ ke biḡḡi yaaka toonḡe ye iññe Yaagūp ĩnte ti.

¹⁸ An Yaagūp attā ārāk wāyen ti, an jaajjin ogo, “Wāyo.”

An wāyen luukcin ogo, “Haa, minneni yeeni. ĩkī agā ĩicū halla ĩkī agā Yaagūp?”

¹⁹ An Yaagūp luukcin wāyen ti ogo, “Ika agā ĩicū kaygon yūūnū. Ika nāñḡā bata yaana kiinnaa kā ye. Juwu ñaalok an yāñḡā gin lum jīñe yeeni amā, nuñko nūlkaa kā ye.”

²⁰ An taaji Icaak ogo, “Kaññi ogoo kā bīran anñi minneni yeeni?”

An luuñḡe ogo, “Piṭo yūūnū Joon ika yūūkkana ti.”

²¹ An Icaak Yaagūp kiinne ogo, “Wūūkū ti kā cokal dalā ĩkī tabeni yok, an ooku giti naana a ĩkī ĩicū minneni yeeni ye.”

²² An Yaagūp wūkcīn ti wāyen ti, an tabi yok Icaak. An ike jaajjin ogo, “Pon a pon Yaagūp, an ĩnkā ke buggu a yek ĩicū.”

²³ An batta agee kā ookon giti nāñḡka ĩnke ke bugge jūūle kā jūūl bata mādēn ĩicū ye. An Icaak yore tootte ṭākī Yaagūp nūlkekede.

²⁴ An taaññe ogo, “A gitken ĩkī agā minneni yeeni ĩicū?” An luuñḡe ogo, “Ee a ika.”

²⁵ An Icaak jaajjin ogo, “Yāñḡā gin lum jīñe yūūnū āckā kā dalā amā, minneni yeeni. Nuñko ĩkī bi iñenii kā nūlkin yeeni ye.” An āckene daa Yaagūp an amme. An āckene mādā an maanḡe.

26 An kiini wäyen Icaak ogo, “Äätä ti kä cokal minneni yeeni, an muckaa gimgin.”

27 An ike wüülkin ti kä cokal an muckene. An Icaak nääccä pin burnu yeene, an ike nüülki, an jaajjin ogo,
“Pin minneni yeeni beel bata pin yiil
yaana a nüülkini kä Piṭo ye.

28 Dalä Joon iki iney tuñ yen pollon
ke cekkitin ḡommañ wiñe

ke päk diirken
ke määk diirken.

29 Dalä ṭon iki ṇuugilini,
an iken iki düṇkiti iñi,
an wäätcı agä mügdo yen mädgic
an kaaynä miic dalä cääna iki düṇkiti iñi.
An tuummu wääti m'aka iki tuumgi ye ti,
an nüülkin wääti m'aka iki nüülkiti ye ti.”

Nüülkin İicü

30 An kä ḡeeran anṇi wääna Icaak ḡanṇee kä nüülkin Yaagüüp, an Yaagüüp kaaccee kä woo wäyen ti ye, i määden İicü kääjin äräk ätä kiñuk.

31 An ike cääna nanṇä ginäämkä yaana ṇaban ye, an äckene wäyen, an jaajjin ogo, “Juwu ṇaalok wäyo ämä yāṇṇä gin luum jiñe yeeni, nuṇko iñja kä nüülkin yüünü.”

32 An taaji wäyen Icaak ogo, “İki agä ṇaani?”

An luuṇṇe ogo, “İka agä minneni yüünü İicü kaygon yüünü.”

33 An Icaak yore tiicın kä yaac, an jaajjin ogo, “A ṇaani ken ina attä kiññä waak luum jiñe, an ickana kä ammä muure i batta mor iki ḡääḡa an nüülkünü yaanna! Ee, an ike bi a nüülkini a gütken.”

34 An wääna İicü tiinṇee jiik yaakka wäyen ti ye, i ike weekcin kä yaac kä jon pille, an wäyen kiinne ogo, “Nüülkaa cääna ay wäyo!”

35 An kiini Icaak ogo, “Määdic äatin, an ika mallanṇiṇḡin, an nüülkin yüünü koowne.”

36 An İicü jaajjin ogo, “İke battä me ogo Yaagüüp* a gütken. İke anṇi ika mallanṇiṇḡin ääṇke kä yew, kaykitin yeeni koowne, an tiññan nüülkin yeeni koowe cääna.” An taaññe ogo, “İki batta agä büüccini nüülkin yaana a yeeni ye?”

37 An Icaak İicü luuṇṇe ogo, “İke ḡanṇa nanṇä a mügdo yüünü, an mädgen muure nanṇä a kiinkä yeeke, an iññä päk ke määk. An iki bi nanṇeni ogoo tiññani minneni yeeni?”

38 An İicü wäyen taaññe ogo, “Wäyo, iki cääyi nüülkin a keelok? Wäyo nüülkaa cääna!” An İicü weekcin kä yaac.

39 An wäyen Icaak ike luugi ogo,
“İki bi cääyā woo kaakic cekkitin yen ḡommañ wiñe ti,
an woo kaakic tuñ yen pollon ji ti.

40 An iki bi cääyā kä gaadäl yüünü,
an iki bi ṇuugulu määdic ti,
an naana iki ṭākä düṇü teetcädä woo ye,
i wiñṇan yeene bi erci woo ḡonṇü ti.”

* 27:36 Yaagüüp ogo maldonṇiṇḡin kä lemmä mā İburu.

Yaagüüp Lüüt Laabaan ti

⁴¹ An waan yaanja ti, İicüYaagüüp putkene ji kä yaana wäyen Yaagüüp iññeeda kä nüülkin ye. An İicü jaay joni ti ogo, “Waan nüüjdün tüwnü wäyo cokilin, an wäattan mäado Yaagüüp bi nägä dok.”

⁴² An wäana Rıpga nüütkeni daa me kä jiik minneni yeene mooye İicü ye, i ike tuccin Yaagüüp ti, an kiinne ogo, “Mäadic İicü diigä jiik ogo, İki nägida dok.

⁴³ Jiik yeeki tiinjä tetañ minneni yeeni. Juwu an lüüdü mäado Laabaan ti Araan.

⁴⁴ An cääye ke ike kä deerañ ke mäadic jone lüye.

⁴⁵ An naana ike jone lüynü, an gin'a nängeneeda kä wiitte woo ye, i İki bi tuckeni İki duuku. Ina kura ikee yääye muuric kä nüünnä keellä?”

⁴⁶ An Rıpga jaajjin Icaak ti ogo, “Üññü yeeni putku ji kä määngä mä Haat. Naana Yaagüüp küji iinj tulgu yek baan yaanni ti määngä mä Haat ti ye, bata määngä yek İicü ye, päjjidi iinca yoku İka tüwü.”

28

Yaagüüp Ati Nääyen ti

¹ An IcaakYaagüüp bärkeni ti, an nüülkeni an kolle ogo, “İki nana dija tulgu yek mä Kanaan yaakki ti.

² Juwu atä Padaan Araam paa ba daan wäac Batüwül, an dija iinj wıca tulgu nääyic Laabaan.

³ Joon yaana Lüüt ye İki nüülkey, an İki iñey merkälen kä diräk, an kaaynä yüükü dirä an wäati a toñ diirken!

⁴ An İki iñey nüülkin yaana iññe Abrayim ina, ke kaaynä yüükü nuñko bi mükü ñommañ yaana cääyii kä batta a yüünü yaanni ye, a ñommañ yaana iñi Joon Abrayim ye!”

⁵ An Icaak Yaagüüp tucce woo, an attä Padaan Araam cäyok ke nääyen Laabaan, a Rıpga mäaden minneni Batüwül a mä Araam, an Rıpga a Yaagüüp ke İicü meen.

⁶ An İicü ukin giti ogo wäyen Icaak Yaagüüp nüülkeni an tucce Padaan Araam ogo dijo iinj wıca, an kollee ogo nana dijo tulgu yek mä Kanaan ti.

⁷ An Yaagüüp wäyen ke meen tiingene, an dakä Padaan Araam.

⁸ An wäattan ooki giti İicü ogo wäyen Icaak batta takö tulgu yek mä Kanaan nantä yeenen ti.

⁹ An İicü nüpcin wäyen taanñe İcämayiil ti, an diññä tulgu yek İcämayiil ti kä keelok ñocce ti määnge ti an iñe kicconde battä me ogo Maalat, an İke a Nabiyüt käwen an a tul İcämayiil minneni Abrayim.

Läaggı yek Yaagüüp Nant'a Battä me ogo Betali ye

¹⁰ An Yaagüüp kääjin woo baan mooye Büircıba ji, an üñjin Araan.

¹¹ An kä lütcin an İke dakä ti nantä ba nerrä an yuuttu iñi wıca nüñjidi iñi, an kuññu päam nääkenei kä wiñe an oodi.

¹² An wäana İke oodene daa ye, i İke umgi läaggı cääyge tiittä yudit ñommañ wic an wiñe dakcidi pollon ji an malanñi yek Joon aajjidi an düükidi iñi kä İke.

¹³ An Pito yuuttu tiittä ti ñaalok, an jaajjin ogo, “İka agä Pito, Joon yen daan wäac Abrayim an Joon yen wäac Icaak. Nommañ yaana nüñi kä yaanna a yüünü an bi iñeni İki ke kaaynä yüükü.

¹⁴ An kaaynä yüükü bi dirä batta lüüta me kä panjä bata tüüpon yek nommañ. An iken bi püürji woo tänkä ti muure nomuk ke njäjäk ke ñaalo ke iñi, an äärgä tüggen yek nommañ wiñe muure bi kãñi njüülkin kä waan yüünü ikee ke kaaynä yüükü.

¹⁵ An ika ke iki an ika iki bi tiijeni ke nant'a atii kä ye, an äänkalañ iki bi ñuugeni ke nommañ yaanni ti. An iki batta bi cakeni ke wakkä yaaka kiinnenii ye dääkkenii kä muure."

¹⁶ An Yaagüüp juwin ñaalo nünkä ti, an jaajjin ogo, "A gütken Piṭo a nantä yaanni ti! An batta agä njicon!"

¹⁷ An ike booññu an jaajjin ogo, "Nantä yaanni me yämde! A an Joon inni an a äntüke pollon jiiñe."

¹⁸ An tinnänänä anñi Yaagüüp päam yaana näakkee kä wiñe ye, koowne an yuutte a kolcan paydin an puukkene wic ñownä.

¹⁹ An nantä yaanja äkkene ogo Betali. An anjan nüüti ogo, "An yen Joon." An kä on battä me ogo Lüü.

²⁰ An Yaagüüp lüüta an jaajjin ogo, "Naana Joon ke ika an ika tiiñña wään yaanni ti an naana ika iñña waak äämkä ke burungu ye,

²¹ an naana ika dukcunu paa ba wäyo kä njübbin ye, i wäättan Piṭo bi wääti a Joon yeeni.

²² An kolcan paydin yaana yuuttu ñaalo yaanni bi wääti a An Joon. An wakkä muure yaaka bi iñä kä ye, ike bi iñä kä caycayni."

29

Yaagüüp Dakkä ti Paa ba Laabaan

¹ An Yaagüüp wään yeene ceeññe ke ñake ti nommañ mä nommuññu ti.

² An ike yurcin jün kä uttar ke kurku kä ñak yek ñiik nünok iñi jün taanñe ti kiiñi puukkin piik. An jün tüke a üüljini kä päam mooye penñä.

³ An naana kurku ñiik yoken ñüülünü ti muure ye, i kaaydoni päam ñüülünü woo jün tük, an ñiik puukkunu piik, an wäättan päam ñuukunu üüljünü jün tük.

⁴ An kaaydoni taaji Yaagüüp ogo, "Ikee age mä wa mädogo?"

An iken luukcin ogo, "Ikoon agon mä Araan."

⁵ An iken taaññe ogo, "Laabaan yaana daan wäyen a Nahüür ina njäñe?"

An iken luukcin ogo, "Ee, njajjon."

⁶ An iken taaji Yaagüüp ogo, "Ike yore njan?"

An iken luukcin ogo, "Ee, ike yore njan. Daamjä a ñuulle yeene Rahiil ina äätä kidit kun ñiik yaanja."

⁷ An ike luukcin ogo, "Wuñ mor a an giti, batta mor a wuñ yen ñüülünü ti kurku ñiik nantä keellä. ñiik puukke piik, an ñuuke äämduk."

⁸ An iken luukcin ogo, "Ikoon batta lüüton, ke kurku ñiik muure däägene ti, an wäättan päam ñüljon woo jün tük, an ñiik puukkun piik."

⁹ An Yaagüüp por daa iññidi jayok ke iken ke Rahiil dääge ti i kidit kun ñiik yek wäyen an ike ken a kaaydo.

¹⁰ An wäana Yaagüüp Rahiil yoorreeda kä ke kun ñiik yek nääyen Laabaan ye, ike attä jün ti an päam ñüljene woo, an ñiik nääyen puukkene piik.

¹¹ An wäättan Yaagüüp Rahiil muckene gimgin, an weekcin kä yaac.

¹² An Yaagüüp Rahiil nüütkeno ogo ike agje njiddän ko wäyen ti, minneni yen woowen Riṭga. An Rahiil buurcin woo kä biran attä wäyen Laabaan nüütkeno.

13 An kā bīraŋ aŋŋi wāāna Laabaan tiŋŋee kā ogo ŋaakonɔe Yaagüüp ɔāāgono ye, ike lüünŋü pārcete kā, aŋ kääŋŋe yok aŋ muckene gimgin, aŋ ābene ti paa. An Laabaan nüütü Yaagüüp waak'a nāŋŋā ɔuuggen muure ye.

14 An Laabaan jaajjin ogo, “Īkī agā gaani ke yīmḡā yeeki a ḡitken.” An Yaagüüp cāāynā wīca ke nāŋe paan.

Yaagüüp ɔḡi Leya ke Rahiil

15 An Laabaan Yaagüüp kiinne ogo, “Īkī batta ŋuugulu ika ti kāpet ogo ĩkī cokuleey ti cokal ika ti. An nüütkaa iŋdin yüünü bi a ḡiṡṡā?”

16 An Laabaan cāāygene ṡulge kā yewwe. Mooye battā me ogo Leya aŋ ɔeerconɔe battā me ogo Rahiil.

17 An Leya wāŋe a bunin, aŋ Rahiil ŋeraŋ biilke ti ke üükīnene woo ti.

18 An Yaagüüp Rahiil bilgene aŋ nāāyen kiinne ogo, “Īkī bi ŋuugeleni yuungu kā ṡaṡukel naana ika iŋdaa ṡüülü ɔeerconɔe Rahiil, wāāti a iin yeeni ye.”

19 An Laabaan jaajjin ogo, “Īiŋca ŋeraŋ iŋenii kā ĩkī, kā yaana iŋā daa kā oon yaŋkalan yaana a pare ye. Cāāyā ke ika winni.”

20 An Yaagüüp ŋuugilin yuungu kā ṡaṡukel ogo Rahiil, aŋ yuungu yaakka yoorre belok bata nīnkā ɔeewken kā yaana billee kā Rahiil ye.

21 An wāāttan Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “Īiŋ yeeni iŋjakā dalā koowu nīnon kā. Nīnkā yeeki yek ŋuugula yeeni ɔaŋŋā.”

22 An Laabaan nāŋŋā ṡāānkā, aŋ mābaan barre muure ammani jonŋamme ti.

23 An wāāna nāntā cūcūlenee kā ye, i ike ṡuulṡule yeene Leya ken koowne aŋ ickenee Yaagüüp, aŋ nīŋŋin ke Yaagüüp.

24 An Laabaan kiingon yeene iŋe Jilpa iŋŋe Leya ogo wāāto ogo kiingon yeene.

25 An wāāna Yaagüüp cuuyenee kā tiŋŋāk aŋŋi ye, i kaŋŋe a Leya! An Yaagüüp Laabaan taāŋŋe ogo, “A ŋaaka inni nāŋganaa kā yaanni? Īkī ŋuugeleneni ogo Rahiil! An ika maldaa ṡiŋŋin ina?”

26 An Laabaan luukcin ogo, “Koowdin ṡuul ɔeerconɔe mooye ŋome ti batta a nāŋon ɔŋe poŋku bānkā yooko ti.

27 Nīnkā ṡaṡukel yek yaanni por ɔaagā, aŋ ikoon menen bi ṡuckini kā cāāna naana ĩkī ɔukcini ika ŋuugalanaa yuungu kā ṡaṡukel ṡuca ye.”

28 An Yaagüüp nāŋŋin aŋan. An nīnkā ṡaṡukel yaakka ɔaagi Yaagüüp Leya ti, aŋ wāāttan Laabaan ṡuule Rahiil iŋŋe Yaagüüp ogo wāāto ogo iŋe.

29 An Laabaan kiingon yeene iŋe Bila iŋŋe ṡuulle Rahiil ogo wāāto ogo kiingon yeene.

30 An Yaagüüp nīŋŋin ke Rahiil cāāna, aŋ ike Rahiil bilge kā yaac kā Leya. An nāāyen ŋuugelene yuungu kā ṡaṡukel ṡuca.

Merkālen yek Yaagüüp

31 An wāāna Piṡo yuṡṡee Leya batta bilgene daa kā oore ye, nanŋe ḡiit aŋ Rahiil ken a burnu.

32 An Leya laaccā aŋ ḡiŋŋā minneni a oon aŋ ākkene yāntāŋ ogo Robiŋ,* a yaana jaajjenee kā ogo, “Piṡo yuṡṡu pillā yeeni, aŋ wāāttan tiŋŋaŋ ika bi bilgana oon yeeni.”

* 29:32 Robiŋ ogo yoorru, minneni kā lemmā mā Iburu.

³³ An ike nuccin laaccä n̄uca, an giinnä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Kä yaana Piṭo tiin̄nee kä ogo ika batta bilgada oori ye, ken inni iña kä minneni yaanni n̄uca.” An äkkene yäntän ogo Camoon.[†]

³⁴ An ike nuccin laaccä n̄uca, an giinnä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Tiññan waan yaanni ti oon yeeni bi yore määre ti ika ti, kä yaana gitkānā daa merkālen oogen kä dāk ye.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Laawī[‡] yaanna.

³⁵ An ike laaccä n̄uca, an giinnä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Waan yaanni ti, ika bi mārjā Piṭo.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Yahūūja[§] yaanna. An wäättan ike yuuttu iñi kä giidä.

30

¹ An wääna Rahiil yuttee kä ike Yaagüüp batta agee kä gitkīni kä merkä ye, i ike käwen mām̄gene jī. An ike Yaagüüp kiinne ogo, “Iñja merkä, naana ye ika bi tüwü.”

² An Yaagüüp pennä kä yaac kä Rahiil, an taaññe ogo, “Ika agā Joon, yaana iki tiññey kä merkä ye?”

³ An kiini Rahiil ogo, “Kiingon yeeni Bila koowu an nūñe kä, ike bi ika gitka merkālen, an kä ike, ika bi cāāyana kä merkālen cāāna.”

⁴ An Rahiil kiingon yeene Bila ickene oore Yaagüüp bata iñe, an nūnnene kä.

⁵ An Bila laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon.

⁶ An Rahiil jaajjin ogo, “Joon ika jooñña kä n̄er, an cāāna jiik yeeki tiññe, an ika iñña minneni a oon.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Ḍaan^{*} yaanna.

⁷ An kiingon yen Rahiil Bila nuccin laaccä n̄uca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon n̄uca.

⁸ An Rahiil jaajjin ogo, “Kä yāāññā teyconde ikoon nāagonon ke käwo an yonñu.” An äkkene yäntän ogo Naptaali.[†]

⁹ An wääna Leya yuttee kä ike yuuttee kä iñi kä giidä ye, ike kiingon yeene Jilpa koowne, an ickene Yaagüüp bata iñe.

¹⁰ An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon.

¹¹ An Leya jaajjin ogo, “A ñaaynā n̄erconde ken äātin.” An äkkene yäntän ogo Gaat.[‡]

¹² An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon n̄uca.

¹³ An Leya jaajjin ogo, “Ika joni ñaban, an määngä ika bi bäärga ogo jon ñammā.” An äkkene yäntän ogo Acīr.[§]

¹⁴ An nūñkā errä päk ti Robiñ attä yiil jī, an kääññā jaan lāñ beel bata täākārāñ yiil jī, an ickene meen. An Rahiil Leya kiinne ogo, “Kura iñja jaan yen minneni yūññü.”

¹⁵ An Leya jaajjin ogo, “Ḍañña iki oon yeeni koowni, an cāāna tākka jaan minneni yeeni koowdu?” An Rahiil jaajjin ogo, “Ike bi nūñ wīññin tiññan iki ti rātā jaan minneni yūññü.”

¹⁶ An wääna Yaagüüp ḍuke kä yiil jī biigin ti an̄ji ye, Leya attä pāācin ike ti an jaajjin ogo, “Iki nūñā ika ti tiññan iki rāññenii kä jaan yen minneni yeeni.” An nūnnene kä wīññin yaanja ti.

[†] 29:33 Camoon ogo, m'ana tiñj ye kä lemmä mā Iburu. [‡] 29:34 Laawī ogo, marcin ti yor kä lemmä mā Iburu. [§] 29:35 Yahūūja ogo, maan̄jā kä lemmä mā Iburu. ^{*} 30:6 Ḍaan ogo, jooññu kä n̄er kä lemmä mā Iburu. [†] 30:8 Naptaali ogo, yāāññā kä lemmä mā Iburu. [‡] 30:11 Gaat ogo, ñaaynā kä lemmä mā Iburu. [§] 30:13 Acīr ogo, jon ñammā kä lemmä mā Iburu.

17 An Joon Leya tiingene an laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon wäätcete kä duuce.

18 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña a yaana kiingon yeeni iññädaa kä oon yeeni ye.” An äkkene yäntäj ogo Yacakiir.*

19 An Leya nuccin laaccä nuka, an Yaagüüp gitkene minneni a oon yaana wäätcete kä düügük ye.

20 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña iñña neronde. An tiññan oon yeeni ika bi eemda kä yaana gitkanä daa minneni yaana wäätcete kä düügük ye.” An äkkene yäntäj ogo Jabuloon.†

21 An wäättana ike giññä minneni a iin an äkkene yäntäj ogo Dīina.

22 An Joon Rahiil payne, an tiingene an nanñe giit.

23 An laaccä an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Joon loon yeeni anñe yok.”

24 An äkkene yäntäj ogo Yuucip.‡ An jaajjin ogo, “Piṭo yoku ika nucka ti minneni a oon nuka.”

Diik Yaagüüp Dürüdi

25 An wääna Rahiil gitee kä Yuucip ye. YaagüüpLaabaan kiinne ogo, “Kura äkkaa dalä ika atä paa baan yeeni ti.

26 Dalä määngä yeeki koowu ke merkä yeeki yaaka ñuugelenenii kä ye, an ika atä, kä yaana njajji kä ñuugulani yaaka nanñenenii kä ye.”

27 An kiini Laabaan ogo, “Naana iki gimmädä ye kura cäyā winni kä yaana njajñä daa kä tirkitin ti ogo, Piṭo ika njuulkanada ko nääñkä yүүkü yaaka nanñeey ika ti ye.

28 Nüütkaa ñuugula carrä yүүnü, an bi iñenii.”

29 An luugi Yaagüüp ogo, “Näjjä ñuugulin yaana ñuugelenenii kä ye, an diik yүүkü tiiññä ogo.

30 İki cäygi kä deewan, an wääna äätänä kä ye i diirin kä yaac. Piṭo iki njuulkeney kä ika kä waak'a nanñä ye muure. An tiññan a tooku ken bi mä äntüke yeeki äärä daa kä ñaalok?”

31 An Laabaan täaccin ogo, “A ñaaka ken iñenii kä?” An Yaagüüp luukcin ogo, “İki ñana ika iñdaa ginkalan, gin kä keelok ken nanñaa kä, an ika bi ceeñä kääjä ke tücä diik yүүkü.

32 Dalä ika kaacä kurku diik yүүkü giti tiññan, an ika wääkä woo iken ti käälgä ke diik yaaka müüculan ke yaaka pergan muure ye, ke käälgä yaaka ulan ye muure. An iken bi wääti a ñuugula carrä yeeni.

33 Eemdin yeeni ken bi nütü woo kä ika ñomuk, naana iki äätä ukcudu ñuugula carrä yeeni yaana iñdaa kä ye. Diik muure yaaka batta müüculan ke yaaka batta pergan ke käälgä yaaka batta ulan diik giti ke käälgä giti ye, naana kañgä me ye bi pakä me ogo yek kalgin.”

34 An Laabaan jaajjin ogo, “Neran! Dalä wääti bata yaana jaajjinii ye.”

35 An nüünnä yaanja ti Laabaan diik oogen muure äbene woo yaaka cäygene äälgä ke yaaka pergan ye, an ke diik määngen muure yaaka müüculan ke yaaka pergan ye, ke diik määngen muure yaaka cäygene kä bowken yoken ti ye, ke käälgälen muure yaaka ulan ye. An müükki Laabaan merkä oogen yeeke.

* 30:18 Yacakiir ogo, iñdin kä lemmä mä İburu. † 30:20 Jabuloon ogo, eemdin kä lemmä mä İburu.

‡ 30:24 Yuucip ogo, yoku ika nucka menen kä lemmä mä İburu.

³⁶ An kuññu nīinkä kä dāk päy ji waadgen ti ike ke Yaagüüp, an Yaagüüp ceeñjin kääññä ñiik Laabaan yakkalan.

³⁷ An Yaagüüp kuññu jengä kimken yek garkä ti, jaan bumbay ke jaan battä me ogo, lüuc ke yanjalan ogo düüb, an beeyne kä äalgä wotku bowken, nüüti bownu läcängä.

³⁸ An ike läcängä yaaka beeyne ye, doocce kä ñiik ñomgen ti kuun maanñä pii ti nant'a äätete mätene kä ñiik ye, an ñiik yuugu naana äätidi mäti ye.

³⁹ An ñiik yuugu kimkä ñomgen ti, an ñiik güitidi woo tulgen yaaka yoken a äalgä ke müücülan ke pergan ye.

⁴⁰ An Yaagüüp käbälgälen yaakka kibbene woo päaken, an ñiik ñomgen tukke ñiik yaaka yoken a äalgä ye ke ülken yaaka a yek Laabaan ye ti. An ike ñonje kippene woo kurku, an batta agee doocin ke ñiik Laabaan.

⁴¹ An naana ñiik määngen teyken iijjin ye, i Yaagüüp düccidi läcängä ñiik ñomgen ti kuun ji, ogo yuugu ko cokal läcängä ti.

⁴² An yaaka bäman ye batta duckede läcängä. An bämken a yek Laabaan, an teyken ken a yek Yaagüüp.

⁴³ Ken ina Yaagüüp wäatee agee kä ceeggon kä yaac yaanna, an cäayge ñiik ñirken, ke kiinkä määngen ke oogen, ke kälämgä ke tüürünji.

31

Yaagüüp Anjin Yore Laabaan ti

¹ An Yaagüüp tiinjä ogo merkälen Laabaan jaygo ogo, “Yaagüüp waak yaaka a yek wäyo ye koowne muure, an a waak wäyo ken käññee cekkitin yaanna muure.”

² An yoori Yaagüüp ike batta bilgänä Laabaan bata wäana ina.

³ An Piito Yaagüüp kiinne ogo, “Dukcu baan yen wäyic ti, ke yen mä yüükü ti, an ika bi ke iki.”

⁴ An Yaagüüp tuccin an Rahiil ke Leya bärkene woo nant'a kääjee kä ñiik yeeke ye.

⁵ An iken kiinne ogo, “Yoorru wäac ñuca ika batta bilga jone ti bata wäana ina. An Joon yen wäyo ke ika kamat.

⁶ Näjje wäac ñuugulunu kä teynä yeeni muure.

⁷ An wäac täakcin ika mallanjin an ñuugula carrä yeeni aakdene yok äänke caaydin, an Joon ike batta gimkätä kä nängin ika näänkä yaackä.

⁸ An naana ike jaaji ogo, ‘Ñiik müücülgü ken bi a ñuugala carrä yüünü ye,’ i muure gitä woo tulgen müücülan. An naana jaaji ogo, ‘Ñuugala carrä yüünü bi wäati a ñiik yaaka cäygene äalgä ye,’ i ñiik muure gitä woo tulgen yaaka cäygene äalgä ye.

⁹ An Joon digärgä yek wäac kojjene woo, an iñña kä ika.

¹⁰ “An waan yaana yuugene kä ñiik ye ika läkkä an däämjänä ñaalok, an ika yurcunu ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan ye, yuugu ke ñiik määngen.

¹¹ An malak yen Joon ika kiinna kä lääggä ogo, ‘Yaagüüp!’ An luunju ogo, ‘Haa ika inni!’

¹² An ike jaajin ogo, ‘Däämjä ñaalok an yoorci ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan yaakca ti, yuugu ke ñiik määngen, kä yaana näänkä yaaka nanjiti kä Laabaan yaakka yooddu daa kä muure ye.

13 Ika agä Joon yaana üükün woo Betali ina, yaana cückinü yok kolcan paydin an lütkanaa kä ina. An juwu angä yorü baan yaanni ji an dukcu baan yen mä yüükü ti.”

14 An Rahiil ke Leya luukcin ogo, “Baati gin'a a büccini yädon paa ba wäyo ye.

15 An ikoon nanjon bata boorgu, an ikoon yääjjonon woo an tiil yooko amme.

16 Cekkütin muure yaaka koojji woo Joon wäyo ti ye a yooko ke merkälen yooko. An wakkä muure yaaka kiinini Joon ye nanä.”

17 An Yaagüüp juwin ñaalok, an merkälen yeeke ke määnge taappe kälängä.

18 An digärgä yeeke muure kütte ñome ti, ke wakkä yeeke muure yaaka kaññe Padaan Araam ye, an attä wäyen Icaak ti nommañ mä Kanaan ti.

19 An wäana Laabaan attee kä nitee kä yok diik yeeke ye, i Rahiil junku yek wäyen kalle.

20 An Yaagüüp Laabaan mä Araam malleñjgin batta nüütke ogo ike bagje.

21 An ike likcin woo ke wakkä yeeke muure, an ircin woo wii mä Puraat an üjjin baan pämkä mä jilaat ti.

Laabaan Nüütä Nac Yaagüüp

22 An nüünnä däk ti Laabaan nüütke me ogo Yaagüüp likcono woo.

23 An ike mä yeeke yaaka a ook ye koowne ke ike, an Yaagüüp baatte nac waan yen nüünkä kä ñaṭukel, an wäanne nac pämkä mä jilaat ti.

24 An Joon äatin Laabaan mä Araam ti kä läaggä kä müllä an kolle ogo, “Wanḡ tüccä, Yaagüüp ñana kiindä jiikkalan ñana yaacken an ñana ñerken.”

25 An Laabaan Yaagüüp wäanne nac, i keeñ yeene agee kä ṭeljini iñi baan pämkä mä jilaat witin, an Laabaan ke mä yeeke keeññi yeeken ṭelji iñi wica cäanna.

26 An Laabaan Yaagüüp taaññe ogo, “İki nänji ñaaka? Ika mallaanjin an ṭulgu yeeki koojjini woo bata yaaka müügünü me yääññäk ye.

27 An iki pooljudu woo liidit an ika maldaa njin in? Ika batta nüütkadaa, yoku iki tucceni woo kä jon ñamme ke oollu uulgu yek gerger ke kuukcu?

28 An ika daljadaa cäanna merkä ṭulgu yeeki ke ṭulgu yeeki batta nüübdä an kuundu ḡugin in? Anjan iki nänji amkitin.

29 An kä teynä yeeni iki yoku nängida nääñkä yaackä, an Joon yen wäac ika kiinna wüirin tiññan ogo, ‘Wanḡ tüccä, Yaagüüp ñana kiindä jiikkalan ñana yaacken an ñana ñerken.’

30 An tiññan iki kaacci woo kä yaana wanḡ kurrene kä an wäac ye, an junku yeeki kalä in?”

31 An Laabaan luugi Yaagüüp ogo, “İka booññu kä iki, ika ḡuucu ogo ṭulgu yüükü bi koowjey ika ti ko teynä.

32 An junku yüükü naana kaññi mäjkan ti ye, men yaanna batta bi üt. Maawä mä yooko ñomgen ti parü, naana waak yaaka a yüükü yaacka bilti ika ti ye i koowu.” I kucu Yaagüüp ogo kalgin ko Rahiil.

33 An Laabaan kaaccä keeñ ji ba Yaagüüp, ke keeñ ji ba Leya, ke keeññi ḡiti ba kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye, an batta agee kä kañgon. An wäana kääjenee woo keeñ ji ba Leya ye, ike kaaccä keeñ ji ba Rahiil.

34 An Rahiil junku koowne, an paanne yokin kaackä kalman ji an cääjgene ḡiti, an Laabaan keeñ maawne jiñe muure an batta agee kä kañgin.

³⁵ An wäyen kiinne ogo, “Nana iki pendä. Ika batta liitä juwin ñaaloƙ ñomü ti, paan yeeni a ɗäägini.” An maawne an junƙu batta agee ƙä ƙaŋgin.

³⁶ An Yaagüüp pennä an Laabaan lilgene ogo, “A yiñ yaana wali ye ken nanɗa ina ken ƙeɗja ƙä yaanna?”

³⁷ Wakkä yeeki muure maawni ɗiti an a ɗaaka ken ƙaŋni a yüünü? Doocci iñi winni mä yeeki ke mä yüükü ñomgen ti, an ɗalä iken jüccä waadgo ti a ɗaani ken wodaɗ.”

³⁸ “An ika cääynä ke iki yuungu caykä ƙä yewwe, ƙäbälgä ke ɗiik yüükü batta a guuɗin, an ika batta agä ämon ɗiik yätken yüükü.

³⁹ ɗiik yaaka jiiɗi ɗiti wakkä kurɗungu ye, batta äbäɗä iki ti, an yaaka a yäayin ye i waaja pari. An ƙamat iki ñuju ika ti ɗuukkin ɗin'a ƙali me ƙä äɗ jiiŋe ke müllä ye.

⁴⁰ Ika nägana carrä ƙä äɗ jiiŋe, ke lüüy ƙä müllä jiiŋe, an nünkä yäygin wangi ti.

⁴¹ An cäwdä yeeni muure paa baannü a yuungu caykä ƙä yew. Ika ñuugulunu yuungu caay witken ƙä ɗan ogo tüürin yüükü yaaka ƙä yew ye, an yuungu ƙä ɗüügük ogo ɗiik yüükü. An iki ñuugula carrä yeeni aakki woo äänƙe ƙä caay.

⁴² Naana yoku Joon yen wäyo Abrayiim ke yaana boojene ƙä Icaak ye, batta ke ika ye, iki yoku ika tucƙaa woo inki ƙä lat. An Joon yuɗtu pillä yeeni ke ñuugula yen iñti, an iki gerrey wüürin tiinuk.”

Jiik Doocin yek Yaagüüp ke Laabaan

⁴³ An Laabaan Yaagüüp luunɗe ogo, “Tulgu a ɗulgu yeeki, ke merkä yeeken, an ɗiik a ɗiik yeeki. An waak'a yooddu yaakka muure a yeeki. An a ɗaaka ken bi tiñɗan nängä ɗulgu yeeki yaakki ke merkälen yeeken yaaka ɗiidi ye?”

⁴⁴ Äätä tiñɗan nanɗi jiik doocin iki ke ika an wääti a nüütin woo waan yüünü ke ika.”

⁴⁵ An Yaagüüp kuñu päm, an yuutte ñaaloƙ a kolcan paydin.

⁴⁶ An Yaagüüp mä yeeke kiinne ogo, “Düüte ti pämkä.” An pämkä koowi an nanɗi a koota, an iken ämmä koota ti.

⁴⁷ An äkki Laabaan ogo Yajar Cahadüta, an äkki Yaagüüp ogo Galiiit.

⁴⁸ An Laabaan jaajjin ogo, “Koota yaanni tiñɗan ken bi a yuɗo waan yüünü ke ika.” An ina ken batte daa me ogo Galiiit yaanna.

⁴⁹ An cääna äkki me ogo Micipaa, an Laabaan jaajjin ogo, “Dalä Piɗo däämi waadgo ti, naana ikii piirtini ye.

⁵⁰ An naana ɗulgu yeeki nanɗa ƙärgit kujgudu ti meken i batta näjjä ye, i cääna daa yootu Joon.”

⁵¹ An Laabaan jaajjin ogo, “Koota ke kolcan paydin yaana dooccu waan yüünü ti ke ika ye inni.

⁵² Koota yaanni ken a yuɗo an kolcan paydin ken a yuɗo, ika batta bi koota pämkä yaanni cüüpü woo ogo iki irkida, an päjjidi ɗana iki cüüpüdü woo koota pämkä yaanni ti ogo ika irkada.

⁵³ Dalä Joon yen Abrayiim ke Nahüür ke ɗänkä yurgen jüci waadgo ti.”

An Yaagüüp liitä ƙä Joon yaana boojene ƙä wäyen Icaak ye.

⁵⁴ An Yaagüüp iccin wäämmä yok päm wic, an mä yeeke bärkene ämmä ti, an wääna ämmene ye, ningin päm wic.

⁵⁵ An ƙä tiñɗanä Laabaan merkä ɗulge ke ɗulgu yeeke kuunne ɗugin an ɗiikene. An ɗukcin baannen.

32

Yaagüüp Booc kä Īicü

¹ Anj Yaagüüp jujjin woo attä kä päy anj malanņi yek Joonj pärjene kä.

² Anj wääna yoorene daa kä Yaagüüp ye, ike jaajjin ogo, “A nāntä kääyga Joonj inni.” Anj ina ken nāntä yaanna äkkeeda ogo Manaayim yaanna.

³ Anj Yaagüüp tuccin tüüjgi ñome ti attä pärjidi ke määden Īicü ñommañ mä Cīir ti baan mooye mä Īdoom ti.

⁴ Anj eenjene anj kiinne ogo, “Ikee ate anj mügdō yeeni Īicü kiine ogo, ‘Kington yūünü Yaagüüp jāayidi ogo, “Ika attä Laabaan ti, anj ikoon cāāyon ke ike ke tiññan.

⁵ Ika cāāyga dāk, ke tüürünņi ke ñiik ke kiinkä oogen ke määngen. Ika tuucunu ñākä nüütüdü mügdō yeeni ogo ika kāñjo ñerrä ĩki ti.” ’ ’

⁶ Anj tüüjgi ñuukin Yaagüüp ti, anj jaajjin ogo, “Ikoon atton määdic Īicü ti. Anj ike āatidi ike pärjede anj ike ādit ook caykā māyken kä ñan.”

⁷ Anj Yaagüüp booññu kä yaac anj yore rūütte, anj m’aka ke ike ye kiimme ġiti kurku kä yew, ke ñiik ke dāk ke kälāmgā.

⁸ Anj Yaagüüp jaajjin ogo, “Naana Īicü ātā anj kun keelok irke ye, yakkalanj ĩiti ĩiki woo.”

⁹ Anj Yaagüüp jaajjin ogo, “Ay Joonj yen daan wāyo Abrayim ke wāyo Icaak, ay Piṭo ika kiinnaa ogo, ‘Ḍukcu baan yūünü ti ke mä yūükü ti, nuñko bi nāngenii kä ñerrä ye.’

¹⁰ Ika batta päjjādā kä biilin yaana batta düüñidi ye ke wonņu yaana nüütkana kä ika kington yūünü ye. Anj wääna ĩrcānā woo wii mä Üürdün ye a lapan pare ken āddā. Anj tiññan ika wāättä kurku kä yewwe.

¹¹ Kura magja kä määdo Īicü. Ika booju kä ike, nuñko āatidi anj ika ĩrkada, ke määngā ke merkā.

¹² Anj ĩki jaajjini ogo, ‘A ġitken ika ĩki bi nāngeni ñerrä, anj kilkā yūükü bi nanjā bata ṭiñal yek wii jiñe yaaka batta ĩlītā me kä paññā ye.’ ”

¹³ Anj ike nūinnā wīca wūrīn jiñe yaanja ti, anj waak yeeke ti ike määden Īicü wākkene woo ĩñdin.

¹⁴ Anj wākkene woo ñiik määngen 200, ke ñukku caykā kä yew, ke kābālgā määngen 200, ke kābālgā yātken caykā kä yew,

¹⁵ ke kälāmgā määngen caykā kä dāk ke ṭulgen, ke dāk caykā kä ñan ke yātkā kä caay, ke tüürünņi määngen caykā kä yew anj oogen kä caay.

¹⁶ Anj yaakka ĩññe kiinkä yeeke anj ike jaajjin ogo, “Ate ñomi ti anj waan yañkalanj dale kun yañkalanj āti ñomuk anj yañkalanj kä ñājāk.”

¹⁷ Anj kington yaana ĩijidi ye iingene ogo, “Naana määdo Īicü purjene kä anj ĩki tajdey ogo, ‘Īki agā mān ñaani? Anj ĩki ātā wa? Anj a ñiik ñaani ika ye?’

¹⁸ I luugu ogo, ‘A yek kington yūünü Yaagüüp, yaakki a ĩñdin tuckudu mügdō yeeni Īicü. Anj Yaagüüp kä ñoñe bilti ātā ñatko ti.’ ”

¹⁹ Anj yewwe yeene ke ñāke eenjene kä ñiik keelkā ke yaaka muure baadit ḍiğārgā ye, ogo, “Ikee jaajje ñiik keelkā Īicü ti naana ike kaññe ye.

²⁰ Anj ikee jaajje ogo, ‘Kington yūünü Yaagüüp bilti ātā ñatko ti.’ ” Ike payit ogo, “Bi lāāgā juuggin ĩññi kä ĩñdin yaaka āti ñomi ti yaakki. Anj wāättan naana yooru ye, naana ñāki ye ika bi ġimga.”

²¹ Anj ike a tüccini ĩñdin ñomuk anj ike nūinnā nāntā keeññi.

Yaagüüp Müğjin ke Joonj

²² An müllä jiñe keellä yaanja ti ike juwin ñaalok an määngä yeeke yaaka kä yewwe ye koowne ke kiinkä yeeke määngen, ke merkä yeeke yaaka caay wiñen kä keelok ye, an ircin woo wii mä Yabüük.

²³ An iken koowne an tucce ircin woo wii, ke wakkä yeeke muure yaaka bilti ye,

²⁴ an Yaagüüp dalji me iñi pare. An mügjin ke oon ke buur kääje.

²⁵ An wääna yoorene daa kä oon yuccee kä ye. I Yaagüüp jemme ñiine ti, an ñiine kooyu wääna mükceci kä ye.

²⁶ An kiini oon ogo, “Dalä ika atä buur kääjin.” An kiini Yaagüüp ogo, “İki batta äkkedeni atä ke nñülkaa kä.”

²⁷ An taaji oon ogo, “İki batti me ogo ñaani?”

An kiinne ogo, “İka batta me ogo, Yaagüüp.”

²⁸ An kiini oon ogo, “Yäntondü ñuca batta bi battä me ogo Yaagüüp, iki bi batti me ogo İcärayiil. A nääñka müjene ke Joon ke me, an yonñeeda kä ye.”

²⁹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Nüütkaa yäntondü.” An taaji oon ogo, “İka tajdaa kä yäntondü ina?” An wäätan nñülkene wica.

³⁰ An Yaagüüp nantä äkkene ogo Piniyel. An naana anjan ye i ogo, “Ikoon yuurtonon wonjin ke Joon, an ika por daa agä üdon.”

³¹ An wääna Piniyel daljedeeda kä iñi ye i kääcki an wica an ike noldidi kä yaana ñiine agee kä kooyon kä ye.

³² Ina ke tiññan mä İcärayiil batta ämene kä puuc mäyken waadgä ñiina yaana kä yaana Yaagüüp jemmeeda kä ñiine ti ye.

33

Yaagüüp Pärjin ke İcü

¹ An Yaagüüp däämjın an İcü yootte äatä ke ook 400. An ike merkä kiibgene giti Leya ke Rahiil ke kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye.

² An ike kiinkä määngen doocce ke merkälen yeeken ñomuk, an Leya ke merkälen yeeke ñañe ti, an Rahiil ke Yuucip ken a düüñin meken muure.

³ An ike kä ñone İijjin attä ñomgen ti, an ike düñjin iñi an ñome düücce iñi ñommañ ji ääñke kä ñaṭukel ke dääge ti määden ti kä cokal.

⁴ An İcü yingä pärjin ke määden an yoken käägi an nñibbin kä duuggen, an muckene yok, an weggin muutuk.

⁵ An wääna İcü yuttee kä määngä ke merkälen ye, ike täaccin ogo, “A ñaannä ika ke iki yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “A merkä yeeki yaaka iñi Joon kiingon yüünü kä ñerrä ye.”

⁶ An kiinkä määngen wüükın ti ke merkä yeeken an düñjin iñi.

⁷ An Leya cääna daa wüükın ti ke merkä yeeke an düñjin iñi. An düüñin meken Yuucip ke Rahiil wüükın ti an düñjin iñi.

⁸ An İcü jaajjin ogo, “Yaakka muure nüüti ñaaka ñigärgä yaaka pärjonon kä yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “Ogo ika kääññä ñerrä mügdo yeeni ti.”

⁹ An İcü jaajjin ogo, “İka cääygana kä ñiräk määdo, yaaka bilti yaakka tiicci kä ñonü.”

¹⁰ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ba'ay, naana ika kääññä ñerrä iki ti ye, i iñdin yeeni gimgä. Wanü yaaka yoorru ye beeljin bata gin'a ika yuttu Joon ye, kä yaana gimganaa kä, kä ñerrä ye.

¹¹ Kura iñdin yeeni gimgä yaana äbi me iñi ti yaanja, Joonj ñerräñer ke ika an ika iñña wakkä kä ñiräk.” Anj wina ĩicü ĩiri Yaagüüp ke gimme.

¹² Anj ĩicü jaajjin ogo, “Juwe atin, an ika bi ĩijjä atä ñomü ti.”

¹³ Anj Yaagüüp ike kiini ogo, “Mügdo yeeni ñajjä merkä ĩijjan anj ñiik ke ñäk yaaka ñiiti ye tulgen ĩijan. Naana äddi me kä yaac anj ĩiñe kä keelok ye, i ñigärgä muure bi tüwok.

¹⁴ Mügdo yeeni kura ĩijjä kiingon yüünü ñome ti, anj ikoon bi bääton kä deedañ, waan yaana a yüikon ñigärgä ti ke merkälen ti ye, ke miikenii Cüir.”

¹⁵ Anj ĩicü jaajjin ogo, “Dalä ook yakkalan mäñgenii kä iñi yaaka ke ika ye.” Anj Yaagüüp luukcin ogo, “Ina? İka ñuynu yeeni muure ogo ika käñjo ñerrä mügdo yeeni ti.”

¹⁶ Anj nünnä yaanja ti ĩicü dukcin attä Cüir.

¹⁷ Anj Yaagüüp banñä Caküüt, anj kuttu an, anj ñigärgä yeeke nängene ñänkä. İna ken nantä yaanna batte daa me ogo Caküüt yaanna.

¹⁸ Anj Yaagüüp wäana äätee kä Padaan Araam ye, ñäagin ti kä ñer baan mooye yen mä Caküim ti ñommañ yen mä Kanaan ti, anj keeññi yeeke ñeljene iñi baan mooye ñome ti.

¹⁹ Anj kiñña ñommañ yaana kurbenee kä keeñ yeene ye, minneni Hamuur Caküim wäyen ti tiilgä galkä wanjen 100.

²⁰ Anj nanñä tambal wıca anj äkkene ogo Joonj yen mä İcärayiil ogo Joonj.

34

Müññjü Dıina

¹ Anj Dıina tul Leya yaana giide Yaagüüp ti ye, kaaccä woo atı ükcidi tulgu yek baan.

² Anj wäana Caküim minneni Hamuur mä Haaw, yatın yen baan yaanja Dıina yoorre daa kä ye, i müññje.

³ Anj jone ñakcin Dıina tul Yaagüüp. Anj tıulle ñeerconde bilgene anj jääjgene kä ñer kuckon.

⁴ Anj Caküim jaajjin wäyen Hamuur ti ogo, “Tıulle yaanna kujgaa kä wääti a iin yeeni.”

⁵ Anj wäana Yaagüüp tiinñee kä ogo tıulle yeene Dıina müññjii Caküim ye, i merkälen yeeke a woo ke ñigärgä yeeke, anj ike tiinñin iñi ke iken ñuukene ti.

⁶ Anj Hamuur Caküim wäyen attä jayok ke Yaagüüp.

⁷ Anj wäana merkälen Yaagüüp äätene kä ti äätene woo anj tiinñene kä gin'a nanñä ñone ye, i iken mıtcin ñaalok anj piinñin kä yaac, kä yaana Caküim nanñee kä loon mä İcärayiil ti kä müññjü tıulle Yaagüüp ye, anj a gin'a yoku batta päjidi nanñä me ye.

⁸ Anj kiini Hamuur ogo, “Minneni yeeni Caküim jone kaaccä tıulle yüünü ti, kura iñjeeda dalä wääti a iinje.

⁹ Dikın ĩiik dale kuuwin wääti waadgä mä yooko ke mä yeekic ti.

¹⁰ Anj cääye ke ikoon waan a kupon ñommañ yaanni ti, cääye nanñ'a ñäkke ye, anj laaye kä tettä anj ikee käñe wakkä yeekic ĩiñe ti.”

¹¹ Anj Caküim jaajjin Dıina wäyen ti ke mädden ti anj kiinne ogo, “Dale ika käñä ñerrä ikee ti, anj ikee bi iñe wakkä muure yaaka taaja kä ye.

¹² Anj naana daa yelgä caran bata ña' ke iñdin ye, ika äccädä waak'a ñuye ye muure. Anj tıul iñä kä a iin yeeni.”

¹³ Anj merkälen Yaagüüp Caküim ke wäyen Hamuur luugi kä mallänñgin kä yaana Caküim käwen müññjee da ye.

¹⁴ An kiini ogo, "Ikoon batta liiton nääjkä yaakka nanon, käwo ifion m'ana batta a ergon ye, yaanna bi wääti a loon mooye ikoon ti.

¹⁵ Ikoon bi kaacon denjä jiik ti ke ikee kä gin kä keelok, dale ikee beelje bata ikoon kä iirrä ook yeekic muure.

¹⁶ An wäätan ikee bi ifige tulgo an ikoon bi kujon tulgic daa a yooko, an ikoon bi cäyon ke ikee an iikiin wäätin agin mä keelkä.

¹⁷ An ikee naana batta gimmede kä jiik yooko an ikee batta iire ye, i käwo bi koowon an ikoon bi aton."

¹⁸ An jiik yaakka Hamuur ñaappe jok ke minneni yeene Cakiim.

¹⁹ An Cakiim batta a kooron kä nanjä nääjkä yaakka, kä yaana jone ñappee kä tuul Yaagüüp ye. An Cakiim ken tiilcidi eemtä me kä yaac äntüke yen wäyen ti,

²⁰ an Hamuur ke minneni yeene Cakiim äatin äntüke baan mooye yeenen ti, an iken jaajjin mä baan mooye yeenen ti ogo,

²¹ "Me yaakki nänjä njiibbin ke iikiin. Dale iken cäyok baan yoono ji an layok, ñommañ gääbañ päjidi iken ti, dale iikiin dičin tulgu yeeken, an iken iiniin tulgo a määngen.

²² An iken bi gimmä kä cäwdä ke iikiin bata mä keelkä ke iikiin, naana ook yooko iirgä me bata iken ye.

²³ An naana yaakki nanin ye, i digärgä yeeken muure ke wakkä yeeken bi wääti a yooko, äate gimmäin kä jiik yeeken, an dale iken cäyok winni ke iikiin."

²⁴ An me muure yaaka attä baan mooye tük ye gimmäin kä jiik yaaka nanj Hamuur ke Cakiim yaanna, an ook muure iiri me.

²⁵ An nünkä kä däk wääna ook mor wääcene kuggu iirrä ye, merkälen Yaagüüp kä yewwe Camoon ke Laawi yaaka a Diina mädgen ye, iken gaadalli yeeken koowi an ircin baan mooye ji i kucu me, an ook muure nägi dugin.

²⁶ An iken Hamuur nägi dok ke minneni yeene Cakiim kä gaadalli, an Diina äbi woo äräk ba' Cakiim an iken attä.

²⁷ An merkä Yaagüüp äatin an nääkin me an baan mooye gaani ji kä yaana käwen müügene daa me ye.

²⁸ An diik yeeken ke däk ke tüürünji yeeken koowi ke waak muure yaaka baan mooye ji ye ke yirkä.

²⁹ Wakkä yeeken muure ke äärgä gitken muure gaani. Iken cääna merkälen licken yeeken koowi ke määngen an kiidi bata mä müükün.

³⁰ An Yaagüüp jaajjin Camoon ti ke Laawi ti ogo, "Ikee ika äckana dok tiiniin tiññan mä Kanaan ke mä Peeric ke me muure yek baan ika bi putkana ji. An ika batta cääygana ook kä diräk, an naana iken muure yoken dülgu an ika irkana ye, i mä äntüke yeeki bi düümgü giti."

³¹ An iken luukcin ogo, "Ikoon käwo daljon nanje bata iin yaana a baal ye?"

35

Yaagüüp Dukcin Njäk Nantä Battä me ogo Betali ye

¹ An Joon Yaagüüp kiinne ogo, "Atä Betali nuca an cääyā wica. An batkaa tambal wica, Ika Joon yaana üükün woo iki ti wääna buurcinii kä woo määdic iicü ti ina."

² An Yaagüüp jaajjin mä äntüke yeene ti ke m'aka muure ke ike ye ti ogo, "Junku yaaka a pääken ye ange yokin ikee ti, an yokic laate woo an ääkke burungu latkä.

³ Juwe atin Betali an ika täkä, Joon batkadä tambal wica yaana ika yüükkana ti waan tiiniin ti an ike ke ika nantä muure yaana atä kä ye ti."

⁴ An iken junku muure yaaka ke iken ye, iñi Yaagüüp ke jaljalli yaaka entä gitken ti ye. An jikke iñi jaan mooye ñoy, yaana cokulañ ti Cakiim ye.

⁵ An wääna Yaagüüp ke merkä yeeke bagene kä ye, mä bänkä yaaka cokulañ ti nant'a kaajdene kä ye, naäkki Joon liin mooye, an batta agene kä ñoolgin ñatin.

⁶ An Yaagüüp äatin ke mä yeeke muure Lüuc yaana tiññan battä me ogo Betali ye, ñommañ yen mä Kanaan ti.

⁷ An ike battä tambal wica an äkkene yäntañ ogo, El Betali, an anjan ogo Joon yen Betali kä yaana Joon üükenee woo ike ti kä lääggä wääna ike lüüdee kä woo määden ti ye.

⁸ Ripga niito yeene Diiboora tüwnü an jigi me iñi jaan mooye ñoy Betali ti kä iñi, an äkki me ogo, Aluun Baküüt, an anjan ogo "Jaan İwok."

⁹ An wääna Yaagüüp duukee kä Padaan Araam ye, i Joon üükün woo ike ti ñuca Betali an ike ñüülki.

¹⁰ An ike kiini Joon ogo, "Yäntondü ogo Yaagüüp, an yäntondü batta ñuca bi battä me ogo Yaagüüp ke on. Yäntondü bi battä me ogo İcärayiil." An ike äkki Joon ogo İcärayiil.

¹¹ An ike kiini Joon ogo, "İka agä Joon yaana Lüüt ye, giidä an diirä an wäatci age ñon an ñon diirken bi käjä woo iki ti an iki bi wäatci agä daan yuur yen yatkani.

¹² An ñommañ yaana iññä Abrayiim ke İcaak ye bi iñeni kä cääna ke kilkä yaaka äätä ñañü ti ye."

¹³ An Joon ike dalji iñi nant'a jaaynene kä ye.

¹⁴ An Yaagüüp duccin kolcan paydin nant'a jaaynene ke Joon ye, an puukkene wic määk ke ñownä an yaanna nüüti a kolcan paydin yaana tülcidi ye.

¹⁵ An Yaagüüp nantä yaana jaaynene ke Joon ye äkkene ogo Betali.

Tüwnü yen Rahiil

¹⁶ An Yaagüüp ke mä äntüke yeeke Betali mañji iñi an wääna mor uterene kä utar İpiraat ye, i wuun yaana giidene Rahiil ye däägin an bääñ yeene pegan kä yaac.

¹⁷ An wääna bääñ yeene pekkee kä iñi kä yaac ye, i iñ yaana giti ye ike kiini ogo, "Nana iki booju iki cäaygi minnenile oone menen."

¹⁸ An ike tüw an wääna wäaktäñ yeene kääjedee kä woo ye i minneni äkkene ogo Benaawni an anjan ogo "Minneni bääñ yeeni." An äkki wäyen ogo Benyamün an anjan ogo "Minneni yen inti birra."

¹⁹ An Rahiil tüwnü an jiki me iñi päy mä İpiraat taan. An cääna İpiraat battä me ogo Beetlaam.

²⁰ An Yaagüüp kolcan paydin ñoocce wica kää Rahiil wic an daa yoottu me wica ke tiññan.

²¹ An Yaagüüp banña an keeñ yeene teljene iñi Mekdaal Adaar taanñañja.

Merkälen yek Yaagüüp

²² An wääna Yaagüüp cäaye kä baan yaanja ti ye, i Robiün Bila nüinne, kiingon iñe yen wäyen, an jiik yaakka tiñji Yaagüüp.

An yaakki a yäntañji yek merkälen Yaagüüp yaaka kä caay witken kä yewwe ye.

²³ An merkälen Leya a Robiün kaygon yen Yaagüüp ke Camoon ke Laawı ke Yahüüja ke Yacakiir an Jabuloon.

²⁴ Añ merkälen Rahiil a Yuucip ke Benyamüin.

²⁵ Añ merkälen Bila kiingon yen Rahiil a Ɖaan ke Naptaali.

²⁶ Añ merkälen Jilpa kiingon yen Leya a Gaat ke Acüir.

Añ a merkälen Yaagüüp yaaka gitkene daa me Padaan Araam ye ikki.

Tüwnü yen Icaak

²⁷ Añ Yaagüüp attä wäyen Icaak ti nant'a battä me ogo Mamar ye cokulan ti Gariya Arba, yaana tiññan battä me ogo Hiburoon ye, nant'a cääynene Abrayim ke Icaak bata boorgu ye.

²⁸ Añ Icaak cääynä ke yuunge ɗake 180.

²⁹ Añ ike wääkcın woo wääktän tüwnü añ tüwnü añ ike cootı me ti dänkä yurge ti, i yuunge a päjjini, añ merkä yeeke İicü ke Yaagüüp ken ike jigi.

36

Kaaynä İicü

¹ A perrä yen kaaynä İicü ikki añ İicü cääna battä me ogo İdoom.

² Añ İicü kuññu määngä yek mä Kanaan ti Adda ɗul Eylüün a mä Haat añ Oolibaama ɗul Anna yen Jabüün a mä Haaw,

³ ke Bacamaat ɗul İcämäyiil a Nabyüüt kuwen.

⁴ Añ Adda İicü gitkene Alipaac añ Bacamaat giññä Rowiil.

⁵ Añ Oolibaama giññä Yahüüc ke Yalaam, añ Goora. Añ merkälen yaakki muure gitki me İicü ɗommañ mä Kanaan ti.

⁶ Añ İicü määnge koowne ke merkälen yeeke ke ɗulgu yeeke ke m'aka cäyok ke ike ye muure nantä keellä ke ɗigärgä añ wakkä muure yaaka kaññe ɗommañ mä Kanaan ji ye, añ ike kaaccä woo määden Yaagüüp ti añ attä baan yankalan ti.

⁷ Añ ɗommañ boonji woo iken ke ɗigärgä ke wakkä yeeken muure.

⁸ Añ İicü yaana battä me ogo İdoom ye, cääjjin kä tüümo wic baan mä Cüir ti.

⁹ A perrä yen kaaynä İicü ikki a wäy yen mä İdoom tüümo mä Cüir ti.

¹⁰ A yäntängi merkä İicü ikki, Alipaac minneni Adda in İicü añ Rowiil minneni Bacamaat in İicü.

¹¹ Merkä yek Alipaac a Tüimaan, ke Umar, ke Jappo, ke Jataam añ Gannaac.

¹² Añ Tümma a kiingon iñe yen minneni İicü Alipaac, ike gittä Amaliik Alipaac ti. A merkä yek Adda ikki in İicü.

¹³ Añ a merkä Rowiil ikki, Nahaat ke Jüra ke Camma añ Mijja. Merkä yek Bacamaat ikki in İicü.

¹⁴ Añ a merkä yek Oolibaama ɗul Anna minneni Jabüün yaana gitkene İicü ye, iken a Yahüüc ke Yalaam añ Goora.

¹⁵ Kaaynä yaakki a yek İicü yaaka wäättä a woydoni yek kaaynä ɗiirken ye, merkä yek minneni İicü mooye Alipaac wäättä a woydoni añ yäntängenen ogo Tümaan ke Umar ke Jappo ke Gannaac

¹⁶ ke Goora ke Jataam añ Amaliik. Añ yaakki a woydoni yek kaaynä yek ɗommañ mä İdoom ti. Merkä Alipaac yaakki muure a kaaynä yek Adda in İicü.

¹⁷ A merkä yek Rowiil ikki minneni İicü, woydoni a Nahaat ke Jüra ke Camma añ Mijja. Añ yaakki a woydoni yek kaaynä yek ɗommañ mä İdoom, iken a kaaynä Bacamaat in İicü.

- 18 An a merkä yek Oolibaama ikki in ĩcũ, woydoni a Yahũc ke Yalaam an Goora. An a woydoni yaaka giidi in ĩcũ Oolibaama tiironle Anna ye.
- 19 Yaakki muure a kaaynã ĩcũ an cãanna battã me ogo mã ĩdoom, an a woydoni yeeken ikki.

Kaaynã Cĩr

- 20 An a merkä oogen yek Cĩr ikki mã Hũr iken cãyok ŋommañ mã ĩdoom ti, a Luutaan ke Cubaal ke Jabũn ke Anna
- 21 ke Diĩcũn ke ĩjaar an Diĩcaan. An merkä oogen yek Cĩr yaaka cãyok ŋommañ mã ĩdoom ti ye a woydoni yek mã Hũr.
- 22 An merkãlen oogen Luutaan a Hũr ke Hamaam. An Luutaan kãwen a Tĩma.
- 23 An a merkä oogen yek Cubaal ikki Albaan ke Manaat ke Ibaal ke Cabbo an Unaam.
- 24 An merkä oogen yek Jabũn a Ayya ke Anna, an ike a Anna yaana kãññã ceere piike caran woo teettalan ina wãana ike kããjee kã tũũrũŋi yek wãyen Jabũn ina.
- 25 An merkä yek Anna a Diĩcũn ke tuule Oolibaama.
- 26 An merkä yek Diĩcũn a ĩmdaan ke ĩjbaan ke ĩtiraan an Kiĩraan.
- 27 An merkä yek ĩjaar a Bilaan ke Jabaan an Agaam.
- 28 An merkä Diĩcaan a Üc ke Araan.
- 29 An woydoni yek kaaynã mã Hũr a Luutaan ke Cubaal ke Jabũn ke Anna
- 30 ke Diĩcũn ke ĩjaar an Diĩcaan. Iken a woydoni yek aãrgã tũggen yek mã Hũr yaaka cãyok ŋommañ mã Cĩr ye ti.

Yãtkãni mã ĩdoom

- 31 A yãtkãni yaaka mũgdĩn ŋommañ mã ĩdoom ye ikki, i mor baati yãtkã yaana a mũkon mã Icãrayiil ye.
- 32 Beela minneni Bahũr wãattã a yãtkã yen ĩdoom. Yãntãŋ baan yeene mooye battã me ogo Dĩnaaba.
- 33 An Beela tũwnũ an Jũbaab minneni Jũra mãn nãnt'a battã ogo Bũcũra ye ken mũkkũ nãntã yeene.
- 34 An wãana Jũbaab tũwnee kã ye, Ucaam yaana cãy ŋommañ mã Tũĩmaan ti ye nãntã yeene mũŋe.
- 35 An wãana Ucaam tũwnee ye, Haddaat minneni Baadaat yaana buuccu mã Mĩdiyaan ŋommañ mã Muwaab ye ti, mũkkũ nãntã yeene, an yãntãŋ baan yeene mooye ogo Awĩt.
- 36 An wãana Haddaat tũwnee ye, Camla yen mã Macareega mũkkũ nãntã yeene.
- 37 An wãana Camla tũwnee kã ye, Caawũul yen mã Rabuut yaana cãy wii dok kã kokal ye mũkkũ nãntã yeene.
- 38 An wãana Caawũul tũwnee kã ye, Baalhanaan minneni Akabũr mũkkũ nãntã yeene.
- 39 An wãana Baalhanaan minneni Akabũr tũwnee kã ye, Haddaat mũkkũ nãntã yeene an yãntãŋ baan mooye yeene ogo Paaw. An iĩŋe battã me ogo Matabiil tiironle Matareet an ĩiin meen a Madahaab.

⁴⁰ A yäntänji yek woydoni yek äärgä tüggen İicü ikki ke nänkä yaaka cääyene kä ye, yäntänjenen a Tımna ke Alwa ke Yatııt

⁴¹ ke Oolıbaama ke İıla ke Peynüün

⁴² ke Ganaac ke Tıımaan ke Mıpcaar

⁴³ ke Majdııl an İraam. Yaakki a woydoni yek mä İdoom kä İicü ti wäy yen İdoommi daa kä nänk'a cääyene kä ye ke ıommañ yaana küümgi ye.

37

Lääggi Yuucip

¹ An wıca Yaagüüp ıuccin cääynä ıommañ mä Kanaan ti nant'a cääynene kä wäyen bata boorgon ye.

² A perrä yen kaaynä Yaagüüp ikki. Yuucip a minneni oone cääygene yuungu kä caay witken kä ıtıkel, i kääji diik ke merkä yek määngä wäyen Bila ke Jılpa. An Yuucip wäyen äckene jiik yaackä kä nääjk'a nantä mädgen yejan ye.

³ An Yaagüüp Yuucip ken bilge kä yaac kä mädgen, nääjka ike agee minneni yen düñkitin yeene ye, an nängene burnu ıerrä.

⁴ An wäana mädgen muure yuttene ike bilgene daa wäyen kä yaac kä iken ye, putki ji kä yaac, an batta jääckätä kä jon ıammä.

⁵ An Yuucip cääyge läaggi an wäana päkkenee daa mädgen ye, i iken ike putki ji kä yaac.

⁶ An kiinne ogo, “Tiıne läaggi yaaka läkkä kä yaakki.

⁷ İkiın müürinaan cääyin yiil ji diikin päk witken an wäana deggon yeeni yuutte ıaalok ye, yeekic muure witken düüli ti yeeni ti, an düñjin iııi yeeni ti.”

⁸ An taaji mädgen ogo, “İki duucu ogo iki bi wäatcey ogo yätkä yoono an ikoon mügdonda?” An putki ji mädgen kä yaac kä läaggi ke jiik yeeke.

⁹ An Yuucip läkkä läaggi yakkalan an nüütkenene mädgen an jaajjin ogo, “Tiıne ika läkkä läaggi yakkalan. An ke paan ke kiıtani kä caay wiıen kä keelok düñjin iııi ika ti.”

¹⁰ An wäana nüütkeneeda wäyen ke mädgen ye, ike geri wäyen an kiinne ogo, “A läaggi yaaka wali ye ika läkkii kä yaakka? İki paydä ogo ika ke miic ke mädgc äatoon an düñjoon iııi iki ti?”

¹¹ An mämgı ji mädgen an wäyen jiik yaakka tiıııne jone ti.

Yuucip Yääji Woo Mädgen

¹² An mädgen attä kääji diik wäyen Cakiım kä cokal.

¹³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ıtäkä iki atä Cakiım nantä yaana kääjene mädgc diik ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Neran wäyo.”

¹⁴ An kiini wäyen ogo, “Atä tiıııaanji naana iken ke diik cäyok teıan ye, i duuku an nüütkaa jiik.” An tucce woo dääıgon yen mä Hiburoon ji nant'a cääyene kä ye, an ike attä Cakiım.

¹⁵ An kaııi oon yanalan wiıe a diiktini woo käpet, an taaji oon ogo, “İki mäjä ıaaka?”

¹⁶ An luunje ogo, “İka mäjä mädgo. Kura nüütkaa nantä yaana kääjene kä diik ye.”

¹⁷ An oon jaajjin ogo, “İken banjä, iken tiıııjä jayok ogo, ‘Juwe atin Duutaan.’ ” An Yuucip bäätcin mädgen ti, an kaıııe Duutaan.

Yääjjin Woo Yuucip

¹⁸ An yooti kä utar, an i batta mor dägä ti iken ti kä cokal, iken lääljin pugin ogo nägji dok.

¹⁹ An iken luugjin pääken ogo, “Yootē män lääggi iya äätä.

²⁰ Juwe näkin dok an yeepin iñi jün kalan ji, an ikin jaaccin ogo, ‘Ammii gin kurkundu yanjalan.’ An ikin bi yutin a naaka ken bi äbänä lääggi yeeke.”

²¹ An wäana Robiin tiingee kä anan ye, ike puccin ogo Yuucip mäagee woo an jaajjin ogo, “Nana näkin dok.”

²² An Robiin jaajjin ogo, “Nana yimge püükitin woo, ääte yeepin jiidük woo teettalan winni, nana inko äccitin ike ti.” An Robiin jaajjin kä wan yaana taakee mäagedeeda woo iken ti, an tuce najäk wäyen ti ye.

²³ An wäana Yuucip däageenee kä ti mädgen ti ye, i güti yokin woo kä burnu yaana neral ende yaanna.

²⁴ An koowi an yeepi jiidük. An jün jüne a iwon kä piik.

²⁵ An wäana cääjjene iñi ämene kä ye, iken däämjın woo an yurcin yääjoni a yek mä Icämayiil ätä nommañ mä Jilaat ti, ke kälamgä yeeken dūrit duk yaaka a päkkinñi ye ke yek pilkä äcä Macir.

²⁶ An Yahüüja mädgen taaññe ogo, “A naaka ken bi kañin naana mäado nanjin dok ye, an yimge paannin yokin ye?”

²⁷ Juwe yääkin mä Icämayiil, an inko nana äccitin ike ti, ike a mäado an a yimgä yooko.” An Yahüüja tiingi mädgen.

²⁸ An wäana yääjoni yek mä Icämayiil* kaajdene kä ye, i Yuucip äbi woo mädgen jiidük, an yäägi mä Icämayiil tiilgä galkä wangen caykä kä yew. An Yuucip iji Macir.

²⁹ An wäana Robiin dukcenee kä jiidük, an Yuucip batta agee kä kañgon kä ye, ike burungu yeeke jiiññe gitı kä nüüjdüj.

³⁰ An dukcin mädgen ti, an kiinne ogo, “Yuucip baati jiidük, an ika bi nanja ogo?”

³¹ An iken burnu Yuucip koowi an ittä ñoon, an burnu büüci ti yimgä gitı.

³² An iken burnu nerrä äcki wäyen an kiini ogo, “Yooru gin'a kaññon ye. Yaanni batta a burnu yen minneni yüünü?”

³³ An njı Yaagüüp, an jaajjin ogo, “A burnu minneni yeeni. A amgon kä gin kurkungu yaajgonde yanjalan. Minneni yeeni jiihtin gitı anja pilkä.”

³⁴ An Yaagüüp burungu yeeke jiiññe gitı an iincin cuukul teye ti nüüti nüüjdüj yeene, an nüüññü kä minneni yeene nünkä kä diräk.

³⁵ An merkä yeeke oogen ke tulgu yeeke äatin ike lüüytü jok, an ike yaakkä kä lüüynü jok, an jaajjin ogo, “U'u ika bi ceeñä kä nüüjdüj ke dakä ti minneni yeeni ti käälok.” An wäyen weenja kä ike kä yaac.

³⁶ An wina mä Icämayiil Yuucip yäägi Potipaar Macir. Ike a duunjon kääygä yen yatkä Parahuun yaana a duunjon tiiconi ye.

38

Yahüüja ke Taamaar

¹ An waan yaanja ti Yahüüja mädgen daljene iñi, an attä cääynä ke oon mä Adalaam yanjalan battä me ogo İira.

² An wica Yahüüja yuttu tuul mä Kanaan wäyen battä me ogo Cüwa an deyne. An wäana ninnene kä ye,

* 37:28 mä Icämayiil ke mä Mıdıyaan a mä keelkä ken battä me anan.

³ i ike laaccä an giinṇä minneni oone, an äkkene yäntān ogo Eer.

⁴ An ṇuccin laaccä an giinṇä minneni oone, an äkkene yäntān ogo Unaan.

⁵ An giinṇä minneni oone menen ṇuca, an äkkene yäntān ogo Cīla. An waan yaana gittene me Cīla ye, i iken cāyok Kaajiṭp.

⁶ An Yahüüja kaygon yeene Eer diigene iin battä me ogo Taamaar.

⁷ An Eer kaygon Yahüüja yaajan Piṭo ṇome ti, an nägi dok Piṭo.

⁸ An Yahüüja Unaan kiinne ogo, “Atä an in määdic yädä, an ḍääkä ṇuugula yüünü ike ti bata oore keelle, äckii kä woo määdic merkä.”

⁹ An ṇäjjänä Unaan minneni yaanna batta bi wäätī a yeene. Naana daa ṇinok ke in määden ye, i daa yimgä pooke iṇi ṇomgu giti ṇunṅo ṇana määden kääṇdee ko killkä.

¹⁰ An yaaka nanṇe yaakka a yiṇ Piṭo ṇome ti, an nanṇe dok cääṇna.

¹¹ An Yahüüja in minneni yeene Taamaar kiinne ogo, “Cääyā agä boro paa ba' wäac ke minneni yeeni Cīla täle.” Ike düüci ogo, “Ike bi tüwje cääṇna bata mädgen.” An Taamaar attä cääynä paa ba' wäyen.

¹² An yuungu yakkalan ti Yahüüja iinṇe tüwnü, an wääna ḍanṇee kä waan nüüjdün ye i ike ke muukonde ṭira yen Adalaam attene Ṭimna nāntä yaana ṇitene me käbälgä yeeke ye.

¹³ An māṅkalan Taamaar nüütkenene ogo daan wäyen ato Ṭimna ṇito käbälgä.

¹⁴ An wina burungu borkitin yaaka enḍe ye gütte woo an wanṇe kümme kä burnu yaana kümdene me wanṇen ye, an cääjin päy tük Anaayim baan mooye yaana päy jī Ṭimna ye. An ṇäje ṭetan Yahüüja minneni yeene Cīla tällä an batta por kujgeeda.

¹⁵ An wääna yoorene daa Yahüüja ye ike düüci ogo ṭuul yaana ogo baal ye nääṅka wanṇe agee kä kümgin ye.

¹⁶ An umgi ti Yahüüja kä päy taanṇe ti an kiinne ogo, “Äätä ṇiṇi.” An kuje ogo in minneni yeene.

An taaji iin ogo, “Ika bi iṇja ṇaaka naana ikii ṇiṇni ye?”

¹⁷ An luugi Yahüüja ogo, “Iki bi tuckeni jüülöle diik yeeki ti.”

An kiini iin ogo, “Naana ye iṇja ginkalan dalä tiiṇä bata luggin ke tuucii deel.”

¹⁸ An taaji Yahüüja ogo, “A luggin yaana wali ye ken iṇenii?”

An luugi iin ogo, “Iṇja baacbaac ke dira yeene ke lacan yaana iṇtü ti yaanna.” An iṇene daa Yahüüja an ṇiṇnene kä an laaccä.

¹⁹ An Taamaar juwin kaaccä woo an burnu yaana enḍe wanṇe ti ye gütte woo, an iinṇin burungu borkitin.

²⁰ An Yahüüja tuccin müükonde ṭira ogo jüülöle iije iin ti, an waak'a koownii iin ogo yek luggin ye äbee. An batta a kaṇgon kä ṭira.

²¹ An ike täaccin ook yakkalan ti yek mā Anaayim ogo, “Wali iin yaana a baal cääy päy taan winni ye?”

An luugi ogo, “Baati iin yaana a wääton a baal winni ye.”

²² An ike dukcin Yahüüja ti an kiinne ogo, “Iin batta agä kaṇgon. An ook yaaka nāntä yaanja ti ye, jayok ogo iken batta cääygida ko iin yaana ogo baal wica ye.”

²³ An kiini Yahüüja ogo, “Dalä waak yaaka iṇṇä daa kä ye tiiṇe. Ikoon batta ṭakon mā baan ikoon yirkoton, ika tuccunu ogo iin iṇjo jüülöle, an batta agii kä kaṇgon.”

²⁴ An pankä kä dāk māṅkalan äatin Yahüüja ti an ike kiini ogo, “Taamaar in minneni yüünü nääṇä nääṅka batta päjjidi ye, ike a laacon kä balkitin.”

An Yahüüja iinjın ogo, “Äbe woo, an nääkke maañ dale tüw.”

²⁵ An wääna ike äbene daa me woo ye, i ike tuccin jiik daan wäyen ti jaay ogo, “İka laacana kä oon yaana a män waak yaakki ye. Yooru waak yaakki a yek ñaani, baacbaac ke dira yeene ke lacan?”

²⁶ An niji Yahüüja an jaajjin ogo, “İke ðone ladan, a ika ken näänkä yällä, näänka ike batta agä kä iñgon minneni yeeni Cilla ye.” An Yahüüja batta a nünin ke ike ñuca.

²⁷ An wääna waan yen giidä yeene däägenee kä ye, i niji a yuunku jiñe ti.

²⁸ An wääna giidee kä ye, i minneni yanjalan ñte äbene woo, an gito kuññu wiññanle tiññä an ðekke ñte ti an jaajjin ogo, “Yaanni kääjidi woo ñomuk.”

²⁹ An wina ñte ðuukke ti, an määden İijjin kääjin woo! An gito jaajjin ogo, “İki İijini kääjini woo ogo?” An äkki me yantär ogo Paaric.

³⁰ An määden giidi me ke wiññanle tiññä ñte ti, an äkki me yantär ogo Jura.

39

Yuucip ke İij Potipaar

¹ An Yuucip koowi mä İcämayil an iji Macir, an kiya män Macir yanjalan batta me ogo Potipaar a ðuunjon kääygä yen yätkä Parahuun yaana a ðuunjon yen tiiconi ye.

² An Piço ke Yuucip an nanje a oon yaana woodit ye, an cäy an yen mügdo yeene ti, yaana a män Macir ye.

³ An yoori mügdo yeene Piço ke ike, an waak'a nanje ye ti muure, i iñtä Piço wooddin.

⁴ An Yuucip kääññä ñerrä mügdo yeene ti, an nanje a ñuugulo yeene yaana tiilcidi ye, an doocce a m'ana tiici wakkä an yeene jiñe muure ye.

⁵ An waan yaana doocceeda kä a tiico an yeene jiñe muure ye, i Piço män Macir nүүлkene kä Yuucip. An nүүлkin Piço äatin ke wakkä yeeke ti muure äräk ke yiil ji.

⁶ An wakkä yeeke muure müükkene Yuucip tiñje. An kä mügdin Yuucip, ike batta payit gin kalan, daa a ammani yaaka ame ye päänken. An Yuucip a men ñerconde biilke ti ke üükine woo ti.

⁷ An waan kalan ti in mügdo yen Yuucip waje nünjin Yuucip ti, an jaajjin ogo, “Äätä nünñi.”

⁸ An Yuucip yaakkä an in mügdo yeene kiinne ogo, “Yooru, mügdo yeeni ika müükkana waak muure yaaka an ji ye, an batta payit gin kalan.

⁹ Baati mänjalan yaana cäyge mügdin winni bata ika ye, an baati gin'a agee kä paangon yokin ika ti ye, a iki parü, näänka agii kä iñe ye. An ika nanä yin mooye yaanna Joon ñome ti ogo?”

¹⁰ An iin daa Yuucip tajde kamat kamat, an ike yaakkä an batta a nünon ke iin an batta cäy kä cokal ike ti ñuca.

¹¹ An nünñä yanjalan ti wääna Yuucip kaaccee kä äräk ñuugulee ye, i ñuuguloni yakkalan yek an baati.

¹² An Yuucip mügi iin kä burnu yeene, an kiini iin ogo, “Äätä nünñi!” An Yuucip buutin woo äräk an burnu yeene daljene ti iin ñte ti.

¹³ An wääna yooorene daa iin burnu daljeneeda ti ñte ti an buutenee woo äräk ye,

¹⁴ i iin ñuuguloni yek an bärkene ti, an kiinne ogo, “Yooore män İburu yaana äbi oon yeeni an ti ye, ikin ñäyın kä yokin. İke äatin an yeeni ji ogo ika nünjada, an ika yaajjäñä kä yaac.

¹⁵ An wääna tiinŋa ka yaajjäna ka yaac ye, i ike buuŋin woo äräk, an burnu yeene cakke ti inti ti.”

¹⁶ An iin burnu tiiŋŋe ke men mooye yen Yuucip dääge paa.

¹⁷ An nüütkeni jiik keelkä, an kiinne ogo, “Män Iburu yaana a kiingon yüünü ickoonon ka winni yaanni äätin ika ti ogo ika ñäâyjada ko yok,

¹⁸ an wääna yaajjäna ka ye, i buuŋin woo äräk an burnu yeene daljene ti inti ti.”

Yuucip Äci me Ganŋar ji

¹⁹ An wääna Yuucip mügdo yeene tiinŋee ka jiik iinŋe yaaka jaayee ka ogo, “A yaaka nängana kiingon yüünü ye ikki ye,” i ike pennä ka yaac.

²⁰ An Yuucip müŋŋe an icce ganŋar nänŋa ducene yätkä m'aka üüle ye, an Yuucip cäynä wica.

²¹ An Piŋo ke Yuucip an nüütkeni woo biilin yaana batta düüŋiŋdi ye, an iñŋe ɲerrä duuŋgon yen ganŋar ti.

²² An Yuucip doocce a tiico yen m'aka ganŋar ji ye muure, an nanŋe a tiico yen wakkä yaaka nanŋit duuggen ganŋar ji ye.

²³ An duuŋgon yen ganŋar batta ɲuca tiici wakkä yaaka tiica Yuucip ye, ka yaana Piŋo ke Yuucip ye. An nanŋe woodit waak'a nanŋe ye ti muure.

40

Yuucip Nüüllü Giti Lääggï yek M'aka Cäyok Ganŋar ji ye

¹ An äänŋalan ti wääna näänkä yaakki baakkene ka ye, i wiŋ yen lijoni määk yen yätkä mä Macir ke wiŋ yen pamdoni biiggï yeene näänkä yili mügdo yenen yätkä yen mä Macir ti.

² An Parahuun pennä duuŋku yeeke yaaka ka yewwe yaakka ti, wiŋ yen lijo määk ke wiŋ yen pamdo biiggï,

³ an iken icce ganŋar ji an duuŋgon yen tiiconi nänŋ'a tiicene Yuucip ye.

⁴ An duuŋgon yen tiiconi Yuucip doocce a m'ana tiici iken ye.

An cäygin ganŋar ji nüünkä ka deewan.

⁵ An wiirŋin jiŋŋe kalan ti ganŋar ji, lijo määk ke pamdo biiggï yek yätkä yen mä Macir läkkä muutuk, an lääggï cääyge ɲüüllen giti päkkit.

⁶ An wääna Yuucip äätene iken ti ka tiññänä ye, yoorre juuggin yejgan.

⁷ An duuŋku yek Parahuun yaaka ke ike ganŋar ji ye, tääckene ti ogo, “Ikee nüüje ina anŋi tiññan?”

⁸ An iken luukcin ogo, “Ikoon läkkon lääggï an baati m'ana ikoon ɲüülgon giti ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Nüüllü giti lääggï batta äätidi Joon ti halla? Päkka kä.”

⁹ An wiŋ yen lijoni määk lääggï yeeke päkkene Yuucip ogo, “Lääggï yeeki ti, ika yutŋu jaan beel bata lüütken meen ñomi ti,

¹⁰ an jaan meen cääyge kimke ka däk. An ka deeran anŋi ɲiimmin an päwnä giti, an ŋulge eggin.

¹¹ An donŋule Parahuun cääy inti ti, an ŋulge koownu an taañjäna donŋule Parahuun ji, an donŋule dooccu Parahuun inŋe ti.”

¹² An Yuucip jaajjin ogo, “Lääggï yaakki nüüti ogo anŋi, kimkä ka däk a nüünkä ka däk.

¹³ An nüünkä ka däk Parahuun wiñü bi ääre ñaalok, an iki bi duukey nänŋä ñuugula yüünü ti, an donŋule Parahuun bi iñjeeda ka inŋe ti, bata wääna agii ka lijo määk ina.

¹⁴ An kura paydaa naana wakkä attä tetañ ke iki ye, an kura nerci iñi kä pägin ngingin Parahuun kä ika. An yүүkkaa ti dalä ika kääjä woo gangar ji.

¹⁵ Ika müügana me kä tiññä nommañ mä Iburu ti, an cääna Macir winni ika batta agä näjon ginkalan yaana päjjidi dooca me gangar ji ye.”

¹⁶ An wääna wiñ yen pamdoni biggi yuttee kä nüüllü gitä netañ ye, ike Yuucip kiinne ogo, “Ika cääna daa cääyga lääggä, ika äddä arwalli wiñ ti kä däk yek biggi.

¹⁷ An arwal yaana meken witken ti yaanna cääyge ji biilkä biggi netañ yaaka a pämgini Parahuun ye, an amgä dūrgä arwal ji wiñ ti.”

¹⁸ An luugi Yuucip ogo, “Lääggä yaakki nüüti ogo anñi, arwalli kä däk a nüñkä kä däk.

¹⁹ An nüñkä kä däk Parahuun wiñü bi nūlje woo, an iki bi njaapey kä jaan an yängü bi amgä dūrgä.”

²⁰ An wääna nüñkä kä däk dakkene ye, i an jñe jon ñamme yen giidä Parahuun ti, ike näñjä ammani jon ñamme nāngene duuñkulen yeeke muure, an ike wiñ yen lijoni määk bārkene ke wiñ yen pamdoni biggi an ābene duuñkulen yeeke ñomgen ti.

²¹ An ike wiñ yen lijoni määk duukke nāñtä yeene ti, an ike nūca ñolle doocce Parahuun iñte ti.

²² An wiñ yen pamdoni biggi an njaappe ñaalok kä jaan bata yaana daa kiinene daa kä Yuucip ye.

²³ An wiñ yen lijoni määk Yuucip batta payde an wiirre.

41

Lääggä Parahuun

¹ An wääna yuungu kä yew dakkene kä ye yātkä Parahuun läkkä ogo ike yuudee wii yen mä Nūl dok.

² An wica däk kä nāñkel kääjin woo wii mä Nūl ji biilken netañ an a caagin an āmā biirun gitä.

³ An nūca däk kä nāñkel kääjin woo wii mä Nūl ji biilken yejgan an ñomgan, an yuuttu meken yaaka wii dok gurken ti yaakka.

⁴ An däk yaaka biilken yejgan an ñomgan yaakka, däk yaaka biilken netañ, an a caagin kä nāñkel yaakka āmā. An Parahuun cuuyin nüñkä ti.

⁵ An nūccin oodi, an nūccin läkkä ogo päk witken kä nāñkel ñongan an netañ yūlü woo meen keellä ti.

⁶ An nūca päk witken kä nāñkel puurin woo liwgan an iñwi jommu woo teettalan.

⁷ An päk witken yaaka liwgan yaakka, meken yaaka netañ kä nāñkel ñongan yaakka ladi. An Parahuun cuuyin nüñkä ti, an nññe a lääggä.

⁸ An kä tiññāñā anñi ike cuuyin wiñe a dñiktini. An ike wāadin bārkene muure yek mä Macir ke nājjoni, an päkki Parahuun lääggä yeeke. An baati m'ana lññit ike nūülkütü gitä ye.

⁹ An wiñ yen lijoni määk Parahuun kiinne ogo, “Yiñ yeeni paynä tiññāñ.

¹⁰ An wääna pennii kä wiñ yen pamdoni biggi ti ke ika ina, ikoon āccoon gangar āñ yen duuñgon tiñcon ji.

¹¹ An wññin keellä ti ikoon ti daa māñkalan cääyge lääggä, an lääggä yāñkalan cääyge nūüllen gitä a pare.

12 An wica durñu yen mä Iburu kalan ke ikoon gangar ji, ike a ñuugulo yen duuñgon tiiconi. An wääna nüütkonon daa kä lääggı yooko ye, i nüülgonon kä giti. An mänkalan daa lääggı yeeke nüülgeneeda kä giti.

13 An daa wäättä bata yaana daa nüülgonon kä giti ye, iki ika duukka nänťä yeeni ti, an wiñ yen pamdoni biğgi ñaappi ñaalo.”

14 An Parahuun Yuucip bärkene an äbi me woo gangar ji kä birañ. An jiike ñette woo, an ääkcın buruñgu, an äätin Parahuun ñome ti.

15 An kiini Parahuun ogo, “İka cääyga lääggı, an baati m'ana ika nüülga giti ye. Tiinñä me jayok kä iki ogo naana iki tiinñeey lääggı ye, i lılley nüülley giti.”

16 An Yuucip Parahuun luuññe ogo, “Batta a ika a Joon ken iki bi iñey luuññu ñiibbin jonü ti.”

17 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Lääggı yeeke ti ika yuddu wii yen mä Nıl dok,

18 an wica däk kä ñaťukel kääjin woo wii mä Nıl ji a caagin an biilken ñerañ an ämi biirun giti.

19 An ñuca däk kä ñaťukel kääjin woo bamañ an biilken yejgañ kä yaac an tomgan. An däk yaacken bata yaakka anan batta agä yoorgın ñommañ mä Macır ji.

20 An däk toomken yaacken, däk caakken yaaka kä ñaťukel iijin woo yaakka ami.

21 An wääna meken amene daa ye, batta ñictä me ogo ämin meken, kä yaana iken iinćete biilken yejene yejok bata wääna ina, an ika cuuynu.

22 “An ika cääna yuťtu lääggı yeeke ti päk witken kä ñaťukel yülü woo meen keellä ti, dongan an ñerañ.

23 An ñuca päk witken kä ñaťukel puurin woo liwgañ an iwi jommu woo teettalañ.

24 An päk witken yaaka liwgañ yaakka, meken yaaka kä ñaťukel ñerañ ye ladi. An päkkänä wäädin an baati yaana ika nüülgada giti ye.”

25 An Yuucip Parahuun kiinne ogo, “Lääggı yüükü a keelok. An Joon iki nüütkeney gin'a bi nane ye.

26 Däk ñerkä yaaka kä ñaťukel yaakka a yuungu kä ñaťukel, an päk witken yaaka kä ñaťukel ye a yuungu kä ñaťukel. An lääggı a yek keelkä.

27 An däk toomken yaaka biilken yejgañ kä ñaťukel yaaka kääjin woo meken ñatin yaakka, a yuungu kä ñaťukel. An päk witken yaaka kä ñaťukel wangen baati yaaka iwi jommu mä teettalañ yaakka, cääna a yuungu kä ñaťukel yek kån.

28 Bata yaana nüütkenenii kä ye, Joon iki nüütkeney gin'a bi nane ye.

29 An yuungu kä ñaťukel burru mooye bi ätä ñommañ mä Macır ji muure.

30 An wäättan yuungu kä ñaťukel kån bi ätä, an burru mooye yaana bi wiirgä me Macır ji, an kån baan bi düüme giti.

31 An burru mooye bi wiirgä me baan ji kä yaana kån yaana äätidi ye bi yaajee kä yaac ye.

32 Noccın giti lääggı yüükü yaakka a yuutin kä Joon, an bi nane kä birañ.

33 “An tiññan dalä iki wäkä oon yaana a yuťo an a ñajjo ye, an doocci a tiico yen ñommañ mä Macır.

34 An cääna wäkä dütoni kujit kä keelok duuc ti yek giidä ñommañ mä Macır yuungu yaaka kä ñaťukel a yek burru mooye yaakka ti.

35 An dalä iken päk muure dülgü yuungu ñerken yaaka äätä yaakka ti, an doocunu mügdin yüünü ti, an doocunu me bänkä mäyken giti an tiica me wääti a ammani.

36 An päk yaakka bi doocunu me a yek baan, kä yuungu yaaka äätä kä naṭükel a yek käñ Macir ji ye, nunko ṇana baan düümte daa giti käñ ye.”

Yuucip Nanji me a Mügdo Macir

37 An wan yaanna Parahuun ke duunkulen yeeke muure ñaappe juuggin.

38 An Parahuun duunkulen yeeke taaññe ogo, “İkiin bi käñin oon bata yaanni anji, yaana cääyge wääktan Joon ye?”

39 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Baati m'ana a yuṭo an a ṇäjo bata iki anji ye, kä yaana Joon nüütkeney kä waak yaakka muure ye.

40 An iki bi dooceni tiicä nantä yeeni, an mä yeeki muure iki bi tiinkiti eennä yüünü. An a ika pari ken bi tälätäl iki ti kä yaana agä yätkä ye.

41 Tiññan iki wanñeni agä men mooye ṇommañ mä Macir ji muure.”

42 An Parahuun baacbaac yen tiikonle yeene äbene woo inte ti an iinkene Yuucip inte ti, an iinkene burṇu ṇerconde yeene an dira tiilgä iinkene Yuucip done ti.

43 An taappe teebalan bagal yeene ti yaana bäätciḍi mügdin yeene ti ye, an me yaajjin ogo, “Dünje iñi!” An doocce a mügdo Macir ji muure.

44 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “İka agä Parahuun, baati m'ana bi inte ke kiye ääre ñaalok ṇommañ mä Macir ji muure ye, naana iki batta agä jaajjini ye.”

45 An Parahuun Yuucip iññe yäntan mä Macir ogo Capanaatpaniya, an iññe iin battä me ogo Acanaat ṭuulle Patipeera män daan yen mä Uun. An Yuucip ṇommañ mä Macir müñje muure.

46 An Yuucip yuunge caykä kä dak wääna kaacce kä ñuugula yen yätkä Parahuun yen mä Macir ti ye. An Yuucip anjin yore Parahuun ñome ti, an attä laaynä ṇommañ mä Macir ji muure.

47 An yuungu kä naṭükel yek burru yaakka ti ṇommañ giinṇä kä yaac.

48 An Yuucip päk düülene ti muure yek yuungu kä naṭükel yaaka kääjin woo ṇommañ mä Macir ji ye. An päk doocce bänkä mäyken giti. An baan mooye kalan daa ḍuckene ji päk yirkä yaaka gurke ti ye.

49 An Yuucip kuuttu päk kä diräk bata tiṇal yek wii jiñe, ke yuutee iñi kä pañṇä, kä yaana batta liilte daa me kä pañṇä ye.

50 I yuungu käñ batta mor ḍägä, Yuucip gitki Acanaat merkä oogen kä yew ṭuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun ti.

51 An Yuucip kaygon yeene äkkene ogo Manacca. An ike jaajjin ogo, “A yaana Joon nanṇa kä pillä yeeni muure wiirrä daa kä ke äntüke wäyo muure ye.”

52 An Yuucip minneni yaana bäätciḍi ye, äkkene ogo Ipiraayim. An jaajjin ogo, “A yaana Joon ika nanṇa giidä kä yaac baan yaana wääccä kä ji pillä ye.”

53 An yuungu kä naṭükel yek burru yaaka äätin ṇommañ mä Macir ji ye düüñin,

54 an yuungu kä naṭükel yek käñ mooye uccin kä äätin bata yaana jaaynene daa Yuucip ye. An käñ wäättä bänkä giti muure, an a ṇommañ mä Macir pare ken cääyge päk.

55 An wääna mä Macir näkkene daa käñ ye, iken yaajjin Parahuun ti ogo päk. An Parahuun mä Macir muure kiinne ogo, “Ate Yuucip ti an gin'a kiine kä ye i nanje.”

56 An käñ tällä baan ji muure, an Yuucip tuucku muure kupkene, an yäägede mä Macir. An käñ yaaññä Macir ji muure.

57 An mä bänkä muure äätin Macir Yuucip ti kiñ päk kä yaana käñ yaaññee ṇommañ wic muure ye.

42

Yuucip Mädden Ati Macir

¹ An wääna Yaagüüp tiinnee kä ogo päk bilto ti Macir ye, i merkä yeeke kiinne ogo, “Ikee däämme ina?”

² Ika tiinnä ogo päk bilto ti Macir. Ate iñi wica an kiije päk yaaka ütün kä ye nunjo nana tüwtin kä.”

³ An Yuucip mädden yaaka kä caay ye attä Macir kiijidi päk,

⁴ an Yaagüüp Benyamün, Yuucip määden batta agee kä tucon ke meken, booc nunjo ginkalan nänit done ike ti.

⁵ An merkälen Yaagüüp dakkä ti ke meken Macir kiiji päk, kä yaana kää biltee kä ti nommañ mä Kanaan ye.

⁶ An a Yuucip ken a mügdo yen mä Macir. An ike yääjgidi mä baan muure päk. An Yuucip mädden äatin, an dūnjün iñi ike ti nommañ ji.

⁷ An Yuucip mädden yoorre an nīññe, an täkkene bata m'ana a pare ye, an rütkene njingün tajde ogo, “Ikee ääte wa?”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon äaton nommañ mä Kanaan ti kijon päk.”

⁸ An Yuucip mädden nīññe, an ike batta agene kä njicon.

⁹ An Yuucip päjjin lääggi yeeke yaaka läkkee kä ogo iken ye. An iken kiini Yuucip ogo, “Ikee age mä jommu! An ikee äätene dääme ellä baan yoono!”

¹⁰ An iken luukcin ike ti ogo, “U'u mügdo, kiinkä yüükü äatin kiji päk.

¹¹ Ikoon muuronaan agon merkä män keellä. Ikoon agon me wotken. Kiinkä yüükü batta a mä jommu.”

¹² An kiinne ogo, “U'u a ellä yen baan yoono ken umgene daame.”

¹³ An iken jaajjin ogo, “Ikoon kiinkä yüükü agon mädin caay witken kä yew merkä män keellä nommañ yen mä Kanaan ti, an tiññan määdo deerconde bilti cäy ke wäyo an yanjalan a yääyon.”

¹⁴ An iken kiini Yuucip ogo, “Bata yaana kiinne kä ye ikee age mä jommu.

¹⁵ An kä yaanni ikee puuce, ikee lütkä kä yäntän Parahuun, ikee batta bi kaace woo nantä yaanni ti ke määdic deerconde ääte winni.

¹⁶ Tuce men kä keelok ikee ti an dale ike ati määdic äbe i ikee kalan age gangar ji winni, nunjo ukcon kä giti jiik yeekic naana ikee jaaye a gitken ye. Naana batta gitken ye, ikee lütkä kä yäntän Parahuun, ikee age mä jommu.”

¹⁷ An doocce muure gangar ji, an nääkin nīñkä kä dāk.

¹⁸ An nīñnä dāk iken kiini Yuucip ogo, “Yaanni nane an ikee bi üde, kä yaana boojü kä joon ye.

¹⁹ An naana ikee age mä wotku ye, dale määdic yanjalan cäy gangar ji winni, an ikee yakkalan ate paa äce päk äärgä yeekic tüggen yaaka näkä kää ye ti.

²⁰ An määdic deerconde äckakä nunjo jiik yeekic njice daa me agene gitken, nunjo nana tüwde kä.” An iken yaakka gimgi.

²¹ An iken luugin ogo, “A gitken jooññu yaanni kaññin kä gin'a nänginän määdo Yuucip ina. İkiin yüttin pillä yäwconde yeene wääna ñujee ikiin ti yüükkün ti, an batta agin yüükkün ti. Ina ken pillä yaanni wäätee kä ikiin ti yaana.”

²² An Robiün luukcin ogo, “Ikee batta kolle ogo nana minneni nängede yiñ? An ikee batta tinje. Tiññan yimgä yeeke ken ikki joocin kä me yaakki.”

²³ An batta njäjäñä ogo jiiken ookcidii giti Yuucip, nääñka ike jaay kä an jiik yeeke njüølge daa giti kä mänkalan ye.

²⁴ An ike ñome ñukke woo iken ti an jujjin kä iwok, an wääna ñanñee kä iwok ye, i ñome ñuugene ti iken ti an jaaynene ñuca, an Camoon koowne an ñiinjene ñomgen ti.

²⁵ An Yuucip kiinkä yeeke iingene ogo kücümgü ook yaakka küümgi ko päk, an oon yañkalan daa tiil yeeke düükci kücam yeene ji, an iñji wakkä äämkä yek päy jiñe. An yaakka ñangene daa kä me.

²⁶ An wäättan iken tüürüñji yeeken kuucki ñatkin päk yeeken an attä.

²⁷ An nantä yaana yuuttene iñi ñiñene kä ye, yañkalan kücam yeene kupkene ogo tüürüñ yeene äämgee, an tiil yeeke kaññe kücam tük.

²⁸ An mädgen kiinne ogo, “Yuure tiil yeeki a ñuukin ti, ikki kücam ji.” An iken juuggen yejgin an yoken tiicin an luugjin ogo, “A ñaaka ken nanji Joon ikin ti anñi?”

²⁹ An wääna iken ñakkene ti wäyen Yaagüüp ti ñommañ mä Kanaan ti ye, wäyen nüütki waak’a ñanñä ñuuggen iken ti ye muure ogo,

³⁰ “Oon yaana a men mooye yen mä baan yaanja ye, ikoon rüññon ñjingin, an ikoon kakkonon witin ogo ikoon agjon mä jommu yek baan yeenen.

³¹ An kiinnon ogo, ‘Ikoon agon me wotken, ikoon batta agon mä jommu.

³² Ikoon mädin agon caay witken kä yew, an wäyo a keelok, an keelok a yääyon, an deerconde a paa ke wäyo ñommañ mä Kanaan ti.’

³³ An men mooye yen mä ñommañ yaanja ikoon kiinnon ogo, ‘Anñi ken bi ñäñje kä ogo ikee agje me wotken. Määdic keelok dalje iñi ika ti winni, an kuje päk ije äcke äärgä tuggen yeekic yaaka näkä kañ ye ti.

³⁴ An määdic äcka kä, nuñko ñäñje kä ogo ikee batta agje mä jommu, an ogo mä wotken. An wäättan määdic ñuukke kä, an ikee bi kije an yääñje wakkä baan ji kä tettä.”

³⁵ An wääna kücümgü yeeken pukte daa kä ye, iken muure yañkalan daa ñeggon yeene yen tiil bilti kücam yeene ji. An wääna iken ke wäyen ñiiggä tiil yoozene daa ye, i iken bojgin.

³⁶ An iken kiini wäyen Yaagüüp ogo, “Ikee ñäke merkä yeeki yääye muure? Yuucip baati, an Camoon baati, an tiññan ikee ñäke Benyamün koowde. An yaakki muure äätidi a ika ti!”

³⁷ An Robiñ wäyen kiinne ogo, “Merkälen yeeki yaaka kä yewwe ye nägä ñugin, naana batta agä ñüügini iki ti ye, müükkaa kä iñti ti, an bi ñuukkenii kä.”

³⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Minneni yeeni batta ati ke ikee wica, määden tüwnü an ike anña keelok yaana buccin ye. Ika agä daan an naana ginkalan nanji ñenje ike ti päy ji ye, ika bi äcka ñok nüüjdün, an ika bi näga ñok.”

43

Yuucip Mädgen Dükcidi Macir

¹ An kañ üüttin ñommañ mä Kanaan ji.

² An wääna iken päk yaaka äbänä Macir ye baakkene ye, wäyen iken kiini ogo, “Ate ñuca kijgon waak äämkä kä ñeewan.”

³ An Yahüüja ike kiini ogo, “Men ikoon kollon kä car ogo wanje batta bi yoorjon ñuca, a naana määdö äjjon ye.

⁴ An naana määdö tuccudu ke ikoon ye ikoon bi aton iñi an iki kijgini waak äämkä.

⁵ An naana ike batta tuccudu ye, ikoon batta aton kä yaana kiinnonon kä men ogo naana määdö batta äjjon ye, i wanje batta bi yoorjon ñuca ye.”

⁶ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ika äckada ñok yiñ kä nüütkin men ogo ikee cäygeda ko määdic yañkalan ina?”

⁷ An iken luukcin ogo, “Men ikoon taaññon kä wan teyne, kä duuggo ke mä äntüke yooko ogo wäyo mor ogo üdon? An ikoon cääygon da ko määdo yan kalaŋ? An tääctañji yeeke luuññon. An nājjon ogo ogo bi jaajjo ogo, ‘Määdic äbe winni.’”

⁸ An Yahüüja wäyen Yaagüüp kiinne ogo, “Minnen ni müükkaa kä dalä aton kä, nuñko ütün, an nana tüwtün kä ikün ke merkä yooko.

⁹ Ika donji bi rätä üññü yeene, müükkaa kä inti ti, an naana ike batta agä düügini iki ti winni, an dooccu ñomü ti ye, wäattan dalä leññä yeeni waaja ke on.

¹⁰ Naana yoku ikoon batta koorron ye ikoon yoku duukonon äänjo kä yew.”

¹¹ An wäattan wäyen Yaagüüp iken kiini ogo, “Naana wäätci di anji ye, i kuje waak'a njan äbi woo ñommañ kä deewan ye kücümgu yeekic giti, an äcke men a iñdin käpet, kiñ kä deewan ke duk yaaka a päkkiñni ye ke yek pilkä, ke ümbaküm, ke yüükcü niiti.

¹² An kuje tiil äänken kä yewwe yaaka duukkene kä me kücümgu yeekic giti ina. Päjjidi bülje, bi a yälgon.

¹³ An cäanna määdic koowe an ate nja men ti.

¹⁴ Dale Joon yaana Lüüt ye, ikee iñe nerrä men ñome ti, dale määdic Camoon duukke kä ke Benyamün. An bata ika naana merkä yeeki yäygin ye, i ika bi nüüjü kä iken.”

¹⁵ An ook kuññu iñdinni ke tiil äänken kä yewwe ke Benyamün. An iken juwin an attä iñi Macir. An yuuttu Yuucip ñome ti.

¹⁶ An wäana Yuucip Benyamün yoorreeda kä ke iken ye, i jaajjin m'ana mügit an yeene ye ti ogo, “Ook yaakka ija an yeeni ti, an itä deel an toodu. Iken ati ämi ke ika an giti.”

¹⁷ An oon nanjin bata yaana kiinene daa kä Yuucip ye, an ook iñne äräk ba' Yuucip.

¹⁸ An ook bojok kä yaana iken ijene daa me äräk ba' Yuucip ye, an iken jayok ogo, “Bi kä tiil yaaka dooci me kücümgu giti waan yaana iñjin ti ina. Ken inni äbinin kä me külok winni yaanni, an ikün bi kakkün witiñ, an ikün bi müügün, an ikün bi äcin agin kiinkä, an tüürünji yooko bi koowgu.”

¹⁹ An iken attä m'ana mügit an Yuucip ye ti, an jaaynene kä äntüke ti,

²⁰ an kiini ogo, “Ay men mooye ikoon äatonon winni waan yaana ñakkä ina, an ikoon kiññon päk.

²¹ An wäana dukcodon kä paa ye, ikoon yuuttun iñi nantä ba' nünkä, an kücümgu yooko kupkonon, an wina muuronaan mäñkalañ daa tiil yeeke kaññe kücam yeene tük, i tiil yooko daa päyi. An ikki duugonon yaakki.

²² An ikoon äaconon tiil yakkalañ nja kjon kä päk, an ikoon batta nājjon a njaani ken inni tiil yooko doocce kücümgu yooko giti.”

²³ An ike luukcin ogo, “Nübbin ikee ti, nana ikee booje. Bi a Joon yeenic yen wäac ken duccin waak nerkä kücümgu yeekic giti. Nāja tiil yeekic koownu.” An wäattan Camoon äckeneeda kä woo.

²⁴ An wäana men ook iñneeda kä äräk ba' Yuucip ye, i iñne piik, an kügen looki woo, an tüürünji yeeken iñne beelgä.

²⁵ An iken iccinni tooti yokin kä yaana Yuucip äatedee an giti ye, kä näänka iken tiñjene kä ogo iken bi ämo wica ye.

²⁶ An wäana Yuucip äatenee paa ye, i iñdinni yaaka äbi inken ti ye, äckene daa kä äräk, an iken dññin iñi ñome ti ñomgu giti.

²⁷ An tajdene kä cäwdä yeenen, an taaññe ogo, “Wäac yore njan? Daan yaana kiñde ina. An ike mor a üdon?”

²⁸ An iken luukcin ogo, “Kiingon yüünü wäyo yore ɲeraŋ aŋ mor a üdon.” An iken dŋŋjɪn iŋi ɲuca kã eemdin.

²⁹ An Yuucip wange äärene ɲaalok, aŋ määden Benyamün yaana a minneni meen ye yoorre, aŋ tääckene ti ogo, “A määdicle inni yaana kiinda kã ye?” An ike jaajjin ogo, “Joon iki iŋey ɲerrã minneni yeeni!”

³⁰ An Yuucip kaaccã woo kã biraŋ kã yaana jone küümme kã määden ye, aŋ attã äräk baanne aŋ weenɲã wica.

³¹ An wäättan ike wange püüjjene woo aŋ kääjin woo, aŋ jone yukkene aŋ jaajjin ogo, “Amma äbã.”

³² An Yuucip iŋi me woo pare kã dārɲaŋ yeene, aŋ mädgen daa woo pääken. An mã Macir yaaka ämmene kã ye daa woo pääken kã yaana mã Macir batta ämene ke mã Iburu ye, ogo yaanna ogo dällã mã Macir ti.

³³ An Yuucip mädgen doocce ñome ti dooññe daa kã yuungen juwu mooye ti ke deerconde ti, aŋ däämmã wangin i witken a dŋiktin.

³⁴ An iken kujgi me ammani dārɲaŋ Yuucip ti aŋ äckene daa kã me, aŋ Benyamün äcki me ääŋke kã duuc käälcidĩ woo yek meken yaakka ti muure. An iken mättã ke Yuucip, aŋ juuggen ñappã.

44

Donɖule Ääygon kã Tiilgã Gälkã yen Yuucip

¹ An Yuucip m'ana mügit äŋ yeene jĩŋe ye iingene jiik ogo, “Kücümgü ook yaakka küümgü kã päk kã dāräk bata yaaka liiltã kã äddin ye, aŋ yaŋkalan daa tiil yeeke duukci ti kücam yeene tük.

² An donɖule ääygon kã tiilgã gälkã doocci kücam yen määden deerconde tük, nãntã keellä ke tiil yaaka päk giti yaakka.” An ike nãŋjin bata yaana kiinene daa Yuucip ye.

³ An tinnäk aŋŋi ook tuci me woo päy ji ke tüürüŋŋi yeeken.

⁴ An wääna kaaccene kã woo baan mooye ji ye, Yuucip m'ana mügit äŋ yeene ye kiinne ogo, “Kã biraŋ ook yaakka ñoolu ɲatin. An naana wääŋŋi ɲatin ye, i taaja ogo, ‘Nerrã räddii yok ko yiŋ ina?’

⁵ Donɖule yen men mooye yeeni kale ina? A yaana mätee kã ye, aŋ a yaana cääna paŋdee kã merkämäckã ye. An ikee nãŋŋe mätkitin mooye!”

⁶ An wääna wääŋŋee daa ɲatin ye, i kiinne bata yaana daa kiinene daa Yuucip ye.

⁷ An luugi ogo, “Men mooye yoono bi jaay ina aŋŋi? Ikoon kiinkã yüükü, batta liŋton nãŋon nãäŋkã yaakka.

⁸ Yooru, tiil yaaka kaññon kücümgu yooko tügin ye, duukkini kã ɲäjäk duugon ɲommaŋ mã Kanaan ti, aŋ tiilgã gälkã ke tiilgã yek äŋ men mooye yüünü kalon ina?

⁹ An naana donɖule yeene kañi me mǎŋkalan ti ikoon ti ye, i men yaanna dalã tüw. An ikoon wääton agon kiinkã yeeke.”

¹⁰ An ike luukcin ogo, “Ika gïmmädã kã jiik yeeck, aŋ a m'ana kãññã donɖule ye pare ken bi wääti a kiingon yeeni, aŋ ikee yaakka bi ate kã tettã.”

¹¹ An iken muure kücümgu yeeken äbi iŋi tüürüŋŋi yeeken ɲatin kã biraŋ, aŋ kupki.

¹² An m'ana mügit äŋ Yuucip ye, juwin kã maawnã giti kücümgu, ijjin ti kã kücam men mooye ti, aŋ yuuttu iŋi kücam men deerconde ti, aŋ donɖule kaññe kücam Benyamün ji.

¹³ An mädgen buruŋgu yeeken jiiiji giti woo kã nüüjdüŋ, aŋ tüürüŋŋi yeeken kooji aŋ dukcin baan mooye ji.

14 An wääna Yahüüja ke mädgen äätene ti än yen Yuucip ti ye, i ike mor irä äräk, an iken dññin iñi ñome ti ñommañ jì.

15 An iken taaji Yuucip ogo, “A ñaaka inni nanje yaanni? Batta ñajje ogo oon yaana bata ika anñi ye yufo ko pañdin merkämäckä?”

16 An Yahüüja luukcin ogo, “Ay, men mooye, iki kiingi ogo ñaaka an ikoon bi jaayon ogo ñaaka an ñuuggo bi teeton woo ogo? I Joon yiñ yoono nüüdene woo anñi. An tiññan ikoon anñon kiinkä yüükü, ikoon ke m'ana kãññene me ñontule ye.”

17 An Yuucip jaajjin ogo, “Ay u'u yaakka batta nañdä! A m'ana kãññene me ñontule ye ken wääti a kiingon yeeni, an ikee ate kä ñübbin paa wääc ti.”

Yahüüja Jaaynä kä Mädgen

18 An Yahüüja wükcin ti Yuucip ti, an kiinne ogo, “Men mooye, kura dalä kiingon yüünü jaajji jiik men mooye yeene ti. An ñana iki peñdä kiingon yüünü ti, naana cãanna iki beelä bata Parahuun ye.

19 Men mooye ikoon taaññoon ogo, ‘Ikee cääygene kä wääc halla määdic?’

20 An iki luugini ogo, ‘Ee, ikoon cääygonon kä wäyo a daandini ke määdole, an a minneni yeene yen düüñin yuunge. Mäaden tüwnü an a ike pare ken buccin merkä meen ti, an ike bilgãnä wäyen.’

21 “An iki ikoon kiinnoon ogo, ‘Äbe winni, dale yooru kä wangi.’

22 An iki luugini ogo, ‘Minneni wäyen batta cakcede iñi, an naana cake iñi ye, i wäyen bi tüw.’

23 An ikoon kiinnoon ogo, ‘Naana määdicke batta äätidi ke ikee winni ye, wangi batta bi yooore ñuca.’

24 An wääna ñukconon kiingon yüünü wäyo ti ye, i kiinnon kä jiik'a jaajjinii kä ye.

25 An ikoon kiinnonon wäyo ogo, ‘Ñukce kiije päk kä ñeewan ñuca.’

26 An luuññon ogo, ‘Ikoon batta aton. A naana määdole bilti ke ikoon ye, ken bi aton kä, an oon wange batta bi yooron a naana määdole bilti ke ikoon ye.’

27 An kiingon yüünü wäyo ikoon kiinnon ogo, ‘Ñajje iin yeeni Rahiil ika gitkana merkälen oogen kä yewwe.

28 An yanñalan kaaccä woo ika ti, an ika jaajjänä ogo, “A gitken jiiji gitì gin kurkuñgu.” An batta agä yooron bati tiññan.

29 An naana yaanni koowe ika ti cãanna an ginkalan ñaaji ñone ike ti ye, ika agä daan ika bi äcka ñok yiñ, an ika bi näga ñok.’

30 “Ken anñi naana ika ñukcu kiingon yüünü wäyo ti, i minneni baati ke ikoon ye, wäyo üññü yeene a ñekon ti üññü yen minneni ti,

31 an wäyo bi tüw naana minneni yooore baati ke ikoon ye. Ike a daandini, an nüüjdñ yaana bi ñaŋgon daa kä ye ike bi näkä ñok.

32 An kiingon yüünü minneni müükkenne daa wäyen, an kiinnä ogo, ‘Naana minneni batta agä düügini ñajak iki ti ye, ika bi wääcä leññä ñomü ti yuungi muure.’

33 “An anñi kura men mooye, dalä kiingon yüünü minneni räde yok, an ken wääti a kiingon yüünü, an dalä minneni ñukci ke mädgen.

34 An ika bi ñukcu wäyo ti ogo naana minneni batta ke ika ye? Ika batta takä yurtu yiñ yaana ätä wäyo ti ye.”

¹ An Yuucip batta a liiton kā yukkin jone m'aka yudok ñome ti yaakka ti muure, an ike yaajjin ogo, “Kaace woo muurijaan winni.” An baati māṅkalan wāāna yore nūūtkeneeda kā woo mādgen ye.

² An ike weekcin kā yāāw mooye ke tiinjene daa mā Macir, ke āntūke yen Parahuun.

³ An Yuucip mādgen kiinne ogo, “Ika agā Yuucip! Wāyo mor ūdon?” An mādgen batta a liitin kā luunṅu ike! An iken bojgin kā yaana yoken kañene daa dāāmmene waṅṅin ke Yuucip ye.

⁴ An Yuucip mādgen kiinne ogo, “Āāte ti ika ti kā cokal kura.” An iken āātin ti kā cokal. An kiinne ogo, “Ika agā māādic Yuucip yaana yāājjene woo Macir ina.

⁵ An ṅana ikee booje, an ṅana duuggic pingede ogo ika yāājjanada woo winni, Joon ika tuujana ñomgic ti ogo ika mākoc ūṅṅu me.

⁶ An kāñ cāāyge yuungu kā yewwe baan ji, an mor irā yuungu kā duuc yaaka piṅṅā ke errā bi baawgee kā ti ye.

⁷ An Joon ika tuujana ñomgic ti nuṅko buccce ko ṅommañ wic, an māākoo ko woo ūṅṅu yeenic nuṅko mā ūḍin ḍiiriko.

⁸ An batta a ikee ken ika tuujana winni, a Joon. An ika naṅṅa bata wāy Parahuun ti, men mooye yen ān yeene muure, an ika naṅṅa agā mūdgo yen ṅommañ mā Macir muure.

⁹ An ḍukce ṅājāk kā biraṅ ṅaalok wāyo ti, an nūūtko ogo, ‘A jiik’a jāāyete minneni yūūnū Yuucip ye ikki, Joon ika naṅṅa agā men mooye ṅommañ yen mā Macir ti muure, āāte kā biraṅ an ṅana iki kuuru.

¹⁰ Iki bi cāāyā baan mā Jiicaan ti, an iki bi cokulu cokal ti ika ti, iki ke merkā yūūkū ke merkā merkā yūūkū, ke ḍiik ke dāk yūūkū ke wakkā yūūkū muure.

¹¹ An iki bi tiṅeni wica, nuṅko ṅana iki ke āntūke yūūnū ke wakkā yūūkū muure boccete iñi. Yuungu mor irā kā duuc yaaka āātidi a yek kāñ ye.’

¹² An tiñṅaṅ waṅṅic yuṭṭu ke māādo Benyamīn waṅge yuṭṭu ogo ika agjo Yuucip, an ika inni jaayā ke ikee yaanni.

¹³ An wāyo nūūtko kā eemdin yeeni yaana kaññā Macir winni ye, ke wakkā muure yaaka yoorre winni ye. Ate an wāyo ābe iñi winni kā biraṅ.”

¹⁴ An Yuucip māāden Benyamīn kunjene ti jone ti, an ike jujjin kā iwok, an Benyamīn weenṅa ḍoṅe ti cāāna.

¹⁵ An Yuucip mādgen muure kuunne ḍugin, an weggin, an wāāttana mādgen jaaynene kā.

Parahuun Yaagüüp Bärkene Macir

¹⁶ An wāāna jiik ḍakkee ān ti ba Parahuun ogo Yuucip mādgen āātono ye, i Parahuun ke ḍuunṅulen yeeke juuggen ṅappā.

¹⁷ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Mādgc nūūtkū ogo naṅjo ogo aṅṅi, tiūrūṅṅi yeeken koojji, an ḍukco ṅājāk ṅommañ mā Kanaan ti

¹⁸ an wāyen ābii ke mā āntūke yeeken ika ti. An ikee bi iñe ṅommañ ṅerconḍe yen mā Macir, an ikee bi āme wakkā ṅerkā yaaka āpātā woo ṅommañ ye.

¹⁹ “An iki cāāna kiinneneni ogo iken nūūtkēey, ogo kuju teebālaṅṅi yek bāgālgā yek mā Macir āācī ko merkā yeeken ke māāngen, an wāyen ābii an āāto.

²⁰ An ṅana juuggic lūūji wakkā yeekic, waak ṅerkā yek mā Macir muure bi wāāti a yeekic.”

²¹ An merkälen yek Yaagüüp yaanna nanji. An iken inñi Yuucip teebälanji yek bälgä bata yaana Parahuun iinjenee kä ye, an inñe wakkä äämkä yek päy jiñe.

²² An iken ti muure yanjalan daa inñe burunju, an Benyamün inñe tiilgä gälkä wangen 300 ke burunju kä duuc.

²³ An a waak yaaka tuckene wäyen ye ikki, tüürünji oogen kä caay a koocin kä wakkä nerkä yek mä Macir, an tüürünji mäangen kä caay a koocin kä päk ke biggi ke waak äämkä yakkalan a yek wäyen päy ji.

²⁴ An wäattan ike mädgen tucce woo, an wäana kaaccene kä woo ye, i kiinne ogo, “Nana ikee ääme yäññä päy ji.”

²⁵ An iken Macir dalji inñi an attä wäyen Yaagüüp ti nommañ yen mä Kanaan ti.

²⁶ An kiini ogo, “Yuucip mor a üdon! An ike ken mügit nommañ mä Macir jiñe muure.” An Yaagüüp wiñe ñiiktin kä jiik kiccängenen, an iken batta agee kä gimgini.

²⁷ An wäana wäyen nüütkenen daa kä jiik'a kiinene daa Yuucip muure, an wäana ike yuñtee teebälanji yek bälgä yaaka tuuji Yuucip ike äcä ye, i wäyen Yaagüüp jone duukin inñi.

²⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Danña, minneni yeeni Yuucip mor a üdon, ika bi atä yooru i batta mor ika tüwü.”

46

Yaagüüp Ati Macir

¹ An Yaagüüp wakkä yeeke kooññe muure bak Macir. An wäana ike ñakkee ti Biirciba ye, ike iccin wäämmäni yok Joon yen wäyen Icaak ti.

² An wäana wiirin anji ye, ike kiini Joon kä yooddin an bärkenen ogo, “Yaagüüp! Yaagüüp!”

An Yaagüüp luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

³ An ike jaajjin ogo, “Ika agä Joon, Joon yen wäac. İki nana booju kä wään inñi Macir, iki bi nanjeni wäätcı agä ñon yawke wıca.

⁴ An ika kä ñonji bi atä ke iki inñi Macir, an nıca iki bi duugeni njajak. An wangü bi kümgü kä Yuucip kä inñe.”

⁵ An Yaagüüp Biirciba daljene inñi, an koowi merkä yeeke ke merkälen yeeken ke määngä yeeken kä teebälanji yek bälgä yaaka tuuji Parahuun ogo taapce ko ye.

⁶ An iken cääna ñigärgä yeeken koowi ke wakkä yeeken yaaka nanji nommañ mä Kanaan ti ye. An Yaagüüp ke kaaynä yeeke muure attä Macir.

⁷ Merkä yeeke ke merkä merkä yeeke, ke kaaynä yeeke muure koowne attene Macir.

⁸ An yaakki a yäñtänji yek kaaynä İcärayıl yaaka a merkä Yaagüüp attä Macir ye,

Robiın a minneni Yaagüüp yaana a kaygon ye.

⁹ An merkä yek Robiın a Anook ke Pallü ke Hiñiroon an Karmi.

¹⁰ An merkä yek Camoon a Yamaweel ke Yamün ke Uhaat ke Yakiın ke Cuwaar an Caawüül. Caawüül meen a inñi mä Kanaan.

¹¹ An merkä yek Laawi a Jeercün ke Kuhaat an Miraarı.

¹² An merkä yek Yahüüja a Eer ke Unaan ke Cııla ke Paaric an Jıra. An Eer ke Unaan iken tüwgın nommañ mä Kanaan ti. An merkälen Paaric a Hiñiroon ke Hamüül.

13 An merkä yek Yacakiir a Tolla ke Püwa ke Yoop an Cimarüün.

14 An merkä yek Jabuloon a Cereet ke İloon an Jalaal.

15 An a merkä yek Leya ke Yaagüüp yaaka giidi Padaan Araam ye ikki, an yanjalan a iinj battä me ogo Dïina. An merkä yeeke oogen ke ŭlgu muure a caykä kä dāk witken kä dāk.

16 An merkä yek Gaat a Japhuun ke Hajji ke Cünni ke İjboon ke Eeri ke Aaroodi an Aareli.

17 An merkä yek Aciir a İmna ke İcba ke İcbi an Birriya ke käwen battä me ogo Ceera. An Birriya merkä yeeke a Hebir an Malakeel.

18 An a merkä yek Jilpa kiingon yen Leya yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä yek Yaagüüp yaaka Jilpa ti ye, a caay witken kä düügük.

19 An merkä yek Yaagüüp iije Rahiil ti a Yuucip ke Benyamün.

20 Yuucip merkä yeeke yaaka giinne nommañ mä Macir ti ye, a Manacca ke Ipiraayim. An meen a Acanaat ŭulle yen Patipeera män daan yen mä Ün.

21 An merkä yek Benyamün a Beela ke Baakir ke Ajbeel ke Jïira ke Naaman ke Eey ke Rooc ke Mupïim ke Hüpiim an Aaret.

22 An a merkä yek Rahiil ke Yaagüüp yaaka giidi ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Rahiil ti ye, a caay witken kä űan.

23 An minneni Daan a Hoociim.

24 An merkä yek Naptaali a Yaaceel ke Jooni ke Yaacir an Calïim.

25 An a merkä yek Bila kiingon yen Rahiil yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Bila ti ye, a űatükel.

26 An merkä muure yek Yaagüüp yaaka tülcidi a kaaynä yeeke yaaka attä Macir ye, a caykä kä düügük witken kä düügük, i määngä merkä yeeke batta a pakin ti.

27 An űucki ti merkä Yuucip yaaka kä yewwe giidi me Macir ye. An äntüke Yaagüüp muure anűa caykä kä űatükel nommañ mä Macir ti.

Yaagüüp Dakkä ti Macir

28 An Yaagüüp Yahüüja tucce ñome ti ogo pārjo ke Yuucip, an iken nüütci päy yen mä Jiicaan ti. An wäana iken dakkene kä ti Jiicaan ye,

29 i Yuucip teebälan bagal yeene toonne, an attä pärjin ke wäyen Yaagüüp baan mä Jiicaan ji. An wäana pärjene kä ye, i Yuucip wäyen kunne dok an weggin kä yaac.

30 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Tiññan dalä ika tüwü iki yoorreni, an iki inni yoorreni mor agä üdon yaanni.”

31 An Yuucip jaajjin mädgen ti ke äntüke yen wäyen ti muure ogo, “İka bi atä Parahuun ti, an nüütkü ogo mädgo ke äntüke yen wäyo däägono ti ika ti, ääto nommañ mä Kanaan ti.

32 An ikee agje kaaydoni yek diik an agje tüiconi yek digärgä, an ikee diik yeekic ke dāk ke wakkä yeekic muure yaaka bilto ti ye äbenee ke ikee.

33 “An naana Parahuun ikee bärkene, an ikee taaññe ogo, ñuugula yeenic ogo űaaka ye,

³⁴ i kiine ogo, 'Ñuuguloni yүүүkü a tiiiconi yek ñigärgä kä ñinen tinä, bata dānkä yurgen.' Nunjo bi dalje kä cāāye kä baan mā Jiicaan ye ti, an nāānjka kaaydoni muure yek mā Macir ti agene mā ñalkä ye."

47

Yaagüüp Parahuun Njүүлкене

¹ An Yuucip attä Parahuun ti, an nüütkenne ogo, "Wäyo ke mädgo ke ñiik ke dāk ke wakkä yeeken muure ätä ñommañ mā Kanaan ti, an iken tiññan a baan mā Jiicaan ti."

² An kuññu mädgen kä duuc, an iññe Parahuun ñome ti.

³ An Parahuun Yuucip mädgen taaññe ogo, "Ñuugula yeenic a ñaaka?"

An Parahuun luugi ogo, "Ñuuguloni yүүүkü a kaaydoni ñiik bata dānkä yurgen.

⁴ Ikoon äätonon cāājodon Macir winni bata boorgu, kä yaana wica baati nāñta kääjene ñuuguloni yүүүkü ñiik ye, kä yaana kññ tällee ñommañ mā Kanaan ti ye. An dalä kura ñuuguloni yүүүkü cāājji baan mā Jiicaan ti."

⁵ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, "Wäac ke mädgic äatin iki ti.

⁶ An wākä nāñta yaana täkkä ñommañ mā Macir ti ñeran ye, an ñucci kä wäac ke mädgic. An dalä iken cāājji baan mā Jiicaan ti. An naana iki ñājja ook yakkalan iken ti liññit tiici ñigärgä ye, i müükkü ñigärgä yeeki dalä tiicä."

⁷ An Yuucip wäyen Yaagüüp äbene yuutte Parahuun ñome ti. An Yaagüüp Parahuun njүүлкене.

⁸ An Parahuun Yaagüüp taaññe ogo, "Yүүngü kä ñiñtä?"

⁹ An Yaagüüp Parahuun luuññe ogo, "Yuungu yeeki a 130, an yuungu yeeki ñewgan an yejgan, an batta a ñakin yuungu dānkä yurgo ti yaaka cāāynene kä ye."

¹⁰ An Yaagüüp Parahuun njүүлкене, an kaaccä woo üñtük angin yore Parahuun ti.

¹¹ An Yuucip wäyen ke mädgen ñoocce ñommañ mā Macir ji, an iññe ñommañ yaana kääñti kä ñerrä baan mā Ramciic ti ye, bata yaana eenjene daa Parahuun ye.

¹² An Yuucip wäyen ke mädgen ke äntüke yen wäyen muure iññe wakkä äämkä daa kä yoken.

Yuucip ke Kāñ

¹³ An kññ yaaññä kä yaac an ammani baati nāñkä muure an mābaan yek mā Macir ke yek mā Kanaan anja puudgu kä kññ.

¹⁴ An Yuucip tiil muure yek ñommañ mā Macir ke yek mā Kanaan ñülle yokin, yaaka kijene me päk ye, an Yuucip tiil äbene ñoocce an Parahuun ji.

¹⁵ An wāāna tiil muure baakkene ñommañ mā Macir ti ke ñommañ mā Kanaan ti ye, i mā Macir muure äatin Yuucip ti an kiini ogo, "Iñjon päk. Ikoon bääggodoon tüwon ina? Tiil yooko baakkin."

¹⁶ An luugi Yuucip ogo, "Ñigärgä yeekic äbe an ikee bi iñe päk rätke kä ñigärgä yeekic naana tiil yeekic baakkin ye."

¹⁷ An iken ñigärgä yeeken icki Yuucip an iñi Yuucip päk rätkeneeda kä bāgälgä ke ñiik ke dāk ke tüürünji. An iken iici Yuucip rätkede päk kä ñigärgä yeeken yun yaanna ti.

¹⁸ An wāāna yun yaanna ñüññenee kä ye, iken ñuukin yun kalan ti, an ike kiini ogo, "Men mooye yoono, iki batta päankiti ñingin ginkalan ogo tiil yooko

baakkono. An ɖigärgä yooko muure anja yüükü, baati gin'a a büccini iŋgi kä ye, a gäyko ke yirkä yooko pääken.

¹⁹ An ikoon bääggodoon tüwon ñomü ti ikoon ke yirkä yooko ina? Kiyjon ke yirkä yooko kä päk an ikoon ke yirkä yooko ikoon wäaton a kiinkä yek Parahuun. An iñjon käwkä nunjo nana tüwdon kä, an yirkä nana wäätcidi a mardī.”

²⁰ An Yuucip ñommañ mä Macir muure kijgene Parahuun. An mä Macir muure yirkä yeeken yääjji woo, kä yaana kañ yaaññee kä iken ti ye, an ñommañ anja yen Parahuun.

²¹ An Yuucip mä Macir nanje a kiinkä muure.

²² An a ñommañ mä dänkä pare ken batta agee kä kiygon a nääjka Parahuun agee kä düccini jiik ke iken an indeeda kä päk yek ñuugula yeenen ye. An ken amgä, ina ken ñommañ yeenen batta yäayge daa kä yaanna.

²³ An Yuucip me kiinne ogo, “Tiñe, ikee ke ñommañ yeenic ikee kijgene Parahuun, an käwkä yaakki koowe ije piide yirkä giti.

²⁴ An naana päk erre ye, i Parahuun iñe kä keelok duuc ti, an nan ken dooce a käwkä an a ammani yek duuggic ke mä äntükeni yeekic ke merkälen yeekic.”

²⁵ An iken jaajjin ogo, “Üññü yoono manji, an men mooye, dalä ikoon kañon ñerrä iki ti, an ikoon bi wäaton agon kiinkä yek Parahuun.”

²⁶ An nanji Yuucip a jiik doocin ñommañ mä Macir ji, ogo keelok duuc ti yen errä ogo yen Parahuun, an jiik doocin yaakka bilti ke tiññan. An büccidi a ñommañ mä dänkä pare ken batta a wäaton a yen Parahuun.

²⁷ An mä İcärayiil cäygin ñommañ mä Macir ji, baan mä Jiicaan ji. An iken ñommañ anja yeenen, an iken gidgin an ñiirin kä yaac.

²⁸ An Yaagüüp cäaynä ñommañ mä Macir ti yuungu kä caay witken kä ñaṭukel. An yuungu yek Yaagüüp muure yek üññü yeene a 147.

²⁹ An wäana tüwnü Yaagüüp cokulenee ye, i minneni yeene Yuucip bärkene ti, an kiinne ogo, “Kura dalä ika kañä ñerrä iki ti. An iñtü äcci äämi ti an liitkaa ogo ika bi nüütkaada biilin yaana batta düññidi ye ke wonñu. An ika nana jigja ñommañ mä Macir ji.

³⁰ An naana ika baakkänä ye, äbaa woo ñommañ mä Macir ji, an jigja kälkä wäygo ti.”

An luugi Yuucip ogo, “Bi nanä bata yaana kiinnaa kä ye.”

³¹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Liitkaa.” An liitki Yuucip, an Yaagüüp ñünjin iñi bür yeene wic.

48

Yaagüüp Merkä Yuucip Nyüülkede

¹ An äänkalaj ti Yuucip nüütki me ogo, “Wäac yore cäärin woo.” An merkä yeeke yaaka kä yewwe yaakka koowne, Manacca ke İpirayim.

² An Yaagüüp nüütki me ogo, “Minneni yüünü Yuucip däägin.” An Yaagüüp yore riijene ñaalo an cääjjin bür wic.

³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Joon yaana Lüñti ye üükün woo ika ti Lüüc ñommañ mä Kanaan ti, an ika nyüülkana,

⁴ an ika kiinna ogo, “İki bi iñeni merkä kä ñiräk. An kilkä yüükü bi wääti a toñ ñiirken, an ñommañ yaanni bi iñä kilkä yüükü an bi wääti a yeenen ke cüle.”

⁵ “An tiññan merkä yüükü yaaka giññi ñommañ mä Macir ti i batta mor ika äätä iki ti Macir ye, a yeeki, İpirayim ke Manacca bi wääti a yeeki bata Robiın ke Camoon.

6 An merkä yaaka bi ḥocci giidä nätken ti ye ken bi a yүүүкү, an yāḥḥāni yeeken bi kaḡgä kă waan yen İpiraayim ke Manacca.

7 “Wāāna āātä kă Padaan Araam ye Rahiil tüwnü päy jī ḥommañ mă Kanaan ti, an ika anjānā iñi kă yaac, i ikoon aton ti İpiraāt. An jikkä iñi päy jī İpiraāt,” an cāānna İpiraāt battä me ogo Beetlaam.

8 An wāāna Yaagüüp merkä Yuucip yoorreeda kă ye, i ike jaajjin ogo, “A ḡaannä ikki?”

9 An Yuucip wāyen luuḡḡe ogo, “A merkälen oogen yeeki yaaka iñana kă Joon Macir winni ye.”

An Yaagüüp jaajjin ogo, “Äbä ika ti winni dalä nүүүлкү.”

10 An Yaagüüp wanḡe tüḡlīn kă dānkītene, an batta ḡuca yuṭi teṭaḡ. An Yuucip merkälen ickeneeda ti kă cokal an kuunene ti jone ti, an muckene yokin.

11 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ḡuucu ogo iki batta bi yoorjida ḡuca, an Joon tiñḡaḡ ika daljana ke cāānna kaaynā yүүүкү yoorru.”

12 An merkälen äbi woo Yuucip daan wāyen unḡe ti, an ike ḡome teekke iñi ḡommañ jī.

13 An Yuucip iken koowi muuṭuk an İpiraayim kă iñte birrä ti üḡḡjene buḡ aam yen Yaagüüp ti an Manacca kă iñte aam ti an üḡḡjene buḡ birrä yen Yaagüüp ti, an äbene ti kă cokal.

14 An Yaagüüp bugge büülle ḡiti an iñke lajjene woo, an ḡoocce merkälen witken ti, an iñte birrä ḡoocce İpiraayim yaana ḡeeran ye wiñe ti, an iñte aam ḡoocce Manacca yaana a kaygon ye wiñe ti.

15 An Yuucip nүүүлкene an jaajjin ogo,

“Joon yaana baaddi wāygo Abrayiim ke İcaak ye,

a Joon yaana ika kaayna üḡḡü yeeni ti muure ke nīnnā yaanni ti ye.

16 An malak yaana ika maḡḡa kă pillä muure ye, dalä merkälen nүүүлке.

An dale yāntoḡḡi paytä me kă merkälen yaakka ke wāygo Abrayiim ke İcaak, an iken daljānā ḡirä ḡommañ wic kă yaac.”

17 An wāāna Yuucip wāyen yoorreeda iñte birrä äcceeda İpiraayim wiñe ti ye, yoorre yaajan ike ti, an Yuucip wāyen iñte müḡḡe an ṭäkke anḡede yok İpiraayim wiñe ti an ḡooccede Manacca wiñe ti.

18 An Yuucip wāyen kiinne ogo, “Batta anan wāyo, yaanni ken a kaygon yeeni, iñtü birrä ḡoocci wiñe ti.”

19 An wāyen yaakkä an jaajjin ogo, “Näjjä minneni yeeni, ḡäjjä. İke cāānna bi mä yeeke ḡirä an ike cāānna bi yāwan, an määden ḡeerconḡe ken bi yāwan kă ike an kilkä yeeke bi ḡiirä kă yaac an wāāti a ṭoḡ ḡiirken.”

20 An nүүүлкene nīnnā yaanja ti an jaajjin ogo, “Mă İcarayil yāntāḡḡinic bi battä yokin naana iken nүүүлкidi māḡkalaḡ ye, an iken bi jayok ogo, ‘Dalä Joon iki naḡey bata İpiraayim ke Manacca.’ ” An ike İpiraayim ḡoocce Manacca ḡome ti.

21 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ḡaḡḡa tüwü, an Joon bi ke ikee an ikee bi ḡuuke ḡommañ dānkä yurgic ti.

22 An baan yaana iñdä mädḡic ye ti, iki iñdene baan taanḡe mooye yen mä Cakūim kă mädḡic, a yaana ärrä mä Amoor ti kă gaadäl yeeni ke kaay yeeni ye.”

49

Yaagüüp Merkä Yeeke Nüülkede

¹ Añ Yaagüüp merkä yeeke bärkene ti, añ kiinne ogo, “Wüüke ti ika ti, añ ikee nüütke a ñaaka ken bi ñañj ñoñe ikee ti nüünkä yaaka äätidī ye ti.

² “Ääte ti añ tiñe, ikee merkälen yeeki,
tiñe wäac Yaagüüp ti.

³ “Robiin, iki agä kaygon yeeni, añ teynä yeeni
ke iki agä minneni iijini woo yen dürkitiñi,
añ iki agä kültü yen eemdin ke kültü yen teynä.

⁴ İki beelä bata piik tääl wiñe yaaka iijidi ti ye,
añ iki batta bi küülüküül ñuca,
näañka attii kä bür yen wäac ti
añ däälleeda kä yok ye.

⁵ “Camoon ke Laawī a mädin
gaadalli yeeken a yek iirrä teynä.

⁶ Dale ñana ika kaaccädä ti nänṭa dülte yoken ye,
añ dale ñana yori coorcudu ti jiiik yeeken yaaka diikā ye ti.
Kä piinkä yeeken iken nääkin me,
añ iken yätkä ñañe a ñolku kä ñääy.

⁷ Tuummu wäati piinkä yeeken ti kä yaana yejgene yejok ye,
añ piinkä yeeken yejgañ kä yaac,
añ iken bi piirjä woo kaaynä yeeki giñi,
añ iken bi gääjä giñi mä İcärayiil ti.

⁸ “Yahüüja, mädgic iki bi maañgi.
İñtü bi wäati ädäññi yüükü duuggen ti.
Añ merkä yek wäac muure bi dññjidi iñi ñomü ti.

⁹ Yahüüja a geel ñuule yaana ñaññä kä ammä waak'a näge ye.
Añ yore meecce woo añ baati m'ana ike rükü yok ye.

¹⁰ Yätkitiñ batta bi kaaci woo paa ba Yahüüja,
añ kilkä yeeke kamat ken bi mügit
añ toñ ike bi äkäta iñdinni
añ ike bi tiñkätä.

¹¹ Añ tüürünje yeene bi weene kä jaan beel bata lüütkon meen,
erele yeene bi weene kä jaan beel bata lüütkon meen yaana ñerañ ye,
añ buruñgu yeeke bi pure kä määk,*
jibbani yeeke bi pure kä piik yek jaan yaana beel bata lüütkon ye ñulge.

¹² Añ wañge bi tiñañ kä maaññä määkä kä yaac,
añ leke bi bowañ kä maaññä aak.

¹³ “Añ Jabuloon bi cääy tiñal wii mooye jñ,
añ ike bi wäati a nänṭ'a yuutcete iñi kuudgu mäyken ye,
añ tügge bi ñakcidi Cidoon.

¹⁴ “Yacakiir a tüürünj teyconde

* **49:11** *pure kä määk.* Purru kä määk yaanna, a yaana jengä yaakka ñulgen diirene kä yaac baanne ye.

yaana nūin waadgä baliñni ye.

15 An naana nāntā yīiktān yoorre ɲeraŋ,
an ɲommañ ɲeraŋ ye,
i büyke gääŋe iñi dūrdee kă waak pekkă
an bi engä me ñuugal bata kiingon.

16 “Daan bi mă yeeke müge
an iken bi belok bata kurku mă Icārayiil anan.

17 An Daan bi beel bata kaan yaana cāay pāy mooye taan ye,
an a pāāññā yaana cāay pāy taan ye,
a yaana kääjā bagal ɲubduŋgene ti ye,
an taapdo ñimji tarkic.”

18 An Yaagüüp jaajjin ogo,
“Ika kiijä maññä yüünü, ay Piŋo.

19 “Gaat bi irkätä maddonñi,
an bi ñoole an baadde.

20 “Acīir ɲommañ yeene bi giit waak äämkä ñapken.
An ike bi dūccidī waak äämkä yek yātkä.

21 “Naptaali a pāay yaana kälit kă tettä
yaana giit pāykālen ɲerken ye.

22 “Yuucip a jaan yaana giit kă yaac ye,
a jaan yaana giit kă ceere yen piik ye,
kimke muulu kaal wic.

23 An ädāñni yeeke ike irki kă yaacken,
an ike ñiŋi kă cāwgä an ike baaydi kă yaac.

24 An kaay yeene agee kă yīicon,
an bugge biŋaraŋ,
kă teynā Joon yen Yaagüüp yaana Liitit ye,
an kă kaaydo yaana ñañit, a yen mă Icārayiil ye,

25 a Joon yen wāac ken iki yūūkkedey ti,
an a Joon yaana Liitit ye,
ken iki ɲūūlkedey kă ɲūūlkinni yek ñaal yaaka ñaalok pollon ji ye,
ke ɲūūlkinni yek piik yaaka lūrgan iñi ɲommañ ji ye,
ke ɲūūlkinni yek tingä ke kun.

26 ɲūūlkinni yek wāac yāwan käälcidī woo ɲūūlkinni yek pāmka dānken
ke waak ɲerkä yek tüūmoni yaaka ke cūle ye ti.
An dale ɲūūlkinni yaakka muure wāati a Yuucip wiñe ti,
yaana a woydo waadgä mādgen ye.

27 “Benyamīin a bāw yaajgonde yaana meken jiiŋe giiti ye,
kă tiññāñā anñi āmi yāŋgä yaaka nāge ye,
an biigin ti anñi waak'a nāge ye pāage giiti.”

28 Yaakki muure a kurku kă caay witken kă yew yek Icārayiil, an a waak'a
kiinene daa wāyen ye ikki, wāāna ɲūūlkedeeda kă ye, yaŋkalan daa ɲūūlkene
kă ɲūūlkin yaana pājjidi ke ike ye.

Tüwnü Yaagüüp

²⁹ An iken iingene kiinne ogo, “İka bi yori cootu ti dänkä yurgo ti kä birañ. An ika jiga ke waygo tuum yaana yiil yen Aproon ti män Haat ye.

³⁰ A tuum yaana yiil ji Makapeela ji cokulañ ti Mamar ñommañ mä Kanaan ti ye, yaana kiya Abrayiim Aproon män Haat ti, ogo wäato ogo yen jiiñ ye.

³¹ An a nantä yaana jikkene me Abrayiim ke iñe Caarra ye ke nantä yaana jikkene me İcaak ke iñe RiPGA ye. An Leya jiiñ wica.

³² An yiil ke tuum yaana jiñe ti yaanna kiygä me mä Haat ti.”

³³ Wäana Yaagüüp danjee kä iingin merkä yeeke ye, küge nuulene ñaalokbür wic, an ike wääkin woo wääktäj tüwnü an tüwnü, an cooti me ti dänkä yurge ti.

50

Jiiñä yen Yaagüüp

¹ An Yuucip wayen ñingene giti, an weekcin an kunne yok.

² An Yuucip ñuuguloni yeeke iingene ogo wayen tükkii yokin waak pilkä ke ñownä nuñko ñana rotjeko, an tükkii yokin.

³ An ike nääkin nüñkä caykä kä ñan, i tükü yokin kä waak pilkä ke ñownä, an a nüñkä yaaka a ñocin tutene me m'ana a tüwon ye. An mä Macir nüññü nüñkä caykä kä ñatükel.

⁴ An wäana nüñkä nüjädüñ baakkenee kä ye, i Yuucip duunkulen yek Parahuun kiinne ogo, “Naana ika kääñ ñerrä ikee ti ye, i kura jiiñ yaakki icke Parahuun.

⁵ Wäyo ika daljana liittä, an ika kiinna ogo, ‘İka cokulunü tüwnü, an jiga tuum yaana tutkunu doñi ñommañ mä Kanaan ye ti wica.’ An anji dalä ika kura atä wäyo jikä iñi an ika bi duuku.”

⁶ An Parahuun luukcin ogo, “Ee, atä wäac jiga bata yaana daljeney kä liittä kä ye.”

⁷ An Yuucip attä wayen jige. An duunkulen muure yek Parahuun attä iken ke me mäyken muure yek ñommañ mä Macir,

⁸ An cääna ke mä äntüke yek Yuucip muure ke mädgen ke mä äntüke yen wayen. Büccidi a merkälen ke ñiik ke däk yeeken ken dalji iñi pääken baan mä Jiicaan ji.

⁹ An attä kä teebälañji yek bäälgä kääygä ke m'aka taabit bäälgä ye, an a toñ ñiirken.

¹⁰ An wäana däägene ti nantä keennä päk Adaat wii mä Üürdün taanñañja kä ñomuk ye, iken nüjädüñ kä yaac kä nüjädüñ mooye, an iken nüññü nüñkä kä ñatükel kä wayen.

¹¹ An wäana mä Kanaan yuttene nüjädüñ nantä keennä päk Adaat ye, iken jaajjin ogo, “A nüjädüñ mooye mä Macir ti.” Ina ken nantä yaana Üürdün taanñañja kä ñomuk batte daa me ogo Abil Macir yaanna.

¹² An merkä Yaagüüp nanjin bata yaana daa kiinneeda kä ye.

¹³ An gaane koowi an iji ñommañ mä Kanaan ji, an jigi tuum yaana yiil Makapeela ji ye, cokulañ ti Mamar, nantä a kiya Abrayiim Aproon yen mä Haat ti ye, ogo nantä jiiñ.

¹⁴ An wäana Yuucip wayen jikkeeda iñi ye, ike dukcin Macir ke mädgen ke m'aka äatene jiiñ wayen ti ye muure.

Yuucip Mädgen Lüüye Jugin

¹⁵ An wäana Yuucip mädgen wayen yoorene daa kä tüwnee ye, iken jaajjin ogo, “Yuucip ikin bi pütkin giti kä yiñ yaana nanjinin daa ina.”

¹⁶ An iken tuccin jiik Yuucip ti ogo, “Wääc ikoon iingonon i batta mor tüw,

¹⁷ an jaay ogo, ‘Kura mädgic kulku kä nääṅkä yaackä ke yiñ yeenen yaana nängini kä ye.’ An tiññaṅ kura kulkoon kä nääṅkä yaackä yooko, ikoon agon kiinkä Joonṅ yen wääc.” An Yuucip weekcin wääna kiinene daa mädgen anjan ye.

¹⁸ An mädgen muure äätin ti ike ti an ḍiimdin iññi ñome ti, an jaajjin ogo, “Ikoon agon kiinkä yüükü.”

¹⁹ An Yuucip jaajjin iken ti ogo, “Nana ikee booje kä ika. Halla ika cääyā nāntā Joonṅ?

²⁰ Ikee ika nāngana yiñ, an ṭaaki Joonṅ nanṅe a ṇerrā, ogo tüücco ko üññü yen me ḍiirken yaaka a üḍin tiññaṅ yaakki.

²¹ Nana ikee booje, ikee bi tiñje ke merkä yeekic.” An lüüyne juuggin kä jiik ṇerkä yaaka täpcin ti juuggen ti ye.

Tüwnü yen Yuucip

²² An Yuucip mor daa cääy Macir ke mä äntüke yen wäyen. An yuunge anṅa 110.

²³ An ike cääynä ke yuṭe merkä yek İpiraayim ke merkä yeeken. An ike cääynä ke yuṭe merkä yek Makīir minneni Manacca an ken nanṅe a yeeke.

²⁴ An Yuucip mädgen kiinne ogo, “İka cokulunu tüwnü, Joonṅ bi ätä ikee ooke a gütken, an ikee bi koowe baan yaanni ti, an ikee bi ije baan yaana lütkenee Abrayiim ke İcaak ke Yaagüüp ye ti.”

²⁵ An Yuucip mä İcārayiil kiinne ogo ike lütki, an kiinne ogo, “Joonṅ bi ätä ikee ooke a gütken, an äwgi koowe winni an ije.”

²⁶ An Yuucip tüwnü i yuunge a 110. An gaane tükki me yok waak pilkä ke ṇownā nuṅko ṇana rotjeko, an ḍooci me kuun jīṅṅā yeene ji Macir.

Meenka Īñjīl Matta Nüütin Woo Īñjīl yen Matta

Īñjīl yen Matta a meenkani yaaka kā ñan ika ti yaŋkalan, an a Jiik Doocin Kiccāngenē yaaka nüüti üññü yen Yeecüwa Macii ye. An iken yaakka ti yaŋkalan daa battā me ogo, “Īñjīl,” an anan ogo “jiik ñerkā.” An kā tiññā yen wääktāñ lanñā, tüüjgi yaaka kā ñan ye, piṭṭā āal yen Yeecüwa. An iken a Matta, ke Maarkoc, ke Lūka ke Yuhanna.

An m'ana piṭṭā meenka yaanni ye, a Matta yaana a düto yen tiilgā ina, i batta mor kiingā Yeecüwa ogo wuuto ogo baaddo yeene. An ike cāanna ñājjānā me yāntonde yaŋkalan ogo Laawi. An Matta a tüüjgi yaaka kā caay witken kā yew ye ti. An ike piṭṭā meenka yaanni nüüti ogo Yeecüwa ogo Macii, magdo yen wakon kā Joon yaana battene bātoni yek Joon yaaka kā on ye. An Matta meenka yaanni perre kā lemmā Yūnaanni, an ken yeli me yok kā lemmā Mābaan ogo Mābaan ñājjo wakkā yaakki cāanna.

Matta uccin kā pāññā Īñjīl kā giidā yen Yeecüwa Macii ke ĩjjīn ti yen ñuugala yeene. An ñuca Matta pāki kā waak yāwkā ñiirken yaaka nañdi Yeecüwa ye, ogo mābaan ukco giṭi teynā yaana ĩññūda ko Joon ye. An Yeecüwa tiññā rackā an boonjīnni ñootte woo. An Matta cāanna ṭāki ogo mābaan ñājjo nüüññü Yeecüwa. An Yeecüwa nüüttü kā mügdin yen Joon pare. An Matta cāanna piṭṭā kā yaac kā Yātkitīn yen Joon. An Yūhūññi düüci ogo Yeecüwa bi wāato ogo yātkā yeenen yen ñommañ wiñe. An Matta wañe tiice kā yaac erdee kā paydin yen yātkitīn mānbaan kā nüütin woo Yātkitīn Joon ogo yātkitīn yen wääktāñ. An düüññi wiñ yen Matta a tüwnü yen Yeecüwa Macii ke juwin yeene tüwnü ti kā teynā yen Joon.

An yaakki ĩkīn yūükkidīn ti ñājjin Yeecüwa a ñaani. An ñājjin meenka yaanni ji ĩkīn yūükkidīn ti cāyīn kā ñājjin ñommañ wic, an ĩkīn tütkidīn üññü naana ĩkīn tüünin ye. An dale Joon ĩkīn ĩññi ñājjin yaanni! Aamiin!

Yeecüwa Macii Dānkā Yurge

¹ Perrā yaanni a yen Yeecüwa Macii dānkā yurge, a kaaynā Daawüüt ke Abrayyim,

² Abrayyim a Icaak wāyen,

An Icaak a Yaagüüp wāyen,

an Yaagüüp a Yahüüja wāyen ke mādge,

³ an Yahüüja a Paaric wāyen ke Jūra meen a Taamaar,

an Paaric a Hijiroom wāyen,

an Hijiroom a Aaraam wāyen,

⁴ an Aaraam a Amīnadaap wāyen,

an Amīnadaap a Naac wāyen,

an Naac a Caalim wāyen,

⁵ an Caalim a Buwaac wāyen meen a Raahaap,

an Buwaac a Ubeet wāyen meen a Rawüüc,

an Ubeet a Yecce wāyen,

⁶ an Yecce a Yātkā Daawüüt wāyen.

An Daawüüt a Cīlīmaan wāyen kā in Üürīya ti,

⁷ an Ciliimaan a Raabaam wäyen,
 an Raabaam a Abiyya wäyen,
 an Abiyya a Acaap wäyen,
⁸ an Acaap a Yucapaat wäyen,
 an Yucapaat a Yüraam wäyen,
 an Yüraam a Üüjya wäyen,
⁹ an Üüjya a Yütaam wäyen,
 an Yütaam a Ahaac wäyen,
 an Ahaac a Hijakiya wäyen,
¹⁰ an Hijakiya a Manacca wäyen,
 an Manacca a Amüün wäyen,
 an Amüün a Yüüciya wäyen,
¹¹ an Yüüciya a Yüküniya wäyen ke mädgen waan yen näpkitin ti Baabil.

¹² An wääna näpkitin ti Baabil ye,
 Yüküniya a Caaltil wäyen,
 an Caaltil a Jarabaabil wäyen,

¹³ an Jarabaabil a Abiyüüt wäyen,
 an Abiyüüt a İliyakim wäyen,
 an İliyakim a Ajüür wäyen,
¹⁴ an Ajüür a Caadik wäyen,
 an Caadik a Akkim wäyen,
 an Akkim a Aliyüüt wäyen,

¹⁵ an Aliyüüt a İliyaajar wäyen,
 an İliyaajar a Mattaan wäyen,
 an Mattaan a Yaagüüp wäyen,

¹⁶ an Yaagüüp a Yuucip wäyen or Märiyam, yaana gittä Yeecüwa, yaana battä me ogo Macii ye.

¹⁷ An kilkä muure yaaka juwu Abrayiim ti atee ke Daawüüt ti ye kilkä ka caay witken ka nan, an yaaka juwu Daawüüt ti atee ke näpkitin ti Baabil ye kilkä ka caay witken ka nan, an yaaka juwu näpkitin ti Baabil atee ke Macii ti ye kilkä ka caay witken ka nan.

Güda yen Yeecüwa Macii

¹⁸ An giida yen Yeecüwa Macii nanğa donje ka waan yaanni ogo anji. Wääna meen Märiyam wuuke daa Yuucip ye, i mor iken yoken batta coorgu, kañi me cäyge minneni ka Wäaktän Lanğa yen Joon.

¹⁹ An oore Yuucip, ike a män wonnu, an batta täki iccede loon giti an ike jaajjin jone ti ogo daljebu liidid.

²⁰ An wääna ike paydee ka anan ye, i malak yen Piṭo üükün woo ike ti ka läaggä, an ike kiini ogo, “Yuucip, minneni Daawüüt, nana iki booju ka koownu Märiyam ogo iñju, a Wäaktän Lanğa ken ina laaccee ka yaanna.

²¹ An ike bi giit minneni, an bi äkkä yantän ogo Yeecüwa a yaana bi määkee ka woo mä yeeke ka nääken yaacken ye.”

²² An yaakki muure nanğa duuggen dääkit jiik'a jaayi Piṭo ka bāto ye ogo,

²³ “Yoore, tuul yaana küci oon ye, bi laaci
 an bi giit minneni,
 an bi battä me ogo
 İmaanuwel,”

an naana anan ye, i ogo, “Joon ke ikin.”

²⁴ An wāna Yuucip cuuyenee kā nīnkā ti ye, ike nājin bata yaana daa kiinene daa malak yen Piṭo ye, an iije koowne,

²⁵ an yoken batta agene kā coorgin ke iije giide minneni. An ākki Yuucip ogo Yeecūwa.

2

Ukcodoni Ātā Ņomuk

¹ An wāna Yeecūwa giidene daa me Beetlaam baan Yühüdiya ye, a nīnkā Yātkā Īrūdūc ti. An ook yakkalan a nājoni ātā űomuk āātin Oorcalīm,

² an tāāccin ogo, “Wali m’ana a giiton a yātkā yen Yühüünni ye? Kiṭṭā yeene yoorron wāna kāājenee kā űaalok ye an ikoon āātodon ike maanjon.”

³ An wāna yātkā Īrūdūc tiinjee kā anan ye, i ike ṭeenjā, ke mā Oorcalīm muure.

⁴ An ike duunku dānkā ke nūūtoni jiik doocin yek Joon bārkene ti muure an tāāckene ti ogo, “Macii bi giitā me a wa?”

⁵ An luugi me ogo, “A Beetlaam baan Yühüdiya ji, a pergon kā bāto ogo,

⁶ “ ‘An iki, Beetlaam, nommañ yen mā Yühüdiya ti,
iki batta deeqādeet bānkā māyken yek mā Yühüdiya ti,
an iki ti māṅkalan bi ātā a mūḡdo
yaana bi kāāji mā yeeki yek mā Icārayiil ye.’ ”

⁷ An Īrūdūc nājoni bārkene ti kā ātkitīn ukcenee giṭi a tooku ken űūkene woo kiṭṭā.

⁸ An tucce Beetlaam an kiinne ogo, “Ate an minneni maawe ṭetan. An naana kaññe ye, i ika icka jiik, an cāāna ika bi ātā maanā.”

⁹ An wāna tiinjene jiik yātkā ye, i iken āttā kā pāy yeenen. An, kiṭṭā yaana yoori ina űūkin woo an iken wooyi ke yuutee iñi nāntā minneni.

¹⁰ An wāna kiṭṭā yootene daa ye, iken juuggen nāppā kā jon űammā mooye!

¹¹ An iken kaaccā ārāk an minneni yoori ke meen Māriyam, an dūngi iñi an maanji. An iken kūcūmgū yeeken kupki an āācin woo iccin a tiilgā ke dukpilkā ke pandeyni.

¹² An iken koli Joon kā lāāggī ogo űana dukcodo Īrūdūc ti, an iken dukcin baannen kā pāy yanṅalan.

Yūṅṅā Minneni Macir

¹³ An wāna nājoni ḡakkene kā ye, i malak yen Piṭo űūkin woo Yuucip ti kā lāāggī an kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen, an yūṅṅā Macir, an cāāye wīca ke nūūtke kā, winni Īrūdūc minneni maawe, ṭække nāge dok.”

¹⁴ An ike juwin minneni koowne ke meen kā mūillā an yūṅṅe Macir.

¹⁵ An cāygin wīca ke Īrūdūc tüwe. Yaakki dāākit yaaka jaayi Piṭo kā bāto ye ogo, “Ika bāāṭānā woo minneni yeeni Macir ji.”

Nāṅṅā Merkalen

¹⁶ An Īrūdūc, wāna yoorreedā ike malene daa ṅiṅṅin nājoni ye, ike pennā kā yaac an ike tuccin kāāyḡā an merkalen oogen nāṅṅi ḡugin muure, yaaka Beetlaam ye ke bānkā yaaka cokulan ti ye, yaaka yuungen kā yewweni ke iñi ye, kā waan yaana ookke giṭi nājoni ti kā űūkin woo kiṭṭā ye.

¹⁷ An ken dāākit yaaka jaayi bāto Īrmiya ye ogo,

18 “Yääw tiinjin Raama
iwok ke nüüjdün mooye.
An Rahiil week ogo merkä yeeke,
ike yaakkä kä lüüynü jok
ogo iken baawkono.”

Dukcin Naacira

19 An wääna İirüüdüc tüwnee ye, i malak yen Piŕto üükün woo Yuucip ti kä lääggä Macir.

20 An kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen an ate ņommañ yen mä İcarayiil, m'aka ŭaki nääkä minneni ye tüwgän.”

21 An ike juwin an minneni koowne ke meen an attä ņommañ yen mä İcarayiil ti.

22 An wääna Yuucip tiinje ogo Aarkalayüüc mükko yätkitin Yühüdiya nänŭa wäyen İirüüdüc ye, i ike booññu kä dukcin wıca, an koli lääggä, an ike attä baan mä Jalııl.

23 An ike attä an cääynä baan yaana battä me ogo Naacira ye. An a yaaka jaayi baŕoni ye ken ðääkit ðuuggen ogo, “Ike bi battä me ogo män Naacira.”

3

Büüŭto Yaaya Tüti Päy

1 Nıñkä yaacka ti Büüŭto Yaaya äätin nüüti me kä jiik Joon woo teettalan baan mä Yühüdiya ji.

2 An ike me päkkede ogo, “Dage, kä nääñkä yaackä yeekic an ðuuke Joon ti, Yätkitin Pollon jiñe a cokilini.”

3 An a Yaaya ken jaaynene kä baŕo İcaaya ogo,
“Mänkalan yaaw woo teettalan wıca ogo,
‘Päy toote yok yen Piŕto
an dale woti woo.’”

4 An Yaaya a jiik ŭakin yek kälämgä ken enje, an ðekcede ti kä boññan teye ti, an a täängä ke kickä ken a waak äämkä yeeke.

5 An umkutu m'aka cäyok wii mä Üürdün ðone ti ye, ke mä Yühüdiya muure ke mä Oorcaliim.

6 Ike umkutu päkkätä nääñkä yaackä yeeken, an büüle wii mä Üürdün ji.

7 An wääna Yaaya mä Pirriçinnı ke mä Cüddügünnı yoorreeda äätete ike ti kä diräk ogo iken büülü ye, kiinne ogo, “Ikee merkä käggä! A ņaani ken ikee kolle ogo ikee buurcee woo ko piinkä Joon yaaka ääto ye?”

8 Nänje käwkä yaaka nüüti ogo nääñkä yaackä dallee buw an ikee ðuukenee Joon ti ye.

9 An ikee ņana ðuuggic ðooje ogo wäac ogo Abrayiim. Ikee kiine Joon liiti nänji pämkä yaacka ti a merkä yek Abrayiim.

10 An tiññan len a nüüton ti jengä biçingenen ti, an jaan yaana giit ŭulge yejjan ye, tääyanä me woo an yeepänä me maccük.

11 “M'aka nääñkä yaackä yeeken dali buwin an ðuukin näjäk Joon ti ye, ken büülü kä piik. An m'ana bi ätä nänı ti ye, ike ika bora kä teynä, an ika yoku batta päjjädä agä kiington yeene yaana yoku päjjidi ädit waygä yeeke ye. Ike ike bi büüle kä Wäaktän Lanña yen Joon ke maañ.

12 An kuun yeene a inte ti kuujjedee kä woo külkı pak giiti, an taga yeene wiñe bi laate woo, an pak yeeke bi ðulje tuññu ji an külkı bi tuñge maañ yaana batta tüwıt ye.”

Büüllü Yeecüwa

¹³ An wäättana Yeecüwa äatin kä ðone ätä Jaliil ati wii yen mä Üürdün büülgü Yaaya.

¹⁴ An Yaaya yaakī an kiinne ogo, “Ika tākā büülja kā ikī, an ikī ken äätä ika ti ogo?”

¹⁵ An luugi Yeecüwa ogo, “Dalā jiik yaakka wääti anan, nunko näärkā yaaka tākkanā Joon ye, nājene duuggen.” An Yaaya gīmmin.

¹⁶ An Yeecüwa büüttü an kääjin woo piitti. An wina pollon yore kupkene, an Wääktan Joon yootte küüyidi inī ike ti kā biilkā gulküte an koojjin ike ti.

¹⁷ An jiik jāäyin ñaalok pollon ji ogo, “A Minneni yeeni, yaana bilgā ñapeñap joni ye, inni.”

4*Yeecüwa Puuccutu Boonjin*

¹ An Yeecüwa koowi Wääktan Joon inñe woo teettalan ogo püüccī boonjin.

² An büüttü nūnkā caykā kā ñan ānkā giten ke mīlkā giten, an nāāgi kāñ.

³ An boonjin äatin ike ti an ike kiini ogo, “Naana ikī agā Minneni Joon ye, pämkā yaakka kiinā dalā wääti a biiggī.”

⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Batta a gin āāmkā pare ken mänbaan ðooje, a jiik’a jaaygā Joon ye, ken mänbaan ðooje.’ ”

⁵ An koowi boonjin inñe baan lanñā yen mä Oorcaliim ti, an yuutte ālanñā yen Joon lenñe ti ñaalok.

⁶ An kiinne ogo, “Naana ikī agā Minneni Joon ye, ðonü yeepci inñi, a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Malanñi yeeke bi iingee jiik ogo ikī, an ikī bi tūjjida, an ikī bi ðürdida ñaalok inken ti, nunko ñana tojdida ko päām kiyü ti.’ ”

⁷ An luugi Yeecüwa ogo, “Cääna a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Ñana Piṭo Joon yūünü puuccudu.’ ”

⁸ An iji boonjin ñaalok päām bääynā tūtte ti, an nüütkenē waak yek yätkitinnī yek ñommañ wiñe muure ke waak’a yāwan ye.

⁹ An kiinne ogo, “Wakkā yaakka muure bi iñenii kā, naana ika ðunganaa inñi an ika maanñaa ye.”

¹⁰ An luugi Yeecüwa ogo, “Wükcū woo ika ti wiñ yen menkeekeni! A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Piṭo Joon yūünü ken ðüngüdü inñi, an ike pare ken maanñā.’ ”

¹¹ An mañji inñi boonjin, an malanñi äatin ike yүүkki ti.

Ṭijjin ti Nuugula Yeecüwa

¹² An wāāna Yeecüwa tiinñee kā ogo Yaaya mūññi me an üüljinñi me ye, ike ðukcin ñommañ mä Jaliil ti.

¹³ An Naacira daljene inñi, ike attā cääynā Kaparnahuum kā koon mooye taan, ñommañ mä Jaabiloon ke Naptaali ti.

¹⁴ An yaakki ðääkit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo,

¹⁵ “Ñommañ mä Jaabiloon ke Naptaali, koon mooye taan wii mä Üürdün taanñañja, Jaliil yaana cāyene boorgu ye.

¹⁶ M’aka cāyok müllā giti ye,

yuttu bownu mooye.

An m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye,*
bownu diikin iñi iken ti."

¹⁷ Waan yaanja ti Yeecüwa juwin kä pañña ogo, "Dage kä näänkä yaackä yeekic an duuke Joon ti, Yätkitin Pollon jiñe cokilin."

Yeecüwa Bäärä Baaddoni Yaaka Iijidi ti ye

¹⁸ An wäana Yeecüwa äatee kä koon mooye yen mä Jaliil taanñe ti ye, ike yurcin mädin kä yewwe, Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ye ke mäaden Añdaraawuc. An yilpcidi äañ piitti, iken a m'aka müügü yak ye.

¹⁹ An kiinne ogo, "Ääte, bääte ika ti, an ikee bi nüütke müüñgü me bata yaana müüge kä yak ye."

²⁰ An wina äñkä yeeken dalji iñi an bäätcin ike ti.

²¹ An wäana atene kä ye, ike yurcin mädin yakkalan kä yewwe nuca. Yaagüüp män Jabadä ke mäaden Yuhanna, cäyok kuun ji ke wäyen Jabadä, tüti äñkä yeeken. An bärki Yeecüwa.

²² An wina kuun yeenen dalji iñi ke wäyen an bäätcin ike ti.

Yeecüwa Tiiñä Me Dirken

²³ An Yeecüwa attä laaynä Jaliil ji muure, an nüüti daañmallä yen Yühüünñi ji, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitin Pollon jiñe. An tiñi yor carre ke rackitin muure waadgä mäbaan.

²⁴ An njäji me an yäntonde dakkä ke Cüürüya ji muure, an m'aka a rackä ye, äbi me ike ti yaaka cäyge rackitinni a päkkitni ke pillä yoken ti ye, ke yaaka cäygene menkeeken ye, ke yaaka tüwdidi ye, ke yaaka ängen ke buggen a tüwin ye, an teeññe muure.

²⁵ An ñon diirken bäätcin njäñe ti mä Jaliil ke Bänkä Caay, ke Oorcaliim ke Yühüdiya, ke wii mä Üürdün taanñañja.

5

Pañña Pääm Wic

¹ An wäana Yeecüwa yuttee kä ñon diirken ye, ike attä pääm wic, an cääjñin iñi. An baaddoni yeeke äatin ike ti,

² an ike uccin kä pañña an kiinne ogo,

³ "Ñaaynä m'aka a aangä kä wääktäj ye ti,
Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.

⁴ Ñaaynä m'aka nüüji ye ti,
iken bi lüüygü me jugin.

⁵ Ñaaynä m'aka duuggen duukcutu iñi ye ti,
iken bi yäti nommañ wiñe muure.

⁶ Ñaaynä m'aka näkä kääñ ke yeen kä woññu ye ti,
iken bi bur.

⁷ Ñaaynä m'aka ängidi ñing'in ye ti,
iken bi ängänä me ñing'in.

⁸ Ñaaynä m'aka juuggen ladan ye ti,
iken bi Joon yoorgu.

⁹ Ñaaynä m'aka näñi jübbin ye ti,
iken bi battä me ogo merkä yek Joon.

* **4:16** m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye, A m'aka Joon kucu an a yääyin cäyok miillä git'i ye.

10 Ñaaynä m'aka putkunu me giti kä wonnu yeenen ye,
Yätkitän Pollon jiñe a yeenen.

11 Ñaaynä ikee ti naana ikee kirge me, an ikee putkene me giti, an ikee kakkete me witiñ kä yiñ ogo ika ye.

12 Juuggic ñapi kä yaac, nääñka iñdin yeenic yāwconde agee kä pollon ji ye, an cāanna bātoni yaaka ñomgic ti ye putki giti anan.

Äyyä ke Diktāṅ

13 “Ikee age äyyä yek ṇommañ wiñe. An naana äyyä lämme yāāynä ye, bi läpi iñi ogo ṇuca? Batta ṇuca päjjidi ginkalan ti, päjjidi yeepänä me woo an määñjäñä me iñi kä me kügen.

14 “Ikee age diktāṅ yen ṇommañ wiñe. Baan mooye yaana päam wic ye batta liilgä me kä paannä yok.

15 An baati m'ana diko paane an küme wic kä arwal ye. Ike tääkci diko ḍooce nant'a yuddee kä ye, an ääci diktāṅ me ti muure yaaka äräk ye.

16 Cāanna dalä diktāṅ yūñü dikä me ñomgen ti, nunko nääñkä ṇerkä yūükü yoorge daa me an māṇene me Wāac yaana ñaalok pollon ji ye.

Macii Äätin Dääkit Jiik Doocin yek Joon

17 Nana ikee ḍuuce ogo ika äätanoo anḡodoo yokin jiik doocin yek Müuca ke yaaka peri bātoni ye, ika batta anḡadä yokin, ika äätänä dääktä.

18 Ikee kiine a gitken anṇa pollon ke ṇommañ baakke, baati ṇicole ke toṁtoṁ yaana bi käjä woo jiik doocin yek Joon ti ye, ke wakkä muure ḍagene.

19 M'ana jiik iñiniñe kä keelok liiñṇe giti an me nüüñṇe kä päy yeene ye, bi battä me ogo men ḍeerconde Yätkitän Pollon ji ti, an m'ana nääñin kä jiik iñiniñe yek Joon an nüütee ye, bi battä me ogo men mooye Yätkitän Pollon ji ti.

20 Ikee kiine naana nääñkä ṇerkä yeekic batta käälcidi woo yek Piiricciñni ti ke nüütöni jiik doocin yek Joon ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitän Pollon ji ti.

Piinkä

21 “Tiñṇe kiinnene me dānkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Ñana iki nääkä me, an m'ana nääkä men ye päjjidi joocu me.’

22 An ikee kiine m'ana a penon kä määden ke käwen ye, päjjidi joocu me, an m'ana määden kirre ogo, ‘Waanji’ ye päjjidi doocunu me iñi nantä ba' küüllü*.

An m'ana määden kirre ogo, ‘Boon’ ye i päjjidi ati maccük.

23 “An naana iki äccädä iccin tambal daan laññä ji, an iki päjjini määdic ke käwic yañkalan ikee age büültini ye,

24 gin yūñü daljä tambal ñome ti an atä por cuure ke määdic, an wäättan ḍuuku iccin yūñü iñä Joon.

25 “Jiik toode kä biñan ke ciñḡo yūñü yaana iki ijey nantä ba' jooññu ye, nañe i mor ikee ääte päy ji, i mor batta iki ḍaakey ti juco ti, an juco iki iñey tiico,

an tiico iki yeepey gangar ji.

26 İki kiineni a gitken, iki batta bi kääjä woo gangar ji ke gin yūñü yaana buccin ye, icceeda muure.

Balkitän

27 “Ikee tiñṇe jaaye me ogo, ‘Ñana iki nāñdä balkitän.’

28 An ikee kiine, m'ana däämjın iñ ti kä poñ kääcinene ye, i ḍañṇa nāñṇä balkitän jone ti.

* 5:22 ba' küüllü a nant'a ḍuccete me iñi m'aka nääñkä yältä ye.

²⁹ Naana a waŋü birrä ken iki pugey dok kä yiñ ye, i luulu woo aŋ yeepci woo. Neraŋ iñca naana ginü kalaŋ yäay ye, kä yaana gaanü muure yeepene daa me maccük ye.

³⁰ Aŋ naana a iñtü birrä ken iki pugey dok kä yiñ ye, tocci woo aŋ yeepci woo. Neraŋ iñca naana ginü kalaŋ yäay ye, kä yaana gaanü muure atee kä maccük ye.

Äkkin Iiŋ

³¹ “Cäanna jaayi me ogo, ‘M’ana iñe äkkene ye dale pirke meenka yen äkkin.’

³² Aŋ ikee kiine, m’ana iñe äkkene i batta kä balkitün ye, i aŋan icce balkitün giti. Aŋ m’ana kuñnu iñ yaana a äkkin ye, i aŋan näjit balkitün.

Liittäŋ

³³ “Nuca tiñŋe kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana liittäŋŋi yүүүkü liigä giti tääkcä liittäŋŋi yүүүkü daage ke Piṭo.’

³⁴ Aŋ ikee kiine nana ikee liite! Nana kä pollon a nantä ba’ nook yen Joon,

³⁵ Aŋ nana kä ŋommañ a nantä yaana ḍucee kä küige ye, aŋ nana kä Oorcaliim a baan mooye yen yätkä yaana yäwaŋ ye.

³⁶ Aŋ nana iki liitä kä wiñü iki batta liitä näŋä jiikan bownu ke yen üllü.

³⁷ Jiik’a jaayä ye dalä wodaŋ naana daa a ‘Ee,’ ye, i daa a, ‘Ee,’ aŋ naana daa a ‘U’u,’ ye, i daa a ‘U’u,’ aŋ yaaka ŋuccin ti yaakka ti ye, i ätä yiñ ti.

Nana Ikee Wäne

³⁸ “Tiñŋe jaayi me ogo, ‘Waŋ ke waŋ aŋ leñŋä ke leñŋä.’

³⁹ Aŋ ikee kiine, män yiñ nana danḍe kä yiñ. Aŋ m’ana iki paccey taanŋü birrä ti ye, i menen ṭukkeeda kä nuca.

⁴⁰ Aŋ m’ana ṭäki iki ciñey ogo ike iñjey burnu jone ye, i iñjeeda ke burnu mooye cäanna.

⁴¹ Aŋ naana iki iirgi käaygon ogo ike iiccey wuun ko keelok ye, i ate ke ike wuuggu kä yew.

⁴² Aŋ m’ana ŋujin iki ti ye, i iñä. Aŋ m’ana ṭäki kujit müñgä iki ti ye, nana ṭiigä.

Ädäŋ Yүүүнү Bilgä

⁴³ “Tiñŋe jaayi me ogo, ‘M’ana yiire kä ye bilgä aŋ ädäŋ yүүүнү putku ji.’

⁴⁴ Aŋ ikee kiine ogo, ädäŋŋi yeekic bilge, aŋ mäte kä m’aka ikee putkene giti ye,

⁴⁵ nunko bi wäate kä age merkälen yek Wäac yaana ñaalok pollon ji ye. Aŋ äŋ yeene nanŋe kääjidi ogo mä yaackä ke mä ŋerkä, aŋ ñaal yeene tuujede ogo mä wotku ke m’aka batta wodaŋ ye.

⁴⁶ Aŋ naana ikee bille m’aka ikee bilgene ye, a iññä yaana wali ye ken bi kañe? Aŋ yaakka batta a yaaka nanṭä ḍuṭoni yaacken cäanna ika?

⁴⁷ Aŋ naana a mädgic ke käwgic päaken ken ŋiibde ye, wali nääŋkä yeekic yaaka nanḍe buṭe kä me ye? Aŋ yaakka batta a yaaka nanṭä waanjiñ cäanna ika?

⁴⁸ Ikee dale age küümün bata Wäac yaana ñaalok pollon ji, agee kä küumon kä ye.

1 “Wangic tiice ɲana ɲerrä yeenic naɲde me ñomgen ti, ogo yoorji me. Naana ikee nääɲe aɲan ye, ikee batta bi cäygene kä iɲdin Wääc yaana ñaalok pollon ji ye ti.

2 Aɲ naana iki iɲdä m'aka täki ye, ɲana nüddü kä yääw gülteteni me ñomgen ti bata yaana naɲtä lääñoni daanmallä yen Yühüüñni ti, ke pääygä giti ogo iken maanji me yokin ye. Ikee kiine a gitken, a iɲñä yeenen dune ina.

3 Naana iki iɲdä aangon ye, iɲtū aam ɲana bääggädä ɲäjjä gin'a naɲtä iɲtū birra ye,

4 nuɲko iccin yüünü wäatee kä a paangon yok, aɲ Wääc yaana yuɲit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iɲey.

Mallä

5 “Aɲ naana ikee mäte ye, ɲana ikee beele bata lääñoni. Iken billä mäti i yudok ñaalok daanmallä yen Yühüüñni ti, ke yoggonni yek pääygä ti ogo iken yoorji me. Ikee kiine a gitken, a iɲdin yeenen dune ina.

6 Naana iki mäta ye kaacci äräk baannü aɲ äntüke üüljü, aɲ mäta Wääc yaana batta yoottu me ye ti. Aɲ Wääc yaana yuɲit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iɲey.

7 “Aɲ naana ikee mäte ye, jiik'a a waanji ye ɲana ɲoccede giti bata waanjiñi. Iken düüci ogo iken bi tüngü Joon ko jiik diirken yeeken yaakka.

8 ɲana ikee beeljede bata iken, Wääc ɲäjjä waak'a täkke ye, i batta mor taaje.

9 “Mäte bata mallä yaanni ogo, Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, dalä Yäntondü wääti a lanña.

10 Aɲ Yätkitin yüünü dalä dägä, aɲ täktäɲ yüünü dalä wääti ɲommañ wic bata yaana daa ñaalok pollon ji ye.

11 Iɲjon biggi yooko yek aɲ yaanni jiñe.

12 Kulkoon duuggen nääɲkä yaackä yooko bata yaana daa kulkodon kä m'aka ikoon naɲkoton nääɲkä yaackä ye.

13 ɲana ikoon üünjodoon puuccinni giti, tääkcä määgoon woo yiñ giti.

14 “Aɲ naana me kulkudu kä nääɲkä yaackä yaaka naɲkiti ye, Wääc yaana ñaalok pollon ji ye, iki bi kulkey cääna.

15 Aɲ naana me batta kulkudu kä nääɲkä yaackä yeeken ye, Wääc iki batta bi kulkey kä nääɲkä yaackä yüükü.

Büültün

16 “Aɲ naana ikee büüte ye, ɲana ñomgic ñirde bata lääñoni, iken ñomgen ääkkätä, nüütütü me ogo iken büüto. Ikee kiine a gitken, a iɲdin yeenen dune ina.

17 Aɲ naana iki büütü ye, jiikü püüjgü aɲ wangü püüjjü woo,

18 nuɲko büültün yüünü ɲana yootte daa me, dalä a Wääc yaana batta yoottu me yok ye ken yuɲit. Aɲ Wääc yaana yuɲit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iɲey.

Büültün Waak ɲerkä Pollon Ji

19 “ɲana ikee büüke waak ɲerkä duckede duuggic ɲommañ wic nantä yaana cüülge daa giti diidini ke duy ye, ke nantä yaana liikä giti kaɲoni kaɲene kä ye.

20 Tääkke büüke waak ɲerkä ducke duuggic ñaalok pollon ji, nantä yaana diidini ke duy batta cüütü giti ye, ke nantä yaana batta liikä giti kaɲoni kaɲene kä ye.

21 Nāntā yaana ɖuce kā waak ŋerkā yeekic ye, i juuggic daa a wica cääna.

22 “Waŋ a diko yen yor. Naana waŋgü ŋeraŋ ye, i yorü muure a küümon kā diktāŋ.

23 Aŋ naana waŋgü yejaŋ ye, i yorü a küümon kā müllä. Aŋ naana diktāŋ yaana iki ti yaanna a müllä ye, i müllä yaanna bi yāwaŋ kā yaac!

24 “Baati m'ana wääti a ŋuugulo yen me mäyken kā yew ye, naana ye, i yaŋkalaŋ bi putke ji aŋ yaŋkalaŋ bi bilge, aŋ naana ye, i yaŋkalaŋ bi tiingede aŋ yaŋkalaŋ bi gääle giti. Ikee batta liite age ŋuuguloni yek Joon ke tiil.

Ikee ŋana Payde Jiik Gĩkic

25 “Ikee kiine a gĩtken ŋana ikee payde jiik gĩkic ünnü yeenic ti ogo, ŋaaka ken bi amje, aŋ ŋaaka ken bi maadje aŋ cääna yokic ti ogo ŋaaka ken bi enjdee. Ünnü batta büti witkin gin äämkä, aŋ gaan batta büti witkin buruŋgu?

26 Yoore por ɖiirgä pollon jiŋe iken batta pĩti aŋ batta iiti, aŋ batta kuutit yokin tuucku giti, aŋ Wääc yaana ŋaalok pollon ji ye ken äämi iken. Aŋ ikee batta büta kääte kā yaac kā iken?

27 A ŋaani ken ikee ti kā paydin jiik jiŋe yoku liiti nüccĩ ti wuun kā keelok ünnü yeene ti?

28 “Aŋ ikee päje jiik gĩkic ogo buruŋgu ina? Yoore deykā yaaka yül woo ye iken batta ŋuugal aŋ batta wiñi untalli.

29 Aŋ ikee kiine yätkä Ciliimaan cekkitin yeene ti muure batta a enjini bata iken.

30 Aŋ naana Joon deykā yaaka yül woo yaakka iinkede ye, yaaka a winni tiññaŋ aŋ tiññak yibjäna me maccük ye, ike batta bi kääti kā iñkin ikee? Aŋ ikee luggin yeenic deeraŋ ina?

31 “ŋana ikee payde jiik gĩkic aŋ ikee jaaye ogo, ‘A ŋaaka ken bi amĩn?’ aŋ ‘A ŋaaka ken bi maatin?’ aŋ ‘A ŋaaka ken bi enjtin?’

32 A wääkeni ken kälit waak yaakka ŋatin muure, aŋ Wääc yaana ŋaalok pollon ji ye, ŋajjä ogo ikee takce waak yaakka muure.

33 Por iijje kälde Yätkitin yen Joon ke wonnu yeene, aŋ waak yaakka muure bi nuckene kā me ti.

34 “Aŋ aŋan ikee ŋana payde jiik gĩkic ogo tiññak, tiññak daa payit ɖone. Äŋkä gĩtken muure yaŋkalaŋ daa kā yiñ yeene yaana ike päaccätä ye.

7

Jooññu me

1 “ŋana me jooje, nuŋko ŋana kände kā jooññu.

2 Kā waan yaana juce kā me ye ken daa bi jooce kā me aŋ kā pääynä yaana pääje kā me ye ken daa bi pääjene kā me.

3 “İki däämä luum yaana määdic ke kăwic waŋe ti ye, aŋ jaan mooye yaana waŋü ti yaanna batta daamä ina?

4 Aŋ määdic kiindä ogo, ‘Dalä luum yaana waŋü ti yaanna äbä woo,’ i jaan mooye a waŋü ti aŋan ogo?

5 İki lääño, paraŋ jaan mooye äbä woo waŋü ti nuŋko däämii teŋaŋ, aŋ nuŋko luum määdic äbee daa woo waŋe ti ye.

6 “Wakkä latkä ŋana iñde gukku, aŋ ŋana waak yeekic yaaka tiilcidi ye yipgede kutuŋgu. Naana yibgene daa ye, bi määrijänä iñi kā kiiŋen, aŋ bi ɖuku ikee näke.

Ŋuje Aŋ Bi İñgi Me

7 “N̄ujje, an̄ ikee bi iñge me. Määje, an̄ ikee bi kãñe. T̄ume, an̄ äntũke bi kupkene kã me.

8 M'ana tããcĩ ye, bi iñgã me. An̄ m'ana määjĩ ye, bi kãñĩ. An̄ m'ana tũmĩ ye äntũke bi kupkene daa me.

9 “A ñaani ken naana minneni yeene tããccĩ ogo bin̄jan ye, i iñe pããm?

10 An̄ naana tããccĩ ogo yakcan ye, i iñe kaan̄?

11 An̄ ikee mã yaackã, äccin wakkã ñerkã merkã yeekic ti ñajje, an̄ Wãac yaana ñaalok pollon̄ jĩ ye, bi äccidĩ ogoo bũta waak ñerkã m'aka tããccĩ ike ti ye!

12 Me nãngede nããnkã yaaka tãkke ogo nãngede daa ko me ye, an̄ yaakki a jiik ðocin yek Müüca ke meen̄ka bãtoni.

Pãy Dũwconde ke Gãäbconde

13 “Kaace kã äntũke dũwconde. Äntũke yaana atĩ dũũmtin ti ye, gãäban̄ an̄ pãy yeene wããne paṭalan̄, an̄ kaaccete kã me ðiirken.

14 An̄ äntũke yaana atĩ üññũ ti ye, dũiwan̄ an̄ pãy yeene wããne pegan̄, an̄ a me ðeewken ken kãñit.

Jaan ke Tũlge

15 Wan̄gic tũice kã bãtoni yaaka a yelon̄ji ye. Iken äatã kã biilkã kãbãlgã an̄ kũlok a bãwni yaaka uudu ye.

16 An̄ bi ñije kã nããnken. Yoku jaan yaana beel bata lüütkon ye urgu me kũügũ ti, ke ñoommu yoku urgu me tiim ti?

17 An̄ jaan ñerconde daa giit tũlge ñerken an̄ jaan yaajgonde daa giit tũlge yaacken.

18 Jaan ñerconde batta giit tũlge yaacken, an̄ jaan yaajgonde batta giit tũlge ñerken.

19 Jaan yaana batta giit tũlge ñerken ye tãäyãnä me iñĩ an̄ yeepãnä me maccũk

20 An̄ bata yaana jengã ñijde daa kã tũlgen ye, cããna bãtoni yaaka a yelon̄ji ye bi ñijde kã nããnken.

Ikee Kuje

21 “Batta a me muure yaaka ika bäärga ogo, ‘Pĩto, Pĩto,’ ye, ken bi kaacĩ ti Yãtkĩñ Pollon̄ jĩ ti. A m'aka nããnjã kã ṭãktãñ Wãyo yaana pollon̄ jĩ ye ken bi kaacĩ ti pãaken.

22 An̄ niñnã yaanja ti me ðiirken ika bi kiĩnta ogo, ‘Pĩto, Pĩto, ikoon batta bãṭton̄ kã yãntonḍũ an̄ ikoon batta ñuutṭon̄ men̄keekeni kã yãntonḍũ, an̄ ikoon batta nan̄jon̄ wakkã yãwkã ðiirken kã yãntonḍũ?’

23 An̄ bi kiĩnã ogo, ‘Ikee kuje ogo wec. An̄ge yokic ika ti ikee yaaka liige gĩti jiik ðocin ye.’

Än Yüünũ Koru Nãñṭã Karkar

24 “An̄ m'ana tiĩñjã jiik yeeki yaakki, an̄ ñuugulene kã ye, bi beeljĩ bata ñajjo yaana an̄ yeene korre karkar gĩti ye.

25 An̄ ñaal mãadin̄ an̄ tãäl äätin̄ an̄ jommu küütin̄ an̄ an̄ olle an̄ batta a ḍimminĩ a yaana agee kã koṭon̄ kã karkar wic ye.

26 An̄ m'ana tiĩñjã jiik yeeki yaakki an̄ batta agee kã ñüügĩlinĩ kã ye, bi beeljĩ bata oon amgonde yaana an̄ yeene korre ṭĩñal̄ gĩti ye.

27 An̄ ñaal mãadin̄ an̄ tãäl äätin̄ an̄ jommu küütin̄ an̄ an̄ olle an̄ ḍimmin̄ iñĩ an̄ ḍimminene yãwan̄.”

28 An̄ wããna Yeecũwa ḍan̄ñee kã jiik ye, ṭon̄ witken ḍiiktin̄ kã nüüññũ yeene.

²⁹ Nääŋka ike nüütee kä bata m'ana cääyge mügdin ye, an batta bata nüütoni jiik doocin yek Joon yeeken.

8

Yeecüwa Tüñi Men Näkä Jaan

¹ An wääna Yeecüwa kääjenee kä iñi pääm wic ye, i ɬon diirken bäätcin ike ti.

² An oon yaŋkalan äätin ike ti näkä jaan, an dūŋjīn iñi ñome ti, an kiinne ogo, “Mügdo, naana iki gīmmädä ye, laatca yokin woo.”

³ An Yeecüwa inte lajjene an tamme yok an jaajjin ogo, “Ika gīmmädä. Latci woo!” An kä deeran anŋi yore lattä woo kä jaan.

⁴ An kiini Yeecüwa ogo, “Yooru, maŋkalan ŋana nüütükdü, atä an yorü nüütü män daan an äccä gin'a iini Müüca ye, dalä wääti a ŋajjin iken ti ogo iki latteey woo.”

Luggin yen Duuŋgon Kääygä

⁵ An wääna Yeecüwa kaaccee ti Kaparnahuum ye, i duuŋgon kääygä yen mä Ruumaan yaŋkalan äätin ike ti, an ike ŋuŋgi yok ogo,

⁶ “Mügdo, kiingon yeeni bilti nūn iñi paa bür wic a pūündinī, wääcī kä yaac.”

⁷ An kiini Yeecüwa ogo, “Ika bi äätä an ike teeñä.”

⁸ An luugi kääygon ogo, “Mügdo, batta päjjidī iki kääjä äräk baanni, jaajjä jiik kä winninä an kiingon yeeni bi teñ.

⁹ Ika cääna agä oon iñi mügdin ti, ke kääygälen iñi ika ti, an yaana kiinä ogo, ‘Atä,’ ye, i daa atī, an yaana kiinä ogo, ‘Äätä,’ ye, i daa ätä, an naana kiingon yeeni kiinä ogo, ‘Yaanni nanä,’ ye, i daa nanje.”

¹⁰ Wääna Yeecüwa tiŋŋee kä anan ye, wiñe diiktin an m'aka ike baattä ye, kiine ogo, “Ikee kiini a giken, Ika batta agä kañon mä Icarayiil ti m'ana luggin yeene tālan anŋi ye.

¹¹ Ikee kiine me diirken bi üŋü kä ñomuk ke ŋjäk an cääjji dārŋaŋ äämkä ti ke Abrayiim, ke Icaak an Yaagüüp Yätkitīn Pollon ji ti.

¹² An merkä mä Icarayiil diirken, yaaka yoku Yätkitīn a yeenen ye, bi yibjäna me müllä giti nantä ba' iwok ke ŋeeynä me leken.”

¹³ An Yeecüwa duuŋgon kääygä kiinne ogo, “Atä! An bi nanji doŋe iki ti bata yaana lugginii kä ye.” An waan yaanna ti kiingon yeene teeñä.

Yeecüwa Tüññä Me Diirken

¹⁴ An wääna Yeecüwa dakkee kä ti paa ba' Bütürüc ye, i Bütürüc mareyde kaññe nūn iñi a raac yore ääti.

¹⁵ An tamme iŋkin, an yor äärtäŋene baakkīn an juwin ŋaalok an ike nanŋi gin äämkä.

¹⁶ An biigin yaanja ti ike icki me m'aka cäygene meŋkeekeni ye, an wääktāŋŋi yaacken yaakka ñootte woo kä jiik, an m'aka a rackä ye teeññe muure.

¹⁷ Yaakki däakit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo, “Ike yor carreni yooko koowne an rackitinnī yooko waaññe.”

Baaddin Yeecüwa Pilaŋ

¹⁸ An wääna Yeecüwa ɬon yoorreeda kä ike ti ye, i baaddoni yeeke iññe jiik ogo iken irco woo koon mooye ti taanŋaŋja.

¹⁹ An nüüto yen jiik doocin yek Joon yaŋkalan äätin an ike kiini ogo, “Nüüto, nantä a atii kä ye, i İki baaddeni.”

²⁰ An kiini Yeecüwa ogo, “Wiiwkä cääyge kälken, an diirgä pollon jiñe cääyge kurken, an Minneni Mänbaan batta cääyge nänṭ'a nääkedee kä wiñe ye.”

²¹ An baaddo yeene yanḵalan ike kiini ogo, “Mügdo, dalä por ika atä wäyo jigä, an wäätan ika duuku iki baaddeni.”

²² An kiini Yeecüwa ogo, “Bäätä ika ti, an dalä mä tüwın jiki mä tüwın yeeken.”

Yeecüwa Jommu Wiingä Yuutte iñi

²³ An wääna Yeecüwa kaaccee kä kuun ji ye, i baaddoni yeeke bäätcin ike ti.

²⁴ An kä deeran anji jommuwiingä küütin koon mooye ji, kuun wigde yok a yaana müüñe ye, i Yeecüwa a ooton.

²⁵ An baaddoni attä ike cuuji an kiintä ogo, “Mügdo, makkoon ikoon ḵanḵa müñon!”

²⁶ An iken luugi ogo, “Ikee booje ina? Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye!” An juwin ñaalok an jommuwiingä ke koon mooye gerre, an yuuttu iñi.

²⁷ An baaddoni witken diiktin an tääjä pääken ogo, “A ḵaani inni? Jiike tiñtä jommuwiingä ke koon mooye yaanni!”

Yeecüwa Tiññä Ook kä Yew Cäygene Menkeekeni

²⁸ An wääna Yeecüwa ircenee kä woo baan mä Jadarayin koon mooye taanḵañja ye, päägi ook kä yew käjä woo kälkä witin cäygene menkeekeni. An wica baati m'ana kaajit kä päy yaanja ti ye, iken a mä yääññä.

²⁹ An iken jaajin kä yääw mooye ogo, “İki täkä ikoon nanḵoon ogoo, iki Minneni Joon? İki äätini winni ikoon joojjon, i waan batta mor ḵägä anḵi?”

³⁰ An kutunḵu diirken yakkalan bilti kääji kä cokal iken ti.

³¹ An menkeekeni Yeecüwa malgä yok an kiintä ogo, “Naana ikoon ñoolcodoon woo ye, ñoolcon kutunḵu giti.”

³² An kiini Yeecüwa ogo, “Ate!” An kääjin woo an attä kaaccä kutunḵu giti, an kutunḵu düürjin iñi koon mooye ji, an bügin piitti an müññü.

³³ An m'aka kääji kutunḵu ye buurcin woo, attä baan ji, an me nüütiki kä wakkä yaaka nänḵä ḵuuggen ye muure, ke yaaka nänḵä ḵuuggen m'aka cäygene menkeekeni ye ti.

³⁴ An mä baan mooye muure kääjin woo Yeecüwa ti. An wääna yooorene daa ye, i malgä ogo baannen daljee iñi.

9

Yeecüwa Tiññä M'ana Yore a Tüwon Ye

¹ An ike kaaccä kuun ji ircin woo koon mooye taanḵañja, an äätin baan yeene ji.

² An wina makkalan ike icki men yore a tüwon, nün gaan nünkä ji. An wääna luggin yeenen yooorene daa Yeecüwa ye, m'ana yore a tüwon yaanna kiinni ogo, “Minneni yeeni, jonü tiijgä! Näänkä yaacken yüükü kulḵini me.”

³ An nüüttoni yakkalan yek jiik doocin yek Joon luugin pääken ogo, “Oon yaanni jaay ina anḵi, düüci ogo, ike agje Joon?”

⁴ I daa paydin yeenen näjñänä Yeecüwa, an taaññe ogo, “Ikee payde yiñ juuggic ti ina?”

⁵ A yaana wali ye ken poṭulan jaajjä kä, ‘Näänkä yaackä yüükü a külḵini,’ halla jiik, ‘Juwu ñaalok an atä?’

⁶ An ika täkä ikee näjje ogo Minneni Mänbaan cääygiida ko mügdin ḵommañ wic yen kulḵin näänkä yaackä.” An m'ana yore a tüwon ye kiinne ogo, “Juwu ñaalok an gaan nünkä yünü koowu an atä paa.”

⁷ An ike juwin an attä paa.

⁸ An wääna ɬon yuɬtene ye, iken bojgin an Joon maanji yok yaana ɪccidi mügdin mänbaan ti ye.

Yeecüwa Bäärä Matta

⁹ An wääna Yeecüwa kaajdee kä wica ye, ike yuɬtu men ɲanɲalan battä me ogo Matta cäy nantä ba' düllü tiil, an kiinne ogo, "Bääta ika ti." An juwin an bäätcin ike ti.

¹⁰ An wääna Yeecüwa attene ke Matta paa baanne ammä ti ye, i düɬoni yaacken ke mä yaackä äätin, an cääjjin iñi Yeecüwa ti ke baaddoni yeeke.

¹¹ An wääna Pirriciinni yuɬtene anan ye, iken baaddoni yek Yeecüwa taaji ogo, "Nüüto yeenic ämi ke mä yaackä ke düɬoni tiil ina?"

¹² An wääna Yeecüwa tiinɲee kä anan ye, i ike jaajjin ogo, "M'aka yoken ɲeraɲ ye batta ɬäki tiinö, a m'aka a rackä ye.

¹³ Ate an jiik bätö yaakki ooke giti, 'Ika ɬäkä me ängede ɲingin, batta a iirrä wäämmä yok ika ti.' Ika batta äätänä bäärä mä wotku, a mä yaackä."

Täactäɲ yen Büültɲ

¹⁴ An äänɲalan baaddoni yek Yaaya äätin Yeecüwa ti, an tääccin ogo, "Tkoon ke Pirriciinni büüɬon, an baaddoni yüükü batta büüɬi ina?"

¹⁵ An luugi Yeecüwa ogo, "Yoku wilgä yek or ñäännä nüüji i mor or ñäännä cäyok ke iken anɲi? Nüinkä bi ätä yaana or ñäännä koowge daa me iken ti ye, an wäätan iken bi büüɬi.

¹⁶ "An baati m'ana burɲu kicconde küüpe ti menen daane ti ye, burɲu pülle kicconde bi käjä woo daane ti, an kääle bi täl.

¹⁷ An baati m'ana määk cotku pooke kücam määk daane ji ye. An naana nanɲe ye, i kücam määk daane bi pür, an määk bi puku woo, an kücam määk bi yaac. An määk cotku pookcutu me kücam määk kicconde ji, nuɲko cäyene ɬetan muuɬuk ye."

Yeecüwa ɬiñi Kä Luggin Yen Me

¹⁸ An wääna Yeecüwa jaayee jiik yaakka me ti ye, i yäti ɲanɲalan äätin ike ti, an düɲjin iñi an jaajjin ogo, "ɬuulle yeeni tüwnü tiññaanɲi. An äätä iñtö ɬoocci ike ti dalä cuyu."

¹⁹ An Yeecüwa juwin an attä ke ike an baaddoni yeeke cääna.

²⁰ An iin ɲanɲalan äätin ike ti a nääkini yuungu kä caay witken kä yew i iinä, an äätin kä Yeecüwa ɲäñe ti, an burɲu yeene tüke tamme yok.

²¹ An iin jaajjin jone ti ogo, "Naana cääna a burɲu yeene ken tabä yok ye, i ika bi ɬeñä."

²² An Yeecüwa yore yelle an iin yoorre, an kiine ogo, "ɬuul yeeni jonü tiijgä. Luggin yüünü iki ɬeññey." An wina iin ɬeññä.

²³ An wääna Yeecüwa kaaccee kä äräk ba' yäti, an yuɬtee ɬon lelene an oolene uulgu nüüjdüɲ ye,

²⁴ i ike jaajjin ogo, "Kaace woo üntük, ɬuulle batta a tüwon a ooton." An ike yirkätä me.

²⁵ An wääna ɬon kaaccene üntük ye, i ike kaaccä äräk an ɬuulle müɲɲe kä iñte, an ɬuulle juwin ñaalok.

²⁶ An jiik yaakka piirjin woo baan ji muure.

Yeecüwa ɬiññä Uykuni kä Yew

²⁷ An wääna Yeecüwa kaajdee kä wica ye, i ook yakkalan kä yewwe a uykuni ike baattä, an yawdidi ogo, "Ängoon ɲingin, Minneni Daawüüt!"

²⁸ An wääna ike kaaccee kä äräk ye, uykuni äätin ike ti, an taaññe ogo, “Ikee luggede ogo ika lüüto ko pännä wangin ikee?”

An iken luukcin ogo, “Ee, Mügdo.”

²⁹ An täämme wangin ti, an kiinne ogo, “Dale wääti ikee ti kä luggin yeenic.”

³⁰ An wangin pättä. An koli Yeecüwa kä car ogo, “Mänkalan nana nüütkede kä gin yaanni.”

³¹ An iken tääkcın attä jiik piirji woo baan ji muure.

Yeecüwa Tiiññä Oon Batta Jaay

³² An wääna iken kaaccene kä woo ye, i oon yanjalan äbi me ike ti batta jaay cäygene menkeke.

³³ An wääna Yeecüwa menkeke ñoottee daa kä woo ye, i wäätan oon jääyin woo. An ton witken ñiiktin, an jayok ogo, “Baati gin'a a wääton bata yaanni Icärayiil ji ye.”

³⁴ An Pirricünni tääkcın jayok ogo, “Ike a iñgon kä mügdo yen menkekeni teynä, ina ken ñuutee kä menkekeni yaanna.”

Päk Diräk an İtoni Dewgan

³⁵ An Yeecüwa attä laaynä bänkä mäyken ke bänkälen giti, nüüti daanmallä yen Yühüünni ti, an päki kä Jiik Nerkä yen Yätkitın Pollon, an tiiñi yor carre ke m'aka wääci rackitın ye.

³⁶ An wääna yurcenee kä ton ye, i ängene ngingin kä yaana iken witken agene yäayin an batta kändene yüükkın ti, bata kábälgä yaaka batta cäygene kaaydo ye.

³⁷ An baaddoni yeeke kiinne ogo, “Wakkä püütin yaaka a eegin ye diräk, an itoni ken dewgan.

³⁸ An ñujje Mügdo yen errä wakkä püütin ti, dale tucu itoni errä wakkä püütin.”

10

Yeecüwa Tuccin Woo Tüüjgi kä Caay Witken kä Yew

¹ An Yeecüwa baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, bärkene ti, an iññe mügdin ñuutene menkekeni an tiiñene rackitinni ke yor carrä muure.

² A yäntänji yek tüüjgi yaaka kä caay witken kä yew ye ikki,

İjjidi kä Camaan, yaana battä me ogo Bütürüc ye,

ke määden Andaraawuc,

ke Yaagüüp minneni Jabadi,

ke määden Yuhanna,

³ ke Pilip,

ke Bartalamawuc,

ke Yuungon,

ke Matta yaana a düto ye,

ke Yaagüüp minneni Alpi,

ke Tadawuc,

⁴ ke Camaan yaana näkä maam kä baan yeene ye,

ke Yahüüja Garyüti yaana a aagdo näc yeene ye.

⁵ Yeecüwa tuccin woo tüüjgi caay witken kä yew kä eenjinni yaakki ogo, “Nana ikee ate boorgu ti, an nana ikee kaaccede ti baan mä Caamira yanjalan ji.

⁶ Tääkke ate mä Icärayiil ti kábälgä yäayin yek Joon.

⁷ Ate an bäte ogo, ‘Yätkitın Pollon jiñe cokilin ti.’

⁸ M'aka a rackä ye teeñe, an mä tüwın cuujge tüwnü ti, an mä jaan laade yokın an menjkeekeni ñooŧe woo. Ikee kuññe kâpet an daa ice kâpet.

⁹ “Nana ikee kujde tiilgä kumku tiilgä gälkä yeekic giti, nana tiil mäyken ke licken cääna.

¹⁰ Nana ikee kujde kücümgu wään yeenic ti, ke burungu nana kügde ke waygä ke läcängä, m'ana ñuugal ye päjjidi äämga me.

¹¹ “An baan yaana kääckene ti ye, määje m'ana päjjidi ye. An cääye an yeene ti ke kaace kä woo.

¹² An naana ikee kaacce ti an ti ye, njipce.

¹³ An naana mä an päjjidi ye, dale njibbin yeenic wääti iken ti, an naana mä an batta päjjidi ye, dale njibbin yeenic duku ikee ti.

¹⁴ An m'ana ikee tuuññe yokın kä gimgin an batta a tiinon jiik yeekic ye, i an ke baan yaanna dalje inñ an küigc tenje woo kä tabür an anan nüüti ogo ikee tuuññeda me yokın.

¹⁵ Ikee, kiine a gitken, jooññu mä Caduum ke Amuura bi liigidi kä nünnä jooññu yaana bi jucu baan yaanja ye.

Putkin ji bi Ätä

¹⁶ An ikee tucedde woo bata käbälgä waadgä bäwni, dale witkic bitäran bata käggä, an dale ñuuggic ladan bata gulküteni.

¹⁷ Wangic tüce kä me! Ikee bi müückene yokın tajdoni, an ikee bi ñooŧe kä bäadan daanmallä yen Yühüññi ti.

¹⁸ An ikee bi ice mügdoni ñomgen ti, ke yatkani ñomgen ti, nääñka age kä baaddoni yeeki ye. An yaanna bi wääti a waan yeenic yaana bi päkke kä mügdoni ke m'aka batta a lüggini, kä ika ye.

¹⁹ An naana ikee mügene ye, nana ikee payde jiik gitkic ogo ikee bi jaayje ogo nääka halla jiik bi jaayje ogo. Joon ikee bi inñe jiik wuun yaanja ti.

²⁰ Batta bi a ikee ken bi jaaye, a Wääktän yen Joon yaana a Wääc ye ken bi jaay kä ikee.

²¹ “Men bi määden ääkke njac kä tüwnü, an wäy minneni yeene bi ääkke njac, an merkälen bi juwu migen ke wäygen lapä ñugin an näkä me ñugin.

²² Me muure ikee bi putkene giti nääñka age kä baaddoni yeeki ye. An m'ana yuddin ke düüññi ti ye, bi käññi mäkkin.

²³ An naana ikee putkene me giti baan yanjalan ti ye, lüüde yanjalan ti, ikee kiine a gitken, Minneni Mänbaan bi ätä, i batta mor bänkä mä İcärayiil ñaage kä laaynä muure.

²⁴ “Baati ñujo yaana nüüto yeene käälede inñi ye, an baati kiington yaana men mooye yeene käälede inñi ye.

²⁵ Päjjidi ñujo beelji bata nüüto yeene, an kiington beelji bata men mooye yeene. An naana ika men mooye yen an battä me ogo boonjin ye, i cääna mä paanä yeeke bi bäärgä me kä yäñtänji yaacken.

Nana Ikee Booje

²⁶ “Nana ikee booje kä iken, baati gin'a a kümgon wic an batta a üükini woo ye, an baati gin'a a paangon yok an batta a näjjini ye.

²⁷ Jiik'a nüüde kä müüllä giti ye, i daa jääye woo bownu giti an jiik'a tiinje pääkic ye, i pääge woo nantä küüllü wic.

²⁸ Nana ikee booje kä m'aka nääkä gaan, an batta nääkä yor ye. Tääke booje kä Joon yaana nääkä gaan ke yor muutuk maccük ye.

²⁹ Yerñä yaaka kä yewwe ye, batta yäägä me kä tiilñanle? Baati yanjalan yaana ðimmidi iñi i batta njjānā Joon ye.

³⁰ Cāanna ke jiik witkic a pakin muure.

³¹ Nana ikee booje, ikee kääte kä yaac kä yerñä.

³² “M'ana ika gimgana me ñomgen ti ye, cāanna daa bi gimgä Wāyo yaana ñaaloq pollon ji ye ñome ti.

³³ Anj m'ana ika reeca woo me ñomgen ti ye, cāanna daa bi reecā woo Wāyo yaana ñaaloq pollon ji ye ñome ti.

Batta a Nyūbbin a Gaadal

³⁴ “Nana ikee duuce ogo ika äätonoo ääconoo nyūbbin ñommañ wic. Ika batta äätānā äacādā nyūbbin, a gaadal.

³⁵ Ika äätānā duccudu yiñ waan men ke wāyen,
anj tuulle ke meen,
anj tuulle ke ñinmeen oore.

³⁶ Anj men ädāñji yeeke a mā ān yeene ti.’

³⁷ “M'ana wāyen ke meen bilgene kä yaac ke käälcē woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika, anj m'ana billä minneni yeene ke tuulle yeene kä yaac käälcidi woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁸ Anj m'ana kaakkon yeene batta koowde anj bäätididi ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

³⁹ Anj m'ana üññü yeene kaññe ye, i bi yäāye, anj m'ana üññü yeene yäāyne ogo Ika ye, i bi kaññe.

Iññä

⁴⁰ “M'ana ikee gimgene ye, i ika gimgana, anj m'ana ika gimgana ye, i M'ana ika tuujana ye gimgene.

⁴¹ Anj m'ana bāto gimgene ogo bāto yen Joon ye, i bi kääñi iññä yeene bata bāto, anj m'ana mǎn wonñu gimgene ogo wodowot ye, bi kääñi iññä yeene bata mǎn wonñu.

⁴² Anj m'ana minneni deerconde iññe piik lüykü kä ðonñule ogo baaddo yeeni ye, ikee kiine a gütken iññä yeene batta bi yäāy.”

11

Yeecüwa ke Büüto Yaaya

¹ Anj wāāna Yeecüwa ðañnee kä nüüññü baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, i ike attā wīca nüüti anj päki bānkā mǎyken yek mā Jalil giti.

² Anj wāāna Yaaya tiññee kä gangar ji kä ñuugilin Macii ye, i ike tuccin baaddoni yeeke.

³ Anj Yeecüwa taajji ogo, “İki agā Macii yaana keejjodon ye, halla ikoon kiijjon mǎñkalan ñuca?”

⁴ Anj iken luugi Yeecüwa ogo, “Ate anj Yaaya nüütke kä waak'a tiññe anj yoorre ye,

⁵ uykuni yuttu anj puudgu jujjin woo, anj mā jaan lattā woo anj minkāni tiññā, anj mā tüwin juwin ñaaloq tüwnü ti, anj aangī päkki me Jiik Nerkä.

⁶ Anj ñaaynā m'ana batta ðükciidi njājk ogo Ika ye.”

⁷ An wääna baaddoni yek Yaaya kaaccene kä woo ye, Yeecüwa uccin kä päkkin ɬon jiik ogo Yaaya an kiinde ogo, “Wääna atte kä woo teettalan Yaaya ti ye a ɲaaka ken ɬakke yoodde? A biirun yaaka boku jommu ye?”

⁸ An a ɲaaka ken umgede woo yoodde? A oon yaana enit burunɲu carkä ye? U'u! M'aka enit burunɲu carkä ye a äärgä ti ba' yätkäni.

⁹ An a ɲaaka ken umgede woo yoodde? A bāto? Ee, ikee kiine, ike kääɬi kä bāto.

¹⁰ A ike inni yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye ogo,

‘Ika bi tuccu tuujgon yeeni ñomü ti,
yaana bi tüti päy yüünü ñomü ti ye.’

¹¹ “Ikee kiine a giten, baati m'ana a giiton kä määngä me waadgen ti muure yaana Büüto Yaaya bore kä yawnä ye. A m'ana deeran Yätkitin Pollon ji ye ti, ken Yaaya bore kä yawnä.

¹² An nüinkä Büüto Yaaya ti ke tiññan Yätkitin Pollon jiñe wääci kä pillä, an mä iirrä teynä ircidi ike ti.

¹³ An meenkanı bātonı muure ke jiik doocin yek Müüca bāttä ke Yaaya dääge.

¹⁴ An naana ikee ɬäke gimmede kä yaaka jaayä ye, ike a İliya, yaana jaaynene bātonı ogo bi ääto ye.

¹⁵ An m'ana cäyge gitke ye dale tiñji an ooke giti!

¹⁶ “An kil yaakki bi iirjä ke ɲaaka? Belok bata merkälen yaaka cäyok nāntä ba' weel, an bäärjidi meken ti ye ogo,

¹⁷ ‘Ikee kütken me tüürüül
an ikee batta ɲeele.

An ikee uulgene me uullu nüüjdün
an ikee batta nüüje.’

¹⁸ “An Yaaya äatin batta ämi an batta mätı, an ikee jaaye ogo, ‘Cäygyıda ko meñkeeke.’

¹⁹ An Minnenı Mänbaan äatin ämi an mätı, an ikee jaaye ogo, ‘Amtük ko yaac an ogo maaddomääk,’ an ogo, ‘Muukon dütonı yaacken ke mä yaackä.’ An ɲajjin yaana a jiñe ye üükidi woo kä ñuugula yeene.”

Jooññu Bānkä yaaka Batta a ɬagin ye ti

²⁰ An Yeecüwa bānkä mäyken yaaka nāñnee kä wakkä yāwken ye, gerde kä yaana iken batta agene kä ɬagin kä nāñnkä yaackä yeeken an ɬuukene Joon ti ye.

²¹ An ike jaajjin ogo, “Jooññu ikee ti mä Korajiiin ke mä Beetcaйда! Naana yoku wakkä yāwkä yaaka nāngene kä yaakki, nanɲä a mä yaackä ti Cüür ke Cidoon ye, yoku mä yeeken ɬanɲä kä nāñnkä yaackä yeeken kä on, an iinɬin burunɲu nüüjdün an tükcın ɬaatan witken ti nüüti ääkcın yeenen.

²² An ikee kiine, jooññu yen mä Cüür ke Cidoon bi liikidi kä jooññu yeenic nīinnä jooññu ti.

²³ “An ikee mä Kaparnahuum, ikee bi eemge me pollon ji? U'u! Ikee bi yipjene me nāntä ba' mä tüwin. An wakkä yāwkä yaaka nāngene kä yaakki naana yoku nanɲä a mä yaackä ti Caduum ye, yoku mor bilti cäyok ke nīinnä yaanni ti.

²⁴ An ikee kiine, jooññu Caduum bi liikidi kä jooññu yeenic nīinnä jooññu ti.”

Ääte Ika ti an Ikee bi İñe Yüktän

²⁵ An waan yaanja ti Yeecüwa mälcin ogo, “Wäyo, Mügdo yen pollon ke nommañ, iki maanjeni yok kä yaana waak yaaka paanni yokin najjoni ti ke m'aka a nüütin ye, an nüütkeneeda m'aka belok bata merkälen ye.

²⁶ Ee, Wäyo, a yaaka täkkä ogo wäato ye ikki.

²⁷ “Waak muure inana kä Wäyo inñi ti. An baati m'ana najjä Minneni ye, a Wäy pare, an baati m'ana najjä Wäy ye, a Minneni pare ke m'ana wagi Minneni an nüütkene woo ike ye.

²⁸ “Ääte ika ti, ikee yaaka bänje kä dürdin wakkä pekkä ye, an ikee bi inñe yüktän.

²⁹ Kaakcä yeeni koowe, an najje ika ti, kä yaana ika ðonje agä ðüügini kä inñi ye, an joni lüyeelü ye, an ikee bi käñe yüktän yokic ti.

³⁰ Kaakcä yeeni liikiði an waak'a inñe kä dürde ye poṭulan.”

12

Yeecüwa a Mügdo yen Äñ Jiñe Wäaktän

¹ An waan yaanja ti Yeecüwa attä kaaññä yiil ji Äñ jiñe Wäaktän ti, an baaddoni yeeke näkki käñ an iken uccin kä liñjä päk witken amgä.

² An wäana yoorene daa Piriicünni ye, i Yeecüwa kiini ogo, “Yooru, Baaddoni yüükü nääñä gin'a batta gïmkätä jiik ðoocin Äñ jiñe Wäaktän ti ye.”

³ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin nääñk'a nanje Daawüüt wäana näke daa käñ, ke m'aka ke ike ina?”

⁴ An kaaccä än ji'ba' Joon an ämmä biggi latkä yaaka batta gïmkätä jiik ðoocin ame ike, ke m'aka ke ike ye, a mä dänkä pääken ken ämi.

⁵ Halla ikee batta age päkin jiik ðoocin yek Müüca ti ogo mä dänkä yaaka ñuugolo äñlanñä ji ye, Äñ jiñe Wäaktän däaldii yok an daa ðuuggen ladolat?

⁶ Ikee kiine, mänkalan bilti winni yawan kä äñlanñä yen Joon.

⁷ Jiik Meenka bāto jayok ogo, ‘Ika täkä me ängede ñingin, batta a iirrä wäämmä yok ika ti.’ An naana jiik yaakki ookke giti ogo ñaaka ye, i ikee batta bi juce m'aka ðuuggen ladan ye.

⁸ An Minneni Mänbaan a Mügdo yen Äñ jiñe Wäaktän.”

Yeecüwa Tüñi Äñ Jiñe Wäaktän ti

⁹ An Yeecüwa wica daljene inñi an attä daanmallä yen Yühüünñi ti,

¹⁰ nant'a ike yuttee kä oon yanjalan inñe agee kä tüwon ye. An Yeecüwa taaji Piriicünni ogo, “Jiik ðoocin gïngidi yoku men tüñi Äñ jiñe Wäaktän ti?” An iken täki ogo ike gïmmo ogo ee, nuñko wäattan ciñjida ko.

¹¹ An täacki ti Yeecüwa ogo, “Ikee ti m'ana cäyge kabal an ðimjin käälok Äñ jiñe Wäaktän ti ye, batta yoku müge an äbe woo?”

¹² An ogoo büta mänbaan batta kääti kä yaac kä kabal! Päjjidi jiik ðoocin ti me nanji nääñkä ñerkä Äñ jiñe Wäaktän ti ye.”

¹³ An oon kiini Yeecüwa ogo, “Inñi lajjä woo.” An oon inñe lajjene woo, an ðukcin bata menen.

¹⁴ An Piriicünni kaaccä woo läälä pugin ogo, Yeecüwa bi nägji ðok ogoo.

Ñuugulo Wäägini Woo kä Joon

¹⁵ An Yeecüwa, jiik yaakka ookke giti, an kaaccä woo wica. An me ðirken baätcin ike ti, an teeññe muure.

¹⁶ An kolle ogo ñana nüuto ko ike.

¹⁷ An yaakki däakit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo,

- 18 “A ñuugulo yeeni yaana wanɗa ye inni,
 aŋ ike a m'ana bilgä ñapeñap joni ye.
 Aŋ Wääktän yeeni bi doocu ike ti,
 aŋ ike bi bätì kā iirjin ɗon ti muure.
 19 Aŋ ike batta bi lel aŋ batta bi yaaw,
 aŋ baati m'ana bi tiiŋi yäawe päaygä gitì ye.
 20 Aŋ beellä gääŋon batta bi lige gitì*,
 aŋ ɗenfel yaana käl düüŋ jiinä ye batta cääna üüljede,
 ke ääce iirjin kā yuctuŋ.
 21 Aŋ ɗon muure näkä
 guy yāntonɗe.”

Yeecüwa ke Boonjin

22 Aŋ makkalaŋ ääcin oon a uyku aŋ batta jaay cäygene menkeeke, aŋ ɗeeñi Yeecüwa, aŋ oon jääyin woo aŋ yuŋtu.

23 Aŋ me muure witken ðiiktin, Aŋ iken jaajjin ogo, “Oon yaanni bi a Macii kaayná yätkä Daawüüt yaana keeyin ye inni?”

24 Aŋ wääna Piriicünni tiinɗene kā yaacki ye, i iken jaajjin ogo, “Ike batta liititi ñoollu menkeekeni pare aŋan. A yaana teynä yeene kañdeeda kā boonjin ti, mügdo yen menkeekeni ti ye.”

25 Aŋ paydinni yeeken nāji Yeecüwa aŋ kiinne ogo, “Yätkitän yaana ɗone nüüle gitì ye, i yaac. Aŋ baan mooye ke äntükele yaana ɗone nüüle gitì ye, i batta bi yudit.

26 Aŋ naana wiñ yen menkeekeni ñüülcidi woo wiñ yen menkeekeni menen ye, aŋan ɗone nüüle gitì. Aŋ yätkitän yeene bi yudit ogoo?

27 Aŋ naana ika ñuulcudu woo menkeekeni kā teynä boonjin a gütken ye, i aŋan baadoni yeekic ñüülcidi woo menkeekeni kā ŋaani? Aŋ aŋan iken bi wüütì a gütoni yeekic.

28 Aŋ naana a teynä Wääktän Joon ken ñuutu kā menkeekeni ye, i aŋan Yätkitän Joon äatin ikee ti.

29 Yoku a ŋaani ken liititi kaaci äräk ba' oon yaana teyaŋ bata boonjin ye, aŋ waak yeeke peeje? A naana men teyaŋ kā ike aŋ por ike ðiikā ye, aŋ wäättan nuŋko waak yeeke peejeeda kā ye.

30 M'ana batta ke ika ye, i a ädän yeeni, aŋ m'ana batta düŋon ye, i piirä gitì.

31 Aŋ ikee kiine, nääŋkā yaackä ke aammin yok, bi kulkunu Joon, aŋ m'ana aammä yok Wääktän Lanŋa ye, batta bi kulkunu Joon.

32 Aŋ m'ana jaay jiik yaackä Minneni Mänbaan ti ye, bi kulkunu Joon, aŋ m'ana jaay jiik yaackä Wääktän Lanŋa ti ye batta bi kulkunu Joon, yuungu yaacki ti ke yuungu yaaka äätä ye ti.

Jaan Nājānā Me kā Ţulge

33 Jaan nājānā me kā ŗulge. Naana jaan ŋeraŋ ye, i daa ŗulge ŋeraŋ. Aŋ naana jaan yaajaŋ ye, i daa ŗulge yejgaŋ.

34 Aŋ ikee merkä kaggä! Yoku ikee jaaye jiik ŋerkä ogoo, i ina ikee age mā yaackä yaanna? Aŋ lemmä jaay wakkä yaaka jon agee kā küümgiŋi ye.

35 Män ŋerrä tuññu yeene ŋerconɗe ji ääciɗi woo wakkä ŋerkä, aŋ män yaaññä tuññu yeene yaajgonɗe ji ääciɗi woo yiñ.

36 Ikee kiine, nīnnā joonñu ti māŋkalaŋ daa bi taacä Joon kā jiik'a jaayne a waanji ye.

* 12:20 Beellä gääŋon batta lige gitì, aŋan nüütì ike a men wotconɗe batta liititi tun yen men lige gitì.

³⁷ Kä jiik yүүүkü iiki bi teetci woo, anj kä jiik yүүүkü iiki bi jooci Joonj.”

Gin'a Nüütü Yäwnä yen Yüünic Ye

³⁸ An nüütöni yakkalañ yek jiik doocin yek Joonj ke Pürricünni äätin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, “Nüüto, ikoon täkon yurton gin'a nüütü yäwañ iiki ti ye.”

³⁹ An luugi Yeecüwa ogo, “Kil yaackä ke yaana batta cäyge luggin ye, nüji gin'a nüütü yäwañ ye, an baati gin yäwnä yaana iñtedaa me ye, a gin yäwnä yen Bato Yüünic pare.

⁴⁰ Bata yaana Yüünic näakenee kä äñkä gütken ke würdinni gütken kä däk yakcan mooye ji ye, i cääna daa Minneni Mänbaan bi nääkä äñkä gütken ke würdinni gütken kä däk nommañ ji.

⁴¹ An mä Ninawü bi juwu ñaalok nüünnä jooññu ti ke kil yaakki an bi joocu, an wääna Yüünic päkkee ye, iken ñaññä kä nääñkä yaackä yeeken an ñuukin Joonj ti. An tiññañ m'ana talañ Yüünic ti ye a winni.

⁴² An yätkä iije yen mä iññä bi juwu ñaalok nüünnä jooññu ti kä yiñ kil yaanni ti, an bi jooje, kä yaana ike äätee kä nommañ ñoy, tiñdee kä ñajjin Ciliimaan ye, an tiññañ m'ana talañ Ciliimaan ti ye a winni.

Duukin Wäaktäñ Yaaññä

⁴³ An naana wäaktäñ yaaññä kääjin woo men ti ye, i atü woo teettalañ mäaji yüktäñ. An naana batta a kañon ye,

⁴⁴ i jaajji ogo, ‘Ika dukcu än yeeni yaana äätä kä ina ti.’ An naana ike duukin an än kaññe jiñe elañ an a weecon an a tooton ye,

⁴⁵ i ike dukci an äcä meken kä ñaṭukel yaaka teyañ kä yaac kä ike ye, iken kaaci an cäyok wica. An cäwdä yen men yaanna yaaci iñi kä yaac batta bata wääna kä on ina. An cääna bi wääti kil yaaññä yaanni ti.”

Yeecüwa Meen Ke Mädgén

⁴⁶ Wääna Yeecüwa jaayee kä toñ ti ye, i meen ke mädgén yudok üñtük iken täki jaajjidi ike ti.

⁴⁷ An nüütüki mäñkalañ ogo, “Miic ke mädgic yudok üñtük täki jayok ke iiki.”

⁴⁸ An men luukke ogo, “A ñaani ken a miyo? An a ñaannä ken a mädgo?”

⁴⁹ An iñte nüütte baaddoni yeeke ti, an kiinne ogo, “A miyo ke mädgo ikki.

⁵⁰ An m'aka nääñä täktäñ Wäyo yaana pollonji ye, ken a mädgo ke käwgo ke migo.”

13

Gärrä Yen Püto Yaana Mäpi Käwkä ye

¹ An nüünnä yaanja ti Yeecüwa än daljene iñi an attä cääjjin koon mooye taañ.

² An toñ ñiirken äätin ike ti, an ike taappä kuun ji. An cääjjin iñi an toñ nüññe, i muure a yuutin koon mooye taañ.

³ An pääjgene wakkä ñiirken kä gäärräni, an jaajjin ogo, “Tiñje, püto attä woo mäpi käwkä yeeke.

⁴ An wääna ike mäpee ye, käwkä yakkalañ ñiimdin päy ji, an ñiirgä äätin an ami.

⁵ An käwkä yakkalañ ñiimdin nomgu ñarañ wic. An yүүлin ñaalok kä birañ kä yaana nomgu ejgene ejok ye.

⁶ An wääna äñ kääjenee kä ye, waak garkä aarre an iwnä kä yaana bicäñgenen baawgene kä ti ye.

⁷ An käwkä yakkalañ ñiimdin iñi küügü giti, an küügü yүүлin ñaalok an käwkä mäji pugin.

⁸ An yakkalaŋ ðiimdin ŋommaŋ ñerrä ti, an gidgin käwken, yakkalaŋ ääcin äänken caykä kä caay, an yakkalaŋ ääcin äänken caykä kä ðüügük, an yakkalaŋ caykä kä ðäk.

⁹ An m'ana cääyge gitke ye, dale tiŋŋi an ooke giti."

Ṭäktäŋ yen Gäärräni

¹⁰ An baaddoni äätin an ike taaji ogo, "İki jaayä kä gäärräni ina?

¹¹ An luuŋŋe ogo, "Näjin yen jiik paangin yokin yen Yätkitin Pollon jiŋŋe äckene kä Joon ikee. An batta agee äckini mäkkalaŋ.

¹² An m'aka tiŋit nüünŋü yeeni ye, ukcin giti mooye bi iŋge daa kä Joon, an iken bi cääyge ŋäjin yaana kääti ye. An m'aka batta tiŋit ye, cääna ukcin giti deerconde yaana bilti iken ti ye bi koowgu Joon iken ti.

¹³ Ken ina nüüdü daa kä gäärräni yaanna,

Iken däämi

an batta yüti,

an tiŋit

an batta ookcutu giti.

¹⁴ Yaakki dääkit yaaka bari İcaaya ye ogo,

'Ikee bi tiŋŋe,

an batta bi ooke giti,

an ikee bi dääme,

an batta bi yoodde.

¹⁵ Me yaakki juuggen üöldin,

an gitken batta tiŋit,

an waŋgen miäi,

ken ina waŋgen batta yuŋene yaanna,

an gitken batta tiŋit,

an juuggen batta ükcidi giti,

an iken batta düükidi ika ti,

yaana ŋeeŋä daa kä ye.'

¹⁶ "An ŋaaynä a waŋgic ti, kä yaana waŋgic yuŋene kä ye, ke gitkic ti, kä yaana gitkic tiŋdene kä ye.

¹⁷ Ikee kiine a gitken, bätöni ðiirken ke mä wotku iken täki ogo iken yuŋo waak'a yoorre ye, an batta agene yoorgin, an iken täki ogo iken tiŋŋo waak'a tiŋŋe ye, an batta agene tiŋgin.

Nyüllü Giti Gäärrä

¹⁸ "Tiŋŋe nyüllü giti yen gäärrä kä piito yaana mäpi käwkä ye.

¹⁹ An m'ana tiŋŋä jiik Yätkitin an batta agee kä ookon giti ye, i boonŋin ätä an gin'a a piiton jone ti ye oote woo. Yaakka a käwkä yaaka ðiimdin iŋi päy ji ye.

²⁰ Käwkä yaaka ðiimdin ŋomgu ðaraŋ wic ye, nüüti m'ana tiŋit jiik an koowde kä biran kä jon ŋamme ye.

²¹ An ike batta cääyge biçingä, ike wääci kä deeran, an naana tiŋidın ke putkin ji ätä ogo jiik ye, i kä deeran anŋi ike kooji woo.

²² An käwkä yaaka ðiimdin iŋi küügü giti ye, nüüti m'ana tiŋit jiik ye, an kä miillä cekkitin yen ŋommaŋ wiŋe jiik maace pugin ŋaalok, an ike dalcätä batta ääcidi käwkä.

²³ Kāwkā yaaka dīimdin ḡommañ ḡerrā ti ye, nūūti m'ana tinjit jiik an ookcede giti ye. An a m'ana āācidī kāwkā, an giit, caykā kā caay ke caykā kā dūūguk ke caykā kā dāk ye.

Gäärrä Yek Baaygä

²⁴ An iken nūūtki Yeecūwa gäärrä yaḡkalan, an kiinne ogo, “Yātkitīn yen pollon jiñe beel bata oon yaana māppā kāwkā ḡerkā yiil ji baanne ye,

²⁵ An wāāna me oodene daa ye, i ādāḡ yeene āātin an māpcin baaygä waadgä pāk an attā.

²⁶ An wāāna pāk yūūlene ḡaalok ye, i cāāna daa baaygä ūūkin woo.

²⁷ An ḡuuguloni yek men mooye āātin ike ti, an taaji ogo, ‘Men mooye, batta a kāwkā ḡerkā ken māmmi yiil ji baannū? An baaygä ātā wa?’

²⁸ An luuḡḡe ogo, ‘A ādāḡ ken nāāḡkā yaakka nanḡe.’ An taaji ḡuuguloni yeeke ogo, ‘Īkī tākā ikoon aton an puudon woo?’

²⁹ An ike luukcin ogo, “Ba’ay naana ikee ate puude woo ye, nuḡko pāk yakḡalan putcede ti.

³⁰ Dale yūl nāntā keellā ke nūinnā errā ti, an itoni bi kiinā nūinnā errā ti baaygä ḡiḡānā ergā an dīikā yokin a dūḡḡi, an nāākkānā maañ, an pāk ken dūljūnū tuññu jī.”

Gäärrä Yen Kāwcan Njoommu ke Nimin

³¹ An iken nūūtki Yeecūwa gäärrä yaḡkalan, an kiinne ogo, “Yātkitīn Pollon jiñe beel bata oon yaana kuññu kāwcan jaan beel bata Jallā, an piitte iñi yiil ji baanne ye.”

³² An a kāwcan yaana dēeran meken ti muure ye, ken tääkcīn wāāna yūūlene ḡaalok ye, meken borre yokin muure yaaka yiil ji ye, an wāāttā a jaan mooye, yaana āātete dūḡḡā an nāḡene kurken kimke ti ye.”

³³ An nūūtki Yeecūwa gäärrä yaḡkalan, an kiinne ogo, “Yātkitīn yen pollon jiñe beel bata ḡimin yaaka koowi iḡ kā dēewan an wāccee kā dōn gitke kā dāk yek kakin ke pūūwene muure ye.

Barrā ke Gäärrä

³⁴ An waak yaakka muure kiinnene Yeecūwa toḡ kā gäärrā. Baati gin'a batta agee kā jaaygon kā gäärrā ye.

³⁵ Yaakki dāākit yaaka jaayi Joon kā bāto ye ogo,

“Īka ponji bi kupku kā gāārrāni,

an ika bi nūūtū woo waak'a a paangin yokin kā ḡiḡin ti nanḡā ḡommañ ye ti.”

Nyūüllü Giti Gäärrä Yek Baaygä

³⁶ An ike toḡ daljene iñi, an attā ārāk. An baaddoni yeeke āātin ike ti, an jaajin ogo, “Nyūūlgoon giti gäärrā baaygä yiil jiñe.”

³⁷ An ike luukcin ogo, “M'ana māppā kāwkā ḡerkā yaanna a Minneni Mānbaan.

³⁸ Yiil a ḡommañ wiñe, an kāwkā ḡerkā a mābaan yek Yātkitīn Pollon jiñe. An baaygä a mābaan yek boonjin.

³⁹ Ādāḡ yaana māppā yaanna ken a boonjin. Errā a dūūñin yuungu, an itoni a Malaḡji.

⁴⁰ An bata yaana baaygä dūlge daa me yokin an nāākkene daa me maañ ye, bi beelji bata dūūñin yuungu.

⁴¹ Minneni Mānbaan malaḡji yeeke bi tuce, an iken bi aḡā yokin Yātkitīn yeene ti m'aka lāpi nāāḡkā yaackā ke m'aka liigā giti jiik dōocin ye muure.

⁴² An yibjānā kāl maañ jī, nāntā ba' iwok ke nāntā ba' ḡeeynā me leken.

⁴³ An mā wotku bi dīkci woo bata an Yātkitin yen Wāyen ti. An m'ana cāāyge gitke ye, dale tiŋi an ooke giti.”

Gäärä Yen Waak Nerkä yek Paangin Yokin

⁴⁴ “Yātkitin yen pollon jiŋe beel bata waak nerkä yek paangin yokin yiil ji, yaaka kaŋi oon an kümme wic ye. An kã jone namme ike attã an waak yeeke yääjjene woo muure an kiŋŋee yiil yaanna.

Gäärä Yen Tiilgä

⁴⁵ “An Yātkitin Pollon jiŋe ŋuca beel bata oon yaana määji tiilgä ye.

⁴⁶ An wāna kãŋŋee kã yaana yāwan an päjjidi ye, i ike attã an waak yeeke yääjjene woo muure an kiŋŋee kã tiilŋan yaanna.

Gäärä Yen Ääŋ

⁴⁷ “An Yātkitin Pollon jiŋe ŋuca, beel bata ääŋ yaana yeepe me wii mooye ji, an müügin yak yakkalan daa kã biilken ye.

⁴⁸ An wāna küümme ye, wuui me woo wii taanŋe ti, an me cääjŋin iŋi yak nerkä waki arwalli giti, an yek yaackä yibji woo.

⁴⁹ An a gin'a bi wääti düüŋin yuungu ti ye inni. An malanŋi bi ätä an mā yaackä bi kibbänä woo mā wotku giti

⁵⁰ an yibjänä kãal maaŋ ji. Nantã ba' iwok ke nantã ba' ŋeeynä me leken.

Kicconde ke Daane

⁵¹ An Yeecüwa baaddoni yeeke taaŋŋe ogo, “Wakkä yaakka ookke giti muure?”

An luuki ogo, “Ee.”

⁵² An kiinne ogo, “Nüüto jiik doocin yaana a baaddo yen Yātkitin Pollon jiŋe ye, beel bata man an yaana ääcidi woo waak dänken ke waak kiccänŋenen tuŋŋu yeene ji ye.”

Yeecüwa Tuuji me yok Naacira

⁵³ An wāna Yeecüwa gääräni yaakka daanŋeeda kã ye, ike kaaccä woo wica,

⁵⁴ An ike attã baan yeene ti nüüti daanmallä yen Yühüŋŋi ti, an me witken diiktin. An tääci ogo, “Oon yaanni nãjŋin ke teynä nãŋkã yäwkä yaakki kaŋe wa?”

⁵⁵ Batta a minneni duŋo ina? An batta meen ina battä me ogo Märiyam ina? An mädgen batta a Yaagüü, ke Yuucip, ke Camaan, an Yahüüja?

⁵⁶ An batta a käwgen muure ikki ke iŋiŋ yaakki? An oon yaanni waak yaakka kaŋe wa muure anan?

⁵⁷ An iken ike tuuji yok, an batta agene giŋgiŋi.

An kiini Yeecüwa ogo, “Bäto eemtã me nänkã muure daa a baan yeene ji ke mã an yeeke ti pääken.”

⁵⁸ An ike batta a nanŋon wakkä yäwkä kã ñiräk wica, kã luggin yeenen bāwen ike ti.

14

Tüwnü Büüto Yaaya

¹ An waan yaanja ti Mügdo İirüüdüc tiŋŋä ogo Yeecüwa.

² An ŋuuguloni yeeke kiinne ogo, “A Büüto Yaaya. Ike ken a jüwini ŋaalok tüwnü ti, ina ken wakkä yäwkä ke teynä agee kã iŋte ti yaanna.”

³ An İirüüdüc Yaaya müŋŋe an ñiŋŋe an äcce ganŋar kã jiik İirüdiya, in määden Pilibbi.

⁴ Kã yaana kiinene daa Yaaya ogo, “Batta päjjidi ike koowu.”

⁵ An ike täki ogo nägie dok, an booññu kä mäbaan, kä yaana Yaaya batte daa me ogo, bāto ye.

⁶ An wāana nūinnā giidā yen ĩrūdūc ti ye, i ʈuulle yen ĩrūdīya neeljin me ñomgen ti, an ĩrūdūc ñaappe jok.

⁷ An ike lūttā ogo bi iñje gin'a ñujjee ko ye.

⁸ An ike jaajjin kä yaaka wākkene daa meen ye, ogo, “Būūto Yaaya wiñe āckaa kä winni kä koodal.”

⁹ An yātkā nūūjĭn, kä yaana lūttee kä wilgā yeeke ñomgen ti ye, an ike iinjin ogo ābī me.

¹⁰ An ike tuccin me an Yaaya wiñe iiri me woo gangar jī.

¹¹ An wiñe ābi me kä koodal an iñi me ʈuulle, an āckene meen.

¹² An baaddoni yeeke āatin gaane koowi an jĭgĭ. An iken attā Yeecūwa nūūtkĭ.

Yeecūwa Āāmī ʈoŋ 5,000

¹³ An wāana Yeecūwa tiññee kä anan ye, ike kaaccā woo wīca kä kuun an attā nāntā yaana nūūjee kä woo wīca pare ye. An wāana tiññene daa ʈoŋ ye, iken bāātcin ike ti kĭngen iñi kä bānkā māyken gĭti.

¹⁴ An wāana Yeecūwa kāājenee kä iñi kuun jī ye, i ike yurcin ʈoŋ dīirken, an āngene ŋĭngin an teeññe kä rackĭtenen.

¹⁵ An wāana biigin ti anŋi ye, baaddoni āatin ike ti an jaajjin ogo, “Winni a woo kāpet, an an ūttū, mābaan tucci dalā atī bānkālen gĭti kĭjī wakkā āāmkā yeeken.”

¹⁶ An luugi Yeecūwa ogo, “Iken ŋana yoku atī, iñe ikee gin'a amgā ye.”

¹⁷ An iken jaajjin ogo, “Ikoon cāygonon kä biĭgĭ kä duuc winni an yak kä yewwe kāpet.”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Ābe ika ti winni.”

¹⁹ An ike ʈoŋ kiinne ogo, “Cāāje iñi luum gĭti.” An biĭgĭ yaaka kä duuc ke yak yaaka kä yewwe ye koowne, an dāāmjin ñaalok pollon jī, an māñjin ñaalok. An biĭgĭ liññe gĭti, an iññe baaddoni, an pāāggi mābaan.

²⁰ An iken muure āmmā ke burene an baaddoni āatin ñaalok arwalli kä caay witken kä yew a kūūmin kä biĭgĭ palken yek lūktĭnī yaaka buuccu ye.

²¹ An m'aka āmmā ye bi dākcĭdī 5,000 ook pāāken, i määngā ke merkālen batta a pakin ti.

Yeecūwa Āātā Piik Witin

²² An kä deeran anŋi Yeecūwa baaddoni yeeke kiinne ogo kaaco kuun jī wāāte ŋātin irco woo koon mooye taanŋañja, por ʈoŋ tucce woo.

²³ An wāana Yeecūwa ʈoŋ ākkeneeda ye, ike attā pāām wic pare māti. An wāana nāntā anŋee kä biigin ti ye, i ike a wīca pare.

²⁴ An waan yaanja ti kuun utirin woo koon taanŋe ti, an piik nuuttin an jommu kūūtĭn an kuun wigde yok.

²⁵ An kä tĭññāñānā anŋi Yeecūwa āatin baaddoni yeeke ti, i āātā piik witin.

²⁶ An wāana yootene daa baaddoni āate kä piik witin ye, i iken ʈengin, an yawgin kä liin ogo, “A callī”

²⁷ An kä bīran anŋi iken kiini Yeecūwa ogo, “Juuggic tiijge, a ika. Ŋana ikee booje.”

²⁸ An Būtūrūc luukcin ogo, “Mügdo, naana a iki ye, kiinja dalā ika āātā iki ti piik witin.”

²⁹ An kiini Yeecūwa ogo, “Ee, āātā.”

An Bütürüc kääjin iñi kuun ñac an attä piik witin üñjin Yeecüwa ti.

³⁰ An wääna yurcenee kä jommu mooye ye, i ike booññu, an ñäki müñit, an yaajjin ogo, “Mügdo, magja!”

³¹ An Yeecüwa ñte lajjene kä birañ an müñje. An kiinne ogo, “İki yaana luggin yüünü deeran ye, jüüggü riija ina?”

³² An wääna iken kaaccene kuun ji ye, jommu yuuttu iñi.

³³ An m'aka kuun ji ye ike ñungü iñi an kiini ogo, “A gïtken iki agä Minneni yen Joonj.”

Yeecüwa Tüñi Rackä Dürken

³⁴ An wääna iken ircene kä woo koon mooye ye, i iken äatin nantä yaana battä me ogo Janacareet ye.

³⁵ An wääna mä nantä yaanja ti ike ñijene daa kä ye, i iken tuccin jiik bänkälen yaaka cokulan ti ye muure, an ike äcki me m'aka a rackä ye ogo teeñje.

³⁶ An ñujgi ñingün ogo burñu yeene tüke ken cääna yoku tabji yok. An m'aka täppä yokin ye, i ñeññä muure.

15

Lanña ke Dällä

¹ An Pïrricüñni ke nüütöni jiik ñocin yek Joonj äatin yuñit Yeecüwa ätä Oorcaliim. An taaji ogo,

² “Baaddoni yüükü poñku ñuunju liikä giti ina? Iken ñnken batta looku poñ loonñu ñkä ti.”

³ An luugi Yeecüwa ogo, “An ikee jiik iñinü yek Joonj liige giti ogo poñku yeekic ina?”

⁴ Joonj jaajjin ogo, ‘Wäac ke miic eemdä,’ an, ‘M’ana wäyen ke meen kirre ye, i päjjidi näkä me ñok.’

⁵ An ikee jaaye ogo päjjodo naana men wäyen ke meen kiinje ogo, ‘Buucka, ikee batta yüükkede ti. Äccin yaana yoku iñde kä ye, i iññä Joonj.’

⁶ An iken nüüde ogo wäygen ke migen ñana eemdi. An kä poñku yeekic ikee nääñe bata gin'a jiik Joonj batta cäygene mügdin ye.

⁷ Ikee lääñoni! Tooti İcaaya wääna bättee kä ogo ikee ye, ogo,

⁸ “Me yaakki ika eemta kä lepen,
an juuggen uturan woo ika ti.

⁹ An ika maanja käpet,

an nüññu yeenen a jiik nanjin kä mänbaan bata gin'a a iinin yen Joonj ye.

¹⁰ An wäattan Yeecüwa ñon bärkene ti ike ti an kiinne ogo, “Tiñje an ooke giti.

¹¹ Battä a gin'a kaaccidi pon ji ye ken men dääle, a gin'a kääjidi woo pon ji ye, ken men dääle.”

¹² An baaddoni äatin ike ti an jaajjin ogo, “Ñäjjä ogo Pïrricüñni piñdono wääna tiññene jiik'a jaayni ika?”

¹³ An luugi Yeecüwa ogo, “Gin'a batta a piiton kä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, bi puudunu me woo.

¹⁴ Dale buwin päaken. Iken a uykuni an a woydoni yek uykuni. An naana uyku woyit uyku ye, muutuk bi ñimji käälok.”

¹⁵ An ike kiini Bütürüc ogo, “Gäärrä yaanna nüülgoon kä giti.”

¹⁶ An ike jaajjin ogo, “Ikee cääna batta mor ukce giti ke tiññan?”

17 An ikee batta yuṭe gin'a kaaccidi pon ji ye ati kan ji an kääjidi woo gaan ti?

18 An gin'a kääjidi woo pon ji ye kääjidi woo jon ti, an ken men ḏäale.

19 An jon ji kääjidi woo, paydinni yaacken, nääj, balkitin, düüjin a maam, kallä, yelkitin, ke aammin yok.

20 An a waak'a men ḏäältä ye ikki. An ammä i inkä batta a lookon men batta ḏäale."

Luggin Iiṇ Boorgu

21 An Yeecüwa kääjin woo wica, an attä baan mä Cüür ke Cidoon.

22 An wina, iin boorgu yanalan kääjin woo baan yaanja ti week ogo, "Ängaa ṇiṅgin, ay Mügdo, Minneni Daawüüt, tuulle yeeni cääygene menkeeke, an yuuge yok kä yaac."

23 An batta agee kä luukon kä jiikkalan. An baaddoni yeeke äatin ike ti, an ike ṇuṅgi yok ogo, "Ñoolci woo, ikoon lilgon gitkin."

24 An luugi Yeecüwa ogo, "Ika tuujana Joon käälgä yäayin yek mä Icärayiil ti päaken."

25 An iin äatin an düṇjin iñi ike ti, an jaajjin ogo, "Mügdo, yүүkkaa ti."

26 An luugi Yeecüwa ogo, "Batta päjjidi ammani merkälen koowtu me, an yipkäta me gukku."

27 An iin jaajjin ogo, "Ee, Mügdo, an cääna gukku ämi ammani yaaka ḏiimidi dārāṅgä me mäyken ti ye."

28 An luugi Yeecüwa ogo, "Ay iin, luggin yүүnü teyan! Dalä wääti bata yaana ṭäki kä ye." An kä ḏeeraṇ aṇji tuulle yeene ṭeñña.

Yeecüwa Tüñi Toṇ Ḑiirken

29 An Yeecüwa wica daljene iñi an attä kä koon mooye mä Jaliil taan. An aajjin ṇaalok päam wic an cääjin iñi wica.

30 An toṇ Ḑiirken äatin ike ti, äacin m'aka a puudgu, ke uykuni, ke ṇolku ke m'aka batta jayok ke me Ḑiirken yakkalan yaaka a rackä ye, an ḏooci iñi ṇome ti, an ṭeññe muure.

31 An toṇ witken Ḑiiktin, kä yaana yuuttene m'aka batta jayok an jāayene kä woo ye, ke ṇolku tutcene ye, ke puudgu jujjene kä woo ye, an uykuni pättene ye, i wina iken Joon mä Icärayiil maanji yok.

Yeecüwa Äämi 4,000 Witken woo

32 An Yeecüwa baaddoni yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, "Toṇ yaakki äṅgä ṇiṅgin kä yaana cäynene ke ika nüñkä kä ḏäk i iken batta cäygene kä gin äämkä ye. An ika batta ṭäkä iken tuccudu woo kä kää, nuṅko bägit päyṅgä gitä."

33 An ike luugi baaddoni yeeke ogo, "Iḱin bi käänin ammani wa woo käpet winni yaaka toṇ yaakki bi burene kä ye?"

34 An iken taaji Yeecüwa ogo, "Ikee cääygene kä biḡḡi kä ṇiṭṭä?"

An iken jaajjin ogo, "Kä ṇaṭükel, an yak licken kä ḏeewan."

35 An toṇ kiinne ogo cääjo iñi ṇomgu gitä.

36 An biḡḡi yaaka kä ṇaṭükel ke yak ye, koowne an ṇüülkene, an liiṇṇe gitä, an iññe baaddoni, an iñi baaddoni toṇ.

37 An iken muure ämmä an burru. An iken äatin ṇaalok arwalli kä ṇaṭükel a küümün kä biḡḡi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

38 An m'aka ämmä ye a 4,000 yaaka a ook ye, i merkälen ke määngä batta a pakin ti.

³⁹ An wääna ɬonj tucceeda kä woo ye, i ike taappä kuun ji an attä baan mä Majadaan.

16

Woydoni Nñji Gin Yawnä

¹ An Pirriciinni ke Cüddügüinni äätin Yeecüwa ti, an ike puuci an ñujgi njingın ogo iken nüütüki gin yawnä Pollon ji.

² An ike luukcin ogo, “Naana an lütcidi ye, i ikee jaaye ogo, ‘Jommu bi ɲerɔɲer, kä tɪɲɲä pollon jiñe.’

³ An kä tɪɲɲänänä anɲi, i ikee jaaye ogo, ‘Ñaal bi määdo ko pollon jiñe tɪɲɲe ke üllü curuɲgu.’ Ikee yaacene yokin kä nüüllü giti biilkä pollon, an ikee batta lütle nüüllü giti waak’a üükidi woo waadgä yuungu ti ye.

⁴ Mä yiñ ke kil baale määji gin yawnä, an baati gin yawnä yaana bi iñge daa me ye, a gin yawnä yen Yüünic pare.” An dalji iñi Yeecüwa an ike attä.

Nimin Yek Pirriciinni ke Cüddügüinni

⁵ An wääna baaddoni ircene woo koon mooye taanɲaɲa ye, biiggı wiiti iken batta a ääcini.

⁶ An kiini Yeecüwa ogo, “Dääme an wanɲic tiice kä nimir yek Pirriciinni ke Cüddügüinni.”

⁷ An iken uccin kä jiik päänke ogo, “Ike jaay anɲi näänka batta agin ääcini kä biiggı ye.”

⁸ An ooki giti Yeecüwa, an kiinne ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye, ikee luuge päänke ogo ikee batta cäygeda ko biiggı ina?”

⁹ An batta mor ooke giti? An batta payde wääna äämmä 5,000 kä biiggı kä duuc, an arwalli kä ɲittä yaaka düle ye?

¹⁰ An biiggı kä ɲatükel äämmä 4,000, an arwalli kä ɲittä yaaka buuccu ye?

¹¹ An ikee yonñe ogo kä ookcin giti, i ika batta jaayä ogo biiggı anan? Wanɲic tiice kä nimir Pirriciinni ke Cüddügüinni.”

¹² An wäattan ooki giti baaddoni ogo batta jaayo ogo wanɲen tiicci ko nimir biiggı, ko nüünñü kargit yen Pirriciinni ke Cüddügüinni.

Bütüruc Yeecüwa Nüüdene woo ogo Macii

¹³ An wääna Yeecüwa äatenee kä baan mä Kaacariya Pilibbi ye, i baaddoni yeeke taaññe ogo, “Mabaan jayok ogo Minneni Mänbaan ogo ɲaani?”

¹⁴ An iken jaajjin ogo, “Makkalan jayok ogo Büütö Yaaya, an yakkalan jayok ogo İliya, an yakkalan jayok ogo İrmıya, an yakkalan jayok ogo bätö yanɲalan.”

¹⁵ An taaji Yeecüwa ogo, “An ikee jaaye ogo İka agjo ɲaani?”

¹⁶ An Camaan yaana battä me ogo Bütüruc ina luukcin ogo, “İki agä Macii, Minneni Joon yaana a üdon ye.”

¹⁷ An Yeecüwa ike luugi ogo, “Ñaaynä iki ti, Camaan minneni Yuhanna! Battä a mänbaan ken iki nüütkenne yaakka, a Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁸ An iki kiineni, iki agä Bütüruc, an anan ogo karkar, äntüke yeeni bi badä karkar yaanni ti, an teynäni yek tüwnü ike batta bi lülgä.

¹⁹ An iki bi iñeni kuponi yek Yätkitin Pollon jiñe, an gin'a denɲi ɲommañ wic ye, i bi a dekon ke ñaalok pollon ji, an gin'a gütkini ɲommañ wic ye, i bi a gütkini ke ñaalok pollon ji.”

²⁰ An baaddoni yeeke kolle ogo mənɲalan ɲana nüütüki ogo İke agje Macii.

Yeecüwa Bati Tüwnü yeene ke Juwin yeene

²¹ An waan yaanja ti Yeecüwa uccin kä nüütкін baaddoni yeeke ogo Ike bääkkan daa atce Oorcaliim, an ike bi wääcce wakkä diirken yätini ti, ke duunķu dāņķä ti, ke nüütoni jiik doocin yek Joon ti. An Ike bi nāģi me dok, an nüinnä dāk ti Ike bi juwee ñaalok tüwnü ti.

²² An koowi Bütürüc wüükke woo an gerre, an kiinne ogo, “Yoku ñana iccätā Joon, Mügdo! An yaanna ñana yoku wäätcidi a iķi ti!”

²³ An Bütürüc tukki Yeecüwa ñome an kiinne ogo, “Wükcü woo ika ti, wiñ yen menķeekeni! İķi agā wiññan ika ti, paydinni yüükü batta dooju waak Joon ti, a waak mänbaan ti.”

²⁴ An wäättan Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “M’ana tākī bäätiđi İka ti ye, dale doņe wiire an kaakkon yeene koowe an bātā İka ti.

²⁵ An m’ana ünñü yeene tiije ye, i bi yäāye, an m’ana ünñü yeene yäāyne ogo ika ye, i bi kañe.

²⁶ An a ñaaka ken kañtā men naana wakkä ñommañ wiñe koowne muure an ünñü yeene yäāyne ye? An a ñaaka ken äccätā men duukcedee ünñü yeene?

²⁷ An Minneni Mänbaan bi ätā ke malañji yeeke kä maaññā yen Wāyen, an mājkalāñ daa bi duukke nāāņķā yeeke yaaka naññe ye.

²⁸ İkee kiine a gītken, mākkaļāñ bilti winni batta bi näkkä tüwnü, ke yuṭene Minneni Mänbaan äatee kä yātķitiñ yeene.”

17

Ääkcın

¹ An wāāna nüñķä kä dūügük dakkene ye Yeecüwa Bütürüc koowne ke Yaaguup ke määden Yuhanna, an attene kä päām küüllü wic päāken.

² An ike ääkcın ñomgen ti, an ñome dikcin woo bata āñ, an buruñgu bojjin iñi bata diko.

³ An wica Müüca ke İliya üükın woo iken ti, an jayok ke ike.

⁴ An Bütürüc Yeecüwa kiinne ogo, “Mügdo, ñerañ kä biltinono ti winni. An naana iķi tākā ye, ika bi nāñā dāņķā kä dāk winni, yañkalañ a yüünü, an yañkalañ a yen Müüca, an yañkalañ a yen İliya.”

⁵ An wāāna ike mor jaayee kä ye, i curñu tüüpülgü iken äadi yokın, an jiik kääjin woo curñu giti an jaay ogo, “A Minneni yeeni yaana bilgā ye inana, an joni ñabañ kä Ike, tiñģede.”

⁶ An wāāna baaddoni tiñģene anjan ye, i iken wañgen kümji iñi bojok.

⁷ An Yeecüwa äatin an täämme yokın, an kiinne ogo, “Juwe ñaalok, ñana ikee booje.”

⁸ An wāāna wañgen äarene daa ñaalok ye, i iken batta a yuṭin mājkalañ a Yeecüwa pare.

⁹ An wāāna iken kääcete iñi päām wic ye, i iken koli Yeecüwa ogo, “Mājkalañ ñana nüütķede kä gin’a yoorre yaanni, ke Minneni Mänbaan juwe ñaalok tüwnü ti.”

¹⁰ An taaji baaddoni yeeke ogo, “An nüütoni yek jiik doocin yek Joon jayok ogo İliya ken bi tiijo äatin ina?”

¹¹ An ike luukcin ogo, “İliya äätiđi, an wakkä bi toode muure.

¹² İkee kiine İliya äatin dañña an batta a ñicon kä me, an nañģi gin’a tākķāñā ye. An Minneni Mänbaan cāāñna bi wääci ĩken ti.”

¹³ An wäättan ooki giti baaddoni ogo jaayo ogo Büüṭo Yaaya.

Yeecüwa Tüñi Minneni Cäyģe Menķeeke

¹⁴ An wāāna äatene ti ye, oon yañkalañ äatin ike ti, an dūñģiñ iñi ñome ti.

¹⁵ An jaajjin ogo, “Mügdo, minneni yeeni ängä ñgingin, ike ñiimdidĩ i wääci pillä kä yaac. An ääñkalañ ñiimjĩdĩ maccük ke piitti.

¹⁶ An äckänä baaddoni yüükü, an batta agene liilgon kä ñeeññä.

¹⁷ An Yeecüwa luukcin ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic deeran an age kil yaaññä ye! Ke tooku ika cääya ke ikee? An ke tooku ika wääci ke ikee? Minneni ickakä winni.”

¹⁸ An Yeecüwa menjkeke gerre, an kääjin woo minneni ti, an minneni ñeeññä kä biran.

¹⁹ An baaddoni äatin Yeecüwa ti pääken, an täaccin ogo, “An batta ñoolcodon woo ina?”

²⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “A luggin yeenic ñine. Ikee kiine a gütken naana iki cääygi luggin bata jaan yaana beel bata jallä käwconde, an pääm yaanni kiinä ogo bagä wica ye, i daa bak. An baati gin'a teyan iki ti ye.

Yeecüwa Bāti Tüwnü Yeene Nyu

²² An wääna yoken ñulte daa Jalil ye, i iken kiini Yeecüwa ogo, “Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan,

²³ an bi näkä me ñok, an ike bi juwu ñaalok nñinnä ñäk ti.” An baaddoni yeeke nüüjjin.

Äccin Düllü Yek Änlannä

²⁴ An wääna Yeecüwa ke baaddoni yeeke äatene Kaparnahuum ye, i ñuñoni yek änlannä äatin Bütürüc ti an taaji ogo, “Nüüto yüünü batta äccidi ñüllü yen änlannä?”

²⁵ An ike gïmmiin ogo, “Ee.”

An wääna ike äatenee ti an ji ye, i Yeecüwa iijjin jaajjin ike ti ogo, “İki paydä ogo ñaaka, Camaan? A ñaani ken kujdene kä yatkäni yek ñommañ wiñe ñuugulani ke ñüllüni? A merkä yeeken ti halla a m'aka batta a mä baan ye ti?”

²⁶ An luugi Bütürüc ogo, “A m'aka batta a mä baan ye ti.”

An Yeecüwa ike kiini ogo, “An anan merkä yeeken tetgan.

²⁷ An ikin batta ñäkin iken peentin, atä cääj ji an yiipcä gora an kuju yakcan yaana iijidi ye, naana poñe kupkini ye, i iki bi kääñ tiilñan gällä wanje. Koowu an äckeeda kä, an iñjeeda a yeeni ke yüünü.

18

A Ñaani ken Tälaj Yätkitän Pollon ji ti?

¹ An waan yaanja ti baaddoni äatin Yeecüwa ti an taaji ogo, “A ñaani ken yawan Yätkitän Pollon ji ti?”

² An ike bäätin ti minnenile, an yuutte ñomgen ti.

³ An ike jaajjin ogo, “Ikee kiine a gütken, naana ikee batta beeljede bata merkälen ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitän Pollon ji ti.

⁴ An m'ana ñoñe ñuuge iñi bata minnenile yaanni ye, ken bi a m'ana yawan Yätkitän Pollon ji ye ti.

⁵ An m'ana gïmgin minnenile bata yaanni kä yäñtondi ye, i ika gïmgana.

⁶ An m'ana merkälen licken yaakki yaaka a luggini kä ika ye puge duuggin kä nääñkä yaackä ye, iinca päjjidi men yaanna ñikkänä me ñok päämdeynä mooye an yeepnä me kul wii mooye ji.

⁷ “Jooññu ñommañ wic kä wakkä yaaka nanñtä me a yek yiñ ye! Bääkkan daa päjjidi waak yaakka nañi duuggen, an jooññu m'ana äätete puuccin ye ti!

⁸ An naana a iñtü ke kiyü ken iki pugey ñok kä yiñ ye, iirä woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti üññü ti ke cüle iñtü kä keelok ke kiyü kä keelok,

kä yaana inkü ke kügü muutuk biltene ti, an yeepini me maañ yaana ke cüle ye ti.

⁹ An naana a wanü ken iki pugey dok kä yin ye, luulu woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti ünñu ti wanü kä keelok, kä yaana wanü muutuk biltene ti, an yeepini kä me maañ yaana ke cüle ye ti.

Gäärä yen Kabal Yääyon

¹⁰ “Wanġic tiice teṭan ḡana merkälen licken yaakki waagde. An ikee kiine malañji yeeken pollon ji Wäyo daamgä wanġin kamat pollon ji.

¹² “An ikee payde ogo, ḡaaka? Naana men yanġalañ cäygene käbälgä caykä kä caay, an keelok yääynä meken ti ye, ike batta bi yaaka caykä kä wanäḡen witken kä wanäḡen ye cake inñi pääm wic, an ike atı mäāji yaana a yäāyon ye?

¹³ Ikee kiine a ġitken, naana kaññe ye, ike jone bi ḡapı kä yaac kä yaana kaññeeda kä yaanna, kä yaaka caykä kä wanäḡen witken kä wanäḡen batta a yäāyin ye.

¹⁴ An cääna batta a täktan yen Wäac yaana ḡaalok pollon ji ye, ogo merkälen licken yaakki ti yanġalañ yäāyo.

Naana Määdic ke Käwic Näñgä Yin İki ti ye

¹⁵ “An naana määdic ke käwic näñgä yin iki ti ye, atä an nüütkü yin yeene waan yüünü ke ike pare. An naana iki tiingeney ye, i iki kaññi määdic.

¹⁶ An naana iki batta agä tiingini ye kuju māñkalañ kä keelok ke yew an dukce kä ke iki ḡuca nunjo jiik'a jaayne ye yuute daa, kä biltin ti m'aka a yuṭin kä yew ke ḡäk ye.

¹⁷ An naana ike yaakkä kä tiingin iken ye, i nüütkü äntüke Macii, an naana ike yaakkä cääna kä tiingin äntüke Macii ye, dalä ike wääti iki ti bata waanji ke ḡuṭoni yaacken.

¹⁸ Ikee kiine a ġitken, ġin'a ḡenḡe ḡommañ wic ye, i cääna daa bi a ḡekon pollon ji, an ġin'a ġütken ḡommañ wic ye, i cääna daa bi a ġütkini pollon ji.

¹⁹ “An ikee kiine a ġitken ḡuca, naana mäkkalañ kä yewwe ikee ti ġimmin ḡommañ wic kä ġin'a tääccene ye, i bi nāḡgene daa Wäyo yaana ḡaalok pollon ji ye.

²⁰ An naana mäkkalañ kä yewwe ke ḡäk yoken ḡülü nāñtä keellä kä yāñtonḡi ye, i wica ika agä waadgen ti.”

Gäärä yen Ŋuugulo yaana batta Äñidi Ŋingın ye

²¹ An Bütürüc äatin Yeecüwa ti an taaññe ogo, “Mügdo, naana määdo iññidi ika nāḡgada nāñkä yaackä ye kulku āāñki kä ḡiṭṭä? Äāñki kä ḡaṭükel?”

²² An kiini Yeecüwa ogo, “İki batta kiinneneni ogo āāñke ko ḡaṭükel, a caykä kä ḡaṭükel āāñke kä ḡaṭükel.

²³ “An anji ina ken Yätkitin Pollon jiññe iircete daa me ke yätkä yaana ṭäki ḡuccidi inñi ŋuuguloni yeeke yaaka ike cäāyge mīngä iken ti ye.

²⁴ An wääna iijene cäjin inñi ye, i äcki me men kä keelok yaana a kujon mīngä ike ti ye, 10,000 yek tiil.

²⁵ An batta cäyge ġin'a wānee kä mīngä ye, an yätkä yeene iinjin jiik ogo ike yäāji me woo ke iije ke merkälen yeeke ke wakkä yeeke yaaka bilto ti ye muure ken wāñjeko mīngä.

²⁶ “An ŋuugulo yeene ḡünjin inñi ḡome ti, an ike ḡuġi yok ogo, ‘Yuudu por an waak yüükü bi wāḡenii kä muure.’

²⁷ An ike āñgi ḡingın yätkä yeene an kulkene kä mīngä an äkkene attä.

28 “Anj wääna ñuugulo yaanna kaaccee kä woo ye i pärjin ke muukonde yaana agene kä ñuuguloni ye, a kujon tiil ike ti caykä kä caay, anj müñje maaññe pok anj kiinde ogo, ‘Wängaa müñgä yeeki yaaka agii kä koowgin ika.’

29 “Anj menen yaana agene kä kiinka ye ñünjin iñi anj ike ñujgi yok ogo, ‘Yuudu por anj waak yүүүkü bi wängenii.’

30 Anj ike yaakkä anj koowne anj äññe äcce gangar ke müñgä wanjeeda ko.

31 Anj wääna ñuuguloni yakkalan yuṭṭene gin'a nanṇä ñoñe ye, iken juuggen yejgin kä yaac, anj iken attä yätkä yeenen nüütiki kä wakkä yaaka nanṇä ñuuggen yaakka.

32 Anj bärki yätkä anj kiinne ogo, ‘İki ñuugulo yaajongde iki kulkeneni kä müñgä yүүүkü muure kä yaana ñujganaa kä yok ye.

33 Anj iki müükondü batta ängä nṇṅin bata yaana ängeneni nṇṅin ye?”

34 Anj yätkä pennä kä yaac, anj müökkene ñujoni ogo ñooyji, ke müñgä wanjeeda ko muure.

35 “Anj cääna Wäyo yaana pollon ji ye, ikee bi nanḁe kä nääñkä keelkä anjan naana m'ana määden ke käwen batta kulkeḁe jone ti ye.

19

Dey ke Äkkin

1 Anj wääna Yeecüwa ñanṇee kä jiik yaakki ye, ike Jalil daljene iñi, anj attä baan mä Yühüdiya ti kä ñomuk wii mä Üürdün ti.

2 Anj toñ ñiirke bäätcin ike ti anj ṭeeññe wica.

3 Anj Piriiciinni yakkalan äätin ike ti, anj ike puuci taaji ogo, “Yoku päjjidi oon iñe äkke kä jiik'a bilti ye?”

4 “Anj luugi Yeecüwa ogo, “İkee batta age päkin Meenḁa jiik Joon ji ogo Nājo iijjin ti, iken nanṇii ogo oon ke iij?”

5 Anj ike jaajjin ogo, ‘İna ken oon wäyen ke meen daleeda buwin anj yore cooṭeḁa ti iñe ti, anj wäätene agene gaan keellä yaanna.

6 Anj iken batta ṇuca a yew anṇa men keelok, anj gin'a coori yok Joon ye dale ṇana piirgä giti mānbaan.”

7 Anj taaji ogo, “Anj Müüca iccin jiik ogo men iñe iñje meenḁa äkkin anj äkke ina?”

8 Anj kiini Yeecüwa ogo, “A juuggic teynen ken ina tiṇgene kä Müüca ogo mäāngic ñalje buw yaanna, anj wääna iijjin ti ye batta anjan.

9 Anj ikee kiine, m'ana iñe äkkene kä jiik yakkalan batta kä balkitin anj kuññu iij yanḁalan ye, i anjan nanjit balkitin.”

10 Anj kiini baaddoni yeeke ogo, “Anj naana a biilkä ika yek waadgä oon ke iij ye, iñica ṇana men kujit.”

11 Anj kiinne ogo, “Yaakki batta liiltä gĩmkätä me muure, a m'aka a yүүүkkini ti kä Joon ye päāken.

12 Mäkkalan a giitin kä migen a lucku, anj mäkkalan a ñikin kä mābaan anj mäkkalan wäki cawḁa bata lucku ogo Yätkitin Pollon jiñe. M'ana liiṭit giṁgidi yaakki ye, i dale giṁge.

Dale Merkälen Ätä İka ti

13 Anj merkälen äbi me ike ti ogo inke ñoocce witken ti anj ṇüülkee. Anj baaddoni me geri.

14 Anj Yeecüwa jaajjin ogo, “Dale merkälen ätä ika ti, anj ṇana tiñge, bata yaakki Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.”

¹⁵ An ĩnke ɖooce witken ti an n̄ũl̄kene an kaaccā woo.

Oon Yaana a Ceeggon ye

¹⁶ An oon yaŋkalan āātin ike ti an ike taaji ogo, “Nūuto, a nāāŋkā n̄erkā yaaka wali ye, ken bi nan̄ā kāñā ūññū ke cūle?”

¹⁷ An kiini Yeecūwa ogo, “Ika tajdaa kā n̄errā ina? M'ana n̄eraŋ ye a Keelok. An naana ĩkī ɖākā kaaccin ti ūññū ti ye jiik īn̄inī t̄ijā.”

¹⁸ An ike taaji ogo, “A jiik īn̄inī yaaka wali ye?”

An Yeecūwa jaajjin ogo, “Nana ĩkī nāākā me, n̄ana ĩkī n̄ajā balkit̄in, n̄ana ĩkī kātā, an n̄ana ĩkī pākā kā yelkit̄in.

¹⁹ Wāac ke miic eemda, an m'ana yiire kā ye bilgā bata yorū anan.”

²⁰ An kiini oon yaanna ogo, “Jiik īn̄inī yaakka agā nan̄dinī muure, an a n̄aaka ken mor buunu ika ti?”

²¹ An kiini Yeecūwa ogo, “Naana ĩkī ɖākā wāatci agā kūūmon ye, atā an waak yūūkū yāājā woo muure an pāaggā aangī an ĩkī bi cāāygi waak n̄erkā n̄aalok pollon jī, an wāattan āātā, baaddaa.”

²² An wāana oon yaanna tiññee kā anan ye ike kaaccā woo i jone yaajan nāāŋka ike agee kā ceeggon ye.

²³ An Yeecūwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “Ikee kiine a ḡitken, teyan kā yaac kā kaaccin ti m'ana a ceeggon ye Yātkit̄in Pollon jī ti.

²⁴ An n̄uca ikee kiine poɖulan kā kaaccin woo kalman kāl tun ti kā yaana ceeggon kaacee kā ti Yātkit̄in Joon ti ye.

²⁵ An wāana baaddoni tiññene anan ye, i witken ɖiiktin kā yaac an jaajjin ogo, “An a n̄aani ken bi kāñī mākkin?”

²⁶ An Yeecūwa dāāmjin iken ti an kiinne ogo, “Naana mābaan ti ye yaakki batta a pāyin, an naana Joon ti ye wakkā muure a pāyin.

²⁷ An kiini Būtūrūc ogo, “Yooru ikoon wakkā muure daljonon an ikoon bāatonon ĩkī ti. An a n̄aaka ken bi kañon?”

²⁸ An ĩken kiini Yeecūwa ogo, “Ikee kiine a ḡitken, waan yaana wakkā muure nan̄ge daa me a kiccāŋenen ye, an Minneni Mānbaan cāājje nook yen maan̄ŋā yeene ti ye, i ikee yaaka ika baaddana ye, ikee cāāna bi cāājje noon̄ŋi caay witken kā yew m̄ugde āārgā t̄uggen yek mā Icārayiil yaaka caay witken kā yewwe ye.

²⁹ An m'ana āārgā yeeke daljene īñī ke mādgen ke kāwgen ke wāyen ke meen ke merkā yeeke ke yiil yeene ogo ika ye, bi kāñī āāŋke caykā kā caay a kūūmin, an jī yāti ūññū ke cūle.

³⁰ An me ɖiirken yaaka ɖon̄an̄ tiññan̄ ye, bi wāāti a m'aka batta tiilcidi ye, an m'aka daamgā me batta tiilcidi tiññan̄ ye, ken bi wāāti a me māyken.

20

Gāārrā yen N̄uuguloni Yiil jī

¹ “An Yātkit̄in Pollon jīñe beel bata men mooye yen yiil yaana murjin woo kā tiññāŋānā māāji n̄uuguloni ije yiil jī baanne ye.

² An ike ḡimmin kā īñin̄ n̄uuguloni, n̄uugula carrā yen āŋ jīñe yaana liikidi ye, an tucce yiil jī baanne.

³ “Ike n̄uca kaaccā woo āŋ poŋe mā tiññāŋānā ti, an yurcin mākkan̄ yudok batta n̄uugal ginkalan̄ weeldūk.

⁴ An kiinne ogo, ‘Ate cāāna n̄uugele yiil yeeni jī, an ikee bi īñe gin'a pājidi ye.’

⁵ An iken attä yiil ji ñuugal. An ike kaaccä woo an ʒeejjük, an ɲuca kaaccä woo an a gĩĩjĩni woo, an nānjĩn kã yuudu keellä.

⁶ “An wāāna wuun mā biigin ti cokelenee ye, i ike kaaccä woo, an kãññā yakkalan yudit. An taaññe ogo, ‘Ikee yudde winni an yoomē ikee batta ñuugele ina?’

⁷ “An iken luukcin ike ti ogo, ‘Baati m'ana ikoon agon kã müükkĩni ñuugula ye.’

“An kiinne ogo, ‘Ate ñuugele yiil ji baanni cāāna.’

⁸ “An wāāna biigin ti dāāgenee ye, mǎn yiil m'ana agee kã ɖoocon ye, kiinne ogo, ‘Ñuuguloni bǎrkā iñā ñuugula carrā yeeken an iijjā ti kã m'aka āātin ɲǎjǎk ye, ke ɖakci kã m'aka iijjĩn ti ye.’

⁹ An wāāna m'aka müükkĩ me ñuugula wuun biigin ti āātene muure ye yaŋkalan daa iñi me ñuugala carrā yen an jiñe yaana liikidi ye.

¹⁰ An wāāna me yaaka a iijjĩni āātene ye, ɖüüci ogo iken bi kujo ko ɖirǎk, an iken yaŋkalan daa iñi me ñuugala carrā yen an jiñe yaana liikidi ye.

¹¹ An wāāna ñuugala carrā yeeken koowene daa ye, iken uccin kã ɲümĩrin men mooye yen yiil ti,

¹² an jayok ogo, ‘M'aka āātin ɲǎjǎk ye ñuugulin a wuun kã keelok, an iirjini ke ikoon yaaka ñuugulonon an jiñe muure carrā gĩti ye.’

¹³ “An yaŋkalan luugi mǎn yiil ogo, “Muukondi iki batta agenii kã piikon, iki batta gĩmmĩni kã ñuugala carrā yen an jiñe yaana liikidi ye?

¹⁴ Yüünü ken koowu an atā. Ika ʒākā iñdā m'aka āātin ɲǎjǎk ye, bata yaana iññeni kã ye.

¹⁵ Ika batta teedāteet kã nǎǎjka ʒǎkkā naŋǎ kã tiil yeeki ye? Jonü gĩĩran kã yaana agā men ɲerconde me ti ye?

¹⁶ “An m'aka a ɲǎjǎk ye, ken bi wāātĩ a ñomuk an m'aka a ñomuk ye, ken bi wāātĩ a ɲǎjǎk.”

Yeecüwa Bāṭi kã Tüwnü Yeene Yaana Äǎjke Wāātcede kã ɖǎk ye

¹⁷ An Yeecüwa wāāna atee kã Oorcaliim ye, ike kuññu baaddoni yaaka kã caay witken kã yewwe ye pāāken, an kiinne pǎy ji ogo,

¹⁸ “Tiinje! Ikiin atin Oorcaliim. An Minneni Mǎnbaan bi āākkānā ɲǎc ɖuunju dǎŋkǎ ke nüütöni jiik ɖoocin yek Joon, an bi joocu me ke tüwe.

¹⁹ An wāātana müükkünü boorgu, an bi ñiyene kã yok, an ɖooygu kã bāādan an ʒelǎnā ti kaakkon jok. An nüinkā kã ɖǎk bi juwu ñaalok tüwnü ti.

Ñuynu Miy

²⁰ An miy yen merkā Jabadi, āātin Yeecüwa ti ke merkā yeeke. An ɖünjĩn iñi an ike ñuugi yok kã ginkalan.

²¹ An taaji Yeecüwa ogo, “Iki ʒākā ɲaaka?”

An Yeecüwa luunje ogo, “Ika ʒākā merkā yeeki yaaka kã yewwe yaakki yaŋkalan cāājji būñü birrā an yaŋkalan buñ aam Yǎtkiĩn yüünü ti.”

²² An kiini Yeecüwa ogo, “Gin yaana ñuye yaanna batta ɲǎjje. Ikee bi liiṭe mǎtce kã ɖon yaana bi mǎtcā kã ye, an ikee bi liiṭe wāāce pillā yaana bi waajǎ ye?”

An iken gĩmmĩn ogo, “Ee.”

²³ An kiini Yeecüwa ogo, “Ikee bi mǎtce ɖon yeeni an cāājjin buñ birrā ke buñ aam ti batta a ika ken āācādā a ɖüčkĩni m'aka a wāāgĩni woo kã Wāyo ye.

²⁴ An wāāna baaddoni yaaka kã caay ye tiinjenen anan ye, iken mǎdin yaakka pingi.

²⁵ An bärki ti Yeecüwa an kiinne ogo, “Näje mügdoni yek nommañ wiñe iken engä, an me mäyken yeeken ñuugal mügdin yeenen iken ti.

²⁶ Nana beeljidi anan ikee ti, an m'ana takä wäatcidi a men mooye ikee ti ye, dale wäati a ñuugulo yeenic.

²⁷ An m'ana takä wäatcidi a men mooye ikee ti ye, dale wäati a kiingon yeenic.

²⁸ An Minneni Mänbaan batta äatin ogo, ike ñüügili me, ogo me ñuugelee an üññu yeene rätce ko me ñiirken.

Yeecüwa Tüñi Ook kä Yewwe a Uykuni

²⁹ An wäana kaaccene woo Ariya ye, toñ ñiirken baätcin ike ti.

³⁰ An ook yañkalan kä yew cäyok päy taan a uykuni an wäana tiinjene Yeecüwa kaajdee kä ye, iken yaajjin ogo, “Mügdo ängoon ñingän Minneni Daawüüt!”

³¹ An geri toñ ogo, “Tiinje iñi.”

An tääkcın yawgin kä yaac ogo, “Mügdo ängoon ñingän Minneni Daawüüt!”

³² An Yeecüwa yuuttu iñi an bärkene an taaññe ogo, “Ikee takä nänge ñaaka?”

³³ An iken luukcin ogo, “Mügdo pätkoon wañgin.

³⁴ An ängi ñingän Yeecüwa, an täämme wañgin, an kä ñeeran anñi wañgen pättä an baätcin ike ti.

21

Kaaccin ti Yeecüwa Oorcaliim

¹ An wäana iken äatene Oorcaliim kä cokal ye, an däägene ti baanle Beetpaac päam yaana wiñe a jengä jeytüünni ye ti, i Yeecüwa tuccin baaddoni yeeke kä yewwe ñomgen ti.

² An kiini Yeecüwa ogo, “Ate baanle yaana ñomgic ti yaanna, an ikee bi käñe tüürüñ a weengon ke tüürüñle yeene gunne ti. Gütke an icka kä.

³ An naana mąkalan ikee taaññe ye, i kiine ogo takkii ko Mügdo, an ikee bi dale buwin äbe.

⁴ Yaakki wäättä dääkit yaaka jaayi Joon kä bāto ye ogo,

⁵ “Mä Oorcaliim kiine ogo,
‘Yooṭe, Yātkā yeenic āātīdī ikee ti.
An ike ḍoñe agee ḍuugini iñi,
an taabit tüürüñ,
an a tüürüñle ken taabdee kä.’ ”

⁶ An baaddoni yaaka kä yew ye nanjin bata yaana eenjene daa kä Yeecüwa ye.

⁷ An iken tüürüñ äbi ke tüürüñle ike ti, an tüürüñle ḍucki ṇāc buruñgu yeeken, an Yeecüwa taappä.

⁸ An toñ ñiirken buruñgu yeeken peti iñi päy ji ñome ti, an yakkalan nüülün jengä kimken ken peti iñi päy ji.

⁹ An toñ ñiirken yaaka äatä ñome ti ke yaaka ṇāñe ti ye, yawdidi ogo,

“Maanṇā Joon ti kä Minneni yen Daawüüt!
Nüülkin m'ana āātīdī kä yāñtāñ Piṭo ye ti!
Maanṇā Joon ti küüttulan pollon ji!”

10 An wääna Yeecüwa kaaccee kä ti Oorcaliim ye, baan jiñe yore cükke muure an me täaccin ogo, “A ñaani ina?”

11 An ɬon luukcin ogo, “A bāto Yeecüwa, män Naacira yen mä Jaliil.”

Yeecüwa Ñüüti Yääjoni kaal yen Änlaññä ji

12 An Yeecüwa kaaccä kaal yen äñlaññä ji, an m'aka kiji ke m'aka yääji ye ñootte woo muure wica, an dārāngä yek rāññä tiil uuljene iñi ke noonji yek m'aka yääji gūlküteni ye.

13 An kiini Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Än yeeni bi battä me ogo äñ mallä,’ an yelle yok a äñ muddonji!”

14 An uykuni ke puudgu äatin ike ti äñlaññä ji, an ɬeeññe.

15 An wääna duunku dāñkä ke nüütöni yek jiik doocin yek Joon yuŋtene nääñkä yāwkä yaaka nanɗe ye, an merkälen yaawene äñlaññä ji ogo, maanñä Joon ti kä Minneni yen Daawüüt ye ti, i iken piinɗin.

16 An iken Yeecüwa taaji ogo, “Merkälen yaakka jiiken tinɗä?”

An luugi Yeecüwa ogo, “Ee. Ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji? Jaay ogo, ‘İki merkälen ke tūntūlgü nüünñi ogo iki maanjida.’”

17 An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo baan mä Oorcaliim ji attä Betani, an niin wica.

Jaana Njoommu Yaana Batta Cääyge ɬulge ye

18 An kä tinnāññä wääna Yeecüwa dukcedee kä baan ji ye, näägi käñ.

19 An yurcin jaan njoommu päy taan, an umgene ti an batta a käñon ɬulge, a gitke pääken. An kiinne ogo, “Ñana iki giidä ɬūlgü njucal!” An kä deedañ anji jaan ijin woo.

20 An wääna yoorene daa baaddoni ye, iken witken diiktin, an täaccin ogo, “Jaan njoommu yaanni iwnä ogoo kä birañ anji?”

21 An luugi Yeecüwa ogo, “İkee kiine a gitken, naana ikee cääyge kä luggin an juuggic batta riijä ye, ikee batta bi a nääñkä yaaka nāññä jaan njoommu yaanni ti ye, pääken ken bi nanɗe. An cääna naana päam yaanni kiine ogo, ‘Dimjä wii mooye ji’ ye, i bi nāñi ɗonje.

22 An naana ikee cäygene kä luggin ye wakkä muure yaaka ñuye kä mallä ye, bi kañe.”

Täactäj kä Mügdin Yeecüwa

23 An Yeecüwa attä kaal yen äñlaññä ji, an juwin nüünñi me an duunku dāñkä ke yätini äatin ike ti, an täaccin ogo, “A mügdin yaana wali ye, ken ñuugilii kä waak yaakka, an a ñaani ken iki iññey mügdin yaanni?”

24 An luugi Yeecüwa ogo, “İkee cääna bi taaje kä täactäj kä keelok, an naana ika luunja ye, ikee cääna bi nüütke kä mügdin yaana wali ye ken nanɗä kä waak yaakki.

25 Mügdin Büüllü yen Yaaya ätä wa, ätä pollon ji halla ätä mänbaan ti?”

An iken luugin pääken ogo, “An bi yore luuge ogoo? Naana ikiin jaaccin ogo ääto pollon ji ye, ike ikiin bi kiinin ogo, an ikee batta luggede kä ike ina?”

26 An naana ikiin jaaccin ogo ääto mänbaan ti ye, ikiin boocin kä ɬon, me muure Yaaya nājjāñä a bāto.”

27 An iken Yeecüwa luugi ogo, “Batta nājjon.” An kiini Yeecüwa ogo, “Cääna ikee batta nüütke kä mügdin yaana wali ye ken ñuugulu kä.”

Gärrä yen Merkälen kä Yew

28 An iken taaji Yeecüwa ogo, "Ikee päje ogo ñaaka kä yaanni? Oon yaŋkalan cääye merkä kä yew. An ike attä minneni yaana a iicca ye ti, an kiinni ogo, 'Minneni yeeni, atä ñuugulu yiil ji tiññañ.'

29 "An minneni luukcin ogo, 'Ika batta atä.' An wäättan jone ääkkene an attä.

30 "An wäy attä minneni kalan ti an kiinne kä jiik keelkä, an ike jaajjin ogo, 'Abba, ika bi atä.' An batta a aton.

31 "M'aka kä yewwe yaakki ti, a ñaani ken nänjä täktän wäyen?"

An iken luukcin ogo, "A iicca."

An iken luugi Yeecüwa ogo, "Ikee kiine a gütken dütöni yaacken ke balkä ikee bi yütene ti Yätkitän Joon ti.

32 An Yaaya äätin ikee nüütkede päy wonnu, an ikee batta age luggini kä ike. An dütöni yaacken ke balkä ken luggin kä ike. An wääna yuŋŋee kä anan ye, ikee cääna batta age luggini kä ike, an ikee batta age ñagin kä nänjä yaackä yeekic."

Gäärrä yen Pütöni Yaacken

33 An Yeecüwa jaajjin ogo, "Gäärrä yaanni tiine ñuca. An wica oon yaŋkalan a män ñommañ piittä yiil an yañje yok kä kaal, an tummu taga an kuŋtu an küülconde yen tiico. An müükkenen pütöni ogo piitciko, an ike iñji yen ñommañ, an ike attä woo baan yaŋkalan ti.

34 An wääna waan errä cokulenee ye, ike tuccin ñuuguloni pütöni ti ogo ike äckii me yeeke.

35 An pütöni ñuuguloni yeeke koowi an keelok jiibi, an yaŋkalan nägi ñok, an yaana wäätcete kä ñäk ye yibi kä guygu.

36 An tuccin ñuuguloni yakkalan ñuca ñiräk kä yaaka iñjin ye, an nänji nänjä keelkä.

37 "An düüñin ti tuckene minneni yeene an jaajjin ogo, 'A minneni yeeni bi eemtä.'

38 "An wääna minneni yoorene daa ye, jaajjin ogo, 'A minneni män yiil inni, ääte näkin ñok nuŋko yänä yeene koowin daa kä ye.'

39 Koowi an yeepi woo yiil taan an nägi ñok."

40 An Yeecüwa täaccin ogo, "An naana män yiil atä ye yoku pütöni yaakka nanje ogo?"

41 An luugi ogo, "Me yaacken yaakka bi näge duuggin kä nänjä yaajgonde, an yiil bi müükke pütöni yakkalan yaaka bi ike äckänä yeeke waan errä ti ye."

42 An kiini Yeecüwa ogo, "Ikee batta age päkin Meenja Jiik Joon ji ogo,

'Jaan kiye yaana tüüññii yok kuŋöni ye
ken wääto ogo tanakuulu yaana tiilcidi ye,
an a yaana nanji Pito ye inni,
an ken yawan daammä yoono ti?

43 "An ikee kiine, Yätkitän yen Joon bi anğänä me yok ikee ti, an iñgä me ŋon yaaka gidok jengä ŋulgen yeeke ye.

44 An m'ana ñimji päam yaanni giti ye bi liiktiti, an m'ana ñimğänä giti päam yaanni ye bi ruumtit giti."

45 An wääna duunju ñänkä ke Piriññiñni tiññene gäärrä Yeecüwa ye i ooki giti ike jaay ogo iken.

46 An iken täki ogo yoku mügi an iken bojgin kä ŋon yaaka Yeecüwa doocutu ogo baŋo ye.

22

Gäärrä Yen Ammani Näänkä

¹ An n̄uca Yeecüwa jaajjin kä gäärrä, an iken kiinne ogo,

² “Yätkit̄in Pollon j̄iñe beel bata yätkä yaana tuttu ammani näänkä yek minneni yeene ye.

³ An ñuuguloni yeeke tucce m'aka a bargin ye ti ogo, ääto ammani näänkä ti, an iken muure yaakkä kä äätin.

⁴ “An n̄uca tuccin ñuuguloni yakkalan, an kiinne ogo, ‘M'aka a bargin ye kiine ogo ammani toon̄noo, an näckälen caakken ke yätkä yeeke iirroo pugin, an wakä muureen ogo päjjini an ääto ammani näänkä ti.’

⁵ An iken jiik yaakka gäälj̄i woo, an piirjin woo yan̄kalan attä yiil j̄i baanne, an yan̄kalan attä ñuugula yeene ti.

⁶ An yakkalan ñuuguloni yeeke müüḡi, an aammi yok̄in kä yaac an nägi dugin.

⁷ An yätkä pennä, an tuccin kääygä yeeke ogo nääkoni näḡi dugin an baan mooye yeenen tuñj̄i woo.

⁸ An ñuuguloni yeeke kiinne ogo, ‘Ammani näänkä a päjjini an m'aka barr̄in ye, batta päjjidi kä äätin.

⁹ Ate nant̄'a purcete pääygä ye, an m'aka kaññe ye bare muure dale ätä ammani näänkä ti.’

¹⁰ An ñuuguloni yaakka kaaccä woo attä pääygä giti, an m'aka kañi ye, d̄üüli ti muure ñerken ke yaacken, an an j̄iñe yen näänkä küümmü kä wilgä.

¹¹ An wääna yätkä kääjenee kä äräk yurtee kä wilgä ye, ike yut̄tu oon yan̄kalan batta en̄it burungu näänkä.

¹² An taaññe ogo, ‘Muukondi, īki kääjini ogoo äräk winni, i īki batta cäygini kä burungu näänkä anan?’ An oon batta a lüükcin̄i.

¹³ An wina yätkä jaajjin ñuuguloni ti ogo, ‘Diige ñnke ti ke kǖge ti, an yeepe miillä giti, nant̄ä ba' īwok ke ñeeynā me leken.’

¹⁴ M'aka a bargin ye d̄iräk, an d̄eewken ken a wakin.

Iccin Düllü Kaycar ti

¹⁵ An Pirrīc̄īnni attä woo, an lāālin pugin ogo Yeecüwa baabji jaajjo jiikkalan nun̄ko müḡida ko ye.

¹⁶ An tuccin baaddoni yeeken ike ti, ke yüükkodotini yek ñirüüdüc, an kiini ogo, “Nüüto, īki n̄ajjini j̄iik'a a ḡitken ye ken jaayä. An īki nüütü kä päy Joon̄ a ḡitken. An īki batta booju kä man̄kalan, an īki batta wäkä giti me.

¹⁷ Nüüt̄koon īki paydä ogo ñaaka yaanni ti? Yoku päjjidi ikoon äccon d̄üllü iñgä me yätkä Kaycar yen mā Ruumaan halla ba'ay?”

¹⁸ An yiñ yeenen n̄ajjānā Yeecüwa an taaññe ogo, “Ikee lāāñoni, Ika puuc-cada ina?

¹⁹ Nüüt̄ka tiil yaaka äccätä me d̄üllü ti ye.” An ike äcki me woo tiil yek Ruumaan.

²⁰ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Biilkä ke perrä yaanni a yen ñaani?”

²¹ An iken luukcin ogo, “A biilkä yätkä Kaycar yen mā Ruumaan.”

An kiinne ogo, “Waak Kaycar iñe Kaycar, an waak Joon̄ iñe Joon̄.”

²² An wääna tiñ̄jene anan ye, iken witken d̄iiktin an dalji iñi an kaaccä woo.

Täact̄aj̄ kä Juwin N̄aalok Tüwnü ti

²³ An n̄iinnā yaanja ti Cüddüḡīnni äätin Yeecüwa ti, an iken a m'aka jayok ogo juwin tüwnü ti baawgo ti ye, an ike taaji,

²⁴ an kiini ogo, “Nüüto, Müüca jaay ogo, naana oon tüwno i merkä baawgo ti ye, i määden boro koowje ääcee ko woo merkälen yek määden.

²⁵ An mädin yakkalan kä ɲaɲukel waadgo ti winni. İcca ɲiñña an tüwnü, an batta a giton merkä, an iin dälkene mädgen.

²⁶ An cääna bäätcin ke ɲäk nänjin nääŋkä keellä an attä ke ɲaɲukel ti muure.

²⁷ An düüñin ti muure iin tüwnü cääna.

²⁸ An ɲɲiñe yen juwin tüwnü ti, m'aka kä ɲaɲukel yaakka ti, iin bi wääti a yen ɲaani, iken yaaka kuñnu yaakka ti?”

²⁹ An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee age yäayin kä yaana ikee batta ɲaje kä meenŋani ke teynä yen Joon ye.

³⁰ An ɲɲiñe yen juwin tüwnü ti me batta ɲiji, an batta deygä me, an bi beeljji bata malanji pollon ji.

³¹ An ikee batta age päkin Meenŋa Jiik Joon ji wääna Abrayiim ke Icaak ke Yaagüüp tüwgene kä on ye? I Joon jaajjin ogo,

³² ‘İka agä Joon yen Abrayiim, ke Joon yen Icaak, ke Joon yen Yaagüüp.’ An ike batta a Joon yen mä tüwin a Joon yen mä üdin.”

³³ An wääna ɲon tiinŋene nüünne ye, i witken ɲiiktin.

Jiik İñini yek Joon yaaka Tülcidi ye

³⁴ An wääna Pırrıciñni tiinŋene ogo Cüddügiñni lüüyni witin Yeecüwa ye, i Pırrıciñni yoken ɲüli nantä keellä ogo taajji ɲuca.

³⁵ An yanŋalan iken ti a nüüto yen jiik ɲoocin yek Joon, an ike puuci taaji ogo,

³⁶ “Nüüto, a iinin yaana wali ye, ken tülcidi jiik ɲoocin yek Müüca ti?”

³⁷ An luugi Yeecüwa ogo, “ ‘Pıto yüünü Joon bilgä kä jonü muure, ke yorü muure, an ke paydinni yüükü muure.’

³⁸ A iinin yaana tülcidi an iijjidi ye inni.

³⁹ An yaana bäätcidi ye beel bata menen, ‘M’ana yiire kä ye bilgä bata yorü anan.’

⁴⁰ An jiik ɲoocin muure yek Müüca ke nüünñü yen bətoni a dekin ti jiik iñini yaaka kä yewwe yaakki ti.”

Macii A Minneni ɲaani?

⁴¹ An wääna Pırrıciñni yoken agene daa kä ɲülgın ye, i iken taaji Yeecüwa ogo,

⁴² “Ikee payde ogo ɲaaka kä Macii? Ike a minneni yen ɲaani?”

An luugi ogo, “A minneni Daawüüt.”

⁴³ An kiinne ogo, “An Daawüüt jaay kä Wääktän Joon, an Macii badde ogo ‘Mügdo yeeni,’ ina? An Daawüüt jaay ogo,

⁴⁴ “Pıto jaajjin Mügdo yeeni ti ogo,

“cääjja buñi birra ti,

ke ädänji yüükü ɲoocu daa kä iñi kügü ti.’

⁴⁵ An naana Macii battä Daawüüt ogo, ‘Mügdo yeeni,’ ye, i a minneni yeene ogo?”

⁴⁶ An jiik yeeke ti baati m’ana lüüt kä luunŋu ike ye. An nüñnā yaanja ti baati m’ana yore ŋuwan kä tajdin ike ɲuca ye.

1 An Yeecüwa ɬon ke baaddoni yeeke kiinne ogo,

2 “Nüütoni yek jiik ɖoocin yek Joon ke Pîrriçünnî yaaka nüütî jiik ɖoocin yek Müüca ye.

3 Nääŋe an gin'a kiinɛe kã ye gîmgede. An ɲana ikee baadde nääŋken, iken pãkî an batta nanɲã.

4 Iken ɖiigã ɖürðinni pekkã, an ɖoocutu me ɖuuggen ti, an iken kã ɖuuggen batta ɬãkî inken cükcütü yokin ogo me yüükkî ti.

5 “Iken nääŋken muure nanɲã ogo yoorji me. Iken enjî meenɲani mäyken buggen ti a ɬuurgin cäyge gîti biykalen yek meenɲa lanɲã, an iken enjî burunɲu tuggen a bültani bääyã.

6 An iken billã nanɲã ba' eemdin ke nanɲã ba' jon ñamme, an me ñomgen ti nanɲã ɲerrã daanmallã yen Yühüünnî jî,

7 an iken ɲiipɲã me weeldük kã eemdin, an bäärgã me ogo, ‘Nüütoni.’

8 “An ɲana ikee bäärga me ogo, ‘Nüütoni,’ ikee cäygene kã Nüüto a keelok, an ikee iire muurijaan.

9 An mǎŋkalan ɲana bääre ɲommañ wic winni ogo, ‘Wääc,’ ikee cäygene kã Wäy a keelok a Joon, yaana ñaalok pollon jî ye.

10 ɲana ikee gîmmede mǎŋkalan ikee bääre ogo, ‘Mügdoni,’ ikee cäygene kã Mügdö a keelok, a Macii.

11 An m'ana ɬalan waadgic ti ye, dale wääti a ñuugulo yeenic.

12 An m'ana ɖonje äärede ñaalok ye, i bi ɖuukunu me iñi, an m'ana ɖonje ɖuukcede iñi ye, i bi ääränã me ñaalok.

13 “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ɖoocin yek Joon ke Pîrriçünnî, ikee lããñoni! Ikee äntüke yen Yätkitîn Pollon jîñe üüljene me ñomgen ti, an ikee kã ɖuuggic batta kaaccede ti. An m'aka ɬãkî kaaccidi ye, i batta bääggede kaaccidi.

15 “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ɖoocin yek Joon ke Pîrriçünnî, ikee lããñoni! Ikee atcede ircede woo wii mooye ke ɲommañ yilte kã yok men, an naana men keelok yore yelle ye, i ike nanje pǎjjidi atî maccük ääŋke kã yew bata ikee.

16 “Jooññu ikee ti woydoni uyken yaaka jayok ogo, ‘M'ana liitto ko änlannã ye, batta ogo ginkalan, an m'ana liitto ko tiilgã änlannã ye, i ogo ɖekon ko liittäŋ yeene.’

17 Ikee uykuni bucken! A yaana wali ye ken tiilcidi, a tiilgã, halla a änlannã yaana tiilgã laadde yok ye?

18 An ikee jaaye ogo m'ana liitto ko tambal ye batta ogo ginkalan, an m'ana liitto ko äccin yaana äccidi me tambal wic ye, i ike ogo ɖekon ko liittäŋji yeeke.

19 An ikee uykuni! A yaana wali ye ken tiilcidi, a äccin halla a tambal yaana äccin laadde yok ye?

20 An m'ana liittä kã tambal ye, i liittä kã wakkã yaaka tambal wic yaakka muure.

21 An m'ana liittä kã änlannã ye, i liittä kã ike, an ke Joon yaana cääy ike ti ye.

22 An m'ana liittä kã pollon ye, i liittä kã nook yen Joon, ke Joon yaana cääy ike wic ye.

23 “Jooññu ikee ti nüütoni jiik ɖoocin yek Joon ke Pîrriçünnî, ikee lããñoni! Ikee wanɲic tiiccede kã äccin caycayni, yek waak garkã yaaka kañde balkã yeeke gîti ye, bata jengã kîlkã, an ikee gin'a tiilcidi jiik ɖoocin yek Joon ti ye gääle gîti, wonnu ke ängin ɲingin ke luggin. Yoku pǎjjidi wakkã yaaka tiilcidi ye, ɲana gääle gîti.

24 Ikee woydoni uyken! Ikee yüüñ angede yokin piitti, an kalman ken lade!

25 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciññi, ikee lääññoni! Ikee don ke koodal laade kä üntük, an kulo k jñe ti küümü kä däälkä, an küümü kä jon tälle ke gaannä wakkä me.

26 Ikee Pirriciññi uyken, parañ iijje don ke koodal looke ji woo, nunjo üntük bi latee kä woo ye.

27 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciññi, ikee lääññoni! Ikee beele bata kälkä yaaka a weecin ladan, an üntük üükidi woo neran, an gitken ti a küümon kä mä tüwin awgen an waak muure dalañ ye.

28 An ikee cääna üükede woo age mä wotku makkalan ti, an juuggic ti a küümin kä lääñtän ke täktän yen liinjä giti jiik doocin.

29 “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciññi, ikee lääññoni! Ikee bäte kälkä witken yek bätöni ke mä wotku yaaka näge dugin dänkä yurgic ye, an ñeerde yokin.

30 An ikee jaaye ogo, ‘Naana yoku ikoon bilton ti nüinkä dänkä yurgo ti ye, ikoon yoko batta yoku coorron kä nanñä bätö.’

31 “An kä jiik yeekic yaakka ikee nüüte kä duuggic ogo ikee agje kilkä m'aka nääkono bätöni ye.

32 Ate ñomuk an waak'a iijjene dänkä yurgic ye daage.

33 Ikee kaggä! Merkä pääñdanñi! Ikee bi likce woo ogo kä yiñ yen maañ?

34 “Ina ken tuckede kä bätöni ke ñäjöni ke nüütöni jiik doocin yek Joon yaakka. Yakkalan bi näge dugin kä tellä kaakkon jok, an yakkalan bi dooye daañmallä yen Yühüññi ji, an bi ñoole baan ke baan.

35 An kä yaakki jooññu bi käjä iñi ikee ti kä yimgä mä wotku muure yaaka puuktin ñommañ wic ye, iijjidi ti kä yimgä män wonñu Abiil ke yimgä Jakariya ti minneni Barakiya yaaka nanñe waadgä anlanñä ke tambal ti ye.

36 An ikee kiine a gitken jooññu yaanna muure bi ätä iñi kilkä yaakki ti.

Yeecüwa Nüüji kä Oorcaliim

37 “Ay! Oorcaliim, Oorcaliim, baan mooye yaana nääkä bätöni, an yibbä tüüjgi yek Joon ye, aañki anña nittä muure ika takä ogo merkä yüükü düljo yokin bata aattä yaana tulge düle yokin bugge ti ye, an ika batta bääggadaa!

38 Yoore an yeenic dälkene kä Joon elañ.

39 Ikee kiine, a gitken ika batta bi yoora ñuca ke jaajje kä ogo, ‘Nüülkin m'ana äätidä kä yäñtän Piñto ye.’ ”

24

Yeecüwa Nüüti kä Düümtin Anlanñä

1 An Yeecüwa kääjin woo kaal yen anlanñä ji an wääna atee kä ye, baaddoni yeeke äatin ike ti, an ike nüütcütü ogo, däämjo banñani yek anlanñä ti.

2 An luukke ogo, “Banñani yaakka muure yoodde? Ikee kiine a gitken, baati pääm yaana bi maññänä me menen wic ye, bi düümtit giti muure.”

3 An wääna Yeecüwa cääjjenee kä pääm yaana wiñe a jengä jeytүүnni ye ti, i baaddoni yeeke äatin ike ti pääken, an ike taaji ogo, “Nüütöon waak yaakki bi näge duuggen tooku? An a ñaaka ken bi a gin'a nüüti äatin yüünü ke düüñin yuungu ye?”

4 An luugi Yeecüwa ogo, “Wanñic tiice ñana ikee yääyte marnkalan.

5 Me diirken bi ätä kä yäñtonñi, an jayok ogo, ‘İka agä Macii!’ An iken me diirken bi malgä ngingin.

6 An ikee bi tiñje kä yääñdanñi, ke jigärgä yek yääñdanñi, an ñana yokic cükcede, waak yaakka bääkkan daa bi nanñi duuggen, an batta mor a düüñin ina.

⁷ An ɬon yakkalan bi juwu kä yiñ ɬon yakkalan ti, an yätkitän bi juwu kä yiñ yätkitän ti. An käñ bi wääti ke buktun ɲommañ nänkä yaaka a päkkitni ye ti.

⁸ An yaakki muure a ɬijjin ti pillä yen giidä an yankalan mor irä.

⁹ “An wäättan ikee bi müüke me, an näke me dugin, an ikee bi putkene giti ɬon muure ogo ika.

¹⁰ An waan yaanja ti me diirken bi ñomgen yeljänä woo luggin ti, an bi äägä ɳätin, an bi puudu giti waadgen ti.

¹¹ An bātoni diirken yaaka a yelonni ye, bi ükü woo, an me diirken bi yäägä dugin.

¹² An kä diirin yen liinjä giti jiik doocin, biilin yen me diirken bi lüy.

¹³ An m'ana wääci ke düüñin ti ye, bi käñi mäkkin.

¹⁴ An Jiik Nerkä yen Yätkitän Pollon jiñe bi pakä me ɲommañ wic muure, nunjo tünge daa ɬon muure, an wäättan düüñin bi ätä.

¹⁵ “Ikee bi yuɬe dällä yen cüültin yaana jaayi bāto Daniyal ye, yudit külok Änlañä.” Dale m'ana päki ye ükü giti.

¹⁶ “An wäättan dale m'aka Yühüdiya ye, lüdok pämkä witin.

¹⁷ An dale m'ana cäy daan wic ye, ɲana kääjidi iñi ogo ike kujje gin'a äräk baanne ye.

¹⁸ An dale m'ana yiil ji ye ɲana dükci di njäk ogo ike kujdee burnu yeene.

¹⁹ An bi yaajan kä yaac määngä yaaka lacok ke yaaka nüti ye nüñkä yaakca ti!

²⁰ Mäte nunjo ɲana ɲaɳ yeenic wäätedee a wiññäk anji ke Äñ Jiñe Wäättän ti.

²¹ An pillä mooye bi nāñi doje waan yaanja ti, yaana batta a nājon doje wääna daa kä ɬijjin ti ɲommañ ye, ke tiññan. An batta bi nücci nāñi doje ɲuca.

²² An naana nüñkä yaakca batta ɳüüntü me yokin ye, i baati m'ana bi üt ye, an kä jiik mä wakin yek Joon ken nüñkä yaakca bi ɳüünge daa me yokin.

²³ An naana mājkan ikee kiinne ogo, ‘Däämme Macii inninne,’ ke ogo, ‘iya wica,’ ye, ɲana ikee luggede.

²⁴ Maciini yaaka a yelonni ke bātoni yaaka a yelonni ye bi ükü woo, an nāñi nääñkä ke waak'a yāwan ye, ogo yääji ko witin me, ke cāanna m'aka a wakin kä Joon ye naana päjodo ye.

²⁵ Yoore, ikee nüütkenē kä yaakki i batta mor wuun dägä.

²⁶ An naana mājkan ikee kiinne ogo, ‘Däämje, Macii iya luummuk,’ ye, ɲana ikee kaaccede woo. An naana jaajjin ogo, ‘Däämme ike inni äräk,’ ye, ɲana ikee luggede.

²⁷ Bata yaana wıldin diikede kä ñomuk atee ke njäk ye, bi beelji bata äätin yen Minneni Mänbaan.

²⁸ An nāñ'a cäyge gin tüwon ye, i weñgä yoken dültü wica.

Äätin Yen Minneni Mänbaan

²⁹ “An kä deeran anji naana tiñidin yen nüñkä yaakca ti düüñin ye, añ bi ülj iñi,

an paan batta bi diki

an kittäni pollon bi diimdit iñi,

an teynäni yek wakkä pollon jiñe * bi bükci.

* 24:29 teynäni yek wakkä pollon jiñe jiik yaakki nüti waak pollon jiñe teyken, bata añ, paan ke kirkä.

30 “An waan yaanja ti gin'a nüüti ye, bi ükü woo pollon ji yen Minneni Mänbaan, an wäattan ton yek nommañ wiñe bi nüüjji. An iken bi yürçi Minneni Mänbaan äätä curuŋgu giti kã teynã ke maanña yãwconde.

31 An malanji yeeke bi tuce kã iwok gültete, an m'aka wanje ye bi düülünü ti kã ñomuk ke njãk ke ñaalok ke iñi ke nãnkã muure iñi pollon ñoy.

Gäärrã yen Kaaptã

32 “Nãje nüünñü gäärrã yen kaaptã yaanni ti. Naana kimke kattã iñi an gitke ñiimmin ye, i nãje ogo yiltuke cokolono.

33 An cãänna naana ikee yuttee waak yaakka muure ye, i nãje ogo Minneni Mänbaan cokolono ti äntuke tük.

34 Ikee kiine a gitken, waak yaakka muure bi nãñi ñuuggen, i batta mor kil yaanni tüw.

35 Pollon ke Nommañ bi wiici iñi, an jiik yeeke batta bi wiici iñi.

Baati M'ana Nãjã Nünnã Yaanja ke Wuun Yaanja ye

36 “Nünnã yaanja ke wuun yaanja baati m'ana nãjã ye, cãänna ke malanji yek pollon jiñe batta nãjã, a Wãy pare ken nãjã.

37 Bata wãana wãattee kã nüñkã Noo ti ye, cãänna bi wãati äatin Minneni Mänbaan ti.

38 An nüñkã yaakca ti i mor tääl irã iken ämi an mätì, an iken ñji an ñeygã me, ke nüñnã yaana kaaccene kã Noo kuun ji ye.

39 An iken batta nãjã ginkalan ke tääl äate an iken müññe muure, an bi wãati bata äatin yen Minneni Mänbaan ti.

40 “An ook kã yew bi ñuugal yiil ji muutuk, an keelok bi koowgu me an yanalan bi mañjãñã me iñi.

41 An mãängã kã yew bi ñji päämdëynã ti an keelok bi koowgu me an yanalan bi mañjãñã me iñi.

42 “An cãyã i iki kiijjãdã woo kã yaana äatin Piṭo yüünü kujjeda kã ye.

43 An yaakki ookci giti naana yoku men mooye yen an nãjã wuun yaana wali ken bi äatete kãto ye, ike yoku kiijjidi woo an an yeene batta bääge liikã me giti.

44 Ikee dale yokic age tootin wuuggu muure, Minneni Mänbaan bi ätä kã wuun yaana batta ike payde daa kã ye.

Näärrã yen Ñuugulo yaana a Lügginĩ ye

45 “An a ñaani ken a ñuugulo yaana a lügginĩ an a nãjjo ye, yaana müükkünü men mooye yeene an yeene jiñe muure ye, an meken iñde waak äãmkã kã wuun yaana päjjidi ye ti?

46 Nerrã ñuugulo yaana wãädãñã men mooye yeene ñuugal naana ike ñuku ye.

47 Ikee kiine a gitken men mooye ñuugulo yaana bi müükke wakkã yeeke muure.

48 An naana ñuugulo yaana a yaajgonde an payit jone ti ogo, ‘Men mooye yeeni bi kuru,’

49 an ücci kã giimmã ñuuguloni meken an ämi an mätì ke maaddo mããñji ye,

50 i men mooye yen ñuugulo yaana bi ätä kã nüñnã yaana batta nãje ye, ke wuun yaana batta nãje ye.

51 An ñuugulo yaana bi jooje kã jooññu yaajgonde, an bi ñooce ke lããñoni nãñtä ba' iwok ke ñeeynã me leken.

25

Gäärä yen ʔulgu kä Caay

1 “An ʔatkitin Pollon bi beelji bata ʔulgu yaaka kä caay kuññu dikoni yeeken ye an atı purjidi ke or ñäänä ye.

2 Yaaka kä duuc ye a amgi an yaaka kä duuc ye a ñajjoni.

3 Yaaka kä duuc a amgi yaakka dikoni yeeken koowi an batta a kujin ñownä dikoni.

4 An yaaka kä duuc a ñajjoni yaakka kuññu küjbünni yek ñownä ke dikoni yeeken.

5 An wäana or ñäänä kuurenee ye iken muure bänjä an oodi.

6 An miilla kule giti iken cüki yokin yäaw ogo, ‘Yooṭe or ñäänä iya äätä! Kääje woo an paake.’

7 “An ʔulgu juwin ñaalok muure an dikoni yeeken tooti yokin.

8 An yaaka kä duuc a amgi yaakka jaajjin ñajjoni ti ogo, ‘İñon ñownä yeekic ti kä ḏeewan dikoni yooko ḏanṇa tüwok.’

9 “An luugi ñajjoni ogo, ‘U’u, yaakki ikiin batta bi pääjjinin müürinaan, päjjidi ikee ate yäjoni ti an kije yek duuggic.’

10 “An wäana iken attene kä kijene kä ye, i or ñäänä ḏäagin ti, an yaaka yoken agene kä tootin yaakka, kaaccene kä äräk nänṭa ba’ ammani ñäänkä, an äntüke üülji me.

11 An kä ḏeeran anji ʔulgu meken äatin an jayok ogo, ‘Mügdo, Mügdo, kupkoon äntüke.’

12 “An luugi or ñäänä ogo, ‘Ikee kiine a gitken, ikee kuje.’

13 An anji kiijjede woo kä yaana nünnä ke wuun yen duukin yeeni kuje daa kä ye.

Gäärä yen Ñuuguloni yaaka kä Ḑäk ye

14 “An ɲuca ʔatkitin Pollon jiñe a pääygon kä oon yaana atı taanḵalan kä utar, an ñuuguloni yeeke bärkene ti an müükene tiil yeeke wäana atee kä ye.

15 An yanḵalan iññe kücümgu tiil kä duuc an menen iññe kücümgu tiil kä yew, an ḏäke iññe kücam tiil kä keelok an yanḵalan daa iññe kä liildin yeene. An wäattan ike attä.

16 “An yaana kuññu kücümgu tiil kä duuc ye attä an ñuugulenee kä an ɲuucin ti meken kä duuc ɲuca.

17 An yaana kuññu kücümgu tiil kä yew ye, nanjin bata menen an ɲuucin ti meken kä yew ɲuca.

18 An ñuugulo yaana kuññu kücam tiil kä keelok yaanna küññü kääł, an tiil men mooye yeene jikke iñi.

19 “An wäana nünnä ḏiirene ye, i men mooye yen ñuuguloni yaakka duukin, an cääjjin iñi panṇa tiil ti ke iken.

20 An ñuugulo yaana a kujon kücümgu tiil kä duuc ye, äatin an äacin ti meken kä duuc ɲuca, an jaajjin ogo, ‘Men mooye, ika iññaa kücümgu tiil kä duuc, an yooru, ika äacänä ti meken kä duuc ɲuca.’

21 “An kiini men mooye yeene ogo, ‘Neran kä yaac! İki ñuugulo ɲerconḏe yaana a luggini ye, iki agä luggini kä tiññä gin ḏeerconḏe, iki bi ḏooceni ḏiirken giti, äätä kaacci jon ñamme giti yen men mooye yünü ti.’

22 “An ike yaana a kujon kücümgu tiil kä yew ye, cääna äatin an jaajjin ogo, ‘Men mooye ika iññaa kücümgu tiil kä yew an ika äacänä ti meken kä yew ɲuca.’

23 “An kiini men mooye ogo, ‘Neraŋ kā yaac! İki ŋuugulo ɲerconde yaana a luggiŋi ye, iki agā luggiŋi kā tiŋŋā gin deerconde, iki bi dooceni diirken giŋi, āātā kaacci jon ŋamme giŋi yen men mooye yūūnū ti.’

24 “An yaana a kujon kūcam tiil kā keelok ye āātin cāāna an jaajjin ogo, “Men mooye yeeni, iki ɲajjeni ŋuugula yūūnū caran, iki itā nānt'a batta agii kā piiton kā ye. An iki dūtū nānt'a batta agii kā māpon kā kāwkā ye.

25 An ika booŋŋu an ika attā an tiil yūūkū jikkā iŋi. Tiil yūūkū ikki.’

26 “An luugi men mooye ogo, ‘İki ŋuugulo yaajgonde yaana a wuufgon ye! Naana yoku ɲajjā ika itā nānt'a batta agā piiton kā, an ika dūtū nānt'a batta agā māpon kā kāwkā ye,

27 tiil yeeke batta āccādā kun tiil ji ina? Yoku ika kāŋŋā ginkalan witken ti kā deewan.’

28 “An men mooye iinjin ogo, ‘Kūcam tiil koowe ŋuugulo yaanna ti, an iŋe m'ana cāyge kūcūmgū tiil kā caay yaanna.

29 An m'ana cāyge ye bi iŋgā me diirken, an bi cāyge kā dirāk, an m'ana batta cāyge ye, yaaka bilti ike ti kā deewan ye, bi koojjunu me woo ike ti.

30 An ŋuugulo yaana a waanji yaanni yeepe woo müllā giŋi nāntā ba' iwok ke ɲeeynā me leken.

Nūnnā Joofŋu

31 “An naana Minneni Mānbaan ātā kā maanŋā yeene, ke malanŋi yeeke muure ye, ike bi cāājji nook yeene yen maanŋā wic.

32 An ɲon muure yoken bi dūūlūnū ti ŋome ti, an ike me bi kebe giŋi bata yaana kaaydo kābālgā kibbedeeda woo jūūloni giŋi ye.

33 An ike kābālgā bi dooce buŋ birrā an jūūloni bi dooce kā buŋ aam.

34 “An wāattan Yātkā m'aka cāyok buŋ birrā ti ye bi kiine ogo, ‘Āāte, ikee yaaka age ɲūūlkiŋi kā Wāyo ye, kaace ti Yātkiŋi ti yaana tutkene kā me wāāna iŋiŋi ti nanŋā ɲommaŋ ye ti.

35 Ika nāgana kāŋ an ika āāmgaŋa. An ika nāgana yeen an ika määtkana piik. An ika agā boorgon an ika gīmgaŋa āārgic ti.

36 An ika yori elan, an ika iŋkana. An ika yore caran, an ika waaŋŋa. An ika cāyā gaŋgar, an ika ookka.’

37 “An bi luuku mā wotku ogo, ‘Piŋo, a tooku ken yoorini nāki kāŋ, an iki āāmgiŋi, an nāki yeen, an iki määtkiŋi piik?

38 An a tooku ken yoorini agii boorgon, an gīmgiŋi āārgo ti, an yorū elan, an iŋkiŋi kā?

39 An a tooku ken agii kā raac an cāāyŋi gaŋgar an iki ookiŋi kā?

40 “An bi luuku Yātkā ogo, “İkee kiine a giŋken bata yaana nāngene mādgi licken ke kāwgi licken ye, i nāngana kā ika.’

41 “An ike bi jaajji m'aka buŋ aam ti ye ogo, ‘Ange yokic ika ti ikee mā tuumgin, kaace maaŋ yaana ke cūle a tūtkiŋi boonŋi ke meŋkeekeni yeeke ye ti.

42 Ika nāgana kāŋ an ika batta aga kā āāmgiŋi. An ika nāgana yeen an ika batta aga kā määtkiŋi piik.

43 Ika agā boorgon an ika batta aga kā gīmgiŋi āārgic ti. An yori elan an ika batta aga kā iŋkiŋi. An ika agā raac an ika cāāyā gaŋgar an ika batta aga kā ookon.’

44 “An iken cāāna bi lūūkcī jaajji ogo, ‘Piŋo, a tooku ken yoorini nāki kāŋ ke yeen, an agii boorgon an yorū elan an agii raac an cāāyŋi gaŋgar an iki batta agiŋi kā yūūkkiŋi ti?’

⁴⁵ “An ike bi lüükci ogo, ‘Ikee kiine a gïtken, naana ikee yaakke kâ yüükkîn ti mädgi licken ke kâwgi licken kâ ðeeran ye, i ikee yaakke kâ yüükkîn ti ika.’

⁴⁶ “An mä yaackâ bi atî kaaci jooññu giti ke cüle, an mä wotku bi kaaci ti üññu giti ke cüle.”

26

Müññü Yeecüwa.

¹ An wääna Yeecüwa ðanñee kâ jiik yaakka muure ye, i baaddoni yeeke kiinne ogo,

² “Ñäje Poñ Kaaldin Wic äätidi nünkâ yew ti ñomuk, an Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan an ðeljänâ me ti ñaalok kaakkon jok.”

³ An ðuunju ðänkä ke yätini yek Yühüññi yoken ðülü nänťâ ba' ðuunjon daan küülconde yen Joon yaana battâ me ogo Kayaapa ye ti.

⁴ An läälin pugin ogo Yeecüwa mügjî ko ätkitîn an nägjî ðok.

⁵ An iken jaajjin ogo, “Ñana waan Poñ Kaaldin Wic ti, nuñko me lelit.”

Yeecüwa Cüji Me Yok Betani

⁶ An wääna Yeecüwa cäyee kâ Betani paa ba' Camaan yaana a näkon kâ jaan ñomuk ina ye,

⁷ i iin yanjalan kääjin äräk ike ti ädit kuulkul pitiina yaana kiygâ me kâ carrâ ye, an pookke Yeecüwa wiñe ti i ike cäy ðärñañ ti ämi.

⁸ An wääna yoorene daa baaddoni ye, iken piiñdin an jayok ogo, “Yaakki ñiyene me ina!

⁹ Päjjiidi yoku yääjji me woo kâ caran tiil yoku iñi me aangî.”

¹⁰ An jiik yaakka ñajji Yeecüwa an luukke ogo, “Ikee iin rüüde yok ina? Ike nänñâ nänñkâ ñerken ika ti.

¹¹ Ikee bi cäygene kâ aangî ke ikee kamat an ikee batta bi cäygene kâ ika kamat.

¹² Ike pitiina yaakki pookke yori ti nanñe tutee kâ jññâ yeeni.

¹³ Ikee kiine a gïtken, nänťâ yaana päkene me Jiik Nerkâ yen Joon ñommañ wic muure ye, nänñka nanji iin yaanni ye, cääna daa bi jaaygâ me an payte daa me.”

Yahüüja Yeecüwa Ääkkene ñac

¹⁴ An baaddoni yaaka caay witken kâ yewwe ye yaana battâ me ogo Yahüüja Garyüüti ye attâ ðuunju ðänkä ti,

¹⁵ an tääccin ogo, “Ika bi iña ñaaka naana müükkene kâ ye?” An ike iñi tiilgâ gälkä wanjen caykâ kâ ðäk.

¹⁶ An kâ waan yaanja ti ike määjjin waan ääkkedeeda ñac.

Amma Yen Poñ Kaaldin Wic

¹⁷ An an wiñe yen Poñ Biggi Cotku ti baaddoni äätin Yeecüwa ti an taaji ogo, “İki ðäkâ tutkini nänťâ, yaana ämii kâ amma Poñ Kaaldin Wic ye wa?”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Ate oon kalan ti baan ji an kiine ogo Nüüto jääyidi ogo, ‘Wuun yeeni wañe cokilin, ika atâ ämä amma Poñ Kaaldin Wic baannü, ke baaddoni yeeki.’ ”

¹⁹ An baaddoni jiik yaaka kiinene daa Yeecüwa ye nanji, an tuttu amma yen Poñ Kaaldin Wic.

²⁰ An biigin ti anñi, Yeecüwa cääjjin iñi amma ti ke baaddoni yeeke yaaka kâ caay witken kâ yew ika.

²¹ An wääna ämene kä ye, Yeecüwa jaajjin ogo, “Ikee nüütke a gütken, mänkalaŋ ikee ti ika bi ääčka njäc.”

²² An baaddoni anjin iñi kä yaac, an wäättana Yeecüwa tactä, kä kiṭuk kiṭuk ogo, “Piṭo, bi a ika?”

²³ An luukke ogo, “M’ana ĩnko bi yĩrji gälñä ji ye, i a m’ana bi ika ääčka njäc ye.

²⁴ An Minneni Mänbaan bi tüw bata yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye, an m’ana bi Minneni Mänbaan ääkke njäc ye, bi yaajan ke ike! Iñca njeran nana yoku ike giidi me.”

²⁵ An taaji Yahüüja, yaana ike bi ääkkänä njäc ye ogo, “Nüüto, an bi a ika?”

An luuki Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

²⁶ An wääna iken ämmene kä ye, Yeecüwa kuññu biñjan conñu an nüülkene, an winne giṭi an iñne baaddoni, an kiinne ogo, “Koowe ame a yori inni.”

²⁷ An don koowne an mälcin ñaalo an iñneeda kä an jaajjin ogo, “Mätce ikee muurijaan.

²⁸ A yimgä yeeki ikki, a yek jiik doocin yek Joon kiccängenen yaaka puuktin ogo kulkin nääjkä yaackä yek me diirken ye.

²⁹ Ikee kiine, İka batta bi mätcä piik jaan yaana ṭulge belok bata lüütkon ye njuca, anja nüünnä kicconde yaana bi mätcä kä ke ikee Yätkitĩn Wäyo ti ye.”

³⁰ An iken ooljin uullu an kaaccä woo ünjin päam yaana wiñe a jengä jeytünni ye ti.

Yeecüwa Bätĩ Rictäñ Bütürüc

³¹ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee muurijaan bi buurce woo ika ti wĩrĩn tiññan. A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Kaaydo bi pacä an käbälgä yek kaal jiñe bi gääctit giṭi.’

³² An naana ika juwunu ñaalo tüwnü ti ye, ikee bi yüte ti Jalĩl.”

³³ An Bütürüc luukcin ike ti ogo, “Naana me muure iki daljini iñi ye, iki batta bi daljeni iñi.”

³⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “İki kiineni a gütken wĩrĩn tiññan i mor toon batta weekci ika bi reecca woo äanjkü kä dāk ogo İka kujjada.”

³⁵ An kiini Bütürüc ogo, “Naana cääna ika tüwü ke iki ye, iki batta bi reeceni wool!” An baaddoni muure jaajjin jiik keelkä yaakka.

Yeecüwa Mätĩ Jecĩmaani ji

³⁶ An Yeecüwa atä ke iken nantä yaana battä me ogo Jecĩmaani ye, an baaddoni yeeke kiinne ogo, “Cäye winni, İka atä wĩca mätä.”

³⁷ An kuññu Bütürüc ke merkä Jabadi kä yewwe, Yaagüüp ke Yuhanna, an ike uccin kä nüüjdüñ an jone yaaññä.

³⁸ An kiinne ogo, “Joni nüüji kä yaac an a yaana ika tüwü ye. Wäade winni an yäwe ke ika.”

³⁹ An wükcin woo kä deeran an düñjin iñi an mälcin, an jaajjin ogo, “Wäyo naana päjidi ye nana ika nanḁaa wäacä waaññä yaana äatidi yaanni. An nana iki näägä kä täktäñ yeeni, tääkcä nanjä kä täktäñ yüünü iki.”

⁴⁰ An ike dukcin baaddoni yeeke ti, an wäadene a ootin. An Bütürüc kiinne ogo, “Ikee batta cääna liiṭe yäwe ke İka wuun kä keelok?”

⁴¹ Yäwe an mäṭe nuñko nana dimjede puuccin giṭi. Wäaktäñ täki an gaan ken baman.

⁴² An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo njuca an mättä ogo, “Wäyo naana waaññä yaanni batta a anğini yok ye, i daa waajä an dalä täktäñ yüünü nanji ðone.

⁴³ An wääna duukenee kä iken ti ŋuca ye, i kaññe a ootin waŋgin a pekin iñi kä niñkä.

⁴⁴ An daljene iñi ŋuca an attä an mättä äänke kä dāk an jaay jiik keelkä.

⁴⁵ An ike äätin baaddoni yeeke ti an kiinne ogo, “Cumje ootene an yūike. An yooe wuun dāāgin an Minneni Mānbaan müükki me mā yaackä inken ti.

⁴⁶ Juwe an atin! Yooe, aagdo ŋac yeeni inni!”

Yeecüwa Mügi Me

⁴⁷ An wääna Yeecüwa iinjedee kä jaayee ye, Yahüüja yaana a baaddo ke meken yaaka kä caay witken kä yew ina äätin ke ŋon ðiirken kä gaadalli ke läcängä tuuji kä duunju dāŋkä ke yätini yek me.

⁴⁸ An iken a iŋgin kä aagdo ŋac Yahüüja gin'a nüüti ye, ogo, “M'ana bi ŋiibä ye, ken a ike, i müge.”

⁴⁹ An kä deeran anŋi ike äätin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, “Ogook, Nüüto?” An ŋimme kä jone.

⁵⁰ An kiini Yeecüwa ogo, “Muukonði nāŋä gin'a umgini tākka nanđä ye.” An iken äätin an Yeecüwa mügi.

⁵¹ An baaddo yen Yeecüwa yaŋkalan gaadal yeene wuudene woo, an kiin-gon yen duunjon daan küülconde tocce gitkin woo.

⁵² An kiini Yeecüwa ogo, “Gaadal yüünü duukci ätte ji. M'aka ñuugal kä gaadal ye bi tüwok kä gaadal.

⁵³ İki batta ŋäji ogo ika lülco ñujoo Wäyo ti, an ike tucu malanŋi yeeke kä bīran an ika tiica.

⁵⁴ An yaakki bääkkan daa bi nāŋi duuggen dāakit yaaka jaayi Meenka jiik Joon ye.”

⁵⁵ An Yeecüwa ŋon kiinne ogo, “İka agä maddok yaajongde ina ääte kä gaadalli ke läcängä ogo mügjada ko yaanna? Niñkä muure İka cāāynä kaal yen ānlanŋā yen Joon ji an İka batta mügda ina?

⁵⁶ An yaakki muure nanŋä duuggen dāakit yaaka peri bātoni Meenka Jiik Joon ji ye.” An baaddoni muure ike dalji iñi an buurcin woo.

Yeecüwa İji Me Nāntä Jooññu Kayaapa ti

⁵⁷ An m'aka müügīn Yeecüwa ye ike iji Kayaapa ti yaana a duunjon daan küülconde ye ti, nānt'a dülte kä nüütoni jiik doocin yek Joon ke yätini yoken ye.

⁵⁸ İ baattä Bütürüc kä utar anŋa nāntä ba' duunjon daan küülconde an ike kaaccä ti an cāājīn iñi ke tiiconi, dāāmī düüññin nāāŋkä.

⁵⁹ An duunju dāŋkä ke gütoni muure Yeecüwa määckätä dök m'aka jaajji kä yelkitin ike ti, nuŋko nāke daa kä dök ye.

⁶⁰ An me ðiirken äätin jayok kä yelkitin ike ti. An gütoni batta a kāñin jiik'a päjjidi nāke daa kä dök ye. An wāattan me kä yewwe äätin

⁶¹ an jaajjin ogo, “Oon yaanni jaay ogo, ‘İka liitā ānlanŋā yen Joon düümü giti an ŋocu koru niñkä kä dāk.’ ”

⁶² An duunjon daan küülconde yuuttu ñaalok an jaajjin Yeecüwa ti ogo, “İki batta cāygin kä luukcin yaana jaajjidii kä ciŋŋā yaana üñjidi iki ti yaanna?”

⁶³ An Yeecüwa daa a tiñjini iñi. An kiini duunjon daan küülconde ŋuca ogo, “Kä yāntāŋ Joon yaana a üdon ye, İki dooceni liittāŋ giti, nüüttoon naana İki agä Maci Minneni yen Joon ye.

⁶⁴ An kiini Yeecüwa ogo, “İki jaajjini. An ikee kiine, kä waan yaanni ti ke ñomuk Minneni Mānbaan bi yooe cāāy nāntä teynā buŋ birrā yen Joon ti, an bi ätä kä curunju yek Pollon.”

65 An duunjon daan küülconde burnu yeene jeññe giti kä piinkä an jaajjin ogo, ‘Oon yaanni jaay ina anji düüci ogo iken iiro ke Joon! İkiin täkin mä yuṭin ina ṇuca? An tiinje kiirkä yeeke muure.

66 An ikee payde ogo ṇaaka?”

An iken luukcin ogo, “İke päjjidi tüw.”

67 An ṇüülgü ṇomgin kä ṇaangä an giibi kä inken an yakkalaṇṇi ike mäabi täṇkin, i agene kümgon waṇgin.

68 An kiṇṭä ogo, “Macii, nüüttoon naana iki agä bāṭo ye, iki jebini kä ṇaani?”

Bütürüc Yeecüwa Reece Woo

69 An Bütürüc cāy woo üntük. An ṭuulle yaana ṇuugal ye äatin an ike kiini ogo, “İki cāanna ke Yeecüwa yen mä Jalil.”

70 An Bütürüc riccin woo me ṇomgen ti muure. An jaajjin ogo, “Batta ṇäjjä iki jaayä ogo ṇaaka.”

71 An wāana ike attee kä äntüke yen kaal ti kä cokal ye, yooṭi ṭuulle yaana ṇuugal ye yaṇkalan ṇuca, an m’aka yudok gunne ti ye kiinne ogo, “Oon yaanni ke Yeecüwa yen mä Naacira.”

72 An ṇuca ike riccin woo kä liittäṇ an jaajjin ogo, “Oon yaanna kuju.”

73 An kä deeran anji m’aka yudok wica ye äatin Bütürüc ti an kiine ogo, “İki bääkkan daa ke iken, jiik yüükü muure nüüti iki agä män Jalil!”

74 An ike jujjin kä tuummu ḍeṇe an liitkede ogo, “Oon yaanna kuju.” An kä deeran anji toon weekcin.

75 An Bütürüc päjjin jiik’a jaayi Yeecüwa ye ogo, “I toon batta mor weekci iki ika bi reecca woo äärkü kä ḍäk.” An Bütürüc kaaccä woo an weenṇä kä yaac.

27

Yeecüwa İcki Me Biilaatuc

1 An wāana ṭiṇṇāwic anji ye, duunṅku dāṅkā ke yätini yek Yühüüṇṇi nāṇṇä waṇ teyne ogo nääkii ko Yeecüwa.

2 An ḍiigi an iji müükkı müḡdo Biilaatuc yen mä Ruumaan.

Yahüüja Ḍeṇe Maaññe

3 An wāana Yahüüja yaana ike ääkki ṇäc ina ṇiccee Yeecüwa jooce daa me ke tüwnü ti ye, ike jone lüüjjin an tiilgä gälkä yaaka caykä kä ḍäk yaakka ḍuukkene ḍuunṅku dāṅkā ke yätini.

4 An jaajjin ogo, “İka nāṇṇä nääṅkā yaackä kä ääkkın ṇäc m’ana ḍeṇe ladan ye.”

An iken jaajjin ogo, “İkoon piilgon ṇaaka? Yaanna a iki ti.”

5 An Yahüüja tiilgä gälkä yibjene iñi kaal yen änlaṇṇä yen Joon ji, an kaaccä woo an ḍeṇe maaññe.

6 An duunṅku dāṅkā yakkalan tiil koowi an jaajjin ogo, “Batta päjjidi ḍoocin tuññu änlaṇṇä ji i a tiil yek yimgä anji.

7 An iken ḍuccin jiik an tiil kiññene yiil äjo ogo wāato ogo, nāṇṭä jṇṇṇä boorgu.

8 An ken ina ke tiññan yiil yaanna batte daa me ogo, Yiil Yimgä yaanna.

9 Yaakki dääkit barrä yen bāṭo İrmıya ogo,
“İken kuññu tiilgä gälkä caykä kä ḍäk,
a äccin yaana ḍooccete daa kä mä İcārayiil ye.

10 An kiññene yiil äjo,
bata yaana iingana kä Piṭo ye.”

Yeecüwa Yuuttu Biilaatuc Ñome ti

11 An Yeecüwa yuuttu mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan ñome ti, an taaji mügdo ogo, “İki agä yätkä yen Yühüüññi?”

An luugi Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

12 An wääna kăkkene daa wic ñuunku dăñkă ke yătini yek Yühüüññi ye, i ike batta a lüükcin.

13 An taaji Biilaatuc ogo, “İki batta tinđă kăkkinni witkin yaaka üñğütü me iki ti yaakka?”

14 An batta agee kă luukon kă jiikkalan, an mügdo wiñe ñiiktin.

15 An yuungu muure ti Poñ Kaaldin Wic ti, mügdo yen mä Ruumaan äkkidi men kă keelok yaana cäây gangar ji an wakă ñon ye.

16 An waan yaanja ti iken cäâygene mănjalan gangar ji năjjană battă me ogo Barabaac.

17 An wääna mäbaan yoken ñulene daa kă ye, i iken taaji Biilaatuc ogo, “A ñaani ken ñakke äkke kă, Barabaac halla Yeecüwa yaana battă me ogo Macii ye?”

18 An năjje iken Yeecüwa müükkene daa kă puutin.

19 An wääna Biilaatuc cäyee kă nook yen jooññu wic ti ye, tucki iñe jiik an kiinne ogo, “M’ana ñonje ladan yaanna dalăbu. İka wääccă lăäggă kă yaac wüürin tiññan kă ike.”

20 An ñuunku dăñkă ke yătini ñon iiri ogo ñujjo Barabaac ken äkke an Yeecüwa ken năgjă ñok.

21 An Biilaatuc ñon taaññe ogo, “Yaaka kă yewwe yaakki ti wali yaana äkke kă ye?”

An ñon luukcin ogo, “Barabaac!”

22 An tääcki ti Biilaatuc ogo, “An Yeecüwa yaana battă me ogo Macii ye ken nană ogo?”

An ñon muure luukcin ogo, “Năge ñok kă ñellă kaakkon jok!”

23 An tääcki ti Biilaatuc ogo, “İna, a yiñ yaana wali ye ken nanñe?”

An iken üüttin kă yăaw ñetan ogo, “Năge ñok kă ñellă kaakkon jok!”

Biilaatuc Yeecüwa iññe me ogo Ñeljii me ti Kaakkon jok

24 An wääna yoorene daa Biilaatuc ike batta kăñdee kă waan, an a büültin ken talit ye, i ike kuññu piik an iñke lookke woo me ñomgen ti, an jaajjin ogo, “İka ñonj ladan kă yimgă oon yaanna. Yaanna a năäjă yeeke!”

25 An me muure luukcin ogo, “Dală yimgă yeeke a ikoon ti ke merkă yooko ti!”

26 An Barabaac äkkeneeda. An iinjin ogo Yeecüwa ñoojji me, an müükkene kăâygă mä Ruumaan ogo ñeljii ti kaakkon jok.

Kăâygă Yeecüwa Ñiyge Yok

27 An kăâygă yek mügdo Biilaatuc Yeecüwa koowi, an iji wiñ yeenen ti, an kun yen kăâygă ñüüli ti muure ike ti.

28 An burñu yeene güüdi woo, an iñki burñu beel bata yen yätkă.

29 An ñurki tarbuc eemdin yen küügü an iñkene daa wiñe ti, an ñucki lacan iñte birrä ti an ñünjin iñ ñome ti an ñiyene yok an kiñtä ogo, “Ogook? Yätkă yen Yühüüññi!”

30 An nñüülki yokin ñaangă, an lacan koowi an jebene daa kă wiñe ti.

31 An wääna ñiynene kă yok ye, i güüdi yokin woo an iñki burunğu yeeke an koowi iji woo ñelcătă ti kaakkon jok.

Ƨeljin ti Yeecüwa Kaakkon jok

³² An wääna kaaccene kä woo ye, i iken purjin ke oon yaŋkalan yen mä Giiräwaan, battä me ogo Camaan, an iiri kääygä ogo kaakkon Yeecüwa koowje äddee.

³³ An iken ɖakkä ti nāntä yaana battä me ogo Kulukuuta ye, an anan ogo nāntä yen āwnā men wiŋe.

³⁴ An ike iŋi määk a ŋukin kä kalkale an wääna näkkeneeda kä ye, ike yaakkä kä maanŋä.

³⁵ An wääna ike Ƨeljene daa ti kaakkon jok ye, iken buruŋgu yeeke ŋüüli giti an nanji kä jaan.

³⁶ An iken cääjjin iŋi an ike tiicä.

³⁷ An wiŋe ti iken ɖuccin jiik pergin yek ciŋŋä yaana üŋjidi ike ti ye jayok ogo, “A Yeecüwa inni, Yätkä yen Yühüŋŋi.”

³⁸ An ŋagatŋi yakalan kä yewwe Ƨeli me ke ike, keelok kä buŋ birrä ti an yaŋkalan kä buŋ aam ti.

³⁹ An m'aka kaajit ye yawok kiirä witken bergä kä ŋääy,

⁴⁰ an jayok ogo, “İkī yaana jaayä ogo ālanŋä yen Joon ɖüümjei giti, an ŋuca korjei nīŋkä ko ɖäk ye! Ƨonü makkä! Kääjä iŋi kaakkon jok naana iki agä Minneni Joon a giten ye.”

⁴¹ An cääna ɖuunƧu ɖāŋkä ke nüütoni jiik ɖoocin yek Joon ke yätini ike ŋiye yok kiintä ogo,

⁴² “İke makkalan manŋe, an ɖone batta liilde kä makkini! Naana ike a yätkä yen mä İcārayiil ye, dale kääjä iŋi kaakkon jok tiŋŋaanŋi, an ikoon bi luggon kä ike.

⁴³ İke lüggiidi kä Joon an dale Joon ike makkänä tiŋŋaanŋi naana ike Ƨäkkänä ye, kä yaana jaayee kä ogo ike agje Minneni Joon ye.”

⁴⁴ An cääna ŋagatŋi yaaka a Ƨeljini ti ke ike kaakkonni jugin ye, ike kirgä cääna kä jiik keelkä.

Tüwnü yen Yeecüwa

⁴⁵ An wääna an yuuttee Ƨeejjük ye i miillä ŋommaŋ äätte wic muure ke nāŋe wuuggu kä ɖäk.

⁴⁶ An wääna wuun ɖäk ti ye, Yeecüwa yaajjin kä yäaw mooye an jaajjin ogo, “İli, İli, lama cabaktaani?” An anan ogo, “Joon yeeni, Joon yeeni, ika daldaabu ina?”

⁴⁷ An wääna makkalan yuddene kä wica an tiinŋene kä anan ye, i iken jaajjin ogo, “İke bäärä bāto İliya.”

⁴⁸ Yaŋkalan iken ti lüüŋnü an untal küümgene kä määk peŋkä an ɖoocce lacaŋ ti an läjgeneeda ogo maadje.

⁴⁹ An meken jaajjin ogo, “Dalä bu pare tika, yoorin naana İliya bi ätä ike makkänä ye.”

⁵⁰ An Yeecüwa yaajjin ŋuca kä yäaw mooye an wääktän yeene ɖoocce.

⁵¹ An kä ɖeeran anŋi burŋu yaana a daanŋini ālanŋä ti ye, jeŋŋä giti āāŋke kä yewwe bäätin iŋi kä ŋaalonŋu ke iŋi, an ŋommaŋ bukcin an ɖaranŋi bääktin.

⁵² An kälkä witken kupkin, an me ɖiirken yek Joon yaaka a tüwŋ ye, juwin ŋaalok.

⁵³ An iken kääjin woo kälkä giti, i ɖanŋa Yeecüwa a jüwini, an iken attä baan mooye lanŋä ji Oorcalim an yoken nüütki woo me ɖiirken.

⁵⁴ An wääna duunjon kääyga yen mä Ruumaan ke kääyga yaaka ke ike däämene Yeecüwa an yuttene bukcın nommañ ke waak'a näñña duuggen ye, iken bojgin kä yaac an jaajjin ogo, "A gitken ike a Minneni yen Joonj!"

⁵⁵ An wica määngä ñiirken yakkalañ däämmidi kä utar, a yaaka Yeecüwa baädänä kä Jalil an ñuugulunu ye.

⁵⁶ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina bilti ke iken ke Märiyam yaana a Yaagüüp ke Yuucip meen ina ke merkälen Jabadi meen.

Jiñña yen Yeecüwa

⁵⁷ An wääna biigin ti däägenee ye, oon yañkalañ a ceeggon äatin ätä Raama battä me ogo Yuucip, an ike cääna a baaddo yen Yeecüwa.

⁵⁸ An ike attä Biilaatuc ti, an ñujjin ogo Yeecüwa gaane, an Biilaatuc iinjin ogo iññida ko me.

⁵⁹ An gaane koowi Yuucip, an paarre yok kä burnu kicconde yen jiñña me.

⁶⁰ An maatte kääł yeene kicconde ji, yaana agee kä küünjon pääm ti bata tuumpone ye. An pääm ñuljene ti kääł tük an attä.

⁶¹ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yañkalañ bilti wica cäyok ñomgen agene ñukin ti kääł wic.

Tüñña yen Kääł Wiñe

⁶² An nünnä yaana äatidi Äñ Jiñe Wääktän ti ye, duunju dänkä ke Piriicünni attä yoken ñüli Biilaatuc ñome ti.

⁶³ An jaajjin ogo, "Müdo, ikoon paydon wääna maldo ñingın yaanja mor agee kä üdon kä ye, jaajjin ogo, 'Ika bi juwu ñaalok nüñkä kä ñäk tüwnü ti.'"

⁶⁴ An iinjä dalä kääł wiñe tücä me ke nünnä ñäk ti. Nunodo baaddoni yeeke äatidi an gaane kaltä, an me kiintä ogo, 'Juwono tüwnü ti.' An anjan yelkitin yaana düññin ti ye, bi yaajan kä yaana iñjin ti ye."

⁶⁵ An iken luugi Biilaatuc ogo, "Kuje tüconi an ate näñe tüñña bata yaana lüilde ye.

⁶⁶ An iken attä an kääł wiñe näñgi tüñña, an üülji kä pääm an märki gin'a ñicte daa kä ye, an ñuccin tüconi.

28

Juwin Yeecüwa Tüwnü ti

¹ An tüñña wic yen iñjin ti nünnä ñatükel ti, Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yañkalañ attä ükcidi kääł wiñe.

² An kä ñeerañ anñi nommañ bukcın kä yaac kä yaana malak yen Piñto kääjenee iñi pollon ji ye, an äatin an pääm ñuljene woo, an cääjene kä wic.

³ An biilke beel bata wilñin, an burunju yeeke bowan bata aak.

⁴ An tüconi bojgin kä yaac an yoken tücñin kä liin ke beeljene bata mä tüwñin.

⁵ An malak määngä kiinne ogo, "Ñana ikee booje, ñajja ikee määje Yeecüwa yaana ñelji me ti kaakkon jok ina.

⁶ Ike batta a winni ike juwin ñaalok tüwnü ti, bata yaana jaajjenee kä ye. Ääte nantä yaana nünee kä ye yooore.

⁷ Ate kä birañ, an baaddoni yeeke kiine ogo, 'Ike juwono ñaalok tüwnü ti, an bilti ti ato ñomgic ti Jalil. An ike bi yoorje wica.' Yaaka nüütkenne kä yaakki payde."

⁸ An määngä kääł wiñe dalji iñi kä birañ kä liin, i a küümñin kä jon ñamme mooye, an lüdgin baaddoni yeeke nüütikutü.

⁹ An kä deeran anji, Yeecüwa purjene kä an kiinne ogo, “Ogook?” An iken wükcin ti ike ti an tabi kügin kä maanjä.

¹⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Nana ikee booje. Ate an mädgo nüütke ogo ato Jaliil, an ika bi yoorjada wica.”

Jiik Pakin yek Tüconi

¹¹ An wäana määngä äatene kä päy ji ye, i tüconi yakkalan attä baan ji, an duunju dänkä yek Joon päkki kä waak'a nänjä duuggen ye muure.

¹² An wäana duunju dänkä purjene ke yätini ye, i iken läälin pugin, an kääygä ini tiil kä diräk.

¹³ An kiini ogo, “Jaaye ogo baaddoni yeeke ken äätono ko müllä i ikee agje ootin, an gaane kallii.

¹⁴ An naana mügdo yaakki tiinje ye, i ikoon bi yuuton ñaalok kä ikee nunjo nana kaaccede kä tiñidin giti.”

¹⁵ An kääygä tiil koowi, an iken nänjin bata yaana daa kiinene daa kä duunju dänkä yek Joon ye. An jiik yaakki piirjin woo Yühüünji ti ke tiññan.

Ñuugula Yäwconde

¹⁶ An baaddoni yaaka kä caay wiñen kä keelok ye attä Jaliil, päam yaana nüütkene daa Yeecüwa ogo atci ko ye ti.

¹⁷ An wäana ike yorene daa kä ye, ike maanji an yakkalan juuggen riijin.

¹⁸ An Yeecüwa äatin iken ti, an jaajjin ogo, “Mügdin yen pollon jiñe ke mügdin yen ñommañ wiñe, iñana kä Joon muure.

¹⁹ An wäattan ate an naje baaddoni ton ti muure, an iken büüle kä yäntän Wäy ke Minneni ke Wäaktän Laññä yen Joon.

²⁰ An iken nüüde dale tiñit wakkä muure yaaka iingene kä ye. An wina ika bi ke ikee kamat ke düünin yen yuungu ti.”